

Tartalom

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. október 3–6-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

I Állásfoglalások, ajánlások és vélemények

ÁLLÁSFOGLALÁSOK

Európai Parlament

2022. október 4., kedd

2023/C 132/01 Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúrára való törekvés: a további teendők (2021/2189(INI)) 2

2023/C 132/02 Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása az új technológiák adózásra gyakorolt hatásáról: kriptoeszközök és blokklánc-technológia (2021/2201(INI)) 15

2023/C 132/03 Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása az „AccessibleEU” központ létrehozásáról az akadálymentesítési politikák támogatására az EU belső piacán (2022/2013(INI)) 23

2022. október 5., szerda

2023/C 132/04 Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása az EU-ban telepeken élő roma közösségek helyzetéről (2022/2662(RSP)) 29

2023/C 132/05 Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes felei konferenciájának 2022. november 14–25. között Panamában tartandó 19. ülésére vonatkozó uniós stratégiai célkitűzésekről (2022/2681(RSP)) 41

2023/C 132/06	Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása a vízhez való hozzáférés mint emberi jog külső dimenziójáról (2021/2187(INI))	54
2023/C 132/07	Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása az európai energiaárak emelkedésére adott uniós válaszcíméről (2022/2830(RSP))	65
2022. október 6., csütörtök		
2023/C 132/08	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az emberi jogok helyzetéről Haitin, különösen a bűnbándák által elkövetett erőszakos cselekményekkel kapcsolatban (2022/2856(RSP))	74
2023/C 132/09	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása a médiaszabadság elnyomásáról Mianmarban, különösen Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint és Nyein Nyein Aye ügyéről (2022/2857(RSP))	79
2023/C 132/10	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az etiópai Tigrében a közelmúltban kialakult humanitárius és emberi jogi helyzetről, különös tekintettel a gyermekek helyzetére (2022/2858(RSP))	84
2023/C 132/11	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása Mahszá Zsiná Amíni haláláról és a nőjogi tüntetők Iránban történő elnyomásáról (2022/2849(RSP))	89
2023/C 132/12	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az Ukrajna elleni agresszív háború Oroszország általi eskalálásáról (2022/2851(RSP))	94
2023/C 132/13	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló 15 pontos cselekvési terv bizottsági felülvizsgálatának eredményéről (2022/2692(RSP))	99
2023/C 132/14	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az EU úrforgalom-irányítási megközelítéséről – Uniós hozzájárulás egy globális kihívás kezeléséhez (2022/2641(RSP))	103
2023/C 132/15	Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az óceánpolitikának adandó lendületről: az óceánpolitikai irányítás és a biodiverzitás megerősítéséről (2022/2836(RSP))	106

AJÁNLÁSOK

Európai Parlament

2022. október 5., szerda

2023/C 132/16	Az Európai Parlament 2022. október 5-i ajánlása a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Afrika szarva közötti stratégiai kapcsolatáról és partnerségről (2021/2206(INI))	115
---------------	---	-----

III Előkészítő jogi aktusok

Európai Parlament

2022. október 4., kedd

2023/C 132/17

P9_TA(2022)0332

Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD))

P9_TC1-COD(2020)0320

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel . . . 130

2023/C 132/18

P9_TA(2022)0333

Határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD))

P9_TC1-COD(2020)0322

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 132

2023/C 132/19

P9_TA(2022)0336

Az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 1936/2001/EK, az 1984/2003/EK és az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0113 – C9-0095/2021 – 2021/0058(COD))

P9_TC1-COD(2021)0058

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 1936/2001/EK, az 1984/2003/EK és az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel 133

2023/C 132/20	<p>P9_TA(2022)0337</p> <p>Rugalmas támogatás a területeknek (FAST – CARE) ***I</p> <p>Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az 1303/2013/EU rendeletnek és az (EU) 2021/1060 rendeletnek az Orosz Föderáció által elkövetett katonai agresszió következményeinek kezelését célzó további rugalmasság tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról: FAST (a területeknek nyújtott rugalmas támogatás) – CARE (COM(2022)0325 – C9-0218/2022 – 2022/0208(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2022)0208</p> <p>Az Európai Parlament állásfoglalása, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az 1303/2013/EU és az (EU) 2021/1060 rendeletnek az Oroszországi Föderáció által elkövetett katonai agresszió következményeinek kezelését célzó további rugalmasság tekintetében történő módosításáról FAST (a területeknek nyújtott rugalmas támogatás) – CARE szöveg (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel</p>	134
2023/C 132/21	<p>P9_TA(2022)0338</p> <p>Rádióberendezésekről szóló irányelv: egységes töltő az elektronikus eszközökhöz ***I</p> <p>Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló 2014/53/EU irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2021)0547 – C9-0366/2021 – 2021/0291(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2021)0291</p> <p>Az Európai Parlament állásfoglalása, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló 2014/53/EU irányelv módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel</p>	135
2023/C 132/22	<p>P9_TA(2022)0340</p> <p>Uniós egyablakos vámügyintézés ***I</p> <p>Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról és a 952/2013/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0673 – C9-0338/2020 – 2020/0306(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2020)0306</p> <p>Az Európai Parlament állásfoglalása, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról és a 952/2013/EU rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel . . .</p>	136
2023/C 132/23	<p>P9_TA(2022)0341</p> <p>Mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikák ***I</p> <p>Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és 1185/2009/EK rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0037 – C9-0009/2021 – 2021/0020(COD))</p> <p>P9_TC1-COD(2021)0020</p> <p>Az Európai Parlament állásfoglalása, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, a 617/2008/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és az 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel</p>	137

2023/C 132/24

P9_TA(2022)0342

A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 rendelet IV. és V. mellékletének módosítása ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. és V. mellékletének módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0656 – C9-0396/2021 – 2021/0340(COD))

P9_TC1-COD(2021)0340

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 rendelet IV. és V. mellékletének módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

139

2022. október 6., csütörtök

2023/C 132/25

P9_TA(2022)0348

Az uniós repülőtereken alkalmazandó résidő-felhasználási szabályok: ideiglenes könnyítés ***I

Az Európai Parlament 2022. október 6-i jogalkotási állásfoglalása a 95/93/EGK tanácsi rendeletnek a Közösség repülőterein alkalmazandó résidő-felhasználási szabályokra vonatkozóan a Covid19-világjárvány miatt bevezetett ideiglenes könnyítés tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0334 – C9-0225/2022 – 2022/0214(COD))

P9_TC1-COD(2022)0214

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 6-án került elfogadásra a 95/93/EGK tanácsi rendeletnek az Unió repülőterein alkalmazandó résidő-felhasználási szabályokra vonatkozó, járványügyi helyzet vagy katonai agresszió miatti ideiglenes könnyítés tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel . . .

141

Jelmagyarázat

- * Konzultációs eljárás
- *** Egyetértési eljárás
- ***I Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat
- ***II Rendes jogalkotási eljárás: második olvasat
- ***III Rendes jogalkotási eljárás: harmadik olvasat

(Az eljárás típusát a tervezet által javasolt jogalap határozza meg.)

A Parlament módosításai:

Az új szövegrészeket ***félkövér és dőlt*** betűtípus mutatja. A törléseket a ¶ jel vagy áthúzás jelöli. A módosított szövegrészeknél az új szöveget ***félkövér és dőlt*** betűtípus, a törléseket pedig törlés vagy áthúzás jelöli.

EURÓPAI PARLAMENT

ÜLÉSSZAK: 2022–2023

2022. október 3–6-i ülések

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

2022. október 4., kedd

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

ÁLLÁSFOGLALÁSOK
EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0334

Törekvés a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúrára: a további teendők

Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúrára való törekvés: a további teendők (2021/2189(INI))

(2023/C 132/01)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a „Stratégiai iránymutatások a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúra érdekében a 2021 és 2030 közötti időszakra” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0236),
- tekintettel az ökológiai termelés fejlesztésére irányuló cselekvési tervről szóló, 2021. március 25-i bizottsági közleményre (COM(2021)0141),
- tekintettel „A termelőtől a fogyasztóig stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381) és az erről szóló, 2021. október 20-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹⁾,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380) és az erről szóló, 2021. június 9-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽²⁾,
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i bizottsági közleményre (COM(2019)0640), valamint a Parlament arról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a közös halászati politikáról, az 1954/2003/EK és az 1224/2009/EK tanácsi rendelet módosításáról, valamint a 2371/2002/EK és a 639/2004/EK tanácsi rendelet és a 2004/585/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2013. december 11-i 1380/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap létrehozásáról és az (EU) 2017/1004 rendelet módosításáról szóló, 2021. július 7-i (EU) 2021/1139 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló, 2014. július 23-i 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ HL C 184., 2022.5.5., 2. o.

⁽²⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽³⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽⁴⁾ HL L 354., 2013.12.28., 22. o.

⁽⁵⁾ HL L 247., 2021.7.13., 1. o.

⁽⁶⁾ HL L 257., 2014.8.28., 135. o.

2022. október 4., kedd

- tekintettel a vadon élő madarak védelméről szóló, 2009. november 30-i 2009/147/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾ (a madárvédelmi irányelv),
 - tekintettel az állatok leölésük során való védelméről szóló, 2009. szeptember 24-i 1099/2009/EK tanácsi rendeletre ⁽⁸⁾,
 - tekintettel az állatoknak a szállítás és a kapcsolódó műveletek közbeni védelméről szóló, 2004. december 22-i 2005/1/EK tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,
 - tekintettel a tenyésztés céljából tartott állatok védelméről szóló, 1998. július 20-i 98/58/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak az uniós akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó stratégiai iránymutatásokról szóló, 2021. szeptember 22-i véleményére,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának a fenntartható kék gazdaságról és akvakultúráról szóló, 2021. december 1-3-i véleménytervezetére,
 - tekintettel a Régiók Bizottságának az európai akvakultúra jövőjéről szóló, 2015. december 17-i véleményére,
 - tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO) Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottságának a Földközi-tenger és a Fekete-tenger fenntartható halászatára és akvakultúrájára vonatkozó 2030-ig szóló stratégiájára,
 - tekintettel az uniós akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló nyitott koordinációs módszer időközi értékelésére ⁽¹¹⁾,
 - tekintettel a halászati és akvakultúra-termékekkel kapcsolatos uniós fogyasztói szokásokról szóló, 2021. évi 515. sz. tematikus Eurobarométer felmérésre,
 - tekintettel a Halászati Bizottság (PECH) által kért, a Covid19-világjárvány uniós halászatra és akvakultúrára gyakorolt hatásairól szóló, 2021. július 7-én közzétett tanulmányra,
 - tekintettel „A fenntartható és versenyképes európai akvakultúra-ágazat felé: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kilátások” című, 2018. június 12-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
 - tekintettel a kárókatona által a halállományra, a halászatra és az akvakultúrára nézve okozott károk mérséklését célzó európai kárókatona-állomány gazdálkodási terv kidolgozásáról szóló, 2008. december 4-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 3., 4., 38. és 43. cikkére,
 - tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ),
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0215/2022),
- A. mivel a közös halászati politika kimondja, hogy az akvakultúrának elő kell segítenie a fenntarthatóságon alapuló élelmiszertermelés képességének Unió-szerte történő megőrzését, hogy az uniós polgárok számára hosszú távon garantálni lehessen az élelmezésbiztonságot – az élelmiszerellátást is beleértve –, és ki lehessen elégíteni a világ növekvő élelmiszer-igényét a halak és a tenger gyümölcsei iránt; mivel a közös halászati politikának teljes mértékben figyelembe kell vennie az állat-egészségügyi, állatjóléti, élelmiszer- és takarmánybiztonsági szempontokat; mivel alapvető fontosságú az adminisztratív terhek csökkentése és az uniós jog hatékonyabb végrehajtása, amely jobban megfelel az érdekelt felek igényeinek;

⁽⁷⁾ HL L 20., 2010.1.26., 7. o.

⁽⁸⁾ HL L 303., 2009.11.18., 1. o.

⁽⁹⁾ HL L 3., 2005.1.5., 1. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 221., 1998.8.8., 23. o.

⁽¹¹⁾ Európai Bizottság, Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság, Study on an interim evaluation of the Open Method of Coordination (OMC) for the Sustainable Development of EU aquaculture (Tanulmány az uniós akvakultúra fenntartható fejlődését szolgáló nyitott koordinációs módszer időközi értékeléséről), 2019.

⁽¹²⁾ HL C 28., 2020.1.27., 26. o.

⁽¹³⁾ HL C 21. E, 2010.1.28., 11. o.

2022. október 4., kedd

- B. mivel a kagylóhalászati és akvakultúra-ágazat gazdasági, társadalmi és környezeti szempontból fontos és értékes szerepet játszik az EU-ban, és hozzájárul az EU part menti, belső és legkülső régiói életminőségének javításához;
- C. mivel a halászat és az akvakultúra által kínált élelmezésbiztonság és megélhetés kulcsfontosságú számos part menti, folyó menti, szigeti, belvízi és lagúnás régióban;
- D. mivel az európai zöld megállapodás, a biodiverzitási stratégia és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia célja, hogy 2050-re Európa szén-dioxid-semleges legyen, az élelmiszerrendszerek pedig Unió-szerte méltányosak, egészségesek és környezetbarátak legyenek; mivel az akvakultúra a nem vízi szárazföldi gazdálkodásnál kisebb éghajlati és környezeti lábnyommal rendelkező, egészséges élelmiszereket biztosíthat;
- E. mivel a FAO fenntartható halászatról és akvakultúráról szóló nyilatkozata elismeri, hogy az elmúlt öt évtizedben az akvakultúra volt a leggyorsabban növekvő globális élelmiszer-termelő ágazat, és ez a szektor felelős az egy főre jutó globális halfogyasztás megduplázódásáért 1960 óta, és egyre nagyobb mértékben biztosított ételmet és megélhetést a növekvő népesség számára;
- F. mivel egy fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúrára vonatkozó uniós stratégiai iránymutatások, a FAO élelmiszert és fenntartható fejlődést szolgáló akvakultúráról szóló, 2021. szeptemberi sanghaji nyilatkozata, valamint az Állategészségügyi Világszervezet 2021. évi Víziállat-egészségügyi Kódexe állatjóléti célkitűzéseket határoz meg az akvakultúrában a termelők és a fogyasztók támogatása érdekében;
- G. mivel a legfrissebb (2018-as) adatok szerint az uniós akvakultúra-termelés a globális termelés mindössze 1,15 %-át teszi ki⁽¹⁴⁾;
- H. mivel egy akvakultúra-gazdaság létrehozásához vagy bővítéséhez különböző engedélyekre és licencekre van szükség az EU-ban, és ez általában lassú és összetett eljárás, amely néha nem biztosítja a jogbiztonságot és a gazdasági kiszámíthatóságot; mivel ez a helyzet hátráltatja az ágazat fejlődését, visszatartja a vállalati beruházásokat és túlzott költségeket generál az ágazat számára, miközben előmozdítja a harmadik országokból származó behozatalt;
- I. mivel a halászat és az akvakultúra világviszonylatban tapasztalható helyzetéről szóló 2020. évi FAO-jelentés szerint globális szinten a nők aránya az akvakultúrában foglalkoztatottak körében nagyobb (19 %), mint a halászatban (12 %), és hogy összességében a nők döntő szerepet játszanak a hal- és akvakultúra értékláncában, és az általános kereskedelmi gyakorlatokhoz és a kisüzemi tevékenységekhez egyaránt munkaerőt biztosítanak; mivel az akvakultúra-ágazat általánosságban több mint 74 000 embert foglalkoztat közvetlenül az EU-ban, több mint 12 000 vállalatnál⁽¹⁵⁾;
- J. mivel az Európában fogyasztott tengeri eredetű élelmiszerek minden negyedik terméke akvakultúrából származik; mivel 2018 és 2019 között a tenyésztett termékek egy főre jutó nyilvánvaló fogyasztása 2 %-kal nőtt; mivel ahhoz képest, hogy az EU 2019-ben a halak és a tengeri eredetű élelmiszerek tekintetében 41,2 %-ban volt önellátó, az uniós tengeri eredetű élelmiszerek csupán 10 %-a származik az uniós akvakultúrából, amely a globális termelés kevesebb mint 2 %-át teszi ki;
- K. mivel az uniós akvakultúra-termelés közel 70 %-a négy tagállamban (Spanyolország, Franciaország, Olaszország és Görögország) összpontosul, és a termelés túlnyomó többségét kagyló, pisztráng, durbincs, osztriga, farkassügér, ponty és kagyló teszi ki; mivel a termelő országok és a tenyésztett fajok tekintetében még mindig rengeteg lehetőség van a további növekedésre és diverzifikációra;
- L. mivel bár 2021-ben az európaiak közel kétharmada legalább havonta egyszer halat vagy akvakultúra-termékeket fogyaszt otthonában, ez 2018-hoz képest csökkenő tendenciát mutat; mivel 2021-ben a fogyasztók megosztottak voltak a tekintetben, hogy a vadon élő vagy a tenyésztett termékeket részesítik-e előnyben: körülbelül egyharmaduk a vadon élő, egyharmaduk a tenyésztett termékeket preferálta, egyharmaduknak pedig mindegy volt;

⁽¹⁴⁾ Európai Bizottság, Tengerügyi és Halászati Főigazgatóság, Az uniós halpiac: 2020. évi kiadás, Kiadóhivatal, 2021.

⁽¹⁵⁾ Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság (HTMGB) – Az uniós akvakultúra-ágazat 2020. évi gazdasági jelentése (HTMGB-20-12). EUR 28359 EN, Az Európai Unió Kiadóhivatala, Luxembourg, 2021. o.

2022. október 4., kedd

- M. mivel egyes kezdeti becslések az értékesítési volumen 17 %-os csökkenésére és a teljes bevétel 18 %-os csökkenésére utalnak, ami különösen a kagylóágazatra gyakorol súlyos hatást;
- N. mivel az uniós kagylótermelés főként puhatestűekből, különösen kékkagylóból, osztrigából és barázdás szőnyegkagylóból áll, és általában családi vállalkozások által végzett hagyományos, munkaigényes, a helyi környezetbe teljesen beépült akvakultúra-tevékenység;
- O. mivel a Földközi-tengeri Általános Halászati Bizottság 2030-ig tartó időszakra szóló, a földközi-tengeri és fekete-tengeri fenntartható halászatra és akvakultúrára vonatkozó stratégiája meghatározza, hogy az akvakultúra-termelésnek ki kell elégítenie a keresletet, fenntarthatóan kell növekednie, ki kell használnia az innovációt, a digitalizációt és a tudásmegosztást, és növelnie kell a beruházások vonzerejét; mivel a stratégia megállapítja továbbá, hogy az ágazat környezeti lábnyomának nyomon követése és csökkentése, az éghajlatváltozás és a szennyezés kezelése, valamint az állatok egészségének és jólétének biztosítása kulcsfontosságú a fenntarthatóság eléréséhez;
- P. mivel a Halászati Tudományos, Műszaki és Gazdasági Bizottság uniós akvakultúra-ágazatról szóló 2020. évi gazdasági jelentése szerint az uniós akvakultúra-ágazati vállalkozások csaknem 80 %-a kevesebb mint 10 alkalmazottat foglalkoztató mikrovállalkozás;
- Q. mivel a nyitott koordinációs módszer időközi értékelése arra a következtetésre jutott, hogy a tagállamoknak nagyobb erőfeszítéseket kell tenniük az uniós akvakultúra-ágazat kibővítése érdekében, fokozva annak ellenálló képességét és versenyképességét, biztosítva különösen a területhez és vízhez való hozzáférést, valamint az átlátható és hatékony szabályozási és igazgatási keretet;
- R. mivel az ágazatban rejlő lehetőségek ellenére az akvakultúra fejlesztése a legkülső régiókban még mindig jelentős lemaradásban van;
- S. mivel a Halászati és Akvakultúra-termékek Piacának Európai Megfigyelőközpontja által 2021. szeptemberben kiadott jelentés szerint az akvakultúrában a halliszt legnagyobb részét Ázsiában használták fel, 2019-ben 34 %-ot Kínában, 35 %-ot más ázsiai országokban, 9 %-ot pedig Európában; mivel 20 millió tonna vadon élő halat fognak be évente nem emberi fogyasztásra való felhasználás céljából; mivel a globális takarmánypiacon egyre nagyobb a verseny a hallisztért az akvakultúra-termelők és az állattenyésztők között; mivel a magasabb takarmányárak miatt nagyobb szükség van az alternatív takarmánytermékek továbbfejlesztésére, valamint a nagy értékű akvakultúra-termékek jövedelmezőségének biztosítása érdekében a takarmányhatékonyságra;
- T. mivel a FAO „A globális tengeri halászatot érintő visszadobások harmadik értékelése” című, 2019. február 19-i halászzal és akvakultúrával foglalkozó szakvéleménye szerint a visszadobások összesen 9,1 millió tonnát tesznek ki, ami a 2010 és 2014 közötti átlagos éves fogás 10,8 %-ának felel meg;
- U. mivel a Halászati és Akvakultúra-termékek Piacának Európai Megfigyelőközpontja által az uniós ökológiai akvakultúráról 2017. májusban kiadott jelentése szerint egyes tagállamokban jelentősen növekszik az ökológiai akvakultúra termelése, míg mások még e termelési módszer kialakulásának korai szakaszában vannak;
- V. mivel az akvakultúra különösen érzékeny a folyami tengerfenéken és a part menti területeken a globális felmelegedés miatt egyre gyakrabban előforduló szélsőséges időjárási eseményekre, többek között az aszályra, az árvizekre, a viharokra és a hullámokra, amelyek súlyos károkat okoznak az akvakultúra infrastruktúráiban és a tenyésztett fajokban;
- W. mivel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv valamennyi part menti tagállamot felszólítja, hogy „minél előbb, de legkésőbb 2021. március 31-ig” nyújtson be nemzeti tengeri területrendezési terveket a Bizottságnak;
- X. mivel a legkülső régiók különösen ki vannak téve az instabil éghajlatnak és a súlyos időjárási jelenségeknek, amelyek veszélyeztethetik az ágazat potenciálját ezekben a régiókban;
- Y. mivel a kárókatonák állománya jelentősen megnőtt; mivel ez a növekedés súlyos károkat okoz számos tengeri ágazatnak, beleértve az akvakultúrát is;
- Z. mivel a kárókatonák által a halállományra, a halászatra és az akvakultúrára nézve okozott károk mérséklését célzó európai kárókatona-állomány gazdálkodási terv elfogadásáról szóló, 13 évvel ezelőtti állásfoglalásban a Parlament számos lehetséges intézkedést javasolt a kárókatonák jelentette problémák megoldására;

2022. október 4., kedd

- AA. mivel „A fenntartható és versenyképes európai akvakultúra-ágazat felé” című parlamenti állásfoglalás – számos egyéb intézkedés mellett – kiemeli a kárókatonák akvakultúrára gyakorolt növekvő hatása minimalizálásának fontosságát;
- AB. mivel az akvakultúra-ágazat és halászat szereplői pénzügyi kompenzációt kaphatnak a kárókatonák halászatra gyakorolt hatásából eredő veszteségeikért;
- AC. mivel az egész európai akvakultúra-ágazat egésznek kell majd viselnie a növekvő villamosenergia- és gázköltségek terhet, és a többek között a Covid19-világjárvány okozta növekvő termelési költségek és az értékesítési bizonytalanság miatt még rosszabb kilátásokkal kell számolnia;
- AD. mivel az EU szomszédságában lévő nagy hal- és halterméktermelők azt tervezik, hogy 2030-ra a 2020-as szinthez képest megduplázzák akvakultúra-termelésüket, ami fokozhatja az uniós termelésre nehezedő nyomást;
- AE. mivel nem minden tagállam fordít kellő figyelmet az akvakultúra fejlődésében rejlő lehetőségekre vagy annak lehetséges társadalmi-gazdasági és környezeti hatásaira;
- AF. mivel az EU-ban az egy főre jutó éves haltermék-fogyasztás igen széles skálán – körülbelül 6 és 60 kg között – mozog; mivel az akvakultúra-termékek iránti kereslet ezért a belátható jövőben növekedhet az EU-ban;
- AG. mivel számos vállalkozás számára belföldön és külföldön egyaránt nehézséget okoz piaci részesedésének megőrzése;
- AH. mivel az Eurostat és a FAO legfrissebb adatai szerint 2019-ben az EU-ban fogyasztott halak mintegy 76 %-a vadon élő volt, 24 %-át pedig tenyésztették;
- AI. mivel az összesen 1 382 oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott termék közül mindössze 62 termék van bejegyezve az 1.7. osztályba (Friss hal, puhatestűek és rákfélék, valamint ezekből készült termékek); mivel 14 további termék esetében folyamatban vannak a védelmi eljárások; mivel a hagyományos különleges termékek (HKT) nyilvántartása csak négy terméket tartalmaz ebben az osztályban; mivel a sikeres bejegyzések egy része az akvakultúra-termékekre vonatkozott;
- AJ. mivel az uniós halászati alapok (az Európai Halászati Alap (EHA), az Európai Tengerügyi és Halászati Alap (ETHA) és az Európai Tengerügyi, Halászati és Akvakultúra-alap (ETHAA)) pénzügyi támogatást nyújtottak az uniós akvakultúra-ágazatnak;
- AK. mivel az akvakultúra-gazdaságokból kiszabadult egyedek genetikai változásokat okozhatnak a vadon élő populációkban;

Az akvakultúra hozzájárulása az európai zöld megállapodáshoz

1. üdvözli a Bizottság „Stratégiai iránymutatások a fenntarthatóbb és versenyképesebb uniós akvakultúra érdekében a 2021 és 2030 közötti időszakra” című közleményét; úgy véli, hogy ezek az iránymutatások átfogóak, megalapozottak és alkalmasak a fenntartható és versenyképes uniós akvakultúra előmozdítására, hosszú távon az akvakultúra-ágazat fenntarthatóságára és az európai zöld megállapodáshoz való hozzájárulására összpontosítva; sajnálatát fejezi ki azonban amiatt, hogy túlságosan a környezetvédelmi szempontokra összpontosítanak, és hogy nagyobb ambícióra van szükség a fenntartható termelés fellendítéséhez és egy valóban virágzó és versenyképes uniós akvakultúra-ágazat kialakításához; fontosnak tartja, hogy az iránymutatások keretében mennyiségi célokat határozzanak meg az ágazat növekedésére vonatkozóan, ahogyan a biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégia, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a zöld megállapodás egyéb stratégiai is környezetvédelmi célokat tűznek ki; sürgeti a tagállamokat és az akvakultúrával foglalkozó tanácsadó testületet, hogy hajtsák végre az iránymutatásokban ajánlott intézkedéseket; felhívja a Bizottságot, hogy rendszeresen kövesse nyomon ezen ajánlások betartását, és folyamatosan tájékoztassa a Parlamentet;

2. a célkitűzések elérése érdekében hangsúlyozza az iránymutatások tagállamok általi megfelelő és összehangolt végrehajtásának fontosságát; rámutat a végrehajtás tagállamok közötti támogatásában és koordinálásában a Bizottság által betöltött szerep fontosságára annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket biztosítsanak az uniós akvakultúra-ágazati gazdálkodók számára; ösztönzi a Bizottságot, hogy folyamatosan kövesse nyomon ezen iránymutatások és az akvakultúrát érintő egyéb jogi aktusok – például az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló rendelet⁽¹⁶⁾ – végrehajtását, és adott esetben terjesszen elő módosításokat e rendelethez és esetleg más jogszabályokhoz is, az ökológiai termelésre vonatkozó uniós célkitűzések, például „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiában meghatározott célkitűzések megvalósítása előtti akadályok kezelése érdekében;

⁽¹⁶⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2018/848 rendelete (2018. május 30.) az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek jelöléséről (HL L 150., 2018.6.14., 1. o.).

2022. október 4., kedd

3. kiemeli az akvakultúra-ágazat potenciális hozzájárulását az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez, és hangsúlyozza az ágazat hosszú távú fenntarthatóságának és ellenálló képességének biztosítását, különösen a Covid19-válság fényében; úgy véli, hogy egy fenntartható európai élelmiszerrendszerre való átállás során ki kell használni az akvakultúra-ágazatban rejlő kiaknázatlan lehetőségeket, mivel az akvakultúra fontos és még nagyobb szerepet játszhat a körforgásos gazdaságban, és nettó hozzájárulást jelenthet a felesleges tápanyagok kiváló minőségű fehérjékké történő átalakításához;
4. hangsúlyozza, hogy az uniós akvakultúra a termékminőség és az állategészségügy tekintetében magas színvonalat képvisel, de a diverzifikáció, a versenyképesség és a környezeti teljesítmény tekintetében még van hová fejlődni; megjegyzi, hogy a kis környezeti hatással járó akvakultúra-tevékenységek például az alacsony trofikus, multitrofikus és ökológiai akvakultúra), valamint az akvakultúrából származó környezetvédelmi szolgáltatások – továbbfejlesztésük esetén – nagymértékben hozzájárulhatnak az európai zöld megállapodáshoz, a „termelőtől a fogyasztóig” stratégiához és a fenntartható kék gazdasághoz ⁽¹⁷⁾;
5. rámutat arra, hogy az akvakultúra várhatóan hozzájárul az élelmiszer-ellátáshoz és az élelmezésbiztonsághoz azáltal, hogy kiegyensúlyozza a halakkal kapcsolatos hiányt, mivel az EU az összes elfogyasztott akvakultúrák élelmiszer 70 %-át importálja, ami évente 21 milliárd eurós kereskedelmi deficitet okoz (2019-ben); úgy véli, hogy az akvakultúra jelentős fejlesztési és növekedési potenciállal rendelkezik, amelyet az ökológiai korlátok betartása mellett fokozni kell annak érdekében, hogy fenntartható és minőségi élelmiszertermékeket tudjon biztosítani, csökkenteni tudja az akvakultúrák élelmiszerek behozatalától való függőségünket, és több munkahelyet és egyéb társadalmi-gazdasági lehetőséget teremtsen, különösen a part menti régiókban, de a vidéki területeken is; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsanak szilárd, megbízható, kiszámítható, egyszerűsített és vállalkozásbarát jogi keretet, és teljes mértékben használják ki az ETHAA rendelkezésre álló finanszírozási forrásait, mivel ez az a finanszírozási eszköz, amely kifejezetten az uniós halászati és akvakultúra-gazdálkodás céljaira szolgál; sürgeti a tagállamokat, hogy a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében különítsenek el elegendő finanszírozást az uniós akvakultúra-ágazat innovációjának, fenntarthatóságának és rezilienciájának támogatására;
6. hangsúlyozza, hogy az akvakultúrát társadalmi szükségszerűségként fejlesztették ki, hogy állandó friss vízi élelmiszert biztosítson olyan évszakokban és régiókban, ahol a halászat nem tudta azt biztosítani, így a társadalom számára az egyik legfontosabb szerepet töltve be azzal, hogy egészséges friss élelmiszereket biztosít elsősorban a helyi vagy regionális piac számára; hangsúlyozza ezért, hogy az akvakultúra európai elterjedése szorosan kapcsolódik a hagyományos kulturális gyakorlatokhoz, amelyek többé-kevésbé a kontinens sajátos részén jellemzőek;
7. rámutat az akvakultúra-termékekre vonatkozó pontos adatok és statisztikák fontosságára, különösen a fogyasztás, az import és az export tekintetében, annak biztosítása érdekében, hogy elérjük az ágazat számára kitűzött célokat és célkitűzéseket; kéri, hogy e tekintetben több adat álljon rendelkezésre és legyen hozzáférhető;
8. megállapítja, hogy az akvakultúra-termékek külkereskedelmi mérlegének a Unióban tapasztalható egyensúlyhiánya nem elfogadható, sem gazdasági szempontból – az ebből következő kereskedelmi hiány miatt –, sem pedig társadalmi szempontból – a munkalehetőségek kihasználatlansága miatt;
9. hangsúlyozza, hogy az európai zöld megállapodás célkitűzései felé tett előrelépést össze kell hangolni a harmadik országok élelmezésbiztonságának biztosításával;
10. támogatja az új uniós akvakultúra-támogatási mechanizmus innovatív eszközként való kialakítását, amely segíti a Bizottságot, a tagállamokat, a regionális hatóságokat, az ágazatot és más érdekelt feleket a további iránymutatások kidolgozásában és a különböző érintett területekkel kapcsolatos bevált gyakorlatok megszilárdításában; úgy véli, hogy e mechanizmus létrehozásába minden érdekelt felet, köztük a Parlamentet be kell vonni, különösen az Akvakultúraágazati Tanácsadó Testület valamennyi tagját, az EUSZ 11. cikkével összhangban, amely a részvételi demokráciát alapvető demokratikus elvként ismeri el; érdemi párbeszédet szorgalmaz a civil társadalommal;
11. hangsúlyozza, hogy az uniós akvakultúra-ágazat növekedési potenciálját fenntartható módon kell fejleszteni, figyelembe véve a fenntarthatóság mindhárom – gazdasági, társadalmi és környezeti – pillérét; rámutat arra, hogy az új haltenyésztők számára is vonzó és piacorientált ágazatra van szükség, amelynek jogi keretei vonzóak az üzleti befektetések számára, jó munkakörülményeket teremt és tart fenn, valamint védi a környezetet a fenntartható takarmányforrások felhasználásával és a vízi állatok egészségének, az állatok jólétének és biológiai biztonságának a javításával, továbbá a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvéleményekkel összhangban az antimikrobiális szerek használatának csökkentésével, a felelős és körültekintő gyakorlatok ösztönzésével, „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával összhangban;

⁽¹⁷⁾ Az EU kék gazdaságának átalakítása a fenntartható jövő érdekében (2021) –[tps://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0240&from=EN](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:52021DC0240&from=EN)

2022. október 4., kedd

12. úgy véli, hogy az akvakultúra-ágazat következetesen hozzájárulhat a társadalom számára nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatásokhoz, és a tavi akvakultúra, az alga- és kagylótenyésztés hozzájárulhat az uniós gazdaság dekarbonizációjához és az éghajlatváltozás enyhítéséhez; hangsúlyozza azonban, hogy az alga- és kagylótenyésztés általi szénmegkötés a tenyésztési módszertől és a betakarítás utáni felhasználástól függően korlátozott; támogatja az éghajlatváltozással kapcsolatban javasolt intézkedéseket, de hangsúlyozza, hogy közös módszertanra van szükség az egyes akvakultúra-gazdaságok szénlábnyomának mérésére, és hatásvizsgálatot kér valamennyi javasolt intézkedésre vonatkozóan, beleértve az egyes akvakultúra-ágazatokra gyakorolt hatásukat is; felhívja a tagállamokat, hogy az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez való hozzájárulás céljából adott esetben mozdítsák elő a hatékony, rövid ellátási láncokat;

13. úgy véli, hogy a katasztrófák és a szélsőséges időjárási események halászati és akvakultúra-ágazatra gyakorolt hatásának megelőzése és csökkentése érdekében nagyszabású beruházásokra van szükség kárenyhítési és alkalmazkodási intézkedések révén, a termelékeny és reziliens vízi ökoszisztémák megerősítése, valamint a fogyasztók számára nyújtott előnyök és állatjólét fenntartása érdekében;

14. rámutat arra, hogy a stratégiai iránymutatások végrehajtása során nagyobb figyelmet kell fordítani az akvakultúra-ágazat mikro- és kisvállalkozásaira és sajátos igényeikre;

15. sürgeti a Bizottságot, hogy technikai és pénzügyi források biztosításával támogassa az akvakultúra-ágazat szakképzési tanfolyamainak létrehozását annak érdekében, hogy vonzzák a fiatalokat, és lehetővé tegyék a halászok átképzését, ami segít munkahelyeket teremteni a hagyományosan a halászati tevékenységektől jobban függő part menti és szigeti régiókban;

16. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy segítsék elő, ösztönözzék és nyújtsanak megfelelő támogatást a környezetbarát akvakultúra, például a biogazdálkodás a zárt rendszerű akvakultúra, az algák, a külső vázas ehető vízi gerinctelenek, a halastavi haltenyésztés, vagy az integrált multitrofikus és akvapóniás akvakultúra-rendszerek számára;

17. úgy véli, hogy támogatni kell az akvapóniás rendszerek fejlesztését, amelyek akvakultúra-termelést növénytermesztéssel ötvöző zárt szárazföldi termelési rendszerek, amelyben a növénytermesztéshez felhasználják a vízben található szerves anyagot, ezáltal csökkentve a túlzott szervesanyag-tartalom okozta szennyezés hatásait;

18. úgy véli, hogy az édesvízi akvakultúra Európa számos vidéki régiójában nagyon fontos, és nemcsak jó minőségű élelmiszert és foglalkoztatást biztosít, hanem figyelemre méltó ökoszisztéma-szolgáltatásokat is; felhívja a Bizottságot, hogy tegye általánossá az „akvakultúrás élelmiszer” kifejezés használatát, amely átfogóbb és inkluzívabb kifejezés, és nem hagyja ki az édesvízi gazdálkodókat;

19. rámutat arra, hogy különösen az édesvízi akvakultúra esetében a ragadozók és az aszály szintén kihívást jelentenek, ami a tenyésztett halak mennyiségében, méretében és minőségében is tükröződik, és végső soron negatív hatással vannak az ágazat jövedelmezőségére;

20. megismétli, hogy egy olyan élelmiszer-nyomonkövetési rendszerre van szükség az EU-ban, amely hozzájárul az akvakultúra-ágazat fenntarthatóságához, amely megfelel a fogyasztói igényeknek, tájékoztatást nyújtva arról, hogy hol, mikor, hogyan és milyen halakat vagy vízi élelmiszeripari termékeket tenyésztettek, elsősorban az élelmiszerbiztonság javítása érdekében, de azért is, hogy lehetővé tegye az uniós termékek és az EU-n kívülről származó importtermékek teljes láncának ellenőrzését és a csalás elleni küzdelmet; úgy véli, hogy ebbe a rendszerbe az értéklánc valamennyi szereplőjét be kell vonni annak érdekében, hogy a digitális rendszerek, a mesterséges intelligencia és más technológiai innovációk segítségével együttműködhessenek egymással;

21. kiemeli, hogy az európai fogyasztók értéket tulajdonítanak a minőségi megjelöléseknek, beleértve az eredetmegjelöléseket és az oltalom alatt álló földrajzi jelzéseket egyaránt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ösztönözzék ezek használatát olyan akvakultúra-termékek esetén, amelyek biztosítják a szükséges minőséget és megfelelnek a minőségről szóló európai rendeletben, például a Mexillón de Galicia OEM-ben meghatározott követelményeknek;

22. üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy az ellátási láncok fenntarthatóbbá tétele érdekében támogatni kívánja a zöld üzleti modelleket, például a szénmegkötésen alapuló modelleket; e tekintetben hangsúlyozza, hogy bizonyos akvakultúra-gyakorlatok, mint például a kagyló- vagy az osztrigatenyésztés és a tavi polikultúra az uniós éghajlat-politikai jogszabályokkal összefüggésben sikeres modellként szolgálhatnak a jövőbeli kibocsátási kreditrendszerekhez; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a stratégia célkitűzéseinek fényében támogassák az ilyen típusú zöld vállalkozásokat;

23. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a halak tartása, szállítása és leölése során bizonyítékokon alapuló szabványokat és beavatkozásokat alkalmazzanak a halak jólétének javítására – beleértve a vízminőségnek a jólét és a környezet szempontjából releváns határértékeken belül tartását –, a betegségek előfordulási gyakoriságának és terjedésének csökkentése, valamint az antibiotikumok használatának további csökkentése érdekében, amelyet mindenképpen tovább kell csökkenteni; kéri, hogy a helyes környezetvédelmi gyakorlatok fenntartása és javítása érdekében

2022. október 4., kedd

fordítsanak különös figyelmet a takarmányozási módszerekre a szervesanyag-szintek ellenőrzése céljából, akár nyílt, akár zárt körfolyamatban történik a takarmányozás; kiemeli, annak fontosságát, hogy az akvakultúra-ágazat a rendelkezésre álló legfrissebb tudományos ismereteknek megfelelően folytassa a gazdálkodási módszerek javítását annak érdekében, hogy az állatjólét hozzájáruljon a jobb környezeti eredményekhez, az éghajlatváltozással szembeni ellenálló képességhez és az erőforrás-felhasználás optimalizálásához;

24. megismétli, hogy az állatjólétre vonatkozó különböző ajánlások jellegüknél fogva nem vonatkoznak a halászati és akvakultúra-ágazatra;

25. felhívja a tagállamokat, hogy továbbra is ösztönözzék az algatenyésztés előmozdítását, és segítsék elő az algák élelmiszerként és takarmányként történő felhasználását és fejlesztését, többek között azáltal, hogy lehetővé teszik az engedélyezési eljárások megkönnyítését, az akvakultúrában tenyésztett egyéb fajok elhanyagolása nélkül; kiemeli, hogy az algatenyésztésben kiaknázatlan lehetőségek rejlenek új munkahelyek teremtése, ökoszisztéma-szolgáltatások, valamint környezetbarátabb élelmiszerek és takarmányok nyújtása terén; úgy véli, hogy az algapopulációk jobb kezelése bizonyos mértékig hatékony módja lehet – az algatenyésztés mellett – az eutrofizáció elleni küzdelemnek és vízben lévő nitrogén- és foszfor-, illetve szénfelesleg eltávolításának, ha az algák a vízben maradnak, és a tengerfenéken lerakódnak; üdvözli a Bizottság azon szándékát, hogy konkrét kezdeményezést terjessz elő az uniós algafogyasztás támogatására; rámutat arra, hogy a tengeri moszat populációinak jobb védelme ökoszisztéma-szolgáltatásokat nyújthat, szénelnyelőként működhet és hozzájárulhat a biológiai sokféleség javításához;

26. üdvözli a nők szerepét az akvakultúra-értékláncokban, és ennek megfelelően sürgeti, hogy biztosítsanak számukra tisztességes munkakörülményeket, és tartsák tiszteltben az egyenlő munkáért vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő bér elvét elvét; úgy véli továbbá, hogy növelni kell láthatóságukat és képviselőket a döntéshozatali struktúrákban és folyamatokban;

Az uniós akvakultúra fő akadályai és a lehetséges megoldások

27. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó nemzeti tervek vegyék figyelembe az ágazat potenciáljának fejlesztése előtt álló fő akadályokat, és ismerjék el, hogy megfelelő területrendezés révén helyet kell biztosítani az akvakultúrának; hangsúlyozza egy átlátható és részvételen alapuló mechanizmus jelentőségét a tengeri területrendezésről szóló 2014/89/EU irányelvvel összhangban annak érdekében, hogy valamennyi érdekelt fél – többek között a meglévő és új halászterületek és akvakultúra-gazdaságok, védett tengeri területek, valamint a halászati korlátozás alá eső területek – számára méltányos módon biztosítsanak helyet; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamok az irányelvben meghatározott határidő ellenére még nem nyújtották be a Bizottságnak nemzeti tengeri területrendezési terveiket, és sürgeti őket, hogy a lehető leghamarabb nyújtsák be terveiket;

28. támogatja a Bizottság azon célját, hogy promóciós kampányokat kezdeményezzen az uniós akvakultúra-termékek fogyasztásának ösztönzése, az uniós akvakultúra kiemelése és fenntartható fejlődésének további támogatása érdekében; hangsúlyozza e tekintetben, hogy átfogó és könnyen hozzáférhető fogyasztói tájékoztatásra van szükség, többek között az egészséges étrendekről, a környezeti előnyökről és más fenntarthatósági paraméterekről, például az éghajlati hatásokról;

29. úgy véli, hogy a nyílt vizeken tervezett és létrehozott akvakultúra-termelőhelyek nem eshetnek egybe a halászati övezetekkel, és nem kerülhetnek azokkal konfliktusba; úgy véli továbbá, hogy a halászati ágazatot, valamint annak üzemeltetőit és képviselőit teljes mértékben be kell vonni ebbe a folyamatba;

30. rámutat arra, hogy az uniós akvakultúra-termelés továbbra is erősen koncentrált mind a tagállamok, mind a tenyésztett fajok tekintetében, így nagy lehetőség kínálkozik a diverzifikációra;

31. rámutat, hogy a területi tervezés az egyik legfontosabb eszköz az akvakultúra hosszú távú fejlődéséhez szükséges előfeltételek megteremtéséhez, és a tervekben megfelelő helyszíneket kell biztosítani az akvakultúra számára, figyelembe véve a terület egyéb tevékenységeit;

32. hangsúlyozza, hogy az akvakultúra fejlesztéséhez szilárd, megbízható, világos és adminisztratív szempontból egyszerű jogi keretre van szükség a terület és az engedélyek felhasználásával kapcsolatban, amely bizalmat és biztonságot nyújt az ágazatba történő beruházásokhoz; hangsúlyozza, hogy a területrendezésnek olyan hatékony és rugalmas tervet kell eredményeznie, amely figyelembe veszi a folyamatosan változó tengeri és édesvízi környezetet, amelyen belül az akvakultúra működik, és hogy a túlzottan korlátozó övezeti besorolások elriaszthatják a beruházásokat és a fejlesztést;

2022. október 4., kedd

33. hangsúlyozza a jogbiztonság és a beruházások kiszámíthatóságának fontosságát az uniós akvakultúra-ágazat fenntartható növekedése szempontjából; hangsúlyozza, hogy a tagállamok különböző hatóságai által elfogadott valamennyi intézkedésnek hozzá kell járulnia az adminisztratív határidők és eljárások egyszerűsítéséhez annak érdekében, hogy a közigazgatási szervek teljesítsék a követelményeket, időben oldják meg a problémákat, és elkerüljék a szükségtelen késedelmeket a felhatalmazási vagy engedélyezési eljárásokban; elutasítja az engedélyek érvényességi idejének viszszaemelőleges hatályú csökkentését vagy meghosszabbítását, és felszólítja a tagállamokat, hogy őrizzék meg az engedélyek jogosultjainak bizalmát és védjék meg jogos elvárásait;

34. rámutat arra, hogy az engedélyezés és a tervezés tekintetében a meglévő bürokratikus komplexitás és a késedelmek többletköltségeket okoznak a potenciális befektetők számára; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a befektetők ösztönzése érdekében biztosítsanak egyértelmű és átlátható engedélyezési eljárásokat;

35. hangsúlyozza, hogy folytatni kell a nyitott koordinációs módszer alkalmazását az akvakultúra-ágazatban hatáskörrel rendelkező nemzeti, regionális és helyi közigazgatási szervekkel való koordináció érdekében; úgy véli, hogy erre a koordinációra nagy szükség van a nemzeti jogszabályok egyszerűsítéséhez és az ágazatban alkalmazandó szabályozási keretre vonatkozó iránymutatáshoz; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen közzé országspecifikus ajánlásokat annak érdekében, hogy iránymutatást nyújtson a tagállamoknak az uniós akvakultúra fejlesztésére vonatkozóan;

36. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák az EU megosztott hatásköreinek jobb összehangolását, valamint a nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti koordinációt;

37. hangsúlyozza a fenntartható takarmány-összetevők fontosságát az uniós akvakultúra szempontjából; úgy véli, hogy az akvakultúra csak akkor tudja pótolni a halhiányt, ha valamennyi tenyésztett faj a halfehérje nettó növekedését biztosít, azaz az akvakultúra nem vesz el a takarmány-szükséglet miatt több vadon élő halat az óceánokból és más víztestekből, mint amennyit megtermel; kiemeli, hogy a halliszt és halolaj előállítására használt halak nagy részét világszerte a fejlődő országok kizárólagos gazdasági övezeteiben fogják ki; hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az ökológiailag fenntartható tengeri fehérjék és olajok takarmányként való felhasználását melléktermékek és nyesedékek, egyéb fehérjék és innovatív megoldások, például rovarliszt és mikroalgák formájában, valamint a tengeri fehérjéket és olajokat részben nem tengeri alternatívákkal kell helyettesíteni; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fektessenek be a kutatásba és az innovációba a fenntartható és új fehérjeforrásokra való átállás előmozdítása érdekében, és kéri a Bizottságot, hogy mérje fel, szükség van-e jogszabályi változtatásokra e tekintetben; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a fenntartható gyakorlatokat, és növeljék a független tanúsítással rendelkező halliszt és halolaj százalékos arányát a takarmányban, egy hiteles és független környezetvédelmi és társadalmi tanúsítási rendszer által végzett tanúsítás révén, amely a trofikus index alacsony értékelési kritériumait és a FAO magatartási kódexét alkalmazza;

38. elismeri, hogy kizárólag a halászati ágazatból származó visszadobásokkal és melléktermékekkel jelenleg nem lehetséges elegendő mennyiségű hallisztet és halolajat biztosítani az akvakultúra számára, részben a halliszt piacán tapasztalható fokozódó kereslet miatt; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy biztosítsák a fenntartható halliszt- és halolaj-termelést, és közösen fokozzák a kutatás és az innováció terén tett erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy fenntartható alternatívák kidolgozása révén megoldják a halliszt piacán jelentkező megnövekedett kereslet problémáját;

39. aggodalmát fejezi ki a nyugat-afrikai partvidéken található, főként kínai vállalatok által irányított halliszt- és halolajgyárak növekvő száma miatt, amelyek fenntarthatatlan termelése egzisztenciális problémákat okoz a regionális és kisüzemi halászat számára, és ezért felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az ilyen termelésből származó takarmányt ne használják fel az EU akvakultúra-létesítményeiben;

40. felhívja a Bizottságot, hogy használja a digitális rendszereket és a mesterséges intelligenciát az akvakultúra-termékek nyomonkövethetőségének és fenntarthatóságának javítása érdekében, és terjessze ki a nyomon követhetőséget a felhasznált takarmányra is;

41. felhívja a Bizottságot, hogy ismerje el a fenntartható uniós akvakultúrával kapcsolatos uniós szintű kommunikációs kampányok fontosságát, valamint a közvetlen irányítás alatt álló forrásokkal biztosított termelés fontosságát, a stratégiai iránymutatások célkitűzéseivel összhangban; felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy a stratégiai iránymutatások célkitűzéseivel összhangban valamennyi operatív programba foglalják bele a fenntartható uniós akvakultúra egyes alágazataira vonatkozó tájékoztató és kommunikációs kampányok megszervezését;

2022. október 4., kedd

42. sürgeti a Bizottságot, hogy az uniós mezőgazdasági promóciós politika keretében mozdítsa elő az akvakultúra-termékek konkrét és egyedi promócióját lehetővé tevő programokat; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a fenntartható akvakultúra-termékek támogatásának jobb pozicionálása érdekében kihasználják a mezőgazdasági promóciós politika jelenlegi felülvizsgálatát, és arra ösztönzi a Bizottságot, hogy olyan ágazatok és gazdasági szereplők támogatására használja fel a mezőgazdasági promóciós politikát, amelyek természetükkel fogva hozzájárulnak a zöld megállapodás célkitűzéseinek eléréséhez, vagy vezető szerepet töltenek be az átállásban;

43. üdvözli a Halászati és Akvakultúra-termékek Piacának Európai Megfigyelőközpontja (EUMOFA) által végzett munka minőségét; felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson további célzott finanszírozást az EUMOFA számára a megfigyelőközpont jelentéseinek az EU valamennyi hivatalos nyelvére történő lefordításához, mivel azok gyakran csak egy vagy legfeljebb öt hivatalos uniós nyelven állnak rendelkezésre; úgy véli, hogy ezek az információk segíteni fogják az akvakultúra-ágazatot abban, hogy naprakész és magas színvonalú információkhoz jusson, és ezáltal javítsa értékesítési teljesítményét;

44. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelentősen növeljék a kutatásra és innovációra szánt forrásokat az akvakultúra-ágazatban (tengeri és édesvízi egyaránt), különös tekintettel az olyan új tudásterületekre, mint a mikrobiom tanulmányozása vagy az akvakultúra ökoszisztéma-szolgáltatásainak tudományos nyomon követése; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsanak vagy növeljék az akvakultúra-ágazatban folytatott kutatás és fejlesztés finanszírozását, és fokozzák a tudományos ismeretek átadását az ágazat és más érdekelt felek számára;

45. felhívja a tagállamokat és közigazgatási szerveiket annak biztosítására, hogy az akvakultúra-termékek esetében szélesebb körben használják ki a mezőgazdasági és élelmiszer-minőségi rendszerekben rejlő lehetőségeket; emlékeztet a regionális vagy nemzeti minőségrendszerek létrehozásának lehetőségére, amelyek segíthetnek a termelőknek abban, hogy növeljék ismertségüket és ezáltal értékesítési teljesítményüket és jövedelmüket;

46. hangsúlyozza, hogy a tudás és az innováció (beleértve a digitális technológia használatát is) kulcsfontosságú az uniós akvakultúra-ágazat egyéb célkitűzéseinek eléréséhez, és hogy a Horizont Európa, az EU kutatási és innovációs keretprogramja jelentős lehetőséget kínál az előrelépésre ezen a területen;

47. sürgeti a Bizottságot, hogy életképességi tanulmányok és visszajelzések révén javítsa és gyűjtse össze a legkülső régiók akvakultúra-ágazatában rejlő potenciállal kapcsolatos információkat, és nyújtson konkrét támogatást azoknak az induló vállalkozásoknak, amelyek ebben az ágazatban kívánnak dolgozni ezekben a régiókban;

48. a leghatározottabban támogatja az új akvakultúra-fajok tenyésztésével kapcsolatos innovációt és előrelépést;

49. tudomásul veszi, hogy az innovatív akvakultúra-ágazat megköveteli a megfelelő készségek fejlesztését is, amely az akvakultúrára vonatkozó speciális tantervek és ismeretek (pl. a halakra vonatkozó speciális állatorvosi tanulmányok és az akvakultúra-ágazat szereplői halegészségügyi képzése), valamint a gazdálkodók egész életen át tartó képzése az akvakultúra-ágazat innovatív megközelítéseiről;

50. felhívja a Bizottságot, hogy folytassa a munkát annak érdekében, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen az uniós akvakultúra számára a harmadik országbeli termelőkkel szemben a nemzetközi kereskedelmi megállapodások felülvizsgálata és a jövőben új megállapodások esetleges aláírása révén az olyan termékek behozatalával kapcsolatban, amelyek nem ugyanolyan piaci hozzáféréssel, környezeti és társadalmi fenntarthatósággal vagy haljóléti normákkal rendelkeznek, mint az EU-ban előállított termékek, többek között a vízi élelmiszerek címkézésének jobb végrehajtására vonatkozó szabályok aktualizálása révén; úgy véli, hogy olyan speciális esetekben, mint a kaviárcímkézés, felül kell vizsgálni a fogyasztók tájékoztatására vonatkozó jogi keretet; felhívja a Bizottságot, hogy hatásvizsgálat segítségével elemezze a fenntartható akvakultúra-ágazatoknak az importált fogyasztási cikkek karbonintenzitását ellensúlyozó uniós mechanizmusba való bevonását annak érdekében, hogy ösztönzőket teremtsen az európai iparágak és az uniós kereskedelmi partnerek számára iparágaik szén-dioxid-mentesítésére olyan intézkedések végrehajtása érdekében, amelyek pozitívan hozzájárulnak az üvegházhatású gázok csökkentéséhez a nulla nettó kibocsátás eléréséhez, és ezáltal támogassa mind az uniós, mind a globális éghajlat-politikákat a klímasemlegesség érdekében, ugyanakkor anélkül, hogy azok diszkriminatívak lennének vagy a nemzetközi kereskedelem rejtett korlátozásának minősüljenek;

51. emlékeztet az ágazat lehetőségeire az akvakultúra-termékek kereskedelmének fokozására, különösen azokban az országokban és régiókban, ahol e termékek fogyasztása alacsony;

2022. október 4., kedd

52. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassa a halak jólétével kapcsolatos tudományos ismereteket, mozdítsa elő a halak jólétével kapcsolatos bevált akvakultúra-gyakorlatokat, és mozdítsa elő a halak jólétével foglalkozó uniós referenciaközpontok létrehozását; hangsúlyozza, hogy a helyes állatjóléti gyakorlatok jelentik a legjobb megelőző lépést a gyógyszerek iránti igény csökkentése, valamint a halak egészségének és jólétének biztosítása érdekében; ösztönzi a technológiák és az innováció további alkalmazását a betegségek célzottabb kezelése érdekében, csökkentve a szükséges gyógyszerek mennyiségét; hangsúlyozza, hogy szükség esetén javítani kell az állatgyógyászati készítmények elérhetőségét az akvakultúra-ágazat számára;

53. javasolja, hogy a Bizottság dolgozzon ki jogalkotási javaslatokat a halak és más vízi állatok szükségleteire és a szállítási módszerekre vonatkozó legújabb tudományos ismeretek alapján annak érdekében, hogy azok a szállítás közben a lehető legkevésbé szenvedjenek; hangsúlyozza, hogy az új rendelkezéseknek részletes ellenőrző listát kell tartalmazniuk a szállítás előtti tervezésre és előkészületekre, a vízminőségi paraméterekre vonatkozó fajspecifikus rendelkezésekre, a sűrűsége, a be- és kirakodás során történő kezelésre, valamint az állatok jólétének szállítás utáni ellenőrzésére vonatkozóan; felszólítja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a kiadott iránymutatásokat a legfrissebb tudományos ismeretek alapján frissítsék, és azok összhangban legyenek az 1/2005/EK rendelettel, továbbá külön rendelkezéseket szorgalmaz a halak üzleti célú szállítása vonatkozásában; hangsúlyozza továbbá, hogy speciális képzést és képesítést kell előírni a halszállítással kapcsolatban;

54. támogatja a Kopernikusz és az európai tengeri megfigyelési és adathálózat kapacitásának növelését az akvakultúra-létesítményeket különösen érzékenyen érintő szélsőséges szárazföldi és tengeri időjárási események hatásainak jobb megfigyelése, modellezése és előrejelzése érdekében;

55. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az illetékes hatóságok és a mezőgazdasági termelők egyaránt megfelelő képzésben részesüljenek arról, hogy miként lehet korlátozni az akvakultúra-gyakorlatok környezeti hatását, és hogyan lehet biztosítani a magas szintű állatjóléti és egészségügyi normák tiszteletben tartását;

56. felhívja a Bizottságot, hogy a rendelkezésre álló legjobb tudományos szakvélemények, valamint a tagállamokban már kipróbált tapasztalatok és gyakorlatok alapján készítsen javaslatot egy nagy károkatona-gazdálkodási tervre, amely megfelelően és véglegesen kezelni tudja az akvakultúra-ágazat előtt évek óta fennálló problémát; sürgeti, hogy a tervet úgy alakítsák ki, hogy hatékonyan mérsékeljék és ellenőrizzék a károkatona akvakultúra-gazdaságokra gyakorolt hatását, a termelésre és a biológiai sokféleségre gyakorolt gazdasági, környezeti és társadalmi hatásuk csökkentése érdekében; kiemeli, hogy a tervnek tartalmaznia kell a támogatható intézkedések listáját az egymás mellett éléssel kapcsolatos megelőző megoldásokról, valamint a veszteségek és az uniós vagy nemzeti forrásokból finanszírozott intézkedések megfelelő kompenzációjáról; kitart amellett, hogy a megelőző intézkedések felkutatására és tesztelésére irányuló, személyre szabott kutatások pénzügyi támogatása kulcsfontosságú, ahogyan a megfelelő nyomon követés lehetővé tétele is, beleértve a meghozott intézkedések hatásainak rögzítését és elemzését; felhívja a tagállamokat, hogy ezeket az intézkedéseket helyi szinten, eseti alapon hajtsák végre, és minden évben tegyenek jelentést a Bizottságnak a terv végrehajtásáról, beleértve a választott intézkedések hatékonyságát is; felhívja a Bizottságot, hogy ötévente értékelje az EU nagy károkatona-gazdálkodási tervét, és tegyen jelentést a Parlamentnek; sürgeti a Bizottságot, hogy azonnali intézkedésként készítsen iránymutatásokat tartalmazó dokumentumot a madárvédelmi irányelv 9. cikkében előírt eltérések alkalmazásának módjáról, és mérje fel, hogy szükség van-e a jelenlegi jogszabályok módosítására, amennyiben a megelőző intézkedések elégtelennek bizonyulnak, és a pénzügyi és társadalmi hatások a legjobb tudományos szakvélemények szerint nem teszik lehetővé az együttléti megoldásokat;

57. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy egyszerűsítsék az engedélyezési eljárásokat, és tegyenek további erőfeszítéseket és biztosítsák az ahhoz szükséges további segítséget, hogy az ETHAA felhasználói hozzájuthassanak a finanszírozáshoz;

Ökológiai akvakultúra

58. üdvözli az ökológiai termelés fejlesztésére vonatkozó cselekvési tervről szóló bizottsági közleményt és az annak mellékletében található 23 intézkedést; rámutat, hogy az ökológiai akvakultúrának kulcsszerepet kell játszania az akvakultúra-ágazat tervezett növekedésében, tekintettel arra, hogy a fenntartható európai élelmiszerrendszerre való átállással összhangban bőséges kiaknázatlan fejlődési potenciálja van, és amelyet az ETHAA-n keresztül kell támogatni;

59. egyetért azzal, hogy az ökológiai akvakultúrában lehetőségek rejlenek, de hangsúlyozza az ökológiai akvakultúra-termelés tagállamok közötti különbségeit;

60. egyetért azzal a célkitűzéssel, hogy 2030-ig jelentősen növelni kell az ökológiai akvakultúrát anélkül, hogy konkrét százalékos arányt határoznának meg ebben a tervben, mivel ez egy viszonylag új ágazat, növekedését pedig nem könnyű megjósolni; arra ösztönzi azonban a tagállamokat, hogy – adott esetben – a helyi és regionális sajátosságokra és a piaci fejleményekre vonatkozó ismereteik figyelembevételével határozzanak meg célokat; rámutat, hogy bár az EU ökológiai akvakultúrája az elmúlt években egyes fajok (többek között Írországból a lazac, Dániában és Írországból a kagyló)

2022. október 4., kedd

tenyésztésének növekedését tapasztalta, az uniós ökológiai akvakultúra iránti kereslet bizonytalan, továbbá egyes területeken az ökológiai akvakultúra gazdasági teljesítménye még mindig nem kielégítő;

61. úgy véli, hogy a fenntartható akvakultúra általában, és különösen az ökológiai akvakultúra kulcsszerepet fog játszani az EU azon törekvésének teljesítésében, hogy 2050-re karbonsemlegessé váljon azáltal, hogy csökkenti az üvegházhatású gázok kibocsátását és hozzájárul az éghajlatváltozás mérsékléséhez, miközben további előnyöket biztosít a környezet és a biológiai sokféleség számára;

62. rámutat, hogy általában a fenntartható akvakultúra, és különösen az ökológiai akvakultúra segíthet kielégíteni a környezet tiszteletben tartásával és a halak jólétét biztosító módon előállított, diverzifikált, jó minőségű élelmiszerek iránti fogyasztói igényeket, megszüntetve ezáltal a halászati termékek kereslete és kínálata közötti szakadékot az EU-ban, és enyhítve a vadon élő állományokra nehezedő nyomást;

63. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az akvakultúra fenntartható fejlesztésére vonatkozó nemzeti tervek keretében elemezzék az ökológiai akvakultúra fejlődésének fő akadályait, és javasoljanak megfelelő intézkedéseket; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy előzetes hatásvizsgálat alapján vegyék fel az ökológiai akvakultúra növelését az akvakultúrára vonatkozó felülvizsgált többéves nemzeti stratégiai terveik célkitűzései közé; úgy véli, hogy az ETHAA-t a fenntartható akvakultúra-gyakorlatok – köztük az ökológiai termelés – előmozdítására és az átállási időszak alatti támogatásra kellene felhasználni, ami egyenlő versenyfeltételeket teremtene a többi ökológiai termelővel szemben;

64. hangsúlyozza az alternatív tápanyagforrásokkal, kezelésekkel, tenyésztéssel és állatjóléttel kapcsolatos kutatás és innováció fokozott támogatásának szükségességét az akvakultúrában; úgy véli, hogy elő kell mozdítani az adaptált polikultúrás és multitrofikus akvakultúra-rendszerekbe történő beruházásokat, valamint elő kell mozdítani az ökológiai termelésből származó ivadékok keltetését és az ivadéknevelő tevékenységet; üdvözli az ökológiai akvakultúrával kapcsolatos bevált gyakorlatok cseréjét és az innovációt szolgáló nyílt koordinációs módszert;

65. kiemeli, hogy az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről szóló rendelet elfogadása óta fejlődött az innováció, beleértve az akvakultúra különböző típusait is; e tekintetben rámutat arra, hogy egyes – például a szaporodásra vonatkozó – rendelkezések nincsenek felkészülve a kifejlesztett új, innovatív és fenntartható akvakultúra-módszerekre; sürgeti a Bizottságot, hogy ennek megfelelően értékelje ezt a rendeletet, és terjessze elő a szükséges módosításokat;

66. felhívja a Bizottságot, hogy elemezze, hogyan értelmezik, hajtják végre és ellenőrzik az ökológiai akvakultúrára vonatkozó szabályokat az egyes tagállamokban; sürgeti a Bizottságot, hogy az elemzés következtetése alapján tegyen közzé iránymutatásokat a tagállamok, a tanúsító szervek és a haltenyésztők számára, amelyek célja az ökológiai termelésről szóló rendelet végrehajtása terén tapasztalható heterogenitás csökkentése;

67. sürgeti a Bizottságot, hogy fontolja meg a nem ökológiai akvakultúrából származó nyersedékből előállított halliszt és halolaj, illetve a fenntartható uniós halászati termékekből származó, emberi fogyasztásra kifogott halak napi adagja 30 %-a felhasználásának újbóli engedélyezését egy ötéves átmeneti időszakra az ökológiai akvakultúra-ágazat valamennyi újonnan érkezője számára, tekintettel annak a körforgásos gazdaságra gyakorolt pozitív hatására, valamint az ökológiai takarmány alacsony elérhetősége és magas árai miatt szükséges támogatási intézkedésként; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolóra azon (természetes módon Európában nem szaporodó) fajok használatát is, amelyek esetében a szaporodást hipofízis kivonat felhasználásával idézik elő, valamint olyan fajokét, amelyeket a tenyésztési környezet más trofikus niche-einek felhasználására vetnek be a polikultúrás gyakorlatokban, hozzájárulva ezáltal a szénmegkötéshez, az eutrofizáció mérsékléséhez, a tavak általános produktivitásának növeléséhez és a haltenyésztés tápanyagterhelésének csökkentéséhez;

68. hangsúlyozza, hogy Unió-szerte, valamint az importált biotermékek tekintetében egyenlő versenyfeltételeket kell teremteni az uniós ökológiai mezőgazdasági termelők számára azáltal, hogy azonos szabályokat és támogatást biztosítanak, illetve harmonizálják a betegségek kezelését az ökológiai akvakultúrában és az ökológiai állattenyésztésben;

69. emlékeztet arra, hogy a Parlament „A fenntartható és versenyképes európai akvakultúra-ágazat felé: a jelenlegi helyzet és a jövőbeli kihívások” című állásfoglalása az uniós akvakultúrában rejlő lehetőségek kiaknázása érdekében 92 intézkedést javasol az alábbiakon keresztül: az adminisztratív eljárások egyszerűsítése, méltányosság biztosítása más ágazatokkal való kölcsönhatás során, az uniós akvakultúra-ágazat versenyképességének növelése az EU határain belül és kívül, a fogyasztók tájékoztatásának javítása, az állatjólét és az állatgyógyászati termékek rendelkezésre állásának biztosítása,

2022. október 4., kedd

hatékonyabb promóciós kampányok és jobb kommunikáció, a kutatás és az innováció támogatása, a képzés és a foglalkoztatás ösztönzése, az akvakultúra-ágazat fenntarthatóságának javítása az EU-ban, megfelelő finanszírozás az Európai Tengerügyi és Halászati Alapon (ETHA) és egyéb strukturális alapokon keresztül, valamint a halászattal való harmonikus szimbiózis elérése; sürgeti a Bizottságot, hogy szorosan működjön együtt a tagállamokkal ezen intézkedések végrehajtása érdekében;

70. rámutat arra, hogy a halászat és az akvakultúra közötti konfliktusnak a jelenlegi helyzetben nincs értelme, amikor a tengeri termékek iránti kereslet növekszik, miközben a vadon élő halpopulációkra nehezedő nyomás fokozatosan csökken az Unióban, és hangsúlyozza, hogy e két tevékenység kiegészíti egymást;

71. hangsúlyozza, hogy az egyrészt az akvakultúra, másrészt a konzerv- és feldolgozó ágazat közötti együttműködés jelentős hozzáadott értéket teremthet az akvakultúra-termékek számára, ha az együttműködés szinergiában valósul meg, és mindkét tevékenységet előmozdítja;

o

o o

72. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, valamint a közös halászati politika tanácsadó testületeinek.

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0335

Az új technológiák hatása az adózásra: kriptoeszközök és blokklánc-technológia**Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása az új technológiák adózásra gyakorolt hatásáról: kriptoeszközök és blokklánc-technológia (2021/2201(INI))**

(2023/C 132/02)

Az Európai Parlament,

- tekintettel „A helyreállítási tervet támogató igazságos és egyszerű adózásra irányuló cselekvési terv” című, 2020. július 15-i bizottsági közleményre (COM(2020)0312),
 - tekintettel a Bizottságnak a kriptoeszközök piacairól szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2020. szeptember 24-i javaslatára (COM(2020)0593),
 - tekintettel az uniós digitális pénzügyi szolgáltatási stratégiáról szóló, 2020. szeptember 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0591),
 - tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet „Taxing Virtual Currencies: An Overview of Tax Treatments and Emerging Tax Policy Issues” (A virtuális pénz nemek megadóztatása: az adóügyi eljárások és az új adópolitikai kérdések áttekintése) című, 2020. október 12-i jelentésére,
 - tekintettel „A 21. század társasági adózása” című, 2021. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0251),
 - tekintettel a Bizottság Közös Kutatóközpontja „Cryptocurrencies: an empirical view from a tax perspective” (Kriptovaluták: empirikus vélemény adózási szempontból) című, az adózásról és a strukturális reformokról szóló, 2021-es munkadokumentumára,
 - tekintettel a pénzáttalásokat és egyes kriptoeszköz-átuttalásokat kísérő adatokról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló, 2021. július 20-i bizottsági javaslatra (COM(2021)0422),
 - tekintettel a Világbank 2022. március 8-án kiadott, „Crypto-Assets Activity around the World: Evolution and Macro-Financial Drivers” (A kriptoeszközökkel kapcsolatos tevékenységek világszerte: Fejlődés és makroszintű pénzügyi mozgatórugók) című tanulmányára,
 - tekintettel az OECD „Crypto-asset Reporting Framework and Amendments to the Common Reporting Standard” (A kriptoeszközökre vonatkozó jelentéstételi keret és a közös jelentéstételi standard módosítása) című, 2022. március 22-i, nyilvános konzultációról szóló dokumentumára,
 - tekintettel a „VAT fraud: economic impact, challenges and policy issues” (Héacsalás: gazdasági hatás, kihívások és szakpolitikai kérdések) című, 2018. október 15-i tanulmányára, a „Cryptocurrencies and blockchain – Legal context and implications for financial crime, money laundering and tax evasion” (Kriptovaluták és blokklánc – Jogi háttér és következmények a pénzügyi bűncselekmények, a pénzmosás és az adócsalás szempontjából) című, 2018. júliusi tanulmányára, valamint az „Impact of Digitalisation on International Tax Matters” (A digitalizáció hatása a nemzetközi adópiacokra) című, 2018. február 15-i tanulmányára,
 - tekintettel az „Exploring the opportunities and challenges of new technologies for EU tax administration and policy” (Az új technológiák lehetőségeinek és kihívásainak feltárása az uniós adóigazgatás és -politika számára) című, 2021. október 21-i tanulmányára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,
 - tekintettel a Gazdasági és Monetáris Bizottság jelentésére (A9-0204/2022),
- A. mivel az Unió egységes piacán az új technológiák alkalmazása, valamint az adóhatóságok Európa-szerte történő digitalizációja átalakítja egyrészt az adófizetőket, nevezetesen a polgárok és a vállalatok, másrészt a nemzeti adóhatóságok közötti kapcsolatokat; mivel az EU vezető szerepet vállalhat annak biztosításában, hogy az adóhatóságok digitalizációjának eljárási és technikai szempontjai összehangoltak legyenek, elkerülendő a nemzeti technikai platformok közötti interoperabilitást gátló akadályokat;

2022. október 4., kedd

- B. mivel a különböző kriptoeszköz-típusok eltérő tulajdonságai és a különböző kriptoeszköz-típusok közötti határok lényegesek lehetnek az adóügyi megítélésük szempontjából;
- C. mivel a kriptoeszközök piaci dinamikája azt mutatja, hogy létre kell hozni egy világos, biztos és átlátható jogi keretet;
- D. mivel az adóhatóságok napjainkban számos kihívással szembesülnek a hatékony adóbehajtás, és különösen a határokon átnyúló együttműködés terén, tekintettel a digitális tranzakciók felgyorsulására, az adófizetők növekvő mobilitására, a határokon átnyúló tranzakciók számára, a gazdasági műveletek és üzleti modellek nemzetközivé válására, valamint a kettős adóztatás és az összetett agresszív adórendszerek kockázatára;
- E. mivel az adóhatóságoknak lépést kell tartaniuk egyrészt az adórendszerek fenntarthatóságához, másrészt az adózással kapcsolatos nemzeti és európai jogi keretek érvényesítésére irányuló képességükhöz kapcsolódó potenciális kockázatokkal;
- F. mivel az adóhatóságok új technológiai megoldásokat, például blokklánc-technológiát is felhasználhatnak az adófizetők igényeinek jobb kiszolgálása, a joghatóságok közötti információcsere, különböző típusú nyilvántartások, valamint a korrupció megakadályozása és/vagy kezelése érdekében, miközben az ilyen technológiával vissza lehet élni és azok tiltott tevékenységek eszközéül szolgálhatnak, az adófizetés elkerülésére irányuló bűnelkövetési szándékhoz kapcsolódóan; mivel a blokklánc-tranzakciók láthatóbbá tétele megkönnyítheti az adóhatóságok adócsalás elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseit;
- G. mivel több adóhatóság Európa-szerte – noha eltérő mértékben – már most is fontos lépéseket tesz a folyamatok digitalizációja érdekében, megkönnyítve, valamint gyorsabbá és hatékonyabbá téve az adózási szabályoknak való megfelelést; mivel az új technológiák alkalmazása tekintetében még mindig jelentős eltérések vannak a tagállamok között; mivel a nemzeti adóhatóságoknak általában további ösztönzőkre és tudatoságnövelő intézkedésekre van szükségük a technológiai és digitális átalakulásban rejlő lehetőségek felismeréséhez; mivel a technológia hozzájárulhat a különböző kormányzati szervek közötti, az adóztatással kapcsolatos együttműködés elősegítéséhez;
- H. mivel a kriptoeszközök egyre növekvő használata arra kényszeríti az adóhatóságokat, hogy az egységes piacon belül kiigazítsák a jelenlegi adózási gyakorlatokat; mivel a kriptoeszközök piacán az adózás szempontjából releváns tevékenységek azonosítása összetett, mivel kevésbé támaszkodik azokra a hagyományos pénzügyi közvetítőkre, akik adózási célokból rendszerint információt szolgáltatnak;
- I. mivel 27 tagállamból öt rendelkezik a kriptoeszközök adóztatására vonatkozó külön jogi rendelkezésekkel; mivel 19 tagállam rendelkezik a kriptoeszközök adóztatására vonatkozó igazgatási iránymutatásokkal;
- J. mivel az OECD közös jelentéstételi standardja javította a nemzetközi adózási átláthatóságot annak megkövetelésével, hogy a joghatóságok szerezzenek információkat a pénzügyi intézményeknél tartott offshore eszközökről, és ezeket az információkat évente automatikusan cseréljék ki az adófizetők lakóhelye szerinti joghatóságokkal; mivel azonban a kriptoeszközök a legtöbb esetben nem tartoznak a közös jelentéstételi standard hatálya alá, amely a hagyományos pénzügyi eszközökre és a fiat pénzekre alkalmazandó;
- K. mivel a digitális gazdaság méltányos adóztatásának jobb szabályozására nemzetközi szintű erőfeszítések zajlanak és kötelezettségvállalások születnek; mivel a kriptoeszközök felhasználhatók a nemzetközi adózási átláthatósággal kapcsolatos meglévő kezdeményezések aláásására, amint azt az OECD is elismerte; mivel ebben az összefüggésben alapvető fontosságú, hogy az Unió vezető szerepet vállaljon, különösen a tagállamok közötti, a kriptoeszközök méltányos és átlátható adóztatására vonatkozó szoros együttműködés révén;
- L. mivel a globális gazdaság változik és egyre inkább digitalizálódik, és mivel a jelenlegi nemzetközi adózási keret alapjául szolgáló elvek fokozatosan elavulnak, és már nem biztosítható, hogy a nyereséget ott adóztassák meg, ahol a nyereséget termelő gazdasági tevékenységeket végzik, és ahol az értéket létrehozzák;
- M. mivel a kriptoeszközök adóztatása tekintetében nincs nemzetközi eszköz, és az egyes országok e kérdéssel kapcsolatos megközelítései széles skálán mozognak; mivel az Uniónak a megfelelő nemzetközi platformokon – a határain belül és kívül egyaránt – ki kell jelölnie az utat a polgárok inkluzívabb pénzügyi részvétele felé;
- N. mivel az OECD a virtuális fizetőeszközök adóztatásáról szóló, 2020. évi jelentésében számos lényeges kérdést határoz meg, amelyekkel foglalkozni kell, nevezetesen az adóztatandó tényállások fogalm meghatározását, a virtuális fizetőeszközökhöz kapcsolódó jövedelemformákat, valamint azt, hogy az adóztatást hogyan lehet a kriptoeszközök jellegéhez és dinamikájához igazítani, többek között a nyereség méltányos és hatékony meghatározása érdekében;

2022. október 4., kedd

- O. mivel az Unió már tett fontos lépéseket a kriptoeszközök és a kriptoeszköz-szolgáltatók egyértelmű meghatározása, és tágabb értelemben a kriptoeszközökre vonatkozó megfelelő szabályozási keret, a kriptoeszközök piacairól szóló rendelet létrehozása érdekében; mivel ez a keret és ezek a fogalom meghatározások elő fogják segíteni ezen eszközök méltányos és egyszerű adóztatását; mivel az ilyen kriptoeszközök meghatározását össze kell hangolni a nemzetközi előírásokkal, nevezetesen az OECD és a Pénzügyi Akció Munkacsoport által kidolgozott előírásokkal;
- P. mivel a kriptoeszközök fogalom meghatározásának EU-szerte egységesnek kell lennie, és összhangban kell állnia a nemzetközi standardokkal; mivel ugyanaz a kriptoeszköz különböző besorolás szerint lehet „adótárgy” az EU-ban, ami eltérő adóügyi megítélést eredményez;
- Q. mivel az adópolitika bizonyos területei nemzeti hatáskörbe tartoznak, és a tagállamok közötti együttműködés továbbra is alapvető fontosságú és szükséges az egységes piac integritása és az adórendszerek fenntarthatósága, többek között a kriptoeszközök növekvő használata jelentette kihívások kezeléséhez; mivel a kriptoeszközök adóztatásával kapcsolatos 27 jelentősen eltérő megközelítésből álló keret a digitális egységes piac célkitűzéseinek megvalósítását gátló jelentős akadályokhoz vezethet; mivel tehát egyértelműen európai szintű koordinációra és együttműködésre van szükség;
- R. mivel az Uniónak és egységes piacának innovációbarát környezetet kell biztosítania a vállalkozások (különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) és az induló innovatív vállalkozások) számára a pénzügyi szolgáltatások és a kriptoeszközök új technológiai területén; mivel ez a fő cél a tagállamok határozott elköteleződését igényli olyan szakpolitikák, konkrétan adópolitikák iránt, amelyek célja, hogy stabil, világos és megbízható szabályozási keretet biztosítsanak a vállalkozások boldogulásához és a gazdasági növekedéshez való hozzájárulásához; mivel ez az erőfeszítés határozott elkötelezettséget igényel a polgárok mint adófizetők és a pénzügyi szolgáltatások fogyasztói jogainak védelme mellett;
- S. mivel az egyértelmű iránymutatások alapvető fontosságúak egy méltányos és hatékony adórendszerhez, amely – ha a tagállamok hatékonyan hajtják végre – kedvező reformokat valósíthat meg az ügyintézési költségek és idő csökkentésével, a belépési korlátok csökkentésével, valamint a biztonság és a stabilitás biztosításával, amelyek a versenyképességnél és a vállalkozások közötti különbségek áthidalásának előfeltételét jelentik, különösen a kkv-k tekintetében;
- T. mivel a kriptoeszközök gyorsan változó környezetet jelentenek, és a politikai döntéshozóknak egyenlő feltételek mellett kell eredményeket elérniük; mivel az adópolitikát és az adókiírást érintő következményeket továbbra is alaposan meg kell vizsgálni, mivel ezek az átfogó szabályozási keret fontos elemét képezik;
- U. mivel ez a Parlament már hangsúlyozta, hogy „a társasági adóra vonatkozó jelenlegi nemzetközi szabályok a gazdaság digitalizációjának és globalizációjának összefüggésében már nem megfelelőek” és „a digitalizáció fejlődése és az immateriális javak szerepének erősödése és az értékláncokon belüli növekedésük lehetőségeket és kihívásokat teremt a gazdasági műveletek és az adóztatandó tényállások nyomon követhetősége szempontjából, többek között lehetővé téve az adókikerülési gyakorlatokat, különösen a határokon átnyúló vagy az Unió területén kívül folytatott műveletek esetén”⁽¹⁾;
- V. mivel a hagyományos pénzügyi rendszertől eltérően a kriptovilág időnként decentralizált módon szerveződik, ami megnehezíti az adóhatóságokat segítő közvetítők igénybevételét; mivel ezek a közvetítők gyakran illetékes információs szolgáltatóként működnek a harmadik féltől származó adóbevalláson alapuló hagyományos rendszerekben; mivel a kriptoeszköz-szektor és a hagyományos pénzügyi rendszer találkozási pontjában általában van egy közvetítő, például egy érintett tőzsde;

Az új technológiákban, például a blokklánc-technológiában rejlő lehetőségek az adófizetők igényeinek jobb kiszolgálása, a korrupciós gyakorlatok megakadályozása, az adóhatóságok szerepének megerősítése, valamint az adócsalás és az adókikerülés kezelése érdekében

1. úgy véli, hogy a nemzeti adóhatóságokat jobban el kell látni a hatékony adóbeszedés elősegítésével, az adófizetők jobb kiszolgálásához és a megfelelés biztosításához szükséges megfelelő forrásokkal; felszólítja a tagállamokat, hogy a digitális átállással kapcsolatos megnövekedett kihívások fényében kötelezzék el magukat az emberi erőforrásokba, többek között a képzésbe, a digitális infrastruktúrákba, valamint a szakképzett személyzetbe és felszerelésekbe történő megfelelő beruházások mellett;

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2022. március 10-i állásfoglalása a Bizottságnak szóló ajánlásokkal a helyreállítási stratégiát támogató méltányos és egyszerű adózásról (a Bizottság júliusi cselekvési tervének és annak héával, a vállalkozások adózásával és az egyéni adózással kapcsolatos 25 kezdeményezésének EP általi nyomon követése) (HL C 347., 2022.9.9., 211. o.).

2022. október 4., kedd

2. felszólítja a Bizottságot, hogy a jövőbeni jogalkotási javaslatokban vizsgálja meg, hogyan biztosítható, hogy az újonnan elfogadott jogszabályokat alátámasztó technológia szervesen kapcsolódjon a jogszabályok helyes végrehajtásához;
3. hangsúlyozza, hogy az adóhatóságok informatikai kapacitásainak új, kialakulóban lévő technológiák – például a megosztott főkönyvi technológiák, például a blokklánc vagy a mesterséges intelligencia – révén történő kiigazítása intelligens, hatékony és eredményes adózási és igazgatási eljárások előmozdítását ígéri, elősegíti a polgárok és a vállalkozások adózási szabályoknak való megfelelését, javítja az adóköteles ügyletek és a tárgyi eszközök és immateriális javak tulajdonjogának nyomonkövethetőségét és azonosítását egy olyan globalizált környezetben, ahol nő a határokon átnyúló ügyletek száma, ezáltal lehetőségeket teremtve a jobb és méltányosabb adórendszerek számára a mobil adófizetők és az eszközök megadóztatására; kéri a Bizottságot, hogy elemezze és értékelje a személyes adatok tárolására vonatkozó lehetséges adó bevezetésének az adatvédelemre és a bevételekre gyakorolt hatásait;
4. hangsúlyozza, hogy az olyan kialakulóban lévő technológiák, mint a megosztott főkönyvi technológia és a blokklánc, egyedi jellemzőik, például a nyomonkövethetőség és a megváltoztathatatlan és megbízható adatok tárolására való képességük révén, ezen adatok sértetlenségének védelme mellett, új módot kínálhatnak az adóbeszedés automatizálására; úgy véli, hogy ez biztosítaná, hogy az emberek megfizessék azt, amivel tartoznak, biztosítaná a hatékony adózási megfelelést, és megkönnyítené az adóbevételek időben történő beszedését a termék vagy szolgáltatás életciklusának különböző szakaszaiban, védve a polgárok személyes adatait és garantálva a magas szintű adatvédelmet;
5. hangsúlyozza, hogy (közös jelentéstételi standardok révén) meg kell határozni a legjobb módszereket a technológia alkalmazására az adóhatóságok elemzési kapacitásának (hatékonyabb adatelemzés révén történő) megerősítése, az adatoknak a kvk-k és az adófizetők adózási megfelelésének megkönnyítése céljából (többek között közös jelentéstételi standardok révén) történő szabványosítása, valamint annak biztosítása érdekében, hogy az adózás jobban tükrözze a digitális korra jellemző üzleti környezetet, és egyben garantálja a magas szintű adatvédelmet;
6. tudomásul veszi az EU fejlett nemzetközi közigazgatási együttműködési közösségének (EU AIAC Közösség) elindítását, valamint az adóigazgatási csúcstalálkozó (TADEUS) értékes hozzájárulását az új technológiáknak a nemzeti adóhatóságok munkájára gyakorolt hatásáról szóló vitához; felszólítja ezért a Bizottságot, hogy vonja be ezeket a fórumokat az adóigazgatási személyzetnek szóló speciális képzési program kidolgozásába az új technológiáknak az adócsalás és az adókikerülés elleni küzdelemben való alkalmazásáról, valamint építsen az adórendszerek interoperabilitásának javításában játszott szerepükre az adatok szabványosítása és a határokon átnyúló automatikus valós idejű adatmegosztás tekintetében; emlékeztet arra, hogy ezt a programot integrálni kell a Fiscalis program tevékenységébe;
7. hangsúlyozza azonban, hogy a blokklánc, a mesterséges intelligencia és más digitális eszközök adóhatóságok általi használatának előnyei és kockázatai is vannak, amelyeket megfelelően csökkenteni kell, különösen a magánélet tisztéletben tartására vonatkozó jog megsértésének, valamint az adófizetőkkel szembeni elfogult és megkülönböztető bánásmódnak a megelőzése érdekében;
8. kiemeli különösen az adatminőséggel kapcsolatos kockázatokat; megjegyzi e tekintetben, hogy egy engedélyezett blokklánc és a közvetítőknél biztosított korlátozott engedélyek alapvető fontosságúak az adóhatóságok szempontjából, és hozzájárulhatnak a rendszer integritásának javításához, mivel lehetővé teszik az adóügyi információk, többek között az adatok biztonságos környezetben történő megosztását;
9. felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje, hogy az egyes tagállamok milyen módon adóztathatják meg a kriptoeszközöket, valamint a kriptoeszközök területén az adócsalás és az adókikerülés elleni harcra vonatkozó különböző nemzeti politikákat, kiemelve a bevált gyakorlatokat és a lehetséges jogi kikapukat, kihasználva az adózás területén működő együttműködési platformokat, nevezetesen a Fiscalis programot; felszólítja a Bizottságot, hogy a vállalkozások adózására vonatkozó magatartási kódexszel foglalkozó csoport támogatásával lépjen fel a kriptoeszközök terén az EU-ban alkalmazott káros adózási gyakorlatokkal szemben;
10. elismeri, hogy az új technológiák – például a blokklánc – adóügyi hatását különbözőképpen lehet megközelíteni, attól függően, hogy a közvetlen adózásra (például forrásadó), a közvetett adózásra (héta vagy vámok) vagy a megfelelésre összpontosítanak-e; hangsúlyozza, hogy a megosztott főkönyvi technológia lehetőséget kínál arra, hogy az egyes országokban hatékonyabbá tegye a forrásadó-rendszert, ugyanakkor megkönnyítse a határokon átnyúló eljárások zökkenőmentes lefolyását és megelőzze a csalárd tevékenységeket; azt javasolja a Bizottságnak, hogy vegye figyelembe az egyes dimenziók sajátos jellemzőit; kéri a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a tagállamokban meglévő digitális megoldásokat, és értékelje a blokklánc-alapú megoldások információcserére szolgáló platformokba történő integrálásának lehetőségét a valós idejű ellenőrzés és információcsere előmozdítása érdekében, az uniós adatvédelmi szabályok teljes körű tisztéletben tartása mellett;

2022. október 4., kedd

11. felkéri a Bizottságot, hogy fontolja meg egy olyan új platform létrehozását, amelynek célja képzések biztosítása és a bevált gyakorlatok nemzeti adóhatóságok közötti megosztása, a digitális gazdaságban tapasztalható, különösen kriptoeszközök használata révén elkövetett adócsalás és adókerülés elleni küzdelem terén; tudomásul veszi, hogy ez az új platform integrálható a jelenlegi kezdeményezésekbe, például a Fiscalis programba;
12. felkéri a Bizottságot, hogy folytassa a blokklánc- és más megosztott főkönyvi technológiák operatív hatásának és adóigazgatási szempontjainak értékelését, különösen a Fiscalis program révén;
13. emlékeztet az online jelentéstételre vonatkozó szabvánnyal kapcsolatos bizottsági kezdeményezésre irányuló javaslatára „(első fokon) a határokon átnyúló uniós kereskedelemre vonatkozó adatok tekintetében, lehetőség szerint az e-számlázásból (vagy alternatív forrásból, de az egyszeri adatszolgáltatás elvét fenntartva) származó adatok felhasználásával, beleértve a csalás felderítésére szolgáló hatékony és rendkívül biztonságos központosított/decentralizált adatfeldolgozást is”⁽²⁾;
14. kitart a tagállamokhoz intézett azon felhívása mellett, hogy „folytassák az adóhatóságok reformját, gyorsítsák fel a digitalizációt, és indítsák el olyan stratégiai megközelítések végrehajtását, amely támogatják a kkv-knál az adózási fejelem megvalósítását, valamint tárják fel a terhek csökkentésére nyitva álló lehetőségeket”⁽³⁾;
15. felszólítja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg az európai blokklánc-szolgáltatási infrastruktúra (EBSI) – a blokklánc-alapú szolgáltatási infrastruktúrát működtető összekapcsolt csomópontok szakértői hálózata – által a nemzeti adóhatóságok számára teremtett lehetőségeket, elsősorban a héamegfelelés terén, az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó legmagasabb szintű előírások teljes körű tiszteletben tartása mellett, a többféle innovatív blokklánc-protokoll megértése céljából, és azzal a küldetéssel, hogy segítse a nemzeti adóhatóságokat az ilyen technológiák használatához való alkalmazkodásban;
16. emlékeztet az európai adóazonosító szám (TIN) fontosságára, és felszólítja a Bizottságot, hogy értékelje a blokklánc-alapú technológiák hozzáadott értékét egy megfelelő nemzetközi adóazonosító biztosítása érdekében, az adatvédelemre és a magánélet védelmére vonatkozó magas szintű előírások mellett;

A kriptoeszközökkel kapcsolatos adózási kihívások

17. úgy véli, hogy a kriptoeszközökre méltányos, átlátható és hatékony adóztatást kell alkalmazni annak érdekében, hogy a tisztességes és az eszközök és a pénzügyi termékek adóügyi megítélése közötti, valamint a pénzügyi szolgáltatók közötti egyenlő versenyfeltételek biztosítottak legyenek; tudomásul veszi, hogy a kriptoeszközök adóztatásáról szóló döntések a Szerződések szerint a tagállamok hatáskörébe tartoznak; felkéri a hatóságokat, hogy mérleeljék az alkalmi vagy kiskereskedők és a kis összegű tranzakciók egyszerűsített adóztatását; szorgalmazza a digitális egységes piacon az innovációbarát környezet megteremtését, ahol a vállalkozók, a kkv-k és az induló innovatív vállalkozások hatékony szabályozási keretek között boldogulhatnak, növekedést generálhatnak, munkahelyeket teremtenek és adóbevételek révén hozzájárulnak a gazdasági fellendüléshez;
18. megjegyzi, hogy a digitális gazdaság szereplői jelentős üzleti tevékenységet folytathatnak valamely tagállamban anélkül, hogy ténylegesen ott tartózkodnának, és ezért az egyik joghatóságban befizetett adók már nem tükrözik az ott létrehozott értéket és nyereséget; ennélfogva hangsúlyozza, hogy a nemzetközi előírásokkal összhangban ki kell igazítani az állandó telephely fogalmát, nevezetesen a virtuális állandó telephely egyértelmű meghatározásával; ezért emlékeztet annak fontosságára, hogy hatékonyan ültessék át az OECD/G20-ak adóalap-erózióval és a nyereségátcsoportosítással foglalkozó inkluzív keretének első pillérét;
19. tudomásul veszi, hogy a kriptoeszközök adóalapjának meghatározása az adópolitika egyik alapvető kérdése; megállapítja, hogy jelenleg nincs nemzetközileg elfogadott egységes fogalom meghatározás a kriptoeszközökre és a fogalomba tartozó eszközök típusaira vonatkozóan; tudomásul veszi, hogy ahhoz, hogy az Unió nemzetközi szinten vezető szerepet vállalhasson, az európai jogi keretben fő prioritásnak kell tekinteni a fogalom meghatározását; tudomásul veszi, hogy az OECD a G20-ak megbízásából egy új globális adózási átláthatósági kereten dolgozik, amely a kriptoeszközökkel kapcsolatos jelentéstételről és információcseréről rendelkezik;

⁽²⁾ HL C 347., 2022.9.9., 211. o.

⁽³⁾ Az Európai Parlament 2022. február 15-i állásfoglalása a nemzeti adóreformoknak az EU gazdaságára gyakorolt hatásáról (HL C 342., 2022.9.6., 14. o.).

2022. október 4., kedd

20. úgy véli, hogy az adózás szempontjából szükség van a kriptoeszközök egyértelmű, széles körben elfogadott fogalom meghatározására; hangsúlyozza, hogy ezt a fogalom meghatározást összhangba kell hozni a kriptoeszközök piacairól szóló rendeletben szereplő fogalom meghatározással; újfent hangsúlyozza, hogy rendszerszintű koherenciát kell biztosítani a kriptoeszközöket jelenleg vagy a jövőben szabályozó számos jogi eszköz (például a kriptoeszközök piacairól szóló rendelet, a pénzáttalalásokról szóló rendelet⁽⁴⁾), a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv⁽⁵⁾ és a pénzmosás elleni küzdelemmel kapcsolatos egyéb kezdeményezések) között, és ami a legfontosabb, meg kell őrizni a jogbiztonságot és a stabilitást;
21. emlékeztet arra, hogy a kriptoeszközök esetében különféle lehetőségek lehetnek egy releváns adóztatandó tényállás meghatározására, például az érmék (coins) bányászat révén történő létrehozása, a kriptoeszközök fiat pénzre vagy más kriptoeszközökre történő átváltása, a blokkláncágazás (hard fork) vagy a kriptoeszközök lekötése (staking); megjegyzi, hogy meg kell találni az adóztatandó tényállás koherens fogalom meghatározását a megfelelő adókulcs biztosítása érdekében, ugyanakkor el kell kerülni a kettős adóztatást;
22. kéri a Bizottságot, hogy nyújtson be értékelést egy adott típusú kriptoeszköz másfajta kriptoeszközzé történő átalakításáról, és ismertesse az adóztatandó tényállás meghatározására vonatkozó lehetőségeket, szem előtt tartva, hogy fennáll az adóztatandó tényállások számának jelentős növekedése, és jelentős értékelési problémák kialakulása; kéri a Bizottságot, hogy vizsgálja meg azt a lehetőséget, hogy egy kriptoeszköz fiat pénzre történő átváltása megfelelőbb választás lehet az adóztatandó tényállás szempontjából, ha nyereség keletkezik;
23. megjegyzi, hogy az egyes országok általában saját terminológiájukat használják a kriptoeszközökre vonatkozó nemzeti szabályozási megoldásaik kidolgozásakor, ami jogbizonytalansághoz vezethet a polgárok és a vállalkozások számára, veszélyeztetheti az európai egységes piac integritását, mivel jelentősen csorbulhat a hatásokon átnyúló együttműködés, ugyanakkor nem szándékosan kikapukat hoz létre, lehetőséget adva az adóvisszaélésekre és adókikerülésre, és a meglévő nemzetközi adózási átláthatósági normák, például a közös jelentéstételi standard aláásására;
24. hangsúlyozza, hogy a kriptoeszközök⁽⁶⁾ piacának dinamikája miatt sürgősen olyan szabályokat kell bevezetni, amelyek meghatározzák az alkalmazandó adóztatás típusát, az „adóztatandó tényállás” fogalmát, az adóztatandó tényállás bekövetkezésének idejét, valamint annak értékelését;
25. hangsúlyozza, hogy a kriptoeszközök határokon átnyúló helyzetekben történő adóztatása az adópolitika számos dimenziójához – például a jövedelemadókhöz vagy a héához – kapcsolódik, és hogy ezek a dimenziók megoszlanak a nemzeti és az európai hatáskörök között, de a közös európai megközelítés előnyei többek között az igazgatási együttműködéshez, az információcseréhez és a társasági adózáshoz kapcsolódó eszközöknél a legmeghatározóbbak;
26. felhívja a Bizottságot, hogy az adózás területére vonatkozó valamennyi jövőbeni jogalkotási javaslatában vegye figyelembe a kriptoeszközök szempontját, a digitalizációt és az új technológiákat, különös tekintettel a „Vállalkozás Európában: Társaságiadó-keret (BEFIT)” című, küszöbön álló javaslatban; ezzel összefüggésben felszólítja a tagállamokat, hogy legyenek ambíciózusak és vállaljanak vezető szerepet az ezt érintő nemzetközi vitában;
27. felhívja a tagállamokat, hogy nemzeti adóreformjaik során vegyék figyelembe a kriptoeszközök használatának sajátosságait, és fontolják meg olyan hatékonyabb rendszerek bevezetését, amelyek alacsonyabb megfelelési költséggel és adminisztratív teherrel járnak, ugyanakkor garantálják a kriptoeszközök méltányos, arányos, átlátható és hatékony megadóztatását; kiemeli, hogy az ideiglenes és indokolt adóosztónzók megfelelőek lehetnek a technológiai innováció és fejlődés előmozdításához, különösen a blokklánc-technológia ágazatában; hangsúlyozza a kriptoeszköz-szolgáltatókra, valamint a magánszemélyekre és szervezetekre vonatkozó közös jelentéstételi standardok kiemelt fontosságát;
28. felszólítja a tagállamokat, hogy a különböző típusú kriptoeszközöket kezeljék oly módon, amely összhangban van a hasonló, nem kriptoeszközök adóügyi megítélésével;
29. felszólítja a tagállamokat, hogy a kriptoeszközök adóügyi megítélésére vonatkozó jogalkotási lehetőségeik keretében vegyék figyelembe az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében rögzített uniós szakpolitikai célkitűzéseket, különösen a magas versenyképességű szociális piacgazdaságot és a környezet minőségének magas szintű védelmét és javítását;
30. kéri a Bizottságot, hogy értékelje, hogy a kriptoeszközök adóügyi megítélése következetes és méltányos-e a többi eszköz adóügyi megítéléséhez képest, különösen az említett eszközök héaszempontú kezelése tekintetében.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2015/847 rendelete (2015. május 20.) a pénzáttalalások kísérő adatokról (HL L 141., 2015.6.5., 1. o.).

(5) A Tanács 2011/16/EU irányelve (2011. február 15) az adózás területén történő közigazgatási együttműködésről (HL L 64., 2011.3.11., 1. o.).

(6) A kriptovaluták piacának gazdasági méretét 2021 májusában 2,2 billió EUR-ra becsülték, a legmagasabb érték 2,5 billió EUR volt, 2021 októberében (a Bizottság Közös Kutatóközpontja, 2021).

2022. október 4., kedd

Előrelépés egy hatékony szabályozási/jogi keret kidolgozásával

31. rámutat arra, hogy a kriptoeszközök világszerte elterjedtek, és a kriptoeszközök adóügyi megítélése összehangolt nemzetközi megközelítést igényel; tudomásul veszi, hogy e tekintetben további tárgyalásokat kell folytatni a témával kapcsolatos nemzetközi jogi eszközökről; úgy véli, hogy az OECD, amely már jelentős munkát végzett mind az adózás, mind a kriptoeszközök kezelése terén, megfelelő fórum lehetne e tekintetben, különösen a közös jelentéstételi standard felülvizsgálatában;
32. megjegyzi, hogy az OECD már el is kezdett dolgozni a kriptoeszközökre vonatkozó új jelentéstételi kereten;
33. úgy véli, hogy a kriptoeszközök adóztatásáról szóló nemzetközi megállapodás hiányában az EU és tagállamai nem alapozhatják meg az intelligens és jövőorientált megközelítést;
34. felszólítja a Bizottságot, hogy nyújtson be értékelést a kriptoeszközökhöz kapcsolódó főbb adóztatandó tényállásokról és jövedelemformákról, különös tekintettel számos kulcsfontosságú művelet – például a kriptoeszközök kibocsátása, a kriptoeszközök fiat valutára, termékekre vagy szolgáltatásokra történő átváltása, ajándékozás vagy öröklés, valamint veszteség vagy lopás stb. – adózási következményeire;
35. kéri a Bizottságot, hogy végezzen hatásvizsgálatot a kriptoeszközök tisztességes és hatékony adóztatására vonatkozóan azonosított bevált gyakorlatokról, tiszteletben tartva az adóügyekben meglévő uniós hatásköröket, vizsgálja meg a kriptoeszköz-szolgáltatók szerepét, és határozza meg, hogy a kriptoeszközök milyen mértékben illeszkednek a meglévő adózási keretbe; úgy véli, hogy az adópolitikának a kriptoeszközökre vonatkozó szilárd szabályozási keret részét kell képeznie, és összhangban kell lennie más szakpolitikai szempontokkal, beleértve az adózás átláthatóságát, valamint a jogi, pénzügyi és fogyasztóvédelmi követelményeket;
36. emlékeztet arra, hogy a teljes mértékben integrált európai uniós egységes piachoz a kriptoeszközök adóztatásának közös megközelítésére van szükség, amely tiszteletben tartja a Szerződésekben meghatározott hatásköröket; ezért arra kéri a Tanácsot, hogy a Gazdasági és Pénzügyi Tanács formációja keretében kezdeményezzen strukturált párbeszédet a Parlamenttel ebben az ügyben; felhívja továbbá az eurócsoport elnökét, hogy kezdeményezzen vitát az euróövezet pénzügyminisztereivel a kriptoeszközök adóztatásáról;
37. úgy véli, hogy módosítani kell a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv (DAC8) hatályát annak érdekében, hogy az adózás területén az információcsere-keret a kriptoeszközöket és az elektronikus pénzt is magában foglalja; felszólítja az OECD-t, hogy minden további késedelem nélkül fogadja el a jelentéstételi standard és az információcsere új fogalommeghatározását; úgy véli, hogy a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv felülvizsgálata prioritást jelent az adózás területén; felhívja a Bizottságot, hogy az irányelv jövőbeli felülvizsgálata során haladéktalanul foglalja bele az irányelvbe a kriptoeszközökre vonatkozó jelentéstételre és a közös jelentéstételi standardok felülvizsgálatára vonatkozó jövőbeli OECD-ajánlásokat, valamint az adóügyi információk cseréjére vonatkozó uniós követelmények végrehajtásáról szóló állásfoglalásában foglalt parlamenti ajánlásokat (?); felszólítja a Tanácsot, hogy haladéktalanul fogadja el ezeket a javasolt változtatásokat;
38. hangsúlyozza, hogy biztosítani kell, hogy a közigazgatási együttműködésről szóló irányelv (DAC8) jövőbeni felülvizsgálata során kiegészítsék az egyéb jogi eszközök szerinti jelentéstételi kötelezettségeket, segítve a hatóságokat a kriptoeszközökre és az elektronikus pénzre vonatkozó adatok automatikus cseréjében, hogy fel tudják mérni a kriptoeszközök és az elektronikus pénz felhasználásával történő befektetésekből és fizetésekből származó jövedelmeket és bevételeket; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az általános koherenciát, amely a gazdasági szereplőknek jogbiztonságot, a nemzeti adóhatóságoknak pedig technikai iránymutatást nyújt;
39. felhívja a Bizottságot és a nemzeti hatóságokat annak biztosítására, hogy a szabályok betartására vagy a közszolgáltatások nyújtására használt blokklánc-technológia feleljen meg az alapvető jogoknak, valamint a kiberbiztonságra és a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása elleni küzdelemre vonatkozó szabályoknak;
40. arra ösztönzi a Bizottságot, hogy vegye figyelembe a tagállamokban használt meglévő digitális megoldásokat, jogi rendelkezéseket és igazgatási iránymutatásokat, annak értékelése érdekében, hogy hogyan lehet kihasználni a blokklánc- és más megosztott főkönyvi technológiákat és megelőzni az adócsalást és az adókikerülést, valamint kezelni a korrupciót; támogatja az európai blokklánc-szolgáltatási infrastruktúra kialakítását;
41. felkéri a Bizottságot annak értékelésére, hogy hogyan lehet támogatni az adózási fegyelem javítását, figyelembe véve a kriptoeszközök gyorsan változó értékét, egyes esetekben a fiat pénzre történő egyértelmű átváltás hiányát, valamint azokat a kihívásokat, amelyeket az e tranzakciókra vonatkozó megbízható és időszerű információk beszerzése jelent az adóhatóságok számára;

(?) Az Európai Parlament 2021. szeptember 16-i állásfoglalása az adóügyi információk cseréjére vonatkozó uniós követelmények végrehajtásáról: eredmények, tanulságok és leküzdendő akadályok (HL C 117., 2022.3.11., 120. o.).

2022. október 4., kedd

42. úgy véli, hogy amennyiben a kriptoeszközök ágazata jelenleg átalakulóban van, és a közeljövőben várhatóan nem fog stabilizálódni, a helyzet szükséges értékelése nem akadályozhatja meg az európai intézményeket abban, hogy jogszabályokat alkossanak a kriptoeszközök jobb felügyeletéről és jobb adóztatásáról;

43. rámutat az adópolitika gyakori felülvizsgálatának és kiigazításának szükségességére annak érdekében, hogy képes legyen reagálni az ágazat változásaira, és biztosítani tudja, hogy a virtuális fizetőeszközökhöz és más kialakulóban lévő eszköztípusokhoz kapcsolódó technológiai és piaci fejlemények közepette is releváns maradjon;

o

o o

44. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0339

„AccessibleEU” központ az akadálymentesítési politikák támogatására az EU belső piacán**Az Európai Parlament 2022. október 4-i állásfoglalása az „AccessibleEU” központ létrehozásáról az akadálymentesítési politikák támogatására az EU belső piacán (2022/2013(INI))**

(2023/C 132/03)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 2. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 19. és 48. cikkére, 67. cikkének (4) bekezdésére, valamint 153., 165., 168. és 174. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 3., 21., 24., 26., 34., 35., 41. és 47. cikkére,
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (CRPD) és annak – a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Közösség által történő megkötéséről szóló, 2009. november 26-i 2010/48/EK tanácsi határozat szerinti – 2011. január 21-i hatálybalépésére ⁽¹⁾,
- tekintettel a CRPD általános kommentárjaira – mint a CRPD alkalmazásával kapcsolatos mérvadó iránymutatásra – a fogyatékossgal élő személyek jogaival foglalkozó ENSZ-bizottság által a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény végrehajtásáról, és különösen az „Akadálymentesítés” című 9. cikkről szóló, 2. sz. általános megjegyzésre – (elfogadva: 2014. április 11-én),
- tekintettel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek az Európai Unió általi végrehajtására és az Európai Unió ezen egyezmény tekintetében való képviselőre vonatkozó belső szabályok megállapításáról a Tanács, a tagállamok és a Bizottság között létrejött magatartási kódexre ⁽²⁾,
- tekintettel az ENSZ Fogyatékossgal Élő Személyek Jogaival Foglalkozó Bizottságának az Európai Unió első jelentéséről szóló, 2015. október 2-i záró észrevételeire,
- tekintettel az európai ombudsman arra vonatkozó stratégiai vizsgálatára, hogy az Európai Bizottság hogyan követi nyomon a fogyatékossgal élő személyek és az idősek önálló életvitelhez való jogának előmozdítására felhasznált uniós forrásokat,
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2021)0101),
- tekintettel a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossga, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2008)0426, a megkülönböztetésmentességről szóló irányelv) és a Parlament erre vonatkozó, 2009. április 2-i álláspontjára ⁽³⁾,
- tekintettel a 2020 utáni európai fogyatékossgügyi stratégiáról szóló, 2020. június 18-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a vasúti személyszállítást igénybe vevő utasok jogairól és kötelezettségeiről szóló, 2021. április 29-i (EU) 2021/782 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ HL L 23., 2010.1.27., 35. o.⁽²⁾ HL C 340., 2010.12.15., 11. o.⁽³⁾ HL C 137. E, 2010.5.27., 68. o.⁽⁴⁾ HL C 362., 2021.9.8., 8. o.⁽⁵⁾ HL L 172., 2021.5.17., 1. o.

2022. október 4., kedd

- tekintettel a termékekre és a szolgáltatásokra vonatkozó akadálymentességi követelményekről szóló, 2019. április 17-i (EU) 2019/882 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁶⁾ (európai akadálymentesítési irányelv),
- tekintettel a közsférabeli szervezetek honlapjainak és mobilalkalmazásainak akadálymentesítéséről szóló, 2016. október 26-i (EU) 2016/2102 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁷⁾,
- tekintettel az Európai Elektronikus Hírközlési Kódex létrehozásáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/1972 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel az Unión belüli nyilvános mobilhírközlő hálózatok közötti barangolásról (roaming) szóló 2022. április 6-i (EU) 2022/612 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁹⁾,
- tekintettel a „Digitális iránytű 2030-ig: a digitális évtized megvalósításának európai módja” című bizottsági közleményre (COM(2021)0118),
- tekintettel a tagállamok audiovizuális médiaszolgáltatások nyújtására vonatkozó egyes törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek összehangolásáról szóló, 2010. március 10-i 2010/13/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre (az audiovizuális médiaszolgáltatásokról szóló irányelv) ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel a Bizottság „Fenntartható és intelligens mobilitási stratégia – az európai közlekedés időtálló pályára állítása” című közleményére (COM(2020)0789),
- tekintettel az új fogyasztóügyi stratégiára (COM(2020)0696), amelynek öt prioritása között szerepelnek bizonyos fogyasztói csoportok, köztük a fogyatékkal élő személyek sajátos szükségletei,
- tekintettel a közbeszerzésről és a 2004/18/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2014. február 26-i 2014/24/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹¹⁾ (közbeszerzési irányelv),
- tekintettel a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretről szóló, 2020. december 17-i (EU, Euratom) 2020/2093 tanácsi rendeletre ⁽¹²⁾,
- tekintettel a vakok, látássérültek és nyomtatott szöveget használni képtelen személyek megjelent művekhez való hozzáféréseinek megkönnyítéséről szóló marrákesi szerződésnek az Európai Unió nevében történő megkötéséről szóló, 2018. február 15-i (EU) 2018/254 tanácsi határozatra ⁽¹³⁾,
- tekintettel a Bizottság 376., 554., 420. és 473. megbízásából eredő akadálymentesítési szabványokra,
- tekintettel az autóbusszal közlekedő utasok jogairól és a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2011. február 16-i 181/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a tengeri és belvízi közlekedést igénybe vevő utasok jogairól, valamint a 2006/2004/EK rendelet módosításáról szóló, 2010. november 24-i 1177/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁵⁾,
- tekintettel a légi járműveken utazó fogyatékkal élő, illetve csökkent mozgásképességű személyek jogairól szóló, 2006. július 5-i 1107/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁶⁾,

⁽⁶⁾ HL L 151., 2019.6.7., 70. o.

⁽⁷⁾ HL L 327., 2016.12.2., 1. o.

⁽⁸⁾ HL L 321., 2018.12.17., 36. o.

⁽⁹⁾ HL L 115., 2022.4.13., 1. o.

⁽¹⁰⁾ HL L 95., 2010.4.15., 1. o.

⁽¹¹⁾ HL L 94., 2014.3.28., 65. o.

⁽¹²⁾ HL L 433. I, 2020.12.22., 11. o.

⁽¹³⁾ HL L 48., 2018.2.21., 1. o.

⁽¹⁴⁾ HL L 55., 2011.2.28., 1. o.

⁽¹⁵⁾ HL L 334., 2010.12.17., 1. o.

⁽¹⁶⁾ HL L 204., 2006.7.26., 1. o.

2022. október 4., kedd

- tekintettel a visszautasított beszállás és légi járatok törlése vagy hosszú késése esetén az utasoknak nyújtandó kártalanítás és segítség közös szabályainak megállapításáról és a 295/91/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. február 11-i 261/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽¹⁷⁾,
 - tekintettel az uniós vasúti rendszernek a fogyatékossgal élő és a csökkent mozgásképességű személyek általi hozzáférhetőségével kapcsolatos átjárhatósági műszaki előírásokról szóló, 2014. november 18-i 1300/2014/EU bizottsági rendeletre ⁽¹⁸⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzatának 54. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0209/2022),
- A. mivel a fogyatékossgal élő személyek másokkal azonos jogokkal rendelkeznek az élet minden területén, és elidegeníthetetlen joguk van a méltósághoz, az egyenlő bánásmódhoz, az önálló élethez, az autonómiához és a társadalomban való teljes körű részvételhez, ami a társadalom minden rétegének javát szolgálja;
- B. mivel az Unióban több mint 87 millió ember él valamilyen fogyatékossgal, és mivel figyelembe kell venni az uniós népesség elidősödésének demográfiai tendenciáját;
- C. mivel az akadálymentesség alapvető előfeltétele annak, hogy a fogyatékossgal élő személyek teljes mértékben érvényesíthessék emberi jogait és alapvető szabadságait; mivel a CRPD akadálymentesítéséről szóló 9. cikke szerint a fogyatékossgal élő személyek önálló életvitelének és az élet valamennyi területén történő teljes körű részvételének lehetővé tétele érdekében a részes államok megfelelő intézkedéseket tesznek, hogy másokkal azonos alapon biztosítsák a fogyatékossgal élő személyek számára a fizikai környezethez, a közlekedéshez, az információhoz és kommunikációhoz, beleértve az információs és kommunikációs technológiákat és rendszereket, valamint más, nyilvánosan hozzáférhető vagy rendelkezésre álló lehetőségekhez és szolgáltatásokhoz való hozzáférést, mind városi, mind vidéki területeken;
- D. mivel a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy az akadálymentesség minden szinten érvényesüljön nemcsak a középületekben és a közlekedésben, hanem az egészségügyben és az oktatásban is, valamint a fogyatékossgal élő személyek mobilitásának és integrációjának növelése érdekében;
- E. mivel a CRPD az „egyetemes tervezést” úgy határozza meg, mint a termékek, környezetek, programok és szolgáltatások oly módon történő tervezése, hogy azok a lehető legnagyobb mértékben mindenki számára hozzáférhetőek legyenek anélkül, hogy adaptációra vagy speciális tervezésre lenne szükség, és anélkül, hogy kizárnák a fogyatékossgal élő személyek bizonyos csoportjainak szánt segédeszközöket; mivel az akadálymentesség a CRPD egyik általános elve, és a 2010/48/EK határozat értelmében az EU-t és a tagállamokat jogilag kötelezi; mivel a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményről szóló 2. sz. általános megjegyzés előírja, hogy a részes államok kötelesek cselekvési terveket és stratégiákat elfogadni az akadálymentesség meglévő akadályainak azonosítása, határidők meghatározása és az akadályok felszámolásához szükséges emberi és anyagi erőforrások biztosítása érdekében; mivel az akadálymentesség alapvető fontosságú a fogyatékossgal élő személyek magánélethez, megkülönböztetésmentességhez, foglalkoztatáshoz, inkluzív oktatáshoz, politikai részvételhez és a CRPD-ben rögzített egyéb jogokhoz való jogainak gyakorlásához;
- F. mivel a helyi hatóságok kulcsfontosságú szerepet játszanak abban, hogy a helyi szükségletek elemzése és konkrét intézkedések végrehajtása révén támogassák a tagállamokat a szociálpolitikák kidolgozásában, beleértve a fogyatékossgal és a hozzáférhetőségre vonatkozó politikákat is;
- G. mivel a magas színvonalú és megfizethető támogató technológiák biztosítása elő fogja mozdítani a fogyatékossgal élő személyek teljes körű társadalmi befogadását, és ez mind a fogyatékossgal élő személyek, mind e technológiák szolgáltatói, valamint a társadalom egésze számára előnyös lesz; mivel a támogató technológiák hozzá fognak járulni a tagállamok közötti egyenlőtlenségek csökkentéséhez, és mivel ezek a technológiák csak akadálymentes környezetben működhetnek;
- H. mivel a fogyatékossgal élő személyek magas szintű foglalkoztatása, e csoport jobb hozzáférhetősége és munkaerő-állományba való nagyobb mértékű bevonása egyértelmű gazdasági potenciált rejt magában;

⁽¹⁷⁾ HL L 46., 2004.2.17., 1. o.

⁽¹⁸⁾ HL L 356., 2014.12.12., 110. o.

2022. október 4., kedd

- I. mivel az Unió átfogó jogi keretet hozott létre az akadálymentességre vonatkozóan a belső piacon, különösen egyedi akadálymentességi jogszabályok, például az európai akadálymentesítési irányelv, és többek között a különböző ágazati jogszabályokban, köztük az uniós alapokról szóló rendeletekben megfogalmazott akadálymentességi kötelezettségek elfogadásával; mivel a 2025. június 28-tól alkalmazandó európai akadálymentesítési intézkedéscsomag jelentős új követelményeket fog bevezetni a termékek és szolgáltatások akadálymentessége tekintetében;
- J. mivel a fogyatékossgal kapcsolatos szakpolitikák tényleges végrehajtása pozitívan járul hozzá az EU belső piacának versenyképességéhez, és ezért alapvető erőforrást jelent az uniós gazdaság számára;
- K. mivel a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékossgügyi stratégia értékelése azt mutatta, hogy hozzájárulása számos területen javította a helyzetet, ugyanakkor azt is kiemelte, hogy a fogyatékossgal élő személyek továbbra is jelentős akadályokkal szembesülnek az egészségügyi ellátáshoz, az oktatáshoz, a közlekedéshez, az épített környezethez, az ikt-hoz, a foglalkoztatáshoz és a szabadidős tevékenységekhez való hozzáférés, valamint a politikai életben és az élet egyéb területein való részvétel terén;

1. üdvözlí a Bizottságnak az „Egyenlőségközpontú Unió: A fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló európai stratégia (2021–2030)” címmel bejelentett közleményét (a stratégiát), amelynek célja annak biztosítása, hogy Európában minden fogyatékossgal élő személy egyenlő feltételek mellett gyakorolhassa jogait, egyenlő feltételek mellett vehessen részt a társadalomban és a gazdaságban, és ne érje többé hátrányos megkülönböztetés, illetve a 2010–2020 közötti időszakra vonatkozó európai fogyatékossgügyi stratégia értékelésében kiemelt jelentős akadályok felszámolása;

2. üdvözlí a Bizottságnak a stratégiában bejelentett kezdeményezését az AccessibleEU Központ (a központ) létrehozására; elismeri, hogy a központ célja a harmonizált akadálymentesítési politikák koherenciájának növelése, végrehajtásuk támogatása, valamint a releváns ismeretekhez és készségekhez való hozzáférés megkönnyítése, előmozdítva az esélyegyenlőség kultúráját és a társadalomban való teljes körű részvételt a fogyatékossgal élő személyek számára, többek között szakmai szinten is, a közigazgatási szervek, az üzleti élet képviselői, a fogyatékossgal foglalkozó civil társadalom, az akadálymentesítési szakértők és a felhasználók közötti együttműködési térben;

3. megjegyzi, hogy a társadalomban csak akkor érhetők el jobb akadálymentesítési eredmények, ha a központ az „egyetemes tervezés” megközelítését követi; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell az akadálymentesség ezen átfogó megközelítésének megfelelő figyelembevételét, különös tekintettel a fizikai környezetre, a közlekedésre, a tájékoztatásra, a kommunikációra, a szolgáltatásokra, valamint a közbeszerzési szerződések és pályázatok területére; úgy véli, hogy ez a megközelítés magában foglalja valamennyi érdekelt fél és jogtulajdonos érdemi részvételét az eljárásaikban;

4. kiemeli, hogy a fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény (CRPD) alapján az EU átfogó jogi keretet hozott létre az egységes piacon való hozzáférhetőségre vonatkozóan, egyebek közt az európai akadálymentesítési irányelvet, a web-akadálymentesítési irányelvet, az audiovizuális médiaszolgáltatásokról és az elektronikus hírközlésről szóló irányelveket, valamint a vasútállomásokra és járművekre vonatkozó műszaki előírásokat; emlékeztet arra, hogy e keret egyes vonatkozásait a jövőben végrehajtási határidők határozzák meg, és további erőfeszítésekre ösztönöz a korai végrehajtás elérése érdekében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ahol már szükséges, az ilyen alapvető fontosságú jogszabályok végrehajtása tagállamonként igen eltérő, és általában még nem kielégítő, főként a képzett akadálymentességi szakértők hiánya miatt; hangsúlyozza ezért, hogy javítani kell a közigazgatási szervek, a gazdasági szereplők és általában a társadalom körében az akadálymentesítési politikákkal kapcsolatos általános ismereteket, valamint gyakorlati és elméleti szakértelmet annak érdekében, hogy minden tagállamban elősegítsék a megfelelő, fenntartható és megfizethető megoldások megtalálását, és ezáltal javítsák a meglévő és jövőbeli akadálymentesítési követelmények végrehajtását; ezzel összefüggésben hangsúlyozza, hogy a központnak fontos erőforrásként kell működnie ahhoz, hogy a végrehajtási szakaszban ilyen ismereteket és támogatást nyújtson a tagállamoknak;

5. tudomásul veszi a bizonyos akadálymentesítési jogszabályok végrehajtásával foglalkozó ad hoc munkacsoportok létrehozását; ugyanakkor úgy véli, hogy az EU, a tagállamok, különösen az akadálymentesítési jogszabályokat nyomon követő vagy végrehajtó hatóságok és a horizontális megoldásokat támogató érdekelt felek, nevezetesen a képviselői szervezeteiken keresztül a fogyatékossgal élő személyek, az akadálymentesítési szakemberek és a magánszektor közötti koordináció és együttműködési keret hiánya további akadályt jelent az akadálymentességi jogszabályok végrehajtása és az egész EU-ban összehangolt végrehajtás előtt;

2022. október 4., kedd

6. felhívja a Bizottságot, hogy mind a finanszírozás, mind az emberi erőforrások tekintetében biztosítson megfelelő erőforrásokat a központ létrehozásához és működéséhez; felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák az akadálymentesítési politikák végrehajtásához és érvényesítéséhez szükséges forrásokat, többek között uniós alapokon keresztül; hangsúlyozza, hogy a megfelelő finanszírozás elengedhetetlen az akadálymentesítéssel kapcsolatos hatékony közpolitikák folytatásához, valamint ahhoz, hogy előrelépés történjen számos területen, például figyelemfelhívás kommunikációs tevékenységek révén, különösen a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek felé, a láthatatlan fogyatékossg elismerése és a nemzeti fogyatékossgai igazolványok vagy a hozzáférhetőségi normák harmonizálása terén;

Szerkezet

7. felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre titkárságot és fórumot a központ munkájának irányítására; hangsúlyozza, hogy a fórumnak garantálnia kell az akadálymentesítés terén megfelelő tapasztalattal rendelkező, állami és magánszektorbeli érdekelt felek és jogosultak kiegyensúlyozott részvételét; hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a nemek közötti egyensúlyt; hangsúlyozza, hogy a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek részvételét a központ munkájának lényeges részeként biztosítani kell annak érdekében, hogy a lehető legmagasabb szintű átláthatóságot lehessen biztosítani tevékenységei tekintetében; úgy véli, hogy a központnak éves munkaprogramot kell közzétennie, és a fórumba be kell vonnia az európai parlamenti képviselők képviselőit;

8. kiemeli az akadálymentességi politikák egyes területei, például az épített környezet, a közbeszerzés, a digitális technológiák, a média és a kultúra, a fuvarozás valamint a kialakulóban lévő technológiák, illetve az élelmiszerek, a termékek és a nyilvánosság számára elérhető szolgáltatások jelentette sajátos kihívásokat; felhívja a Bizottságot, hogy hozzon létre szakértői alcsoportokat bizonyos területeken; meggyőződése, hogy ezeknek a csoportoknak szorosan együtt kell működniük a központtal, a tagállamokkal, a fogyatékossgal élő személyekkel és a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetekkel az akadálymentességgel kapcsolatos jogszabályok jobb értékelésének, végrehajtásának, nyomon követésének és érvényesítésének biztosítása érdekében;

9. felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak létre nemzeti akadálymentesítési központokat, amelyekhez tartozhatnak kapcsolattartó pontok és amelyek a központtal szorosan együttműködő szakértők tükör csoportjai az akadálymentesítési jogszabályok végrehajtása, nyomon követése és érvényesítése terén; úgy véli, hogy a nemzeti akadálymentesítési központoknak elő kell segíteniük az érdekelt felek és a jogosultak, köztük a gazdasági szereplők, a fogyatékossgal élő személyek szervezetei és az akadálymentességért és az ágazati jogszabályok végrehajtásáért felelős nemzeti hatóságok közötti információcserét és koordinációt; meggyőződése, hogy a központ témaszakértőinek iránymutatást és képzést kell nyújtaniuk valamennyi érdekelt fél számára; úgy véli, hogy az ilyen csoportok segíthetnek olyan akadálymentesítési megoldások megtalálásában, amelyek figyelembe veszik a nemzeti sajátosságokat;

Megbízás

10. úgy véli, hogy a központnak olyan központként kell működnie, amely az uniós jog végrehajtása során rendszeres segítséget és szakértelmet nyújt az érintett uniós intézményeknek és szervezeteknek, valamint a tagállamoknak az akadálymentesítési politikákkal és a műszaki követelményekkel kapcsolatban; úgy véli, hogy a központnak olyan együttműködési keretet kell létrehoznia és koordinálnia, amely összekapcsolja az érintett nemzeti és uniós szervezeteket valamennyi felhasználói csoporttal, különösen a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetekkel, a civil társadalmi szervezetekkel, a tudományos körökkel és az akadálymentesség és a fogyasztói jogok valamennyi területén tevékenykedő vállalatokkal és szakemberekkel – annak érdekében, hogy Unió-szerte támogassa a harmonizált végrehajtást és ellenőrzést, hogy iránymutatást és képzést nyújtson, valamint hogy ösztönözze a nemzeti és uniós szintű szakpolitikai fejlődést és innovációt, többek között a bevált gyakorlatoknak az ágazatok közötti azonosítása és megosztása, illetve az uniós jogszabályok végrehajtását megkönnyíteni hivatott eszközök létrehozása révén; úgy véli továbbá, hogy a központ ösztönözheti a fent említett szervezet és szervezetek közötti együttműködést rendkívül innovatív érdekelt felekkel, hogy pozitív hatást gyakoroljon a támogató technológiák fejlődésére; úgy véli, hogy a központnak tanácsot – többek között iránymutatásokat – kell nyújtania az érintett uniós intézmények és szervezetek, valamint a tagállamok számára belső akadálymentesítési politikáikról és gyakorlataikról;

11. hangsúlyozza a központ potenciális előnyeit a Bizottság munkájának támogatásában, többek között a jelenlegi jogszabályok hiányosságainak és következetlenségeinek azonosításában és leküzdésében, az akadálymentességi jogszabályok frissítésére és fejlesztésére vonatkozó szakpolitikai ajánlások elkészítésében, a hozzáférhetőségnek valamennyi vonatkozó szakpolitikában való általános érvényesítésében, többek között az akadálymentesség szempontjából sürgősen orvoslásra szoruló, elsőbbségi területek beazonosításában, a Bizottság különböző főigazgatóságainak felelőssége mellett, illetve az akadálymentesség megvalósításának innovatív módjait feltáró projektek végrehajtásában, a műszaki akadálymentesítési előírások kidolgozásában való segítségnyújtásban, valamint az akadálymentesítéssel kapcsolatos kérdésekben az uniós ügynökségek és szervezetek segítségével;

2022. október 4., kedd

12. úgy véli, hogy az akadálymentességgel kapcsolatban a központnak kutatás és tanulmányok felhasználása révén értékes ismereteket kell szereznie, amelyeket mind a Bizottság, mind a tagállamok rendelkezésére kell bocsátania, és hogy a központnak speciális és összehasonlítható információkat és teljes mértékben hozzáférhető adatokat kell gyűjtenie és konszolidálnia, beleértve az akadálymentesítési jogszabályok végrehajtására vonatkozó visszajelzéseket is; kiemeli, hogy ezek az intézkedések elősegítenék, hogy az akadálymentesítési politikák szilárdan a felhasználói igényeken és tapasztalatokon alapuljanak; hangsúlyozza, hogy a központnak segítenie kell a fogyatékossgal élő személyek helyzetére vonatkozó statisztikai adatok nemzeti szintű gyűjtésében mutatkozó hiányosságok kezelését, illetve elő kell irányozni a releváns statisztikai szervekkel, különösen az Eurostattal való együttműködést;

13. úgy véli, hogy a központ alapvető szerepet töltené be abban, hogy szaktudást és támogatást nyújtson a Bizottságnak és a tagállamoknak, az érdekelt feleknek és a jogosultaknak az akadálymentesítési politikák végrehajtásához, nyomon követéséhez és érvényesítéséhez, többek között legalább az EU valamennyi hivatalos nyelvén elérhető, hozzáférhető, jól érthető és könnyen olvasható nyelvezetet használó képzések és iránymutatások révén;

14. hangsúlyozza, hogy a központnak segítenie kell a CRPD és az uniós politikák közötti következetlenségek leküzdését, és ezáltal segítenie kell a tagállamokat a fogyatékossgal élő személyek foglalkoztatási szintjének növelésére irányuló elsődleges cél elérésében; rámutat, hogy ennek az általános érvényre juttatási tevékenységnek az EU-t és a tagállamokat is be kell vonnia a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetekkel és más civil társadalmi szervezetekkel, hatóságokkal és a magánszektorral való szoros együttműködés révén;

15. megjegyzi, hogy az akadálymentesítési politikák végrehajtásához magas szintű technikai szakértelemre van szükség, és az nem szerepel kellőképpen a felsőoktatási programokban, ami hozzájárul ahhoz, hogy a köz- és a magánszektorban hiányoznak az akadálymentességgel foglalkozó képzett szakemberek a különböző területeken; hangsúlyozza, hogy a központnak támogatnia kell a tagállamokat az akadálymentesítéssel kapcsolatos kérdésekre vonatkozó célzott oktatási programok kidolgozásában, és képzést kell biztosítania a szakemberek, az uniós és nemzeti köztisztviselők, valamint az érdekelt felek és a jogosultak számára e kérdésekkel kapcsolatos tudatosság növelése érdekében;

16. sajnálja, hogy a szabványosítási rendszer nem teszi lehetővé megfelelően a fogyatékossgal élő személyek és képviselői szervezeteik számára, hogy a többi, az európai és nemzeti szabványügyi szervezetek tevékenységeiben érdekelt féllel azonos feltételek mellett vegyenek részt az akadálymentesítési szabványok kidolgozásában; ezért felszólít a szabványosítási rendszeren belüli képviselet javítására és a kijelölt szakértők kiegyensúlyozott képviseletére az uniós akadálymentesítési jogszabályok és szabványok tisztességes eredményének biztosítása érdekében; úgy véli, hogy a központnak jelentős szerepet kell játszania a szabványosítási rendszerben, és szakértelmet kell biztosítania a Bizottság számára, amikor a Bizottság részt vesz a szabványosítási bizottságok munkájában, többek között azáltal, hogy tanácsot ad a fogyatékossgal élő személyeket képviselő szervezetek szabványosítási szakértőitől, és amennyiben lehetséges, az 1025/2012/EU rendelettel⁽¹⁹⁾ összhangban segítséget nyújthat a Bizottságnak a műszaki előírások, valamint az európai szabványokra és eredményekre vonatkozó kérelmek kidolgozásában, többek között az összes érintett érdekelt fél és jogtulajdonos bevonásával; úgy véli, hogy a központ bevonása egyértelmű előnyökkel járna a fogyatékossgal élő személyek számára az EU-n belüli mozgás tekintetében, és lehetővé tenné számukra, hogy szabadon éljenek a munkavállaláshoz, a letelepedéshez és az utazáshoz való jogukkal;

17. felhívja a Bizottságot, hogy a központ létrehozásától számított öt éven belül készítsen felmérést annak érdekében, hogy értékelje annak hatékonyságát és hozzáadott értékét az EU-n belüli akadálymentesítési politikák javítása terén; hangsúlyozza, hogy ezen értékelés alapján a Bizottságnak megfelelő lépéseket kell tennie a központ frissítése és javítása érdekében, beleértve azt, hogy felméri egy ügynökség létrehozásának lehetőségét, amennyiben a megbízásában felsorolt célkitűzések nem teljesülnek; felhívja a Bizottságot, hogy a Parlamentnek benyújtandó éves jelentések révén kövesse nyomon a központ munkáját és eredményeit;

o

o o

18. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamoknak.

⁽¹⁹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1025/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az európai szabványosításról (HL L 316., 2012.11.14., 12. o.).

2022. október 5., szerda

P9_TA(2022)0343

A telepeken élő romák helyzete az EU-ban**Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása az EU-ban telepeken élő roma közösségek helyzetéről (2022/2662(RSP))**

(2023/C 132/04)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződésre (EUSZ), az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és az Európai Unió Alapjogi Chartájára,
- tekintettel az Európai Szociális Chartára,
- tekintettel az emberi jogok európai egyezményére,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel az Európa Tanács kisebbségvédelmi jogi keretére, az Emberi Jogok Európai Bíróságának – különösen a roma gyermekek oktatásban való szegregálásának nyilvánvalóan diszkriminatív gyakorlatával kapcsolatos – ítélezési gyakorlatára, valamint a Bíróság ítélezési gyakorlatára,
- tekintettel a személyek közötti, faji vagy etnikai származásra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló, 2000. június 29-i 2000/43/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (a faji egyenlőségről szóló irányelv),
- tekintettel a foglalkoztatás és a munkavégzés során alkalmazott egyenlő bánásmód általános kereteinek létrehozásáról szóló, 2000. november 27-i 2000/78/EK tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről szóló, 2008. november 19-i 2008/98/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾ (a hulladékokról szóló keretirányelv),
- tekintettel a rasszizmus és az idegengyűlölet egyes formái és megnyilvánulásai elleni, büntetőjogi eszközökkel történő küzdelemről szóló, 2008. november 28-i 2008/913/IB tanácsi kerethatározatra ⁽⁴⁾,
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére és a „Cselekvési terv a szociális jogok európai pillérének megvalósítására” című, 2021. március 4-i bizottsági közleményre (COM(2021)0102),
- tekintettel a romák integrációjának európai uniós stratégiájáról szóló, 2011. február 18-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel a nemzeti romaintegrációs stratégiák uniós keretrendszerének nemi szempontjairól szóló, 2013. december 10-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a nemzeti romaintegrációs stratégiák 2020 utáni megerősített uniós stratégiai keretrendszerének, valamint a cigányellenességgel szembeni küzdelem fokozásának szükségességéről szóló, 2019. február 12-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a 2020 utáni időszakra vonatkozó európai fogyatékosügyi stratégiáról szóló, 2020. június 18-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ HL L 180., 2000.7.19., 22. o.⁽²⁾ HL L 303., 2000.12.2., 16. o.⁽³⁾ HL L 312., 2008.11.22., 3. o.⁽⁴⁾ HL L 328., 2008.12.6., 55. o.⁽⁵⁾ HL C 199. E, 2012.7.7., 112. o.⁽⁶⁾ HL C 468., 2016.12.15., 36. o.⁽⁷⁾ HL C 449., 2020.12.23., 2. o.⁽⁸⁾ HL C 362., 2021.9.8., 8. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel „A nemzeti romaintegrációs stratégiák végrehajtása: a roma származású személyekkel szembeni negatív hozzáállás elleni küzdelem Európában” című, 2020. szeptember 17-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a mindenki számára elérhető tisztességes és megfizethető lakhatásról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel „A gyermekek jogai az EU gyermekjogi stratégiája tekintetében” című, 2021. március 11-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
- tekintettel az ukrajnai háború elől menekülő gyermekek és fiatalok uniós védelméről szóló, 2022. április 7-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel „A nemzeti romaintegrációs stratégiák 2020-ig meghatározott uniós keretrendszerének értékeléséről szóló jelentés” című, 2018. december 4-i bizottsági közleményre (COM(2018)0785),
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) az európai uniós kisebbségekről és a hátrányos megkülönböztetésről készült második felmérésére (EU-MIDIS II),
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszerre vonatkozó nyomon követési keretére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének „Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers” (Koronavírus-járvány az EU-ban – a romákra és a nomád életmódot folytatókra gyakorolt hatás) című, 2020. szeptember 29-i hírlevelére,
- tekintettel a FEANTSA (Hajléktalanokkal Foglalkozó Nemzeti Szervezetek Európai Szövetsége) „The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult” (Továbbra is nehéz a romák lakhatási helyzete az EU-ban) című, 2020. október 26-i nyilatkozatára,
- tekintettel az Európai Hontalanügyi Hálózat „Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine” (A hontalan személyek és a hontalanság kockázatának kitett személyek ukrajnai lakóhelyük elhagyására kényszerítése) című, 2022. március 10-i tájékoztatójára,
- tekintettel a Unicef „The Right of Roma Children to Education” (A roma gyermekek oktatáshoz való joga) című, 2012. júniusi állásfoglalására,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „A romák integrációjával kapcsolatos uniós szakpolitikai kezdeményezések és pénzügyi támogatás: az elmúlt évtizedben jelentős előrelépések történtek, de a gyakorlatban további erőfeszítésekre van szükség” című, 2016. június 28-i 14/2016. sz. különjelentésére,
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: az EU rasszizmus elleni cselekvési terve a 2020–2025-ös időszakra” című, 2020. szeptember 18-i bizottsági közleményre (COM(2020)0565),
- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: a romák egyenlőségének, társadalmi befogadásának és részvételének előmozdítását célzó uniós stratégiai keretrendszer” című, 2020. október 7-i bizottsági közleményre (COM(2020)0620),
- tekintettel a „Cselekvési terv az integrációról és a befogadásról a 2021–2027-es időszakra” című, 2020. november 24-i bizottsági közleményre (COM(2020)0758),
- tekintettel a romák egyenlőségéről, társadalmi befogadásáról és részvételéről szóló, 2021. március 12-i tanácsi ajánlásra ⁽¹³⁾,
- tekintettel az EU gyermekjogi stratégiájáról szóló, 2021. március 24-i bizottsági közleményre (COM(2021)0142),
- tekintettel az európai gyermekgarancia létrehozásáról szóló, 2021. június 14-i (EU) 2021/1004 tanácsi ajánlásra ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel „Az egyenlőségközpontú Unió: a 2020–2025 közötti időszakra szóló nemi esélyegyenlőségi stratégia” című, 2020. március 5-i bizottsági közleményre (COM(2020)0152),

⁽⁹⁾ HL C 385., 2021.9.22., 104. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 456., 2021.11.10., 145. o.

⁽¹¹⁾ HL C 474., 2021.11.24., 146. o.

⁽¹²⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0120.

⁽¹³⁾ HL C 93., 2021.3.19., I. o.

⁽¹⁴⁾ HL L 223., 2021.6.22., 14. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel az „Egyenlőségközpontú Unió: Stratégia a fogyatékossgal élő személyek jogainak érvényre juttatásáért (2021–2030)” című, 2021. március 3-i bizottsági közleményre (COM(2021)0101),
 - tekintettel a személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékossga, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2008)0426),
 - tekintettel a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén nyújtandó átmeneti védelem minimumkövetelményeiről, valamint a tagállamok e személyek befogadása és a befogadás következményeinek viselése tekintetében tett erőfeszítései közötti egyensúly előmozdítására irányuló intézkedésekről szóló, 2001. július 20-i 2001/55/EK tanácsi irányelvre ⁽¹⁵⁾ (az átmeneti védelemről szóló irányelv),
 - tekintettel az EU-ban telepeken élő romák helyzetéről szóló, a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett kérdésekre (O-000022/2022 – B9-0018/2022 és O-000023/2022 – B9-0019/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel a Foglalkoztatási és Szociális Bizottság állásfoglalási indítványára,
- A. mivel az uniós értékek olyan társadalomban érvényesülnek, amely tiszteletben tartja a sokszínűséget, a pluralizmust, a megkülönböztetésmentességet, a toleranciát, az igazságosságot, a szolidaritást és a nemek közötti egyenlőséget; mivel a tagállamok különös felelősséggel tartoznak azért, hogy ezeket az értékeket mindenki, így a romák számára is biztosítsák;
- B. mivel a „roma” kifejezés gyűjtőfogalom, amely a különböző roma származású emberek széles körét foglalja magában, például a romákat, a szintiket, a kálókat, a romnicseleket és a beásokat/rudárikat; mivel a gyűjtőfogalom kiterjed továbbá olyan csoportokra is, mint az askáli, egyiptomi, jeni, dom, lom, rom és abdál népcsoportok, valamint a nomád életmódot folytató etnikai csoportokra és a „gens du voyage” közigazgatási megnevezés alá tartozókra, továbbá minden olyan emberre, aki cigánynak vallja magát, anélkül, hogy a gyűjtőfogalom használata tagadná e csoportok sajátosságait;
- C. mivel a romák alkotják Európa legnagyobb etnikai kisebbségét; mivel Európában még mindig elfogadhatatlanul sok roma él szegénységben és társadalmi kirekesztettségben, rendkívül bizonytalan, nem biztonságos és túlsúlyolt életkörülmények között, szegregált vidéki és városi területeken; mivel a telepeken élő romák kérdése nem korlátozódik egyetlen országra, így európai szintű probléma, amelyet ekként is kell kezelni; mivel a területi szegregáció az egészségügyi ellátáshoz, a kisgyermekkorai gondozáshoz és oktatáshoz, a foglalkoztatáshoz, valamint az alapvető szolgáltatásokhoz – többek között a közúti hozzáféréshoz, a vízellátáshoz, a szennyvízelvezető és szennyvízkezelő létesítményekhez, az elektromos áramhoz és a hulladékgyűjtéshez – való egyenlőtlen hozzáférés egyik fő oka, és a területi szegregáció és az egyenlőtlen hozzáférés kölcsönösen erősítik is egymás hatását; mivel ennek nemcsak fizikai és gazdasági, hanem pszichológiai és szociológiai következményei is vannak mind az egyénekre, mind a közösségekre nézve; mivel a romatelepeken a nemzedékről nemzedékre öröklődő szegénység társadalmi-gazdasági természetű, és súlyos következményekkel jár a romák fizikai és mentális egészségére és jóllétére, életlehetőségeire, valamint alapvető emberi jogainak gyakorlására nézve;
- D. mivel a romák körében magasabb az alacsony munkaintenzitás, a munkahelyi bizonytalanság és a munkanélküliség aránya, és gyakran atipikus és bizonytalan foglalkoztatási helyzetekben dolgoznak, ami akadályozza a munkanélküli-biztosítási rendszerekhez és a nyugdíjjogosultsághoz való hozzáférést; mivel a romák nem rendelkeznek foglalkoztatási hálózatokkal, és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés terén, valamint a munkahelyen hátrányos megkülönböztetéssel szembesülnek, továbbá lakóhelyeik a társadalmi-gazdasági szempontból hátrányos helyzetű régiókra koncentrálnak; mivel az EU-ban élő 6 millió roma a lakosság jelentős és egyre növekvő részét teszi ki, és ez hatalmas lehetőségeket rejt magában, amelyeket csak foglalkoztatási és társadalmi integrációs helyzetük javulása esetén lehet kiaknázni;
- E. mivel az EU-MIDIS II szerint csak minden negyedik, legalább 16 éves roma jelezte, hogy fő tevékenysége szerint foglalkoztatott vagy önálló vállalkozó, és mivel a roma nők sokkal alacsonyabb foglalkoztatási arányról számoltak be (16 %), mint a roma férfiak (34 %); mivel a fiatalok helyzete különösen aggasztó, mivel a roma NEET-fiatalok (nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok) aránya átlagosan 63 %-os volt, szemben az uniós 12 %-os átlaggal; mivel e korcsoport esetében az eredmények jelentős nemek közötti különbséget is mutattak, mivel a fiatal roma nők 72 %-a számított NEET-fiatalnak, míg a fiatal roma férfiak esetében ugyanez az arány 55 %-os volt; mivel ez szöges ellentétben áll a lakosság többi részénél megfigyelhető aránnyal (35 %); mivel a jelentés szerint a romák 80 %-a az országuk szegénységi küszöbe alatt élt; mivel minden harmadik roma ember vezetékes víz nélküli lakásban élt, tizből egy pedig villamos áram nélküli lakásban; mivel minden harmadik roma gyermek tapasztalta, hogy valamelyik családtagja havonta legalább egyszer éhesen fekszik le, és a 6–24 éves romák csaknem fele nem jár iskolába;

⁽¹⁵⁾ HL L 212., 2001.8.7., 12. o.

2022. október 5., szerda

- F. mivel a jelentős szakpolitikai intézkedések vagy beruházások hiánya, a szociális lakások korlátozott elérhetősége és alacsony minősége, a lakáspiaci diszkrimináció és a szegregáció miatt a romák és a nem romák közötti különbség a lakáshoz jutás terén szinte változatlanul fennmarad⁽¹⁶⁾;
- G. mivel a telepeken élő romák számára biztosítani kell a megfelelő lakhatáshoz való hozzájutást, amely hozzáférhető, megfizethető, környezetvédelmi szempontból biztonságos, egészséges és nem szegregált;
- H. mivel a mélyen gyökerező strukturális és intézményes cigányellenesség továbbra is jelen van az uniós társadalom minden szintjén, és ez jelentős akadálya annak, hogy a romák maradéktalanul élvezhessék az uniós polgárként őket megillető alapvető jogokat az élet minden területén, beleértve a foglalkoztatást, a lakhatást, az oktatást, az egészségügyi ellátást, a gondozást, a szociális védelmet és más kulcsfontosságú közszolgáltatásokat; mivel az EU-MIDIS II keretében megvizsgált kilenc uniós tagállamban a romák 41%-a érezte úgy, hogy roma háttérük miatt hátrányos megkülönböztetést szenvednek el a mindennapi élet legalább egy területén, például a munkakeresésben, a munkában, a lakhatásban, az egészségügyben és az oktatásban; mivel a romák integrációja megköveteli a helyi körülmények, a roma népességen belüli etnikai és társadalmi-gazdasági sokféleség, a társadalmi mobilitás akadályai, valamint a megkülönböztetés interszekcionális formái iránti érzékenységet, különös tekintettel a nemre, az életkorra és a fogyatékosokra; mivel a nemek közötti egyenlőség, valamint a roma gyermekek és fiatalok helyzete a romák társadalmi beilleszkedésével kapcsolatos beavatkozás két kulcsfontosságú területe, amelyekkel sem uniós, sem nemzeti szinten nem foglalkoznak kellőképpen;
- I. mivel a romatelepeken uralkodó helyzet sérti az EU-Szerződésekben, az emberi jogok európai egyezményében, az Európai Unió Alapjogi Chartájában, az Európai Szociális Chartában, az ENSZ gyermekjogi egyezményében és a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában rögzített emberi és alapvető jogokat, valamint a szociális jogok európai pillérében elismert elveket; mivel riasztó, hogy ezeket a jogokat a telepeken élő romák esetében a gyakorlatban nem tartják tiszteletben;
- J. mivel a marginalizált romatelepeken a nemzedékről nemzedékre öröklődő szegénység ördögi köre összetett jelenség, amelyet horizontálisan kell kezelni a különböző, egymással összefüggő szakpolitikai területeken, átfogó módon és az összes érdekelt fél szoros együttműködésével; mivel a hatékony megoldásokhoz teljes körű uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű szerepvállalásra van szükség a civil társadalmi kezdeményezésekkel – többek között jótékonsági és egyházi szervezetekkel, szociális partnerekkel és magánszereplőkkel – együttműködve, tanulva a tagállamokban bevált gyakorlatokból és innovatív megoldásokból, és szélesebb körben megismételve azokat;
- K. mivel számos helyi és regionális hatóság és a civil társadalom képviselői régóta aktívan együttműködnek a telepeken élő romákkal, és bevált és innovatív megközelítéseket és projekteket alkalmaznak, de gyakran nem veszik igénybe a rendelkezésre álló európai strukturális és beruházási alapokat (esb-alapok), mivel a folyamatok rendkívül nehézkesek és összetettek; mivel az esb-alapokhoz való hozzáférés leggyakoribb akadályai a következők: a partnerségi megközelítés hiánya; kifizetési kérelmek késedelmes megtérítése; az esb-alapok visszatérítési rendszer alapján történő kifizetése a kedvezményezett részére, amely a leggyakoribb lehetőség, és a kedvezményezettet a saját forrásoktól teszi függővé; hosszadalmas és ismétlődő közbeszerzési ellenőrzések; az ellenőrzések megállapításai közötti összhang hiánya, ami azt eredményezi, hogy a kedvezményezetteket okolják olyan hibákért, amelyek szükségessé tehetik a finanszírozás visszafizetését, ami azzal a veszéllyel jár, hogy a forrásokat más területekről csoportosítják át, vagy akár fizetésképtelenné is válnak; az irányító vagy közvetítő hatóságok ellenőreinek nem megfelelő bevonása és együttműködése a kedvezményezettekkel a közbeszerzési eljárás során; valamint a projektek különböző szempontjaira vonatkozó önkényes korlátok és követelmények meghatározása;
- L. mivel a romák aránytalanul nagy akadályokkal szembesülnek az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén, amit tovább súlyosbít a biztosítás vagy a személyazonosító okmányok hiánya, az egészségügyi szakemberek általi megkülönböztetés és az egészségügyi intézményekben tapasztalható szegregáció; mivel a továbbra is fennálló egészségügyi egyenlőtlenségek – többek között a területi szegregáció és a túlszűfolt lakások egészségre gyakorolt sajátos hatásai – kiszolgáltatott helyzetbe hozzák a romákat;
- M. mivel a 2020. júniusi lisszaboni nyilatkozat aláírásával és a hajléktalanság elleni küzdelem európai platformjának létrehozásával – amelynek célja a személyközpontú, lakhatásra összpontosító és integrált megközelítésen alapuló politikák előmozdítása – mind a 27 tagállam elkötelezte magát amellyel, hogy törekszik a hajléktalanság 2030-ig történő felszámolására;

⁽¹⁶⁾ A FEANTSA „The Housing Situation for Roma in the EU Remains Difficult” (Továbbra is nehéz a romák lakhatási helyzete az EU-ban) című nyilatkozata.

2022. október 5., szerda

- N. mivel az EU jelentős pénzügyi támogatást nyújt a társadalmi integrációs intézkedésekhez, többek között a romák, különösen a leginkább rászorulóknak beilleszkedését elősegítő intézkedésekhez; mivel a tagállamok tervezési dokumentumai szerint a 2014–2020-as programozási időszakban 1,5 milliárd EUR-t különítettek el a kiszolgáltatott helyzetben lévő csoportok társadalmi-gazdasági integrációjára ⁽¹⁷⁾;
- O. mivel a roma és a nem roma népesség között az oktatás minden szintjén tartósan fennálló szakadék tátong; mivel 2018-ban az EU-MIDIS II szerint a 4–6 éves roma gyermekeknek csupán 53 %-a vett részt kisgyermekkorú nevelésben; mivel a jogi tilalom és az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatával való összeegyeztethetatlensége ellenére széles körben elterjedt gyakorlat a roma tanulók iskolai szegregációja; mivel az ilyen oktatási szegregáció általában három különböző formát ölt: a roma gyermekek aránytalanul magas száma az értelmi fogyatékkal élő gyermekek számára fenntartott „speciális” iskolákban, a „vegyes” iskolákban a roma tanulók számára szegregált osztályok vagy csoportok működtetése, valamint a „gettóiskolák” elterjedtsége; mivel a roma gyermekek az oktatásban való egyenlő részvétel további akadályaival is szembesülnek, többek között nem tudják fedezni az oktatással (így például a kisgyermekkorú neveléssel és gondozással) kapcsolatos költségeket, területi szegregációval szembesülnek, a lakóhelyük közelében nincsenek gyermekgondozási létesítmények, illetve egyenlőtlen hozzáférésük van az online és/vagy távoktatáshoz, vagy egyáltalán nem biztosított a hozzáférésük; mivel a szegénység és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiánya jelentős hatással van a gyermekek testi, szellemi és érzelmi fejlődésére, és növeli annak az esélyét, hogy felnőtt életük minden területén lemaradnak;
- P. mivel az óvodai oktatás alacsony aránya a romák körében a korai iskolaelhagyás egyik fő meghatározója, amit tovább súlyosbít a késői iskolakezdés és a rendszertelen iskolalátogatás; mivel a korai lemorzsolódás főként az iskolatípusok közötti átmenetkor következik be; mivel a középfokú oktatásban való részvételt olyan tényezők akadályozzák, mint az utazás, a lakhatási szegregáció, valamint a rosszul működő pályaorientációs szolgáltatások; mivel az oktatási különbségeket tovább növeli a roma és nem roma gyermekek közötti, növekvő digitális szakadék;
- Q. mivel a világvárvány idején a romák a mélyen gyökerező egészségügyi és társadalmi egyenlőtlenségek miatt nagyobb mértékben voltak kitéve a Covid19-fertőzés kockázatának, és aránytalanul nagy mértékben érintették őket a vírus megfékezésére hozott intézkedések; mivel a világvárvány negatív társadalmi és gazdasági következményei az EU roma lakossága számára különösen károsak voltak, mivel a romák nagy arányban vesznek részt az informális gazdaságban és az idénymunkában, és az egészségügyi válság következményeinek enyhítésére irányuló politikák kialakításakor nem hoztak az ő sajátos helyzetükhöz igazított intézkedéseket; mivel a világvárvány nyilvános bünbakképzésre és a romák elleni gyűlöletbeszédre adott okot; mivel az egészségügyi vészhelyzet ismét rámutatott a helyi szintű szükségletek nagyságrendjére és a kezelésükhöz szükséges kapacitások közötti kritikus eltérésre, és rávilágított az azonnali és hosszú távú szakpolitikai intézkedések szükségességére, különösen a foglalkoztatás, az oktatás és a lakhatás területén ⁽¹⁸⁾;
- R. mivel az egyenlőségre vonatkozó adatgyűjtés az összes olyan típusú alábontott adat gyűjtésére vonatkozik, amely a megkülönböztetés veszélyének kitétt konkrét csoportok összehasonlítható helyzetének felmérésére, az egyenlőség előmozdítását elősegítő közpolitikák kidolgozására és azok végrehajtásának bizonyítékai és nem pusztán feltételezések alapján történő értékelésére szolgál; mivel a romák társadalmi befogadását célzó uniós és nemzeti intézkedések tervezését, végrehajtását, nyomon követését és értékelését akadályozza az, hogy nem állnak rendelkezésre az etnikai hovatartozás szerint lebontott, átfogó és jó minőségű adatok;
- S. mivel sok roma olyan területen él, ahol aránytalanul ki van téve a hulladéklerakókból és szeméttelpekből vagy szennyezett területekről származó környezetkárosodásnak és -szennyezésnek, és nem fér hozzá az alapvető környezetvédelmi szolgáltatásokhoz és a közüzemi szolgáltatásokhoz;
- T. mivel a roma nők etnikai hovatartozásuk, nemük és társadalmi helyzetük kombinációja alapján a megkülönböztetés többszörös és interszekcionális formáinak, valamint nemi alapú erőszaknak vannak kitéve, ami különösen szembetűnő volt a Covid19-világvárvány idején; mivel a nők és férfiak közötti egyenlőséget minden területen biztosítani kell és elő kell mozdítani, ideértve a munkaerőpiaci részvételt, a foglalkoztatási feltételeket – többek között a béreket –, az oktatást és képzést, valamint a karrierváltást és a szakmai előmenetelt;

⁽¹⁷⁾ Az Európai Számvevőszék 14/2016. számú különjelentése.

⁽¹⁸⁾ A FRA „Coronavirus pandemic in the EU – Impact on Roma and Travellers” (Koronavírus-járvány az EU-ban – a romákra és a nomád életmódot folytatókra gyakorolt hatás) című hírlevele.

2022. október 5., szerda

U. mivel a becslések szerint Ukrajnában élő 400 000 roma személy mintegy 10–20 %-a hontalan, vagy a hontalanság kockázatának van kitéve⁽¹⁹⁾; mivel az ukrajnai háború elől ukrán állampolgárságukat vagy tartózkodási jogállásukat igazoló dokumentumok nélkül menekülő roma menekültek különösen kiszolgáltatott helyzetben vannak;

A nemzeti szintű fellépés szükségessége

1. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU-ban még mindig vannak olyan emberek, akik nem férnek hozzá biztonságos és tisztességes lakhatáshoz, tiszta ivóvízhez, villamos energiához, szennyvízelvezető és -kezelő, valamint hulladékkezelő létesítményekhez, oktatáshoz, foglalkoztatáshoz, egészségügyi ellátáshoz és gondozási szolgáltatásokhoz; mély aggodalmát fejezi ki az erős szociális Európáról szóló nyilatkozatok és kötelezettségvállalások és a helyi valóság közötti jelentős szakadék miatt, többek között a Covid19-világjárvány fényében is, amely rávilágított arra, hogy az előző programozási időszakban nem történt előrelépés az alapvető infrastruktúrához való hozzáférés javítása terén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy sürgősen, valamint átfogó és hatékony módon foglalkozzanak a telepeken élő romák helyzetével, megfelelő rövid és hosszú távú szakpolitikák révén, amelyeket megfelelő uniós és nemzeti finanszírozás támogat annak biztosítása érdekében, hogy az EU-ban és a szomszédos országokban élő romák ne maradjanak le; kiemeli, hogy az ilyen katasztrofális körülmények, valamint a szegregáció negatív pszichológiai és szociológiai hatásai nemcsak a telepeken élő embereket érintik, hanem a tágabb közösségre is hatással vannak;

Lakhatás

2. hangsúlyozza, hogy a tisztességes és nem szegregált lakhatáshoz való hozzáférés kulcsfontosságú a generációk között öröklődő szegénység és társadalmi kirekesztés ördögi körének megtöréséhez; megjegyzi, hogy a lakhatáshoz való hozzáférés az emberi méltóság előfeltétele, és szorosan kapcsolódik az emberi jogok teljes körű gyakorlásához; elismeri, hogy a Covid19-világjárvány megmutatta, hogy a rossz lakáskörülmények rendszerszintű kockázatot jelentenek a közegészségügyi rendszer számára, és aránytalanul nagy terhet rónak a romákra, különösen a roma nőkre; megismétli a tagállamokhoz intézett azon felhívását, hogy előzzék meg és kezeljék a hajléktalanságot, és kezeljék a lakhatásból való kirekesztettséget olyan, az integrált nemzeti stratégiák részét képező, valamint a lakhatás által vezérelt és a lakhatás elsődlegességét szem előtt tartó megközelítésekre összpontosító hosszú távú megoldások révén, mint a megfelelő szociális lakhatás, a megfizethető bérlakásprogramok és a célzott lakhatási támogatások, biztosítva a polgárok számára a megfelelő, deszegregált lakhatáshoz és az alapvető szolgáltatásokhoz való, megkülönböztetés nélküli, tényleges, egyenlő hozzáférést; felszólítja a tagállamokat, hogy valósítsák meg az ENSZ által meghatározott „megfelelő lakhatás” fogalmát mindenki számára, beleértve a romákat is⁽²⁰⁾; kéri, hogy részesítsék előnyben az integrált szociális lakások felhasználásával vagy az azokba való befektetéssel kapcsolatos deszegregációs megközelítéseket, a hozzáférhető, minőségi szociális szolgáltatások és a roma közösség tagjaival folytatott konzultációt és részvételüket is magában foglaló minőségi helyszíni szociális munka finanszírozása mellett, amelyek lehetőséget biztosítanak a romák számára a telepek elhagyására; a méltóságteljes élet biztosítása érdekében kiemeli a telepeken élő romák számára a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás kiegészítő eszközeként az elektronikus fizetőkártyák használatát a szociális jóléti juttatások igénybevitelére, kiegészítve azt a szükséges digitális infrastruktúrával, valamint azt a lehetőséget, hogy ezeket a juttatásokat – például mikrohitelként – a pénzügyi forrásokhoz való hozzáféréshez használják fel; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen vizsgálják meg ezek lehetséges használatát; hangsúlyozza, hogy az elektronikus fizetőkártyák jelenthetik az egyik megoldást a telepeken az uszorával, a kábítószerekkel való visszaéléssel és a szerencsejátékkal kapcsolatos társadalmi-gazdasági problémák kezelésére;

3. elismeri, hogy számos roma telep nem biztonságos, kockázatos és illegálisan elfoglalt területen található, ami jelentős akadályt jelent a romák életkörülményeinek javítására irányuló hatékony módok megtalálását illetően, és akadályozza az uniós beruházásokat; felhívja a tagállamokat, hogy a problémát központosított, nemzeti szinten kezeljék, szorosan együttműködve a helyi és regionális önkormányzatokkal a lakhatással kapcsolatos politikák – többek között a szociális lakhatásra vonatkozó és innovatív politikák – végrehajtása révén;

Oktatás

4. hangsúlyozza, hogy az iskola előtti nevelés alapvető szerepet játszik a további oktatási szakaszokban elért siker, a tisztességes és jó minőségű munkahelyek megszerzése és a folyamatosan visszatérő hátrányos helyzet körforgásának megtörése szempontjából; megjegyzi, hogy a roma és nem roma gyermekek között jelentős különbség van az iskola előtti nevelésben, valamint hogy összefüggés van a lakóhely és az oktatási szegregáció között, amelyek az iskolai lemorzsolódás fő okozói; felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el minden szükséges intézkedést a barcelonai célkitűzések mielőbbi elérése érdekében, különös hangsúlyt fektetve a roma gyermekek iskola előtti nevelésének előmozdítására és megkönynyítésére irányuló intézkedésekre; felszólítja továbbá a Bizottságot, hogy az európai gondozási stratégiával kapcsolatos intézkedéscsomagon belül a barcelonai célkitűzések közelgő felülvizsgálata során foglalkozzon a roma és nem roma

⁽¹⁹⁾ Az Európai Hontalanügyi Hálózat „Stateless people and people at risk of statelessness forcibly displaced from Ukraine” (A hontalan személyek és a hontalanság kockázatának kitétt személyek ukrajnai lakóhelyük elhagyására kényszerítése) című tájékoztatója.

⁽²⁰⁾ Az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 25. cikke.

2022. október 5., szerda

gyermek jó minőségű gyermekgondozáshoz való hozzáférése között meglévő különbségekkel; ezenkívül felhívja a tagállamokat, hogy az európai gyermekgaranciával összhangban biztosítsák a telepeken élő valamennyi roma gyermek számára az óvodához való hatékony és ingyenes hozzáférést a részvételük biztosítása érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy szisztematikusan kövessék nyomon a lemorzsolódás kockázatát és az oktatáshoz való hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségeket minden szinten, lehetővé téve az időben történő beavatkozást, mind a pedagógiai segítségnyújtás és az egyéni tanácsadás, mind pedig a gyermekek és szüleik tanórán kívüli tevékenységei tekintetében; hangsúlyozza, hogy a roma szülők érdemi bevonása szintén hozzájárulna az iskolából való lemorzsolódás kockázatának kezeléséhez; felszólítja a tagállamokat, hogy vezessenek be intézkedéseket és programokat annak érdekében, hogy a tankötelezettség időszakát befejező fiatal roma tanulókat motiválják a középfokú oktatás elvégzésére, például különleges juttatások révén;

5. sajnálatosnak tartja, hogy a roma gyermekeket továbbra is speciális oktatásba és a többségi oktatási rendszereken kívüli programokba szegregálják, aminek gyakran a kulturálisan és nyelviileg elfogult tesztek eredményein alapuló, fogyatékkal kapcsolatos téves diagnózis az oka; hangsúlyozza, hogy a bizonyos tagállamokban alkalmazott standardizált pszichológiai tesztek nem lenne szabad szűrőeszközként használni a normál iskolai programokba való bekerülés késleltetésére; felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be mechanizmusokat a diagnosztikai határozatok felülvizsgálatára és szükség esetén megváltoztatására; sajnálatát fejezi ki továbbá amiatt, hogy a roma gyermekekkel szemben számos tagállamban tartósan hátrányos megkülönböztetést és szegregációt alkalmaznak a többségi iskolákban, többek között szegregált osztályok és emeletek, az osztályokon belüli szegregáció és szegregált étkeztetés révén; hangsúlyozza, hogy a szegregált oktatás csökkentett tanterveken alapul, ami ritkán teszi lehetővé, hogy a roma tanulók bekerüljenek az általános iskolarendszerbe, a felsőoktatásba vagy a későbbi foglalkoztatásba; felhívja a tagállamokat, hogy számolják fel a roma gyermekek folyamatos szegregációjának gyakorlatát, hajtsanak végre egyértelmű célokkal és elegendő forrásokkal rendelkező átfogó deszegregációs stratégiákat annak érdekében, hogy azokat egyértelmű és ambiciózus ütemtervekkel hajtsák végre, fogadjanak el inkluzív tanulási módszereket, garantálják a roma gyermekek iskolai tevékenységekhez való teljes körű hozzáférést, és hajtsanak végre az iskolákban megkülönböztetésellenes kampányokat; felhívja a tagállamokat, hogy részesítsék előnyben a roma és kiszolgáltatott gyermekek sajátos oktatási igényeit a részvételhez, az oktatáshoz és a jó tanulási eredményekhez való joguk garantálása, a romák és nem romák közötti oktatási szakadék hatékony csökkentése és a szegregáció megelőzése érdekében; kiemeli a roma gyermekek hivatalos nemzeti tantervekbe való integrációjának fontosságát, többek között a szakképzés tekintetében is;

6. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a roma többségű iskolák finanszírozása, felszereltsége és tanterve nem megfelelő; felhívja a tagállamokat, hogy fektessenek be a tanárok elő- és továbbképzésébe annak érdekében, hogy javítsák a roma gyermekek megfelelő oktatására vonatkozó képességeiket, különös tekintettel a roma kultúrával és identitással szembeni érzékenységre, a megkülönböztetésmentességre mint emberi jogra, valamint pozitív stratégiákra a tolerancia előmozdítását, valamint a diszkriminatív magatartás és a cigányellenesség kezelését illetően⁽²¹⁾, amely hozzájárul a roma gyermekek tanulási képességéhez és hajlandóságával kapcsolatos előítéletekhez és nem megfelelően tájékozott nézetekhez, és alacsony iskolai elvárásokhoz vezet; felhívja a tagállamokat, hogy fordítsanak több pénzügyi forrást jól képzett tanítási aszisztensekre, biztosítva a romatelepekről származó gyermekek többségi oktatásba való zökkenőmentes integrációját; felhívja a tagállamokat, hogy vezessenek be az életkornak megfelelő átfogó szexuális és párkapcsolati oktatást, valamint a fiatalok felelős szülői szerepvállalásra való nevelését az iskolákban, többek között a telepeken élő roma lányok kiskorú terhességének megelőzése érdekében, ami még inkább hozzájárul a nemzedékeken átívelő szegénység ördögi köréhez;

7. hangsúlyozza, hogy a koronavírus miatti lezárások tovább mélyítették az oktatásban meglévő egyenlőtlenségeket több tagállamban, mivel a roma gyermekek, különösen a szegregált romatelepeken élő roma gyermekek nem tudtak részt venni az online oktatásban a digitális infrastruktúrához, a konnektivitáshoz és a digitális tananyagokhoz való hozzáférés hiánya miatt; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy a Covid19 kezelésére elkülönített uniós szükséghelyzeti alapok – például a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz keretében nyújtott források – kifejezetten tükrözzék a romák és a kiszolgáltatott gyermekek szükségleteit, és biztosítsanak minőségi és megfizethető szolgáltatásokat a roma közösségekben, többek között a nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési tervekben szereplő konkrét mutatók révén; felszólítja a tagállamokat, hogy keressenek új lehetőségeket a roma gyermekek digitális oktatásba való bevonására és abban történő részvételére, ideértve a digitális infrastruktúra hozzáférhetőségének és a digitális jártasságnak a javítására irányuló nagyobb beruházásokat is, hogy felkészítsék őket a digitális korszakra; felhívja a tagállamokat, hogy támogassák a roma nők és lányok oktatását, különös hangsúlyt fektetve a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika fontosságára, és kezeljék az iskolai lemorzsolódási arányukat;

Egészség és környezetvédelem

8. aggasztónak tartja, hogy a roma népesség, különösen a telepeken élők körében magasabb a csecsemőhalandóság a nem romákhoz képest; hangsúlyozza, hogy a romatelepeken élő gyermekek szegénységben és az egészséges fizikai és pszichoszociális fejlődéshez kedvezőtlen környezetben születnek; felhívja a Bizottságot, hogy kövesse nyomon a beruházásokat, valamint az európai gyermekgarancia és a nemzeti cselekvési tervekben a roma gyermekekre

⁽²¹⁾ A Unicef „The Right of Roma Children to Education” (A roma gyermekek oktatáshoz való joga) című állásfoglalása.

2022. október 5., szerda

vonatkozóan meghatározott konkrét célok tagállamok általi megvalósítását, különös tekintettel a különösen hátrányos helyzetűkre, amely gyenge oktatási eredményekben és magas iskolai lemorzsolódási arányban nyilvánul meg; felhívja a tagállamokat, hogy fogadják el az európai gyermekgarancia gyors és hatékony végrehajtásához szükséges, jelentősen megnövelt közberuházásokkal támogatott intézkedéseket, és határozottan arra ösztönzi a tagállamokat, hogy a megosztott irányítású Európai Szociális Alap Plusz (ESZA+) forrásainak legalább 5 %-ánál többet fordítsanak a garancia keretében támogatott tevékenységekre; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen tegyenek intézkedéseket annak biztosítására, hogy a romatelepeken élő gyermekeket születésüktől kezdve egészségügyi szakemberek támogassák és szükség esetén kezelést kezdeményezzenek, valamint hogy felismerjék a gyermekek lelki vagy testi bántalmazását, és kötelesek legyenek minden ilyen esetről értesíteni az illetékes hatóságokat; emlékeztet arra, hogy a roma gyermekek felülreprezentáltak a gondozási intézményekben, és hangsúlyozza, hogy gyermekközpontú megközelítésre van szükség, amely szoros figyelmet fordít a legkiszolgáltatottabbak jogaira és szükségleteire; e célból felhívja a tagállamokat, hogy tegyék széles körben elérhetővé és hozzáférhetővé a helyi szociális munkásokat, pedagógusokat és egészségügyi szakembereket – köztük roma egészségügyi és oktatási mediátorokat és asszisztenseket – foglalkoztató koragyermekkorai intervenciók központokat és közösségi központokat;

9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mobil orvosi szűrőállomások és megelőző tevékenységek révén támogassák az egészségügyi tudatosságot és az egészséges életkörülményeket a rászoruló közösségekben, különösen a romatelepeken; hangsúlyozza továbbá, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájával összhangban tiszteletben kell tartani a nemek közötti egyenlőséget az egészségügyi ellátó szervezetekben, és hogy az olyan kezdeményezéseknek, mint az ápolók és a gondozóházak hálózatának létrehozása, a gyermekorvosok, a felnőtt háziorvosok és a családsegítő szolgálatok rendszeres látogatása, az otthoni ápolás és az idősek és más, gondozásra és támogatásra szoruló személyek számára nyújtott szolgáltatások, elérhetőnek és hozzáférhetőnek kell lenniük;

10. hangsúlyozza a telepeken élő romák egészségét és életét, valamint a tágabb közösséget érintő környezeti kockázatokat, amelyeket a telepeket körülvevő mérgező hulladék okoz; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen foglalkozzanak a helyzettel annak érdekében, hogy csökkentsék a romák ilyen kockázatoknak való aránytalan kitettségét, és a hulladékokról szóló európai keretirányelvvel ⁽²²⁾ összhangban dolgozzanak ki átfogó hulladékgazdálkodási rendszereket és infrastruktúrát; felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki olyan stratégiákat, amelyek célja, hogy felhívják az érintett közösségek figyelmét azokra a veszélyekre, amelyeket a mérgező hulladék és a megfelelő hulladékgazdálkodás hiánya okoz a romatelepeken; hangsúlyozza e tekintetben a Bizottság szerepét az uniós jogszabályok érvényesítésében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy célzottan használják fel a szakpolitikai eszközöket és forrásokat az energiaválságok kezelésére és a zöld energiára való igazságos átmenet biztosítására annak biztosítása érdekében, hogy a roma közösségek tiszta, megfizethető és biztonságos energiához jussanak hozzá, hogy megelőzzék az energiaszegénység további romlását, és hogy javítsák a telepeken élő romák egészségét;

11. emlékeztet arra, hogy az esélyegyenlőségi szervekre vonatkozó új, kötelező erejű uniós normák értelmében a tagállamoknak támogatniuk kell e testületek megnövekedett perlési jogkörét azáltal, hogy egyéni és kollektív panaszok esetén, valamint hivatalból jogképeséget biztosítanak számukra a bíróságok előtt, és támogatniuk kell jogilag kötelező erejű döntéshozatali hatáskörüket, többek között olyan helyzetekben is, amikor a nemzeti esélyegyenlőségi szervet több intézmény alkotja, hogy képesek legyenek a romákat gyakran érintő interszekcionális megkülönböztetés kezelésére, azonosítására és szankcionálására; úgy véli, hogy a tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy e szervek megbízatása kiterjedjen a megkülönböztetés valamennyi formájára, beleértve a viktimizációt és a gyűlöletbeszédet is;

Foglalkoztatás és társadalmi befogadás

12. megjegyzi, hogy a romatelepeken a tartós munkanélküliséghez és a roma NEET-fiatalkorúak magas arányához még hozzáadódik a lakosságot sújtó társadalmi kirekesztés és szegénység; felhívja a tagállamokat, hogy fektessenek be a szociális vállalkozásokba és a bevált gyakorlatokba a tartósan munkanélküliek foglalkoztatása érdekében; felhívja őket, hogy többek között a helyreállítási programokon keresztül fektessenek be a roma NEET-fiatalkorúak célzó programokba, például a szakképzésbe, különösen a digitális készségek és a zöld munkahelyek terén; úgy véli, hogy a Bizottság szociális gazdaságra vonatkozó cselekvési terve azzal támogathatja tagállamok ez irányú erőfeszítéseit, hogy iránymutatásokat dolgoz ki a szociális gazdaság szervezeti számára az adózásról, az állami támogatásokhoz való hozzáférésről és a szociális közbeszerzésről; úgy véli, hogy a szociális gazdaság keretének fejlesztéséről szóló tanácsi ajánlásra irányuló, küszöbön álló

⁽²²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 2008/98/EK irányelve (2008. november 19.) a hulladékokról és egyes irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 312., 2008.11.22., 3. o.).

2022. október 5., szerda

javaslatnak interszekcionális megközelítést kell biztosítania, amely a kiszolgáltatott csoportokat, köztük a romákat és különösen a roma nőket célozza, akik még a roma férfiaknál is nagyobb akadályokkal szembesülnek a munkaerőpiachoz való hozzáférés terén; felszólítja továbbá a tagállamokat, hogy támogassák a minőségi és fenntartható munkahelyteremtést, az informális munka legalizálását és a roma munkavállalók számára a foglalkoztatáshoz vezető hozzáférhető hidakat, például a közfoglalkoztatási programokat, amelyek átmeneti megoldást jelenthetnek a munkanélküliségre, és lehetőséget adhatnak az átképzésre és továbbképzésre; emlékeztet arra, hogy sok roma tartósan munkanélküli, ami befolyásolja az ellátásokra és nyugdíjakra való jogosultságukat; hangsúlyozza a nemzeti minimáljövedelem-rendszerek és a munkaerő-piaci (újra)beilleszkedést ösztönző intézkedések fontosságát a szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemben; sürgeti a tagállamokat, hogy támogassák a bérek átláthatóságát, valamint az etnikai és nemi szempontból semleges munkaköri értékeléseket, mozdítsák elő a tisztességes életszínvonalat biztosító béreket, és indítsanak megkülönböztetésellenes és képzési kampányokat a cigányellenesség elleni küzdelem és a munkahelyi sokszínűség előmozdítása érdekében, a toborzókat, a munkáltatókat és a munkatársakat megcélozva;

13. megjegyzi, hogy a közösségi központok kulcsszerepet játszanak a telepeken élő romákkal végzett munkában; felhívja a tagállamokat annak biztosítására, hogy minden romatelepen rendelkezzen egy megfelelően felszerelt közösségi központtal, hogy helyet biztosítsanak az oktatási tevékenységeknek, például óvodáknak, iskolás gyermekek számára iskolaidőn túli gondozást nyújtó létesítményeknek, gyermekek és felnőttek számára biztosított szabadidős tevékenységeknek, valamint higiéniai létesítményeknek, és a roma közösséget vonják be a helyiségek fenntartásába és működtetésébe;

14. felszólítja a tagállamokat, hogy nemzeti romaintegrációs stratégiáik végrehajtása során a fiatalok, különösen a fiatal roma nők foglalkoztatását tekintsék prioritásnak; felhívja a tagállamokat, hogy a roma fiatalok foglalkoztatásának és társadalmi befogadásának előmozdítása érdekében teljes mértékben használják ki a megerősített ifjúsági garancia előnyeit; rámutat a magasan képzett roma fiatalokban rejlő kiaknázatlan potenciálra, akik a roma közösségekben végbemenő pozitív változások, valamint a többségi lakosság körében mélyen gyökerező előítéletek és sztereotípiák leküzdésének motorjai lehetnek;

15. felhívja a tagállamokat, hogy biztosítsák a szociális-jogi védelmi szervek megfelelő bevonását a marginalizált romatelepeken élő gyermekek és a szociális gyámság ügyeibe annak érdekében, hogy a gyermekek megkapják a jóllétükhöz és fejlődésükhöz szükséges védelmet és gondoskodást, tiszteletben tartva mindenek felett álló érdekeiket; további összehangolt erőfeszítésekre és megfelelő intézkedési keret bevezetésére szólít fel a telepeken tapasztalható kedvezőtlen jelenségek, például az uzsora, a gyermekek szexuális kizsákmányolása, a kábítószerrel való visszaélés, a szerencsejáték és a munkaerő-kizsákmányolás felszámolása érdekében; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a roma gyermekek körében magas a koldulásra kényszerítés aránya, és felszólítja azokat a tagállamokat, amelyek ezt nem tették meg, hogy vezessenek be olyan jogszabályokat, amelyek védik a gyermekeket és betiltják a koldulásra kényszerítést; hangsúlyozza, hogy a rendőrségnek ismernie kell a romák sajátos helyzetét, és hogy a tagállamoknak képzést kell biztosítaniuk a rendőrség számára a romák hátrányos megkülönböztetése és kriminalizálása elleni küzdelem érdekében, mind a közösségen belül, mind a többségi lakosság körében; felhívja a tagállamokat, hogy szigorúan vizsgálják ki a rendőrségi visszaélések eseteit annak biztosítása érdekében, hogy a roma személyekkel vagy közösségekkel szembeni erőszak, megfélemlítési intézkedések és rossz bánásmód ne maradjon büntetlenül, és kezeljék a romák igazságszolgáltatáshoz való nem megfelelő hozzáférését;

16. ismételt felszólítja a Bizottságot, hogy a tagállamokkal közösen dolgozzon ki közös módszertant az esélyegyenlőségi adatok etnikai hovatartozás és különböző településtípusok szerinti bontásban történő gyűjtésére és közzétételére, amennyiben azt a nemzeti jog elismeri, a magánélet és az alapvető jogok tiszteletben tartása mellett, annak érdekében, hogy értékelni lehessen a romák helyzetét, és hatékonyan lehessen értékelni a romák társadalmi és gazdasági kirekesztettségének alapvető okait kezelő uniós stratégiai keretben foglalt intézkedések végrehajtása terén elért eredményeket; felszólítja a Bizottságot, hogy a szociális eredménytáblába építsen be a romák foglalkoztatására vonatkozó konkrét célokat;

17. felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő a szociális párbeszéd és a roma munkavállalók kollektív képviselőinek megerősítését, ami elősegíti a jó minőségű, tisztességes munkakörülményeket biztosító munkahelyekhez való hozzáférésüket; felszólítja a tagállamokat, hogy javítsák közmunkaprogramjaikat annak érdekében, hogy a romák és más kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek számára lehetővé tegyék a megfelelő készségek fejlesztését és javítását;

Az uniós és nemzeti finanszírozás felhasználása

18. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy egyes tagállamokban a romák számára elkülönített források felhasználása eddig alacsony volt, ami a jelenlegi programozási időszak végére a pénzügyi források jelentős elvesztésének kockázatát hordozza magában; sajnálatával állapítja meg, hogy az esb-alapok lehívásának jelenlegi rendszerei és feltételei – gyakran a nemzeti rendszerekben felmerülő bürokratikus és strukturális akadályok miatt – számos tagállamban nem teszik lehetővé a zökkenőmentes és hatékony felhasználást; e tekintetben emlékeztet arra, hogy csökkenteni kell az adminisztratív terheket,

2022. október 5., szerda

elő kell mozdítani az egyszerűsített költséglehetőségek használatát, valamint további segítséget és rugalmasságot kell nyújtani, beleértve a források közvetlen elosztását a regionális és helyi politikák és a civil társadalmi programok között, hogy megkönnyítsék az irányító hatóságok és az EU-ban telepeken élő romák közvetlen szükségleteire reagáló kedvezményezettek számára azok felhasználását; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy sürgősen növeljék az európai gyermekgarancia finanszírozását egy legalább 20 milliárd EUR-s külön költségvetéssel annak érdekében, hogy fellépjenek a gyermekeket és családjaikat sújtó szegénység ellen, és hozzájáruljanak ahhoz a célhoz, hogy 2030-ra legalább 15 millióval csökkentsék a szegénységben élők számát, és ezen belül legalább 5 millióval a tagállamokban szegénységben élő gyermekek számát;

19. rámutat arra, hogy a tagállamok egyes helyi önkormányzataiban hiányzik a politikai akarat, mivel ezek vonakodnak végrehajtani a telepeken élő romák életkörülményeinek javítását célzó új projekteket; felhívja a tagállamokat és irányító hatóságait, hogy fordítsanak különös figyelmet az ilyen helyi önkormányzatokra, és hajtsanak végre olyan stratégiákat, többek között a lehetséges feltételrendszerek révén, amelyek arra ösztönzik őket, hogy változtassanak negatív megközelítésükön; e tekintetben hangsúlyozza, hogy biztosítani kell a romák politikai részvételét és képviseletét minden szinten, és le kell küzdeni a káros negatív sztereotípiákat, amelyek a nem roma lakosság körében a megkülönböztető attitűdöket és viselkedést táplálják; rámutat továbbá arra, hogy egyes tagállamokban strukturális akadályok állnak fenn, amelyek gátolják a projektek helyi hatóságok és civil társadalom általi végrehajtását, és sürgősen felszólítja ezeket a tagállamokat, hogy számolják fel azokat, és biztosítsanak egyértelmű támogatási eszközöket a helyi hatóságok számára, hogy segítsék őket a telepeken élő romákra és azok tágabb közösségére összpontosító új projekteken való részvételben;

20. megjegyzi, hogy gyakran nemzedékekre van szükség ahhoz, hogy a társadalmi-gazdasági felemelkedés és a romák integrációja terén jelentős előrelépést lehessen elérni; felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen használják ki teljes mértékben a nemzeti és uniós szinten egyaránt rendelkezésre álló finanszírozási eszközöket és forrásokat, hogy kedvező feltételeket teremtsenek a folyamatos programok és projektek fenntartható finanszírozásához és hatékony, integrált, összehangolt és rugalmas végrehajtásához, és szüntessenek meg minden olyan akadályt – beleértve a megkülönböztetés közvetlen és közvetett formáit is –, amely akadályozza a finanszírozás, különösen az ESZA+, az Európai Regionális Fejlesztési Alap és a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz felhasználását; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa, kövesse nyomon és értékelje az e tekintetben hozott tagállami intézkedéseket nemzeti helyreállítási és rezilienciaépítési terveik, nemzeti romastratégiai kereteik, az európai gyermekgaranciára vonatkozó nemzeti cselekvési terveik, az EU rasszizmus elleni cselekvési terve és az európai szemeszter országspecifikus ajánlásai révén; felhívja különösen a Bizottságot és a tagállamokat annak biztosítására, hogy az uniós intézkedések és finanszírozás jussanak el a telepeken élő romákhoz, és hangsúlyozza, hogy a célzott fellépéseknek és kezdeményezéseknek elsősorban az alulról felfelé építkező elven kell alapulniuk, és a helyi szinttől és az érintett közösségekhez legközelebb álló településektől kell származniuk, nemzeti vagy uniós szinten támogatott pénzügyi és adminisztratív segítségnyújtással; felszólítja a tagállamokat, hogy jobban használják ki a technikai segítségnyújtásra rendelkezésre álló pénzügyi forrásokat, és biztosítsák, hogy széles körben biztosítsanak közvetlen technikai segítségnyújtást mind az ügyintézőknek, mind az egyes kérelmezőknek; sürgeti az Európai Bizottságot, hogy gondoskodjon arról, hogy a telepek azonosítása és a helyzetük kezelésére irányuló konkrét szakpolitikák és intézkedések bekerüljenek a 2021–2027-es uniós kohéziós alapprogramokba és az európai szemeszter országspecifikus ajánlásaiba;

21. kéri, hogy az Európai Számvevőszék készítsen átfogó és mélyreható hatás- és teljesítményelemzést az esb-alapok, különösen az ESZA+ és az Európai Regionális Fejlesztési Alap felhasználásáról a romák integrációjára vonatkozó uniós stratégia 2011-es létrehozása óta eltelt években, különös tekintettel a romatelepekre és a kapcsolódó szociális kérdésekre fordított kiadásokra;

Az uniós szintű fellépés szükségessége

22. kiemeli, hogy egyes tagállamokban a telepeken élő romákkal kapcsolatos jelenlegi gyakorlatok azt mutatják, hogy a projektek kizárólag mennyiségi eredményeken alapuló értékelése nem elegendő, sőt félrevezető lehet a helyi valóságot illetően, mivel ez azt jelenti, hogy nincs információ a projektek előrehaladásának minőségéről; figyelmeztet arra, hogy ennek következtében olyan döntések születhetnek, amelyek veszélyeztetik az uniós költségvetés hatékony és eredményes pénzgazdálkodását; ezért az uniós költségvetés védelmét szolgáló általános feltételrendszer gyors alkalmazását szorgalmazza az érintett tagállamokkal szemben; megjegyzi, hogy a szociális jogok európai pillérének cselekvési terve, az európai gyermekgarancia és az EU 2020–2030 közötti időszakra szóló, az egyenlőségre, befogadásra és részvételre vonatkozó roma stratégiai kerete hiteles viszonyítási alapot jelent a minőségi értékeléshez; kéri, hogy az ilyen minőségi értékelések során fordítsanak különös figyelmet az interszekcionális megkülönböztetésre, valamint a legkiszolgáltatottabb csoportok, különösen a fogyatékkal élők, a gyermekek és a nők jogainak és szükségleteinek figyelembevételére; úgy véli, hogy az esb-alapok által marginalizált roma településeken finanszírozott egyedi projektek értékelése során alapvetően fontos, hogy a Bizottság a mennyiségi eredmények mellett olyan konkrét minőségi eredmények felmutatását is megkövetelje, amelyek jobban tükrözik a helyi realitásokat; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy kezdje meg a projektek

2022. október 5., szerda

nyomon követését és értékelését, elsősorban a helyszíni látogatások során tett saját észrevételei alapján annak érdekében, hogy csökkentse a kormányoktól és a médiabeszámolókból származó információktól való függőségét, és megerősítse az uniós költségvetés felügyeletét; hangsúlyozza továbbá e tekintetben, hogy roma kutatók toborzása révén meg kell erősíteni az Alapjogi Ügynökség roma részlegét;

23. felhívja a Bizottságot és a Parlamentet, hogy rendszeresen – lehetőség szerint periodikusan – vizsgálják meg a különböző tagállamokban található telepeken élő romák helyzetét annak érdekében, hogy hozzájáruljanak mind a politikai döntéshozók, mind a nyilvánosság tudatosságának növeléséhez, a romák előtt álló kihívásokról szóló információk tagállamok és illetékes hatóságok közötti cseréjéhez, valamint a bevált gyakorlatok és az uniós szintű koordináció cseréjéhez;

24. hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak határozottan a Szerződések őreként kell fellépnie az uniós jog maradéktalan és megfelelő végrehajtásának biztosítása érdekében, és megfelelő módon és időben kell fellépnie, ha a tagállamok ezt elmulasztják, különös tekintettel az uniós, többek között a roma polgárok jogainak megsértésére; megjegyzi, hogy a kötelezettségszegési eljárások – például a roma tanulók oktatási szegregációja esetében – nem vezettek a megkülönböztetés okainak tényleges felszámolásához; szilárd meggyőződése, hogy a Bizottságnak minden tőle telhetőt meg kell tennie az emberi jogok és az EU alapvető értékeinek megsértésének megelőzése érdekében, kezdve az európai alapok tagállami megkülönböztető gyakorlatok támogatására történő felhasználásának hatékony megelőzésével; ezért arra kéri az Európai Bizottságot, hogy hozzon létre egy korai előreléző mechanizmust az ESZA és más, a marginalizált telepeken élő romák helyzetének kezelésére szánt uniós forrásokkal való visszaélések vagy visszaélések kockázatának bejelentésére; úgy véli, hogy a telepeken élő romák problémájának megoldására irányuló intézkedések és elkötelezettség hiánya, valamint a strukturális és bürokratikus akadályok egyes tagállamok részéről az EUSZ 2. cikkében foglalt uniós alapértékek – nevezetesen az emberi méltóság, az egyenlőség és az emberi jogok tiszteletben tartása, beleértve a kisebbségekhez tartozó személyek jogait is – megsértését jelenthetik; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy vizsgálják ki a marginalizált telepeken élő romák helyzetét annak megállapítása érdekében, hogy az ilyen telepek és körülményeik egyértelműen veszélyeztetik-e az uniós szerződések súlyos megsértését;

25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy erősítsék meg a romák – különösen a roma nők, a fiatalok és más alulreprezentált csoportok – aktív szerepvállalását és érdemi részvételét az uniós, nemzeti, regionális és helyi szintű közpolitikák és az őket célzó projektek kidolgozásában, végrehajtásában és nyomon követésében, hogy aktívan részt vehessenek az EU jövőjének alakításában, és hozzájárulhassanak az uniós társadalmak megítélésének megváltozásához; úgy véli, hogy a romák részvételének és az általuk történő irányításnak minőségi célként kell szerepelnie a nemzeti romastratégiai keretekben; úgy véli, hogy ösztönözni kell a választott roma tisztviselők önkormányzati képviselőtestületekben való támogatását mint a romák társadalmi befogadásának és demokratikus részvételének előmozdítására irányuló bevált gyakorlatok példáját;

26. megjegyzi, hogy a roma lakosság jelentős része szegénységgel, társadalmi kirekesztéssel és a foglalkoztatáshoz vagy az olyan szolgáltatásokhoz, mint az oktatás, az egészségügyi ellátás és a lakhatás való korlátozott hozzáféréssel küzd, ami szintén a cigányellenesség és a strukturális megkülönböztetés következménye; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hatékony jogalkotási és politikai intézkedésekkel lépjenek fel a cigányellenesség ellen a társadalom minden területén, mind a tagállamokban, mind a bővítési folyamatban részt vevő országokban; felszólítja a tagállamokat, hogy a rasszizmus és a cigányellenesség elleni küzdelmet a szociális jogok európai pillérének valamennyi alapelvében érvényesítsék, mivel ez a romák kirekesztésének egyik fő strukturális mozgatórugója; hangsúlyozza, hogy véget kell vetni a strukturális és intézményi cigányellenesség, a szegregáció és a megkülönböztetés minden formájának az oktatásban, a foglalkoztatásban, az egészségügyben, a lakhatásban, valamint a szociális védelemhez és egyéb szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén; úgy véli, hogy a cigányellenesség elleni küzdelem horizontális kérdés, és azt az uniós politika valamennyi területén figyelembe kell venni; felhívja a Bizottságot, hogy erősítse meg a faji egyenlőségről szóló irányelv végrehajtását, és felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre hatékony és ambiciózus nemzeti terveket a rasszizmus és a faji megkülönböztetés ellen, a rasszizmus valamennyi formájára, többek között a cigányellenességre összpontosítva, a Bizottság által elfogadott közös irányadó elvekből merítve; felszólítja a tagállamokat, hogy a rasszizmus és az idegengyűlölet elleni küzdelemről szóló 2008/913/IB tanácsi kerethatározattal összhangban határozzanak meg egyértelmű és mérhető célkitűzéseket a diszkrimináció, a cigányellenes beszéd és a cigányellenes bűncselekmények elleni küzdelemre vonatkozóan; felhívja továbbá a Tanácsot, hogy ne blokkolja tovább a megkülönböztetés tilalmáról szóló horizontális irányelvről⁽²³⁾ szóló tárgyalásokat, mivel az irányelv előfeltétele az egyenlőség megvalósításának az EU-ban;

27. hangsúlyozza, hogy el kell ismerni a romák kulturális és nyelvi örökségét, és ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a saját szintjükön programokon és a médián keresztül őrizzék meg és mozdítsák elő a roma kultúrát és a nyilvánosság tudatosságát, hozzájárulva ezzel az uniós közösség sokszínűségéhez;

(23) A személyek közötti, vallásra vagy meggyőződésre, fogyatékosra, életkorra vagy szexuális irányultságra való tekintet nélküli egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról szóló tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslat.

2022. október 5., szerda

28. sürgeti a Bizottságot, hogy fokozza a marginalizált roma telepek fokozatos felszámolására irányuló erőfeszítéseit az EU egész területén, és indítson uniós cselekvési tervet a romatelepek 2030-ig történő felszámolására, a meglévő szakpolitikai és pénzügyi eszközök alkalmazásának megerősítése céljából; hangsúlyozza, hogy ennek az uniós cselekvési tervnek iránymutatásokat kell nyújtania, prioritásokat és konkrét célokat kell meghatároznia, valamint rendelkeznie kell a transznacionális együttműködés és a pozitív gyakorlatok tagállamok közötti cseréjének egy részéről;

29. hangsúlyozza, hogy a telepeken élő romákkal kapcsolatos kérdések ágazatközi jellegűek, és uniós szinten több biztos és főigazgatóság figyelmét és összehangolt részvételét igénylik; ezért kéri, hogy hozzák létre a romák integrációjával és egyenlőségével foglalkozó európai bizottsági koordinátori posztot, amely átfogóan nyomon követi a vonatkozó szakpolitikai eszközök terén elért eredményeket, és közvetlenül kapcsolatot tart a romákkal annak érdekében, hogy a romák helyzetéről és problémáiról tájékoztassa a Bizottság esélyegyenlőséggel foglalkozó munkacsoportját, valamint többek között a nemzeti roma kapcsolattartó pontokat, a FRA-t, az EURoma hálózatot, az Európai Roma Platformot és a megkülönböztetésmentességgel, egyenlőséggel és sokszínűséggel foglalkozó magas szintű csoportot annak érdekében, hogy szinergiákat hozzanak létre és megvalósítsák a romák egyenlőségét, integrációját és részvételét az EU-ban;

30. hasonlóképpen kéri, hogy hozzanak létre egy parlamenti koordinátori pozíciót a romák integrációjáért, amelyet a Parlament egyik alelnöke töltené be, aki azon dolgozna, hogy a romakérdések a Parlament vonatkozó politikai és jogalkotási munkája során érvényesüljenek; egyúttal kéri a roma-kérdések általános érvényesítésével foglalkozó hálózat létrehozását, amelynek elnöke és koordinálása az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság feladata lenne, és amely az Európai Parlament minden egyes bizottságának egy-egy képviselőjéből állna, a koordinátor munkájának kiegészítése és megerősítése érdekében, továbbá szinergikus hatást fejtene ki annak biztosítására, hogy a roma közösséggel összefüggő és összetett kérdéseket átfogó, horizontális megközelítéssel kezeljék; úgy véli, hogy mind a Parlament koordinátorának, mind a roma-kérdések általános érvényesítésével foglalkozó hálózatnak szorosan együtt kell működnie a Parlament rasszizmus elleni küzdelemmel és a sokféleséggel foglalkozó közös munkacsoportjával;

31. rámutat a további kihívásokra és a tagállamok közötti megerősített együttműködés szükségességére a személyek EU-n belüli szabad mozgásával, valamint az ukrainai háború elől menekülő romák helyzetével kapcsolatban; felhívja a tagállamokat, hogy hozzanak hatékony intézkedéseket az EU-n belüli roma migránsok és az Ukrajnából érkező roma menekültek elkülönítése ellen, valamint a jogellenes kiutasítások és az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén tapasztalható megkülönböztetés elleni védelmükért, különösen a lakhatás, az oktatás és a foglalkoztatás területén; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a menekülteket – köztük a romákat – az átmeneti védelemtől szóló irányelv szerinti átmeneti védelem iránti kérelem benyújtásakor ne érintse profilalkotás vagy hátrányos megkülönböztetés, és ne kényszerítsék őket arra, hogy menedékjogot kérjenek, valamint felhívja őket, hogy vonják be a civil társadalmi szervezeteket annak biztosításába, hogy a természetbeni segítségnyújtás, az ingyenes szállítás és a szállás minden Ukrajnából menekülő ember számára egyformán előnyös legyen; felhívja a tagállamokat, hogy fokozzák a roma gyermekek születési anyakönyvi kivonatainak nyilvántartásba vételének megfelelő végrehajtására tett erőfeszítéseiket, hogy véget vessenek a gyermekkori hontalanságnak az uniós roma közösségekben;

32. tudomásul veszi az Európa Tanács romák és utazók befogadására vonatkozó stratégiai cselekvési tervét (2020–2025); felhívja az Európai Bizottságot és a tagállamokat, hogy az esélyegyenlőség, a sokszínűség és a társadalmi befogadás előmozdítására, valamint a diszkrimináció és a cigányellenesség elleni küzdelemre irányuló erőfeszítéseiket még inkább egyesítsék az Európa Tanács erőfeszítéseivel;

33. rámutat arra, hogy az olyan programok és eszközök, mint az Erasmus+ és az ifjúsági garancia, lehetőségeket kínálnak a hátrányos helyzetű fiatalok, a romák és szervezeteik számára;

o

o o

34. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2022. október 5., szerda

P9_TA(2022)0344

A CITES részes felei (CoP19) panamai konferenciájának fő céljai

Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes felei konferenciájának 2022. november 14–25. között Panamában tartandó 19. ülésére vonatkozó uniós stratégiai célkitűzésekről (2022/2681(RSP))

(2023/C 132/05)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak (IPBES) a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019-es globális értékelő jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ Környezetvédelmi Programja és az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet által kiadott, a Világ erdeinek állapota 2020-ban című jelentésre, amely hangsúlyozza, hogy a erdők kulcsfontosságú szerepet játszanak azért, hogy élőhelyet biztosítsanak a világ szárazföldi biológiai sokfélesége több mint 80 %-ának, számtalan ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtanak, és számos közösség, köztük őslakosok népek megélhetését biztosítják,
 - tekintettel a tengeri és part menti biológiai sokféleségre,
 - tekintettel a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény (CITES) részes feleinek közelgő 19. konferenciájára (CoP19), amelyet 2022. november 14. és 25. között tartanak Panamában,
 - tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a vadon élő állatok és növények tiltott kereskedelme elleni küzdelemről szóló, 2021. július 26-i 75/311. számú határozatára,
 - tekintettel a CITES 12.10 (Rev.CoP15) számú határozatára az I. függelékében felsorolt állatfajok fogságban történő kereskedelmi célú tenyésztési tevékenységeinek nyilvántartásba vételéről,
 - tekintettel az ázsiai elefántok (*Elephas maximus*) kereskedelméről szóló 18.226. és 18.227. számú CITES-határozatra,
 - tekintettel a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos, internethez kapcsolódó bűncselekményekről szóló 18.81–18.85. számú CITES-határozatokra,
 - tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380) és az erről szóló, 2021. június 9-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽¹⁾,
 - tekintettel a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvre ⁽²⁾, amelynek célja a biológiai sokféleség fenntartása, és amely az uniós természetvédelmi politika sarokköve,
 - tekintettel az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményére (CBD) és a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes felei konferenciájának 2022. december 7–19. között Montrealban (Kanada) tartandó 15. ülésére,
 - tekintettel a környezet büntetőjog általi védelméről és a 2008/99/EK irányelv felváltásáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2021)0851),
 - tekintettel a Tanácshoz és a Bizottsághoz intézett, a CITES részes feleinek 2022. november 14–25. között Panamában tartandó konferenciájára vonatkozó kulcsfontosságú célkitűzésekről szóló kérdésekre (O-000038/2022 – B9-0023/2022 és O-000039/2022 – B9-0024/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel a biológiai sokféleség példátlan mértékű globális csökkenése, amelynek üteme jelenleg a fajok természetes kihalási üteménél tízszer-százszor gyorsabb, az emberi tevékenység közvetlen következménye, és mintegy 1 millió állat- és növényfajt fenyeget kihalással; mivel a rendelkezésre álló bizonyítékokból arra lehet következtetni, hogy még nincs túl késő ahhoz, hogy a biológiai sokféleség csökkenésének jelenlegi tendenciáit megállítsuk és visszafordítsuk;

⁽¹⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽²⁾ HL L 206., 1992.7.22., 7. o.

2022. október 5., szerda

- B. mivel a biológiai sokféleség pozitívan járul hozzá az emberi lakosság egészségéhez; mivel az emberek által alkalmazott gyógyszerek 80 %-a természetes eredetű;
- C. mivel a bioszféra 95 %-ának otthont adó óceánok az egyik legfontosabb szénelnyelők, hiszen szabályozzák az éghajlatot és elnyelik a szén-dioxidot a légkörből;
- D. mivel fontos a tengeri és part menti biológiai sokféleség védelme, valamint az élő tengeri erőforrások szabályozatlan vagy nem megfelelően szabályozott felhasználása által jelentett veszélyek kezelése; mivel fontos az édesvízi biológiai sokféleség védelme is, amely a tengeri és szárazföldi ökoszisztémáknál nagyobb mértékben csökken, hiszen az édesvízi populációk 1970 és 2014 között 83 %-kal csökkentek;
- E. mivel a kereskedelmi forgalomban levő fajok túlnyomó többsége nem áll a CITES védelme alatt; mivel az ilyen fajok nemzetközi kereskedelme továbbra is szabályozatlan, ami jelentősen hozzájárul ahhoz, hogy a vadon élő populációk a kihalás veszélye felé sodródnak;
- F. mivel a CITES a legszélesebb körű, 184 aláíró felet – köztük az Európai Uniót és 27 tagállamát – magában foglaló megállapodás a vadvilág megőrzéséről; mivel elismeri, hogy a vadon élő állatok és növények egyediségükben és sokféleségükben a Föld természetes rendszereinek pótolhatatlan részét képezik, amit meg kell őrizni a jövő nemzedékek számára;
- G. mivel a CITES célja annak biztosítása, hogy a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelme ne veszélyeztesse a vadon élő fajok túlélését;
- H. mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes és legális kereskedelme és hasznosítása, valamint a természetes élőhelyek elpusztítása egyaránt jelentősen hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenéséhez, aláássa az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló globális erőfeszítéseket, és egyben a korrupció egyik oka és következménye is;
- I. mivel a CITES I. függeléke tartalmazza a kipszttulással fenyegetett valamennyi olyan fajt, amelyet a kereskedelem érint vagy érinthet; mivel a II. függelék minden olyan fajt tartalmaz, amelyet kihalás fenyegethet, ha példányainak kereskedelmét nem szabályozzák szigorúan a túlélésükkel összeegyeztethetetlen hasznosítás elkerülése érdekében, illetve ha e fajok kereskedelmét nem ellenőrzik hatékonyan;
- J. mivel a vadon élő állatok és növények kereskedelme fokozza az emberek és a vadon élő állatok közötti kapcsolatot, és potenciálisan nagy kockázatot jelent a zoonózisok megjelenése és terjedése tekintetében; mivel az emberekben újonnan megjelenő fertőző betegségek 70 %-a zoonotikus, a vadon élő állatok és növények kereskedelme komoly kockázatot jelent mind az állatok, mind az emberek egészségére nézve; mivel a hús és az élő állatok kereskedelmének jobb és teljesebb ellenőrzésére van szükség; mivel a szakértők a zoonózis-veszély mérséklését az élő állatok piacainak kezelésével és a nemzetközi szállításra alkalmas állatfajok „pozitív listájának” kidolgozásával javasolják, figyelembe véve a zoonotikus kockázatokat és más megfontolásokat, például az állatjólétet, a védettségi helyzetet és a populációs tendenciákat;
- K. mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének visszaszorítása, a földhasználat megváltoztatásának elkerülése és a felügyelet fokozása révén a világjárványok megelőzésére irányuló globális stratégiák költsége a becslések szerint 22 milliárd USD és 31 milliárd USD között van^(?), ami egy világjárvány okozta költségeknek csupán töredékét teszi ki;
- L. mivel 19 tagállam támogatta a ciprusi kormány álláspontját a kedvtelésből tartott állatok uniós szintű pozitív listájára vonatkozó új uniós jogalkotási keretről, amelyet a Mezőgazdasági és Halászati Tanács 2022. május 24-i ülésén terjesztettek elő;
- M. mivel az EU a legális és illegális forrásokból származó vadon élő növények és állatok élő vagy halott példányainak, testrészeinek, illetve az azokból készült termékeknek az egyik fő csomópontja, tranzit- és célállomása; mivel 2019-ben a CITES által védett vadon élő állatok és növények EU-ba irányuló importügyletei a teljes importmennyiség 36 %-át tették ki;
- N. mivel 2014 és 2018 között az Egyesült Államok után az EU importálta a CITES jegyzékében szereplő vadon élő fajokból származó második legtöbb vadásztrófeát; mivel egyre több európai ország tesz vagy mérlegel lépéseket a vadásztrófeák behozatalának megtiltására;

^(?) Food and Agriculture Organization, The State of the World's Forests 2022 – Forest pathways for green recovery and building inclusive, resilient and sustainable economies (A világ erdőinek állapota 2022 – Erdészeti pályák a zöld helyreállítás és az inkluzív, reziliens és fenntartható gazdaságok kiépítése érdekében), Róma, 2022.

2022. október 5., szerda

- O. mivel a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelme évente több milliárd eurót tesz ki, és több millió vadon élő növényt és állatot érint; mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme a kábítószer-, az ember- és a fegyverkereskedelem után a negyedik legnagyobb feketepiaciá vált; mivel a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos bűncselekményeket gyakran nem büntetik elég súlyosan ahhoz, hogy az visszatartó erővel bírjon, és mivel a közepes és magas szintű szereplőket ritkán vonják büntetőeljárás alá;
- P. mivel az internet kulcsszerepet tölt be a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének elősegítésében;
- Q. mivel alapvető fontosságúak az átláthatóság és a civil társadalom döntéshozatalban való hatékony részvételének javítására irányuló fokozott erőfeszítések;
- R. mivel az EU-nak egyértelműen feladata, hogy konstruktív együttműködést és információcserét alakítson ki a kormányzati és nem kormányzati menedékhelyek és mentőközpontok között a lefoglalt vadon élő állatok és növények hosszú távú és az egyes fajoknak megfelelő kezelésének biztosítása érdekében;
- S. mivel a hagyományos gyógyszerek teszik ki a tagállamok által a CITES-hez kapcsolódóan jelentett árukezelések nagy részét; mivel a vadon élő állatok hagyományos gyógyszerekben való felhasználása károsítja a biológiai sokféleséget, különösen ha a vöröslistas fajokról van szó; mivel az állati összetevőket tartalmazó hagyományos gyógyszerek iránti kereslet a vadon élő állatok illegális kereskedelmének növekedéséhez vezet;
- T. mivel a nyílt tengeri cápopulációk 1970 óta 71 %-kal csökkentek, és a cápafajok több mint 50 %-át a kihalás fenyegeti, vagy közel állnak a kihalás veszélyéhez⁽⁴⁾, és ennek egyik legfőbb oka az egyes testrészeikkel való kereskedelem érdekében folytatott halászatuk; mivel megállapítást nyert, hogy a zátonycápa-populációk 20 %-a funkcionálisan kihalt; mivel 2020-ban a cápauszonyhoz kapcsolódó összes termék több mint 45 %-át az uniós tagállamokból importálták három fő kereskedelmi központba: Hongkongba, Szingapúrba és Tajvanra;
- U. mivel Afrikában az afrikai szavannai elefántok (*Loxodonta africana*) népességének három generáción belüli több mint 60 %-os, az afrikai erdei elefántok (*Loxodonta cyclotis*) esetében pedig 86 %-os csökkenését követően 2021-ben a Nemzetközi Természetvédelmi Unió (IUCN) az afrikai szavannai elefántok fenyegetettségét sebezhetőről veszélyeztetettre módosította, a külön szereplő afrikai erdei elefántokét pedig kritikusan veszélyeztetetté minősítette⁽⁵⁾;
- V. mivel az elefántcsontért folytatott orvvadászat az afrikai elefántok népességcsökkenésének fő mozgatórugója; mivel az illegális elefántcsont-kereskedelem károsítja a gazdasági fejlődést, erősíti a szervezett bűnözést, előmozdítja a korrupciót és konfliktusokat táplál; mivel a legális értékesítés bevezetését követően jelentősen nőtt az elefántcsont-csempészet;
- W. mivel tilos vadon élő tigrisekkel kereskedni; mivel a vadon élő állatok és növények kereskedelmére vonatkozó uniós rendeletek azonban nem akadályozzák meg a fogságban tenyésztett tigrisek és testrészeik kereskedelmét, annak ellenére sem, hogy a CITES fogságban tenyésztett és nevelt példányokról szóló 14.69. sz. határozata ellenzi a tigrisek kereskedelmi célú tenyésztését és testrészeik kereskedelmét; mivel a tagállamok továbbra is importálnak és exportálnak a CITES kereskedelmi kódexében szereplő élő tigriseket és tigrisestestreszeket;

Bevezetés

- hangsúlyozza, hogy egyértelműen elővigyázatosabb megközelítésre van szükség a vadon élő állatok védelme terén, tekintettel arra, hogy a vadon élő állatok kereskedelme állandó veszélyt jelent az egyes állatokra és fajokra, az emberi és állati egészségre, valamint a környezetre;
- felszólít a CITES és a Biológiai Sokféleség Egyezmény, a vándorló, vadon élő állatfajok védelméről szóló egyezmény és a biológiai sokféleséggel kapcsolatos egyéb szerződések és megállapodások fokozott összehangolására a biológiai sokféleség megőrzésére vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalások hatékony teljesítése érdekében;

⁽⁴⁾ Nemzetközi Állatjóléti Alap, Supply and demand: the EU's role in the global shark trade, 2022.

⁽⁵⁾ IUCN, „African elephant species now Endangered and Critically Endangered – IUCN Red List” (Veszélyeztetett és kritikusan veszélyeztetett afrikai elefántfajok – az IUCN vörös listája), 2021. március 25.

2022. október 5., szerda

3. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a kedvtelésből tartott egzotikus állatok piaca és az érintett fajok köre mind az EU-n belül, mind nemzetközi szinten növekszik;
4. hangsúlyozza, hogy sürgősen csökkenteni kell az EU termelésének és fogyasztásának környezeti lábnyomát annak érdekében, hogy az bolygónk tűrőképességének határain belül maradjon;
5. hangsúlyozza, hogy az erdők által nyújtott ökoszisztéma-szolgáltatások és erőforrások világszerte alapvető fontosságúak az emberek számára; felhívja az EU-t és a tagállamokat, hogy a részes felek konferenciájának 19. ülésén szorgalmazzák az erdőkről szóló CITES-határozat elfogadását annak biztosítása érdekében, hogy a CITES-ben felsorolt fajok megfelelő védelemben részesüljenek, és hogy azokkal csak jogszerű, fenntartható és nyomon követhető módon kereskedjenek;
6. hangsúlyozza, hogy a nők bevonása a vadon élő állatok és növények védelmébe a nemek közötti egyenlőség és a környezeti fenntarthatóság szempontjából egyaránt előnyös, és célzottabb és hatékonyabb intézkedéseket tesz lehetővé a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelem érdekében; felhívja a Bizottságot, hogy működjön együtt a CITES titkárságával a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítése érdekében a CITES-ben, és támogassa a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő kezdeményezéseket a vadon élő állatokkal és növényekkel, illetve a védelmükkel kapcsolatos bűncselekmények befolyásolása és kezelése érdekében; úgy véli, hogy a CITES végrehajtásának, a döntéshozatalnak és a végrehajtásnak elő kell mozdítania a nemek közötti egyenlőséget, és felszólítja az EU-t és a tagállamokat, hogy szorgalmazzanak egy nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervet a CITES keretében, amelyet egy állásfoglalással lehetne bevezetni;

Végrehajtás, megfelelés és érvényesítés

7. kiemeli, hogy az IPBES biológiai sokféleséggel és ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó 2019. évi globális értékelő jelentése a számos hiányosságot azonosít a CITES-nél, például a megfelelés, a végrehajtás, a tudományos alapú kvóták szükségessége, a finanszírozás, a korrupció elleni küzdelem és a keresletcsökkentés kapcsán; hangsúlyozza, hogy ezeket a hiányosságokat kezelni kell az egyezmény jobb végrehajtása érdekében, és sürgeti az összes felet, hogy törekedjenek e kérdések alapos megfontolására;
8. sajnálja, hogy a védett fajok kereskedelmére vonatkozó tilalmak és korlátozások végrehajtása nem megfelelő, mivel a felek nem rendelkeznek megfelelő kapacitással és forrásokkal; felszólítja az összes felet, hogy javítsák az egyezmény végrehajtását;
9. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a CITES részes felei nem vonhatók felelősségre azért, mert nem hajtják végre hatékonyan az egyezmény rendelkezéseit, beleértve azt a követelményt is, hogy az import- és exportengedélyeket tudományosan megalapozott szakvéleményre kell alapozni, amely szerint az ilyen behozatal vagy kivitel nem fogja hátrányosan befolyásolni a faj fennmaradását;
10. felszólítja a CITES-ben meghatározott eszközök és az egyezmény betartásának előmozdítása érdekében hozott határozatok következetes és pártatlan alkalmazására, beleértve a megfelelést segítő programot is; felhívja az EU-t és valamennyi felet, hogy dolgozzanak ki intézkedéseket az egyezménynek való megfelelő és időben történő megfelelés biztosítása érdekében, többek között a szükséges források rendelkezésre bocsátása és az egyezmény keretében elfogadott döntések és határozatok végrehajtására irányuló hatékony nemzeti jogszabályok elfogadása révén; felszólítja a felek közötti kölcsönös együttműködésre és a bevált gyakorlatok megosztására;
11. felhívja továbbá az EU-t és tagállamait, hogy fogadjanak el szigorú intézkedéseket, többek között visszatartó erejű szankciókat a szabályok be nem tartása esetére, amennyiben megállapítást nyer, hogy valamely fél aláássa az egyezmény hatékonyságát, és nem szünteti meg hatékonyan a jogellenes vagy fenntarthatatlan kizsákmányolást és kereskedelmet, és végső esetben függeszték fel a jogsértő féllel folytatott kereskedelmet;
12. felszólítja az összes felet, hogy törekedjenek a visszaélést bejelentő személyek, az újságírók, a vadon élő állatok és növények védelmével foglalkozók, valamint a környezetvédők és az emberi jogok védelmezőinek védelmére, akik alapvető szerepet játszanak a környezet védelmében és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmének felszámolásában;
13. ragaszkodik ahhoz, hogy a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos nemzetközi bűncselekményeket minden fél súlyos szervezett bűnözésnek ismerje el, aminek tükröződnie kell a források elosztásában, és a rendőrség és a vámnyomozó szervek aktív részvételét kell eredményeznie;
14. hangsúlyozza a rendőrség és a vámhatóságok kulcsszerepét, és sürgeti az összes uniós tagállamot, hogy nemzeti szinten hozzanak létre a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményekre összpontosító szakosodott egységeket, amelyek megbízatása az állam egész területére kiterjed, és nem korlátozódik bizonyos régiókra vagy más területi egységekre; felhívja a tagállamokat, hogy bízzák meg e szakosodott egységeket a nemzetközi együttműködésben és koordinációban való aktív részvétellel; hangsúlyozza, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével kapcsolatos kérdésekben a tagállamok illetékes hatóságaival folytatott együttműködést tovább lehetne javítani és erősíteni az

2022. október 5., szerda

összes uniós tagállam bűnüldöző szerveit tömörítő uniós végrehajtási csoporton, valamint a Bűnüldözési Együttműködés Európai Uniói Ügynökségén (Europol), az Eurojuston, az Interpolon, a Vámigazgatások Világszervezetén és a CITES titkárságán keresztül; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy erősítsék meg a vadon élő állatok és növények kereskedelmével kapcsolatos bűnüldözési képzést;

15. hangsúlyozza, hogy biológus és/vagy ökológus szakértők adatbázisára van szükség mind a fajok azonosítása, mind a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekmények – például az orvvadászat, a kereskedelem és az illegális kizsákmányolás – büntetőeljárás alá vonása, valamint a helyi, regionális, nemzeti és nemzetközi szintű bűnüldöző szervek esetében a jelenség jobb megértése érdekében;

16. hangsúlyozza a bűnüldözési irányítási információk rendszereinek adatbázisának előnyeit a szervezett bűnözés és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelemben; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy hozzanak létre egy uniós szintű adatbázist a környezeti bűncselekményekkel, köztük a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményekkel, valamint a bűnüldöző szervek által a környezeti bűncselekmények terén végrehajtott intézkedésekkel kapcsolatos bírósági ügyekről; úgy véli, hogy egy ilyen adatbázisnak lehetővé kell tennie a központosított adatgyűjtést, és növelnie kell a digitalizáció és az ismeretek szintjét; megjegyzi, hogy hasznos lehet a régebbi ügyek áttekintése az e területen működő hatóságok, ügynökségek és szervezetek számára;

17. emlékeztet „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására, melyben felszólította a Bizottságot, hogy könnyítse meg a kapacitásépítést, beleértve a tudástranszfert, a technológiamegosztást és a készségfejlesztést a kedvezményezett országok számára a CITES és más, a biológiai sokféleség védelme szempontjából alapvető fontosságú egyezmények és megállapodások végrehajtása érdekében a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) és a Kereskedelmi Világszervezet kereskedelemösztönző támogatási kezdeményezése keretében; ragaszkodik ahhoz, hogy többek között parlamentközi párbeszéd révén erősítsék meg a nem uniós országokkal folytatott együttműködési programokat őshonos biodiverzitásuk megőrzése érdekében, valamint segítsék a fejlődő országokat e programok végrehajtásában;

18. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az EU nem hajtja végre az I. függelékben felsorolt állatfajok fogságban történő kereskedelmi célú tenyésztési tevékenységeinek nyilvántartásba vételéről szóló 12.10 (Rev.CoP15) számú CITES-határozatban foglalt ajánlásokat; aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy ez kiskapukat hoz létre és megkönnyíti az illegális kereskedelmet; felhívja a tagállamokat, hogy teljes mértékben hajtsák végre ezt a határozatot, és vegyék nyilvántartásba az ilyen fajokkal foglalkozó valamennyi tenyésztő létesítményt, teljes körű és pontos nyilvántartásba vételi kérelmek benyújtásával mind a Bizottsághoz, mind a CITES titkársághoz; sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy ellenezzenek minden arra irányuló erőfeszítést, hogy gyengítsék az I. függelékben szereplő fajok fogságban történő tenyésztési tevékenységeinek nyilvántartási rendszerét;

19. ösztönzi és támogatja a CITES-ben felsorolt fajok vagy az azokból származó termékek címkézésére és nyomon követésére szolgáló modern és innovatív módszerek alkalmazását a fogságban tenyésztett, illetve a vadon befogott példányok és az azokból származó termékek megkülönböztetésének lehetővé tétele érdekében;

Döntéshozatal, átláthatóság és jelentéstétel

20. üdvözlözi az illegális kereskedelemről szóló éves jelentéseket, amelyek jelentős lépések a vadon élő állatok és növények kereskedelmének jobb megértése felé, és sürgeti az EU-t és valamennyi felet, hogy időben nyújtsák be ezeket; kiemeli, hogy ezeknek a jelentéseknek tartalmazniuk kell a kiadott engedélyekre és tanúsítványokra, a példányok mennyiségére és típusaira, valamint a fajok nevére vonatkozó információkat az I., II. és III. függelékben foglaltak szerint;

21. sürgeti valamennyi felet és az EU-t, hogy biztosítsák az átláthatóságot a CITES titkárságának nem érzékeny tevékenységei és műveletei kapcsán, többek között az illegális kereskedelemről szóló éves jelentések nyilvánosságra hozatala révén, és garantálják, hogy az adatokat kellő időben feltöltik a CITES kereskedelmi adatbázisába, beleértve a jelentések megrendelésére, a feladatmeghatározás kidolgozására és a tanácsadók kiválasztására vonatkozó információkat is; sürgeti az összes felet, hogy tegyenek további erőfeszítéseket a kiviteli és behozatali engedélyek közötti eltérések minimalizálása érdekében;

22. úgy véli, hogy az I. függelékben szereplő fajok, köztük a fogságban tenyésztett állatok kereskedelmének nagyobb átláthatósága kulcsfontosságú a korrupció, valamint a példányok illegális kereskedelme, csempészete és „tisztára mosása” elleni küzdelemben;

23. az I. függelék kapcsán a nyilvántartások jobb vezetésére szólít fel, többek között a fogságban tenyésztett és tartott példányok, valamint a környezeti, biztonsági és tenyésztési gyakorlatokkal kapcsolatos kockázati mutatók kidolgozása tekintetében, például a nyilvántartások vezetésének, az adatok kezelésének és a jelentéstételnek a pontosabbá tételével, valamint a szállítás, tárolás és ártalmatlanítás tekintetében az állomány-/leltárrendszer jobb működtetésével, ellenőrzésével és biztosításával;

2022. október 5., szerda

24. megismétli a Bizottsághoz és a tagállamokhoz intézett felhívását, hogy vállaljanak vezető szerepet a veszélyeztetett fajok és részeik kereskedelmének felszámolására irányuló erőfeszítésekben, valamint ismét felszólít az elefántcsont EU-n belüli és EU-n kívüli rendeltetési helyekre irányuló forgalmának, kivitelének vagy újrakivitelének európai szinten történő teljes és azonnali betiltására, miközben rámutat, hogy korlátozott kivételeket azért lehetővé kell tenni a tudományos célú behozatal és kivitel, az 1975 előtt jogszerűen beszerzett hangszerek, valamint az 1947 előtt készült műtárgyak és régiségek kereskedelme tekintetében, feltéve, hogy azokat érvényes tanúsítvánnyal rendelkeznek; hasonló korlátozásokat sürget más veszélyeztetett fajokra, például a tigrisekre és az orrszarvúkra vonatkozóan is; felszólít e tilalom további késedelem nélküli bevezetésére;

25. üdvözli a 865/2006/EK bizottsági rendelet⁽⁶⁾ módosításait és az elefántcsont-kereskedelemre vonatkozó uniós rendszerről szóló felülvizsgált útmutató dokumentumot, és sürgeti a Bizottságot, hogy szigorúan kövesse nyomon a módosított rendelet tagállamok általi végrehajtását; felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy alakítsák át ezeket a szabályokat jogilag kötelező erejű jogszabályokká és szüntessék meg a fennmaradó joghézagokat;

Finanszírozás

26. aggodalommal állapítja meg, hogy a CoP18 számos határozata továbbra sincs finanszírozva; felszólít minden felet, hogy biztosítsanak elegendő finanszírozást a teljes egyezmény megfelelő végrehajtásához, beleértve annak érvényesítését is; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék a CITES-határozatok végrehajtásához nyújtott pénzügyi és egyéb támogatást;

27. kiemeli, hogy a CITES számos határozatának végrehajtása külső finanszírozás rendelkezésre állásától függ; felhívja az EU-t és az egyezmény valamennyi részes felét, hogy vizsgálják meg azokat a mechanizmusokat, amelyek biztosítják, hogy a CITES-határozatok külső finanszírozása összhangban legyen munkaprogramjaik prioritásaival, és hogy az EU által a kedvezményezett országoknak nyújtott fejlesztési támogatás ne veszélyeztesse a vadon élő fajok, a biológiai sokféleség, a természetes élőhelyek, az ökoszisztémák és az általuk nyújtott szolgáltatások életképességét;

28. aggodalmát fejezi ki a CITES titkárságának, a Részes Felek Konferenciáinak és a bizottságoknak a rendelkezésre álló erőforrásokhoz viszonyított növekvő munkaterhelése miatt; felhívja az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet e kérdés kezelésében; sürgeti többek között az összes felet, hogy támogassák a CITES állandó bizottságától származó határozattervezetek és ajánlások határozott végrehajtását;

A CITES 2021–2030-as stratégiai jövőképe

29. üdvözli a CITES és a fenntartható fejlődési célok, a Biológiai Sokféleség Egyezmény és az IPBES megállapításai közötti összefüggések elismerését;

30. úgy véli, hogy tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezmény idén elfogadandó globális biodiverzitási keretére (GBF), a COP19 keretében foglalkozni kell a CITES stratégiai jövőképeinek felülvizsgálatával, annak biztosítása érdekében, hogy a CITES hozzájáruljon a GBF végrehajtásához;

31. sürgeti a feleket, hogy valósítsák meg azt a célt, hogy 2025-re vadon élő állatokkal és növényekkel csak legális és ökológiailag fenntartható módon lehessen kereskedni; hangsúlyozza, hogy a CITES-ben felsorolt vadon élő, illetve fogságban tenyésztett állat- és növényfajok illegális kereskedelmének felszámolását, nem pedig csak annak visszaszorítását kell célul kitűzni;

32. hangsúlyozza, hogy a CITES szervei által elfogadott határozatoknak a fajok megőrzését célzó tudományos kritériumokon, a legjobb elérhető tudományos adatokon és az elővigyázatosság elvén kell alapulniuk;

33. sajnálja, hogy a jövőképről szóló nyilatkozatból kimaradt az állatjólét kritikus kérdése, és felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és az összes többi felet, hogy orvosolják ezt a hiányosságot;

Az EU szerepének megerősítése a vadon élő állatok és növények kereskedelme elleni globális küzdelemben

34. sajnálatát fejezi ki az EU vadon élő állatok és növények kereskedelmével kapcsolatos rendeletei végrehajtásának hiányosságai miatt, mivel azok nem fedik le az összes kritikus fajt, és nem biztosítanak azonos szintű védelmet a fogságban tenyésztett állatok számára; sürgeti a Bizottságot, hogy vizsgálja felül és bővítsé ki a vadon élő állatok és növények kereskedelmét szabályozó hatályos jogszabályokat, biztosítva a származási vagy tranzitország jogszabályainak megsértésével befogott, birtokolt, szállított vagy értékesített vadon élő állatok és növények behozatalának, átrakásának, kivitelének, megvásárlásának, eladásának és szállításának megtiltását;

⁽⁶⁾ A Bizottság 865/2006/EK rendelete (2006. május 4.) a vadon élő állat- és növényfajok számára kereskedelmük szabályozása által biztosított védelemről szóló 338/97/EK tanácsi rendelet végrehajtására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról (HL L 166., 2006.6.19., 1. o.).

2022. október 5., szerda

35. ismét felszólítja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vállaljanak vezető szerepet a veszélyeztetett fajokkal és azok részeivel való kereskedelem felszámolására irányuló erőfeszítésekben; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy ebből a célból SMART (térbeli nyomon követési és jelentéstételi eszköz) célokat dolgozzanak ki;
36. hangsúlyozza, hogy az EU kereskedelempolitikája keretében rendszeresen foglalkozni kell a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelmével és a fenntartható fogyasztással; megismétli a Tanácshoz intézett felhívását, hogy a Biológiai Sokféleség Egyezményt tekintse a szabadkereskedelmi megállapodások alapvető elemének, feltéve, hogy megállapodás születik a nemzeti célok felülvizsgálatára vonatkozó kötelező mechanizmusokról⁽⁷⁾; kéri a Tanácsot, hogy tegye a CITES-t és a Párizsi Megállapodást a szabadkereskedelmi megállapodások alapvető elemévé, és sürgesse azok hatékony végrehajtását; kiemeli az általános preferenciarendszerről szóló rendelet⁽⁸⁾ közelgő reformjának fontosságát az e rendelet hatálya alá tartozó, az éghajlati és környezetvédelmi szempontokkal kapcsolatos többoldalú egyezmények – többek között a Biológiai Sokféleség Egyezmény – hatékony végrehajtása szempontjából;
37. sürgeti a Bizottságot, hogy módosítsa az európai kereskedelem-ellenőrzési és szakértői rendszer (TRACES) adatbázisát annak érdekében, hogy az pontos információkat gyűjtsön és tegyen nyilvánosan hozzáférhetővé a kereskedelmi forgalomban érintett valamennyi tengeri díszhal fajára, mennyiségére és eredetére vonatkozóan, és ezáltal kövesse nyomon ezt a jelenleg szabályozatlan és gyakran fenntarthatatlan kereskedelmet, amelynek az EU jelentős importpiaca;
38. megismétli felhívását az EU tagállamokhoz, hogy állítsanak össze egy, az egész EU-ra kiterjedő, tudományosan megalapozott pozitív listát azokról az állatokról, amelyeket megfelelő állatjóléti feltételek mellett háziállatként lehet tartani anélkül, hogy a vadon élő populációk és az európai biodiverzitás károsodna; e tekintetben hangsúlyozza, hogy szükség van egy bizottsági tanulmányra e lista elfogadásának megkönnyítése érdekében, amelynek többek között a tagállamok meglévő tapasztalatain és a levont tanulságokon kell alapulnia;
39. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az EU biológiai sokféleséggel kapcsolatos stratégiájában felvázolt kötelezettségvállalásai keretében azonnal tegyenek hathatós lépéseket a CITES-listán szereplő fajokból származó vadásztrófeák behozatalának betiltása érdekében;
40. üdvözlözi az EU arra irányuló erőfeszítéseit, hogy fejlesztési támogatást nyújtson a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni erőfeszítésekhez a fejlődő országokban; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa azon partnerországok erőfeszítéseit, amelyek a vadon élő állatok és növények, valamint a vadon élő állatokból és növényekből készült termékek forrásai, tranzitpontjai és/vagy rendeltetési helyei az eladók és vásárlók számára, hogy életképes gazdasági alternatívákat dolgozzanak ki a helyi közösségek megélhetése és fenntarthatósága érdekében;

A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv

41. üdvözlözi a vadon élő állatok és növények kereskedelme elleni uniós cselekvési terv felülvizsgálatát és folytatását; felszólítja a Bizottságot, hogy haladéktalanul tegyen közzé ambiciózus uniós cselekvési tervet;
42. hangsúlyozza azonban, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni jövőbeli uniós cselekvési terv sikere nagyban függ az erőforrások elosztásától; felhívja ezért az EU-t és tagállamait, hogy különítsenek el külön költségvetési előirányzatokat annak végrehajtására;
43. úgy véli, hogy a cselekvési terv nem adott elegendő lendületet ahhoz, hogy kezelni lehessen az uniós polgárok szerepét a vadon élő állatokból és növényekből készült illegális termékek iránti kereslet fenntartásában mind otthon, mind az EU szomszédságában, és úgy véli, hogy az uniós cselekvési tervet meg kell erősíteni; felhívja a Bizottságot, hogy hajtson végre tényeken alapuló keresletcsökkentési kezdeményezéseket a kulcsfontosságú fogyasztó országokban, köztük az EU-n belüliekben is;
44. hangsúlyozza, hogy a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési tervnek megfelelő finanszírozásban kell részesülnie, ideértve a nem uniós országoknak, valamint a vadmentő központoknak és menedékhelyeknek nyújtott támogatást;
45. úgy véli, hogy az új uniós cselekvési tervnek elő kell készítenie az utat az illetékes hatóságok által Unió-szerte végzett jobb bűnüldözési és ellenőrzési tevékenységek, valamint az adatgyűjtés és az adatokhoz való hozzáférés javítása felé, ami jobb trendértékeléseket és kockázatelemzést tesz majd lehetővé; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy különítsenek el elegendő emberi és pénzügyi erőforrást a cselekvési terv végrehajtására, és fektessenek be a kapacitásépítésbe és a végrehajtó és igazságügyi hatóságok képzésébe; hangsúlyozza, hogy az érintett tisztviselők ismereteinek megosztását és elmélyítését, valamint a közvélemény tudatosságának növelését a jövőbeli terv szerves részévé kell tenni;
46. felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a cselekvési terv részeként határozzon meg egyértelmű és végrehajtható célokat és fellépéseket, és dolgozzon ki egyértelmű nyomonkövetési és értékelési mechanizmust;

⁽⁷⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽⁸⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 978/2012/EU rendelete (2012. október 25.) az általános tarifális preferenciák rendszerének alkalmazásáról és a 732/2008/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 303., 2012.10.31., 1. o.).

2022. október 5., szerda

47. alapvető fontosságúnak tartja, hogy a cselekvési terv teljes mértékben összhangban legyen a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó biodiverzitási stratégiával, és biztosítsa a szinergiákat a vonatkozó uniós jogszabályokkal és a biológiai sokféleségre vonatkozó, 2020 utáni globális kerettel; határozottan úgy véli, hogy a cselekvési tervnek azonosítania kell a kiemelt fajokat, és különösen ezekre kell összpontosítania, és foglalkoznia kell az EU-ban illegálisan forgalmazott, nemzeti szinten védett fajok kérdésével;

48. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vadon élő állatok és növények kereskedelme elleni felülvizsgált uniós cselekvési tervben foglalkozzanak mind az online, mind az offline kereskedelemmel, biztosítva, hogy a vadon élő állatok és növényekkel kapcsolatos számítógépes bűnözés egyéb formái ugyanolyan prioritást kapjanak, mint az emberi egészséget, a környezetet, a gazdaságot, a biztonságot és az oktatást fenyegető egyéb számítógépes bűncselekmények, többek között az érintett köz- és magánszektorbeli szereplők közötti kommunikáció, együttműködés és koordináció révén; felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul értékelje, hogy a digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály⁽⁹⁾ hogyan működhetne az állatok és növények jogellenes online kereskedelmének megakadályozására szolgáló eszközként;

49. megjegyzi, hogy bizonyíték van arra, hogy a vadon élő állatok legális kereskedelme illegális kereskedelmi tevékenységek elrejtésére szolgál, rengeteg „tisztára mosási” lehetőséget kínál és megnehezíti a végrehajtást; felhívja az EU-t, hogy a vadon élő állatok jogellenes kereskedelme elleni uniós cselekvési terv felülvizsgálata során foglalkozzon a vadon élő állatok legális és illegális kereskedelmével is;

50. hangsúlyozza, hogy a cselekvési tervnek átfogó megközelítést kell alkalmaznia a forrástól a fogyasztóig;

51. fontosnak tartja, hogy a cselekvési terv bevonja a magánszektorra a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni küzdelembe, és együttműködjön vele, valamint hogy elegendő köz- és magánberuházást eszközöljenek a kutatásba a vadon élő állatok és növények kereskedelmének jobb megértése érdekében;

52. hangsúlyozza, hogy a felülvizsgált cselekvési tervnek integrálnia kell az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőséget, el kell ismernie a civil társadalmi szervezetek szerepét, magában kell foglalnia az érdekelt felekkel folytatott konzultációkat, és biztosítania kell a nyilvánosság részvételét;

Szervezett bűnözés, kiberbiztonság és elkobzott állatok

53. sürgeti a tagállamokat, hogy illetékes intézményeiken keresztül alakítsanak ki határokon átnyúló együttműködést és koordinációt a különböző érintett nemzetközi hatóságokkal és intézményekkel a szervezett bűnözői csoportoknak a vadon élő fajok illegális kereskedelmében való részvétele elleni küzdelem érdekében;

54. sürgeti a Bizottságot és a tagállamokat, hogy mozdítsák elő egy, a környezeti bűncselekményekről szóló, a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló, 2021–2025 közötti uniós stratégiában⁽¹⁰⁾ is említett ambiciózus és hatékony jegyzőkönyv előkészítését és elfogadását a nemzetközi szervezett bűnözés elleni ENSZ-egyezmény keretében, amely tartalmazna egy olyan rendelkezést, amely kötelezi a részes feleket a származási országból illegálisan elhurcolt vadon élő állatok és növények behozatalának és kereskedelmének büntethetővé tételére;

55. határozottan üdvözli a környezeti bűncselekményekről szóló irányelv (2008/99/EK) felülvizsgálatára irányuló javaslatot, amely tartalmazza a környezeti bűncselekmények legtöbb formáját, hogy azok elkövetőire harmonizált, viszsztatartó erejű, hatékony és arányos szankciókkal és büntetésekkel lehessen kiszabni;

56. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítsa a koordinációt a környezet büntetőjog általi védelméről szóló irányelv, a vadon élő állatok és növények kereskedelméről szóló uniós rendeletek és a vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme elleni felülvizsgált uniós cselekvési terv végrehajtása során, a lehető leghatékonyabban felhasználva a különböző keretek által kínált eszközöket;

57. kéri, hogy a környezet büntetőjog általi védelméről szóló felülvizsgált irányelvben felsorolt bűncselekmények közé vegyék fel a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatot és a víz alatti zajszenyezést;

58. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a javaslat nem tartalmaz állatjóléti megfontolásokat; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy az állatokkal szembeni kegyetlenség minősüljön súlyosbító körülménynek, ami lehetővé teszi a környezet büntetőjog általi védelméről szóló felülvizsgált irányelv szerinti súlyosbított szankciók kiszabását;

⁽⁹⁾ A digitális szolgáltatások egységes piacáról (digitális szolgáltatásokról szóló jogszabály) és a 2000/31/EK irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslat (COM(2020)0825).

⁽¹⁰⁾ A Bizottság 2021. április 14-i közleménye a szervezett bűnözés elleni küzdelemre irányuló, 2021–2025 közötti uniós stratégiáról (COM(2021)0170).

2022. október 5., szerda

59. sürgeti a Bizottságot, hogy fogadjon el konkrét uniós iránymutatást a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos kiberbűnözés kezelésére, biztosítva a tagállamok szakpolitikáinak összehangolását és az összes érdekelt fél közötti együttműködést;

60. sürgeti a tagállamokat, hogy hatékonyan és teljes körűen hajtsák végre a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos, internethez kapcsolódó bűncselekményekről szóló 18.81–18.85. sz. CITES-határozatot, teljes mértékben felhasználva az Interpol „A vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos, internethez kapcsolódó bűncselekmények – Gyakorlati iránymutatások bűnüldöző szakemberek számára” című iránymutatásait, amelyeket a CITES 17.93. sz. határozata vonatkozó rendelkezéseinek végrehajtása céljából dolgoztak ki;

61. sürgeti az EU-t, hogy mozdítsa elő és támogassa a vadon élő állatok mentési és rehabilitációs kapacitásának jelentős növelésére irányuló kezdeményezéseket erőforrások, finanszírozás, képzés, valamint – ami még fontosabb – az illetékes és akkreditált vadmentő központok és menedékhelyek hálózatának létrehozása, valamint az elkobzott élő állatok kezelésére vonatkozó nemzeti cselekvési tervek révén;

62. megjegyzi, hogy a vadmentő központok és menedékhelyek nemzeti szintű kapacitáshiánya hozzájárulhat ahhoz, hogy egy tagállam nem hajtsa végre a vadon élő állatok és növények kereskedelmével kapcsolatos vonatkozó rendelkezéseket, továbbá olyan intézkedéseket eredményezhet, – amelyek alkalmatlanok a vadon élő állatok és növényeket érintő bűncselekmények visszaszorítására. úgy véli, hogy a környezet büntetőjog általi védelméről szóló felülvizsgált irányelv tartalmazhatna például az elkobzott nyereség kezelésére vonatkozó szabályokat, ideértve az elkobzott élő állatok megfelelő gondozását is;

63. hangsúlyozza a pénzügyi nyomozások és a vagyonvisszaszerzési eljárások szisztematikus lefolytatásának fontosságát; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a vadon élő állatokkal és növényekkel kapcsolatos bűncselekményekből származó illegális pénzmozgások és jövedelmek lefoglalására irányuló intézkedéseket;

64. felhívja a tagállamokat, hogy hajtsák végre és mozdítsák elő az összes lefoglalt vagy elkobzott élő állatról szóló következetes és átlátható jelentéstételt a CITES, az Európai és a származási országok felé;

A CITES „Egy az egészség” koncepciója és szerepe a vadon élő állatok és növények nemzetközi kereskedelmével kapcsolatos zoonózisos betegségek jövőbeli megjelenése kockázatának csökkentésében

65. emlékeztet arra, hogy az IPBES szerint az új betegségek és világjárványok 70 %-a állati eredetű; nem utolsósorban a jelenlegi Covid19-világjárványra tekintettel mély aggodalmát fejezi ki az állatról emberre terjedő zoonotikus betegségek (antropozoonózisok) egyre gyakoribb megjelenése és terjedése miatt, amelyet tovább súlyosbít az éghajlatváltozás, a környezetkárosodás, a földhasználat változásai, az erdőirtás, a biológiai sokféleség és a természetes élőhelyek elpusztítása és az azokra nehezedő nyomás, a vadon élő állatok illegális kereskedelme, valamint a fenntarthatatlan élelmiszer-termelési és -fogyasztási minták; hangsúlyozza, hogy javítani kell az egyrészt a betegségek megjelenése, másrészt a vadon élő állatok és növények legális és illegális kereskedelme, az állományvédelem és az ökoszisztémák károsodása közötti kapcsolatra vonatkozó ismereteket;

66. rámutat arra, hogy a világjárványok kockázata jelentősen csökkenthető a biológiai sokféleség csökkenését előidéző emberi tevékenységek csökkentésével, és hogy a világjárványok kockázatának csökkentésével járó becsült költség 100-szor alacsonyabb, mint az ezekre való reagálás költsége; hangsúlyozza, hogy az újabb állati eredetű világjárvány megelőzése érdekében rendkívül fontos a vadon élő állatok élőhelyeinek védelme és helyreállítása; sürgeti az összes részes felet erőfeszítéseik fokozására;

67. sürgeti az EU-t és az összes többi felet, hogy biztosítsák azoknak az élő állatoknak a jólétét, amelyekkel kereskednek vagy amelyeket a állattenyésztő létesítményekben tartanak, elismerve azokat a tudományos bizonyítékokat, amelyek szerint a tartás, a szállítás és a kereskedelem kapcsán tapasztalható rossz állatjóléti feltételek összefüggenek a betegségek kiterjedésével és terjedésével, és ezáltal veszélyeztetik mind az állati, mind az emberi egészséget; hangsúlyozza e tekintetben a kedvtelésből tartott állatok uniós szintű pozitív listájának előnyeit;

68. felkéri a Bizottságot, hogy használja fel a szabadkereskedelmi megállapodásokban előírt szabályozási együttműködést és párbeszédet a szigorú uniós egészségügyi, növény-egészségügyi és állatjóléti normák előmozdítása érdekében a jövőbeni járványok és világjárványok kockázatának minimalizálására; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy a biztonsági szempontok kezelése érdekében szükség esetén vegye fontolóra moratórium elfogadását egy, az új fertőző betegségek csomópontjairól származó vadon élő állatok vagy egyéb fajok behozatala tekintetében;

69. hangsúlyozza, hogy a CITES-nek – mint a vadon élő állatok és növények kereskedelmét szabályozó nemzetközi szervezetnek – fontos szerepet kell játszania a jövőbeni járványok megelőzésében;

2022. október 5., szerda

70. hangsúlyozza az Egészségügyi Világszervezet, az Állategészségügyi Világszervezet (OIE) és az ENSZ Környezetvédelmi Programjának iránymutatását, amelyben felszólítják az illetékes nemzeti hatóságokat, hogy függesszék fel emlősfajokhoz tartozó élő, vadon élő állatok élelmezési vagy tenyésztési célú kereskedelmét, és sürgősségi intézkedésként zárják be az élelmiszerpiacok azon részeit, amelyek emlősfajokhoz tartozó élő vadon élő állatokat értékesítenek, kivéve, ha bizonyíthatóan hatékony szabályozás és megfelelő kockázatértékelés van érvényben, és hangsúlyozza az IPBES azon ajánlásait, hogy távolítsák el a vadon élő állatok és növények kereskedelméből azokat az élő fajokat, amelyeket szakértői felülvizsgálatok alapján a betegségek megjelenése szempontjából magas kockázatúként azonosítottak; felhívja a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy támogassák a globális közösséget az emberi fogyasztásra szánt élő vadon élő állatok, különösen a madarak és emlősök kereskedelmének és értékesítésének kezelésében annak érdekében, hogy fokozatosan megszüntessék ezt a kereskedelmet, ami kulcsfontosságú lépés a zoonotikus eredetű jövőbeli világitványok megelőzésére irányuló cél elérése felé;

71. hangsúlyozza a Bizottság és a tagállamok fontos szerepét az „egy az egészség” koncepció Unión belüli koordinálásában és támogatásában és a nemzetközi fórumokon való népszerűsítésében; felszólít egy olyan új állásfoglalás sürgős elfogadására, amely arra ösztönzi a feleket, hogy intézményesítsék az „egy az egészség” megközelítést a vadon élő állatok és növények használatával és kereskedelmével kapcsolatban, felhasználva az „egy az egészség” megközelítésnek az „Egy az egészség” koncepcióval foglalkozó magas szintű szakértői testület által kidolgozott operatív meghatározását az egyezmény végrehajtása során és nemzeti jogszabályaikban, valamint hogy a vadon élő állatok és növények kereskedelmével kapcsolatos engedélyek és bizonyítványok iránti kérelmek elbírálásakor végezzenek megfelelő kockázatelemzéseket és megelőzési programokat az állatok, az emberek és a környezet egészségével kapcsolatban;

72. aggodalommal állapítja meg, hogy a légi utasok továbbra is jelentős mennyiségű, házasított és vadon élő állatokból származó húst csempésznek a tagállamokba, ami kockázatot jelent az állatok és az emberek egészségére, valamint a biológiai sokféleségre nézve; felhívja a Bizottságot, hogy fokozza az ezzel kapcsolatos adatgyűjtést a tagállamokkal, és támogassa és hangolja össze az illegális húsbehozatalra adott uniós választ;

73. üdvözli a CITES azon szándékát, hogy az OIE-vel együttműködve közös munkaprogramot dolgozzon ki a tudásbeli hiányosságok közös pótlására, valamint hatékony és gyakorlati megoldások azonosítására a kórokozók áterjedésével kapcsolatos kockázatok csökkentésére a vadon élő állatok és növények ellátási láncában; ösztönzi a CITES-t, hogy tovább erősítse az aktív együttműködést a zoonózisok megelőzésében részt vevő egyéb nemzetközi szervezetekkel és egyezményekkel, az „egy az egészség” megközelítés alkalmazásával;

74. emlékeztet az őslakos népek és a helyi közösségek szerepvállalásának fontosságára a fajok megőrzésével és az egyezmény végrehajtásával kapcsolatban; elismeri, hogy egyes közösségek megélhetésük tekintetében függnek a CITES jegyzékében szereplő fajoktól; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy – a Biológiai Sokféleség Egyezménnyel ellentétben – a CITES-ből hiányzik az őslakos népek és a helyi közösségek bizonyos szintű elismerése; úgy véli, hogy a CITES-találkozók számára előnyös lenne az őslakos népek és a helyi közösségek nagyobb képviselése és részvétele, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy eddig nem történt előrelépés; sürgeti a feleket és a titkárságot, hogy folytassák a hatékony mechanizmusok meghatározására és végrehajtására irányuló munkát annak biztosítása érdekében, hogy az őslakos népek és a helyi közösségek hallathassák hangjukat;

75. felhívja az Egészségügyi Világszervezetet, hogy foglaljon állást a vadon élő állatok gyógyszerekben való felhasználásával szemben, különösen a Természetvédelmi Világszövetség vörös listáján (mérsékelt) fenyegetettként, sebezhetőként vagy veszélyeztetettként besorolt fajok használata ellen;

A CITES függelékeinek módosítása

76. határozottan támogatja a CITES függelékeinek módosítására irányuló, az EU és tagállamai által benyújtott, a jegyzékbe vételre vonatkozó javaslatokat;

77. felhívja az EU tagállamait, hogy támogassák a CoP19-hez benyújtott, fajok jegyzékbe vételére vagy a II. függelékben az I. függelékbe való áthelyezésére irányuló vonatkozó azon javaslatokat, amelyeket az elterjedési terület országai terjesztenek elő vagy támogatnak;

78. felhívja az uniós tagállamokat és az összes többi felet, hogy támogassák a CoP19 elé terjesztett, a kedvtelésből tartott állatok nemzetközi kereskedelme által veszélyeztetett hullók, kétélűek, madarak, halak és emlősök jobb védelmére irányuló javaslatokat, elismerve, hogy a kedvtelésből tartott egzotikus állatok piaca és az érintett fajok köre mind az EU-n belül, mind nemzetközi szinten növekszik;

2022. október 5., szerda

79. felszólítja az EU-t és a CITES valamennyi részes felét, hogy a munkadokumentumokkal és a jegyzékbe vételi javaslatokkal kapcsolatos valamennyi hivatalos álláspontjukban tartsák be az elővigyázatosság elvét a fajok védelme tekintetében, figyelembe véve különösen a „felhasználó fizet” elvét, a megelőző intézkedések elvét, a legjobb elérhető tudományos adatok elvét és az ökoszisztéma-alapú megközelítést;

80. sürgeti az EU-t, hogy szólítson fel az I. függelékben szereplő fajokra vonatkozó kvóták értelmezéséről és alkalmazásáról szóló Conf. 9.21. sz. állásfoglalás (Rev. CoP18) felülvizsgálatára annak érdekében, hogy növeljék az azon fajokra vonatkozó kvóták felülvizsgálatának gyakoriságát, amelyek a függelékek értelmében a legmagasabb szintű védelmet élvezik, mivel a jelenlegi kilencéves időszak (három ülészekkői időszak) túl hosszú;

81. támogatja a fajok védelmének és megőrzésének megerősítésére irányuló ajánlásokat, beleértve a cápákat és rájakat, a tengeri teknősöket, a csikóhalakat, a nagymacskákat, az elefántokat, a tibeti antilopot és a nyugati tatárantilopot;

82. sürgeti az EU-t, hogy támogassa egy átlátható és inkluzív folyamat létrehozását az élő példányok szállításáról és a nem légi szállításra vonatkozó CITES-iránymutatásokról szóló Conf. 10.21. sz. állásfoglalás további átfogó és időhöz kötött felülvizsgálata érdekében; kéri, hogy hozzanak létre egy, az állatok és növények szállításával foglalkozó közös munkacsoportot, amelynek feladata az iránymutatások rendszeres felülvizsgálatának irányítása és a Conf. 10.21. sz. állásfoglalás (Rev. CoP16) módosításainak kidolgozása, a megfeleléssel kapcsolatos felelősségi köröket tisztázó részletes szállítási követelmények javítása és azok felek általi végrehajtásának felülvizsgálata érdekében;

83. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák az állandó bizottság által javasolt határozat elfogadását a CITES orrszaruikkal kapcsolatos bűncselekményekkel foglalkozó munkacsoportjának újbóli összehívásáról, kiemelve, hogy az orrvadászat és az orrszaruvszarv illegális kereskedelme továbbra is komoly veszélyt jelent az afrikai és ázsiai orrszaruúk túlélésére;

Fajspecifikus kérdések

Cápák és rájak

84. hangsúlyozza, hogy a cápák és rájak kulcsszerepet játszanak az óceánok egészséges életének megőrzésében, és hogy a CITES CoP18 óta kibocsátott új kutatások azt mutatják, hogy már a cápa- és rájafajok 37 %-át a kihalás veszélye fenyegeti, ami a kétélűek után a második legmagasabb arány az összes gerinces csoport között ⁽¹⁾; kiemeli, hogy e hanyatlás egyik fő oka a termékek nemzetközi kereskedelme, és hogy az EU a cáparészek és -termékek jelentős exportőre és kereskedője;

85. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a uszonykereskedelem által érintett fajoknak eddig csupán 25 %-a szerepel a CITES II. függelékében; sürgeti az EU-t, hogy kérje fel a titkárságot, az Állandó Bizottságot és a CITES részes feleit, hogy tárják fel és kezeljék az SC74. sz. dokumentum 67.2. pontjában azonosított aggasztó és kritikus eltéréseket a CITES jegyzékében szereplő cápafajok fogási és kereskedelmi szintje között, és azonosítsák a CITES-ben felsorolt cápafajokra vonatkozó bejelentések alacsony számának vagy e fajok illegális kereskedelmének lehetséges forrásait;

86. üdvözli ezért a Bizottság tanácsi határozatra irányuló javaslatát, amely egy olyan II. függelékre vonatkozó javaslatot tartalmaz, amely a pörölycápák teljes családját a CITES-szabályozás hatálya alá vonná;

87. sürgeti az EU-t, amely kulcsszerepet játszik a globális cápahalászatban és -kereskedelemben, hogy támogassa a CoP19 fogadó országa, Panama által tett javaslatot, amely szerint a kékcápa-féléket (*Carcharhinidae* család) fel kell venni a II. függelékbe, a *Carcharhinidae* család többi fajtát pedig hasonló megjelenésű fajnak kell minősíteni, mivel valóban nagy köztük a hasonlóság;

Nagymacsákák

88. elismeri, hogy a nagymacscafajok némelyike a CITES legveszélyeztetettebb fajai közé tartozik, és a populációk egyedszámának csökkenése a közelmúltban tovább folytatódott, olyannyira, hogy bizonyos fajok nemzeti szinten több országban kihaltak minősülnek, és hogy a CITES nagymacscafajainak megőrzése és kereskedelme a többi CITES-ügyhöz képest nem kapott kellő figyelmet és pénzügyi támogatást;

89. sürgeti az EU-t, hogy hozzon létre egy, a nagymacscafajok védelmét szolgáló alapot, amely többek között támogatná a CITES nagymacscafajokra vonatkozó állásfoglalásainak és határozatainak végrehajtását, valamint az időhöz kötött, országspecifikus ajánlások végrehajtását, továbbá a CITES nagymacscafajokkal foglalkozó munkacsoportjában született eredményeket;

⁽¹⁾ Az IUCN fajok túlélésével foglalkozó bizottsága – cápákkal foglalkozó szakértői csoport, „New Global Study Finds Unceded Shark and Ray Extinction Risk”, 2021. szeptember 6.

2022. október 5., szerda

90. sürgeti továbbá az EU-t annak biztosítására, hogy a CITES titkársága kockázatalapú megközelítést alkalmazzon az aggodalomra okot adó nagymacskatelepekkel rendelkező ázsiai országokba irányuló CITES-missziók végrehajtása során;
91. rendkívül aggasztónak tartja, hogy a *Panthera* nem mind az öt fajának (tigris, oroszlán, jaguár, leopárd és hópárduc) kedvezőtlen a védeltségi állapota, hiszen az a „mérsékelten veszélyeztetett” és a „veszélyeztetett” között változik, egyedszámuk pedig csökken;
92. sürgeti az összes felet, hogy kivétel nélkül tiltsák be a kereskedelmi tevékenységet a *Panthera* nem öt faját (tigrisek, oroszlánok, jaguárok, leopárdok és hópárducok) illetően; felhívja továbbá a tagállamokat, hogy tiltsák meg e fajoknak az engedéllyel rendelkező állatkerteken kívüli magánszervezetek általi, fogságban történő tenyésztését, mivel ez megkönynyíthatja a tiltott kereskedelmüket;
93. rámutat, hogy a fogságban tenyésztett fajok, például a tigrisek és más nagymacskák jogszerű kereskedelme rendkívül káros, mivel ösztönzi a keresletet, bonyolítja a végrehajtást és rengeteg „tisztára mosási” lehetőséget biztosít;
94. felszólítja a tigrisfarmok bezárására és a fogságban tenyésztett tigrisek és részeit kereskedelmének megszüntetésére;
95. felhívja a Bizottságot, a tagállamokat és a CITES valamennyi részes felét annak biztosítására, hogy az afrikai oroszlánt felvegyék az I. függelékbe annak érdekében, hogy optimális védelmi státuszt kapjon, és felszólítja az afrikai oroszlán illegális kereskedelme elleni fellépésre, amely elsősorban ázsiai országokkal folyik;

Elefántok

96. felszólítja a Bizottságot, hogy teljes mértékben támogassa az összes afrikai elefántnak a CITES I. függelékébe való felvételét, és aktívan lépjen fel ennek érdekében, valamint ellenezze, hogy bármely elefántpopulációt áthelyezzék az I. függelékből a II. függelékbe;
97. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a befogott élő afrikai elefántok kereskedelmére vonatkozó egyszerű és egységes jogi keret kidolgozását, a lokális védelmi programokra vagy a biztonságos szabad területekre korlátozva a kivételt, a faj afrikai természetes és történelmi elterjedési területén belül;
98. kiemeli az Afrikaelefánt-Koalícióhoz tartozó, az afrikai elefánt elterjedési területén található államoknak és az IUCN az egyes fajok túlélési esélyeivel foglalkozó szakbizottságának (afrikaelefánt-szakértői csoport) az álláspontját, amelyek nem támogatják az afrikai elefántok fogságban tartás céljából történő befogását;
99. sürgeti az EU-t, hogy emelje ki, hogy jelenleg nem megfelelően hajtják végre a CITES 18.226. és 18.227. sz. határozatának valamennyi rendelkezését, és határozottan ösztönözze az összes felet e rendelkezések teljes körű érvényesítésére, miközben tudatában van annak, hogy számos, az ázsiai elefánt elterjedési területén elhelyezkedő állam kötelezettséget vállalt az élő ázsiai elefántok nyilvántartására, jelölésére és nyomon követésére szolgáló biztonságosabb rendszerek bevezetésére;
100. Sürgeti az elefántcsont összes fennmaradó belföldi piacának, például a japán piacnak a bezárását, és felszólítja az EU-t és az összes felet, hogy sürgősen ellenezzenek minden olyan javaslatot, amely az elefántcsont-kereskedelemre vonatkozó korlátozások megszüntetésére irányul;
101. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy követeljék meg az elefántcsont-készletek és -tartalékok fokozott átláthatóságát és jobb kezelését, és ösztönözzék megsemmisítésüket;
102. felhívja az EU-t, hogy kövesse nyomon a CITES állandó bizottságának 74. ülésén tett javaslatát, és biztosítsa, hogy az elefántcsont-kereskedelmi információs rendszer (ETIS) jelentéseibe – többek között a CoP19-nek benyújtandó jelentésbe – beépítsék az elefántcsont-kereskedelem legális belföldi piacaival rendelkező egyes felekhez kapcsolódó elefántcsont-lefoglalások elemzését, és kérje fel a CITES titkárságát, hogy használja fel az elefántok illegális vadászatának nyomon követése (MIKE), az ETIS és a nemzeti elefántcsont-cselekvési terv (NIAP) keretében gyűjtött információkat annak elemzéséhez, hogy vélhetően hol találhatóak a legnagyobb be nem jelentett készletek;
103. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a NIAP-folyamat felülvizsgálatára vonatkozó ajánlást annak biztosítása érdekében, hogy az továbbra is megfeleljen a célnak, és további erőfeszítésekre szólítja fel az érintett feleket a NIAP-folyamat keretében az elefántcsontkészletek tekintetében;

2022. október 5., szerda

104. felhívja az EU-t annak biztosítására, hogy az ETIS szilárd mechanizmus és információforrás maradjon az illegális elefántcsont-kereskedelem tendenciáit illetően, ahogyan az elmúlt több mint két évtizedben is annak bizonyult;

Egyéb fajok

105. Felszólítja az EU-t és valamennyi felet, hogy:

- támogassák a nílusi víziló (*Hippopotamus amphibius*) I. függelékbe való felvételére irányuló javaslatokat, tekintettel a populáció csökkenésével és a faj kereskedelmével összefüggő folyamatos aggodalmakra;
- támogassák azokat a javaslatokat, amelyek további teknősfajoknak a CITES függelékeibe való felvételére irányulnak, beleértve a *Kinosternon*, *Claudius* és *Staurotypus* nemekbe tartozó fajokat is;
- támogassák a Costa Rica által az elterjedési terület szerinti többi állam támogatásával benyújtott javaslatot, hogy az üvegbékaféléket (*Centroleniidae* család) vegyék fel a CITES II. függelékébe annak biztosítása érdekében, hogy e fajok kereskedelme jogszerű és fenntartható legyen;
- sürgessék Botswanát, hogy számoljon be az orrszarvú-orvvadászat és az afrikai és ázsiai orrszarvúk védelméről és kereskedelméről szóló Conf. 9.14 (Rev.CoP17) határozat értelmében illegálisnak minősülő kereskedelem felszámolására irányuló tevékenységeiről, tekintettel arra, hogy a CoP18 óta súlyos aggodalmak állnak fenn az orrszarvúkat érintő botswanai orvvadászat növekedésével kapcsolatban;
- mozdítsák elő a tobzoskák védelméről és kereskedelméről szóló Conf. 17.10. állásfoglalásra vonatkozó határozatokat és/vagy módosításokat annak érdekében, hogy ösztönözzék a hazai piaccal rendelkező feleket minden olyan intézkedés meghozására, amely e piacok bezárására és a tobzoskakészletek megsemmisítésére irányul;
- mozdítsák elő azokat a határozatokat, amelyek révén felelősségre lehet vonni Mexikót, amiért nem számolta fel a II. függelékben szereplő *Totoaba macdonaldi* jogellenes halászatát és kereskedelmét, aminek következtében a vaquita (*Phocoena sinus*) a kihalás veszélyének van kitéve, ideértve annak a lehetőségnek a megfontolását is, hogy felfüggesztik a Conf. 14.3. sz. állásfoglalásnak megfelelő, CITES-jegyzékben felsorolt fajok kereskedelmét;

106. felszólítja Hongkongot és Kínát, hogy fokozzák határellenőrzésüket a főként Kínába szánt totoabák importjának leállítására érdekében;

107. sürgeti az összes felet, hogy teljes mértékben tiltsák be a totoabák kereskedelmét;

o

o o

108. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló egyezmény részes feleinek és titkárságának.

2022. október 5., szerda

P9_TA(2022)0346

A vízhez való hozzáférés mint emberi jog – külső dimenzió

Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása a vízhez való hozzáférés mint emberi jog külső dimenziójáról (2021/2187(INI))

(2023/C 132/06)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2010. július 28-i 64/292. sz. határozatára, amely a tiszta ivóvízhez és a higiénias létesítményekhez való hozzáférést emberi jogként ismeri el,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „A biztonságos ivóvízhez és a higiénias létesítményekhez való emberi jog” című, 2013. december 18-i 68/157. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „A biztonságos ivóvízhez és a higiénias létesítményekhez való emberi jog” című, 2020. október 6-i 45/8. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának „A tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jog” című, 2021. október 8-i 48/13. sz. határozatára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2016. december 21-i 71/222. számú határozatára, amelyben a 2018 és 2028 közötti időszakot a „Víz a fenntartható fejlesztésért” nemzetközi cselekvés évtizedének nyilvánította,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a „Víz a fenntartható fejlődésért” nemzetközi cselekvés évtized (2018–2028) célkitűzései végrehajtásának átfogó felülvizsgálatával foglalkozó ENSZ-konferenciáról (az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciája) szóló, 2020. december 21-i 75/212. számú határozatára,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára és az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottságának általános megjegyzéseire,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezményre (CEDAW), a gyermek jogairól szóló egyezményre és a fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezményre,
- tekintettel a szociális jogok európai pillérére, melyet az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság 2017. november 17-én közösen hirdetett ki,
- tekintettel az ENSZ Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Bizottsága által kiadott, a vízhez való jogról szóló 15. sz. általános észrevételekre (2002),
- tekintettel az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatra és a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) bennszülött és törzsi népekről szóló, 1989. évi 169. számú egyezményére,
- tekintettel a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló 1992. évi egyezményre (Határvízi Egyezmény), amelyről eredetileg regionális eszközként tárgyaltak, majd 2016-ban lehetővé tették a csatlakozást valamennyi ENSZ-tagállam számára,
- tekintettel a nemzetközi vízfolyások nem hajózási célú hasznosításának jogáról szóló 1997. évi egyezményre (vízfolyásokról szóló egyezmény),
- tekintettel az ENSZ EGB és a WHO Határvízi Egyezményhez kapcsolódó 1999. évi Víz és Egészség Jegyzőkönyvére, amely keretet biztosít a vízhez és a higiénias létesítményekhez való emberi jogok gyakorlatba való átültetéséhez,
- tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési céljaira, különösen a biztonságos ivóvízre és a higiénias létesítményekre vonatkozó 6. célra, valamint a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendre,

2022. október 5., szerda

- tekintettel a világ vízkészleteinek fejlesztéséről szóló, „Leaving No One Behind” (Senkit nem hagyunk hátra) című, 2019. március 19-i ENSZ-jelentésre,
- tekintettel az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete által az élelmezés és a mezőgazdaság helyzetéről 2020-ban és 2021-ben kiadott jelentésekre,
- tekintettel a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi joggal foglalkozó különleges előadó 2021. július 16-i jelentésére a víz áruként való kezelésének és finanszírozásának a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi jogokat érintő kockázatairól és hatásairól, valamint 2020. július 21-i jelentésére az emberi jogokról és a vízellátási és szennyvízkezelési szolgáltatások privatizációjáról,
- tekintettel az ENSZ 2021. évi „Valuing Water” című vízgazdálkodási világlejelentésére,
- tekintettel az EU 2019. június 17-i, a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiénias létesítményekről szóló emberi jogi iránymutatásaira,
- tekintettel a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2000. október 23-i 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾ (vízügyi keretirányelv),
- tekintettel a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről szóló, 1991. december 12-i 91/676/EGK tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel a felszín alatti vizek szennyezés és állapotromlás elleni védelméről szóló, 2006. december 12-i 2006/118/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾,
- tekintettel az emberi fogyasztásra szánt víz minőségéről szóló, 2020. december 16-i (EU) 2020/2184 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a „Minden embernek joga van a vízhez és a megfelelő higiénés körülményekhez! A víz közzé, nem árucikk!” európai polgári kezdeményezésről szóló 2014. március 19-i bizottsági közleményre (COM(2014)0177),
- tekintettel a környezet büntetőjog általi védelméről szóló, 2008. november 19-i 2008/99/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel vízdiplomáciáról szóló 2018. november 19-i, a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiénias létesítményekről szóló uniós emberi jogi iránymutatásokkal kapcsolatos 2019. június 17-i, valamint a „Vízügyi kérdések az Unió külső tevékenységében” című 2021. november 19-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel a „Right2Water” európai polgári kezdeményezésre, valamint a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomán követéséről szóló 2015. szeptember 8-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia: Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel a vállalati átvilágításról és a vállalati elszámoltathatóságról szóló, a Bizottságnak szóló ajánlásokat tartalmazó, 2021. március 10-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel a határokon átnyúló együttműködéssel kapcsolatos jelenlegi sikeres módszerekre, például az északi országok víz- és szennyvízkezelési közösi, az 1980-as évekre visszanyúló eszmecserekre, a közös északi hidrológiai szövetség (Nordic Association for Hydrology) 1970. évi megalakulására, az északi vízügyi tanácsadók évente megrendezett találkozására, az északi vízügyi fórumokra és a vízgazdálkodási kérdésekkel kapcsolatos kiterjedt északi együttműködésre,
- tekintettel eljárási szabályzata 54. cikkére,

⁽¹⁾ HL L 327., 2000.12.22., 1. o.

⁽²⁾ HL L 375., 1991.12.31., 1. o.

⁽³⁾ HL L 372., 2006.12.27., 19. o.

⁽⁴⁾ HL L 435., 2020.12.23., 1. o.

⁽⁵⁾ HL L 328., 2008.12.6., 28. o.

⁽⁶⁾ HL C 316., 2017.9.22., 99. o.

⁽⁷⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽⁸⁾ HL C 474., 2021.11.24., 11. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel a Fejlesztési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0231/2022),
- A. mivel az ENSZ Közgyűlése 64/292. sz. határozatában elismerte, hogy a biztonságos és tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog „a teljes értékű élethez és az összes emberi jog teljes körű gyakorlásához nélkülözhetetlen emberi jog”; mivel a víz hiánya összeegyeztethetetlen az étellel, és mivel a két jog kölcsönösen függ egymástól, és alapvető fontosságú a méltóságteljes élethez; mivel a tiszta vízhez való fenntartható és egyetemes hozzáférés nem lehetséges jól működő szennyvízelvezető és -tisztító hálózatok nélkül; mivel a víz és a vízfolyások a társadalom életében betöltött alapvető szerepükből adódóan erőteljes kulturális, spirituális és vallási dimenzióval is rendelkeznek;
- B. mivel a szociális jogok európai pillérének az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférésről szóló 20. alapelve kifejezetten utal a polgárok vízellátáshoz és szennyvízelvezetéshez való jogára;
- C. mivel a vízhez való emberi jog megtagadása hatással van az élethez és az egészséghez való jog gyakorlására, ugyanis a szennyezett víz, a nem megfelelő szennyvízkezelés és a rossz higiéniai körülmények összefüggnek a súlyos betegségek terjedésével, és akár halált is okozhatnak; mivel a víz- és szanitációs szolgáltatások a közegészségügy egyik sarokkövét képezik; mivel az öt év alatti gyermekek körében a hasmenéses megbetegedések jelentik a negyedik leggyakoribb halálokozást, és a krónikus alultápláltság egyik fő okának tekinthetők; mivel a tiszta vízhez és a higiéniai létesítményekhez való hozzáférés elengedhetetlen a világjárványokkal és más fertőző betegségekkel szembeni globális reziliencia biztosításához, valamint az antimikrobiális rezisztencia jelentette, újonnan felmerülő fenyegetés elleni küzdelemhez;
- D. mivel a Covid19-világjárvány a legsérülékenyebb embereket sújtotta a leginkább, és ismét rávilágított az elegendő tiszta víz és a higiéniai létesítmények globális szükségességére; mivel a Covid19 elleni küzdelem szempontjából alapvető jelentőséggel bír, hogy – a kiszolgáltatott vagy marginalizált emberek számára is – elérhető és hozzáférhető legyen a vízellátás, és biztosítottak legyenek a megfelelő higiéniai létesítmények és a higiéniai körülmények;
- E. mivel a fejlődő országokban a szennyvíz 80–90 %-át közvetlenül a folyókba, a tavakba és a tengerekbe engedik, ami víz útján terjedő betegségeket okoz, és súlyosan károsítja a környezetet is; mivel az elszegényedett emberek millióinak élete függ a vízforrások jó állapotától, nemcsak az ivóvízellátás, hanem a mezőgazdaság, az állattenyésztés és a halászat révén történő élelmiszertermelés szempontjából is;
- F. mivel a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi jog tiszteletben tartásának, védelmének és érvényesítésének hiánya sok esetben akadályozza az oktatáshoz való jogot; mivel vannak olyan gyermekek – számos esetben lánygyermekek –, akiknek mindennap átlagosan hat kilométert kell gyalogolniuk azért, hogy vizet hordjanak haza, ezért nem tudnak iskolába járni; mivel a vízszerezés alternatív költségei magasak és messzemenő hatással járnak, mivel ez a tevékenység jelentősen lerövidíti a más fontos tevékenységekre fordítható időt;
- G. mivel sok olyan gyermek van, aki a nem biztonságos ivóvízhez vagy a nem megfelelő higiéniai gyakorlatokhoz kapcsolódó betegségek miatt abbahagyja az iskolába járást; mivel az iskolákban a gyermekek egyharmadának nincs kellő hozzáférése a vízhez és a higiéniai létesítményekhez; mivel az ENSZ fenntartható fejlődési célokról szóló 2021. évi jelentése szerint a világ általános iskoláinak több mint egyötöde nem rendelkezik ivóvíz-hozzáféréssel vagy nemek szerint elkülönített mosdókkal, és több mint egyharmada nem rendelkezik kézmosó helyiségekkel; mivel számos lány akkor is kénytelen elhagyni az iskolát, ha nem fér hozzá a nemének megfelelően kialakított mosdóhoz, és így nem tudja méltó körülmények között kezelni menstruációját;
- H. mivel az átalakított mosdók és higiéniai létesítmények hiánya miatt a fogyatékossgal élő gyermekek is nehézségekbe ütköznek az oktatáshoz való hozzáférés terén; mivel az UNESCO jelentése szerint a fogyatékossgal élő gyermekek több mint 90 %-a nem jár iskolába, és a fogyatékossgal élő lányok sokkal nagyobb valószínűséggel maradnak ki az iskolából, mint a fogyatékossgal élő fiúk; mivel a tanulás során az ivóvíz nélkülözhetetlen a koncentrációhoz;
- I. mivel a vízellátás, a higiéniai létesítmények és a higiéniai körülmények terén a sok nőt és lányt, valamint bizonyos fogyatékossgal élő és idős személyt sújtó hátrányok számos formát ölthetnek, és ezek hatással vannak általános egészségükre, jóllétükre és méltóságukra, reprodukív egészségükre, oktatásukra, táplálkozásukra, biztonságukra, valamint gazdasági és politikai részvételükre; mivel a fogyatékossgal élő gyermeket nevelő anyák gyakran kiszorulnak a munka világából, hogy amennyiben az iskolákban nincsenek akadálymentesített mosdók, segítsék gyermekeiket a tisztálkodásban, illetve gondoskodjanak otthonoktatásukról;

2022. október 5., szerda

- J. mivel számos déli fejlődő országban hagyományosan a nők és a lányok felelősek a háztartás vízzel való ellátásért, és ezek a feladatok kiszolgáltatottabbá teszik őket a betegségekkel és az erőszakkal szemben; mivel a nők és a lányok az otthoni használatra szánt vízgyűjtés, valamint az otthonukon kívüli higiéniai létesítmények használata során fokozottan ki vannak téve a támadásoknak, a szexuális és nemi alapú erőszaknak, zaklatásnak és a biztonságukat veszélyeztető egyéb veszélyeknek;
- K. mivel – amint azt a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiéniai létesítményekről szóló uniós emberi jogi iránymutatások is elismerik – a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi jog magába foglalja a rendelkezésre állás, a hozzáférhetőség, az elfogadhatóság, a minőség és a megfizethetőség dimenzióit, valamint az emberi jogokon alapuló megközelítés elveit (a megkülönböztetésmentességet, az elszámoltathatóságot, az átláthatóságot, a részvételt stb.);
- L. mivel az ENSZ hatodik fenntartható fejlődési célja annak biztosítása, hogy 2030-ra a világ teljes népessége egyetemes és egyenlő hozzáféréssel rendelkezzen a biztonságos ivóvízhez és a higiéniai létesítményekhez; mivel az az ENSZ vízzel foglalkozó testületének legutóbbi helyzetjelentése szerint az előrehaladás ellenére a szóban forgó cél megvalósítása továbbra is súlyosan elmarad a tervezettől, és nem kap elég finanszírozást, valamint továbbra is jelentős kihívásokkal kell szembenézni mind a cél megvalósítása, mind pedig az alapvető víz- és szanitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén az országok között és az országokon belül fennálló jelentős egyenlőtlenségek kezelése tekintetében;
- M. mivel az ENSZ fenntartható fejlődési célokról szóló 2021. évi jelentése szerint 2020-ban 2 milliárd ember továbbra sem jutott hozzá biztonságosan kezelt ivóvízhez, 3,6 milliárd ember nem fért hozzá biztonságosan kezelt higiéniai létesítményekhez, és 2,3 milliárd ember számára továbbra sem voltak biztosítottak az alapvető higiéniai körülmények, továbbá 129 ország még a közelében sem volt annak, hogy a 2030-ra elérhesse a fenntartható vízkészlet-gazdálkodást; mivel a vízhez való hozzáférés kedvező feltételeket teremt a gazdasági fejlődéshez, és ezek a feltételek lehetővé teszik a kiszolgáltatott emberek számára, hogy pénzügyileg függetlenek legyenek;
- N. mivel a biztonságosan kezelt vízhez és a higiéniai létesítményekhez való egyetemes hozzáférés biztosítása 2021 és 2040 között évi 37, illetve 86 milliárd USD nettó haszonnal járna;
- O. mivel a víz korlátozottan rendelkezésre álló erőforrás; mivel az egy főre jutó édesvíz mennyisége az elmúlt két évtizedben drasztikusan csökkent; mivel az egyenlőtlenül megoszló népességnövekedés, a vidéki területek elnéptelenedése, az egyre intenzívebb mezőgazdaság, az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás hatásai, valamint a vízfelhasználás egyes visszaélészerű és szennyező gyakorlatai számos régióban egyre nagyobb problémát okoznak – és a jövőben még nagyobb problémákat fognak okozni – a vízhez való hozzáférés terén;
- P. mivel 2050-ig a világ népességének nettó növekedése nagyrészt a fejlődő országok városaiban fog végbemenni, ami növeli a városok víz- és élelmiszerigényét; mivel az ENSZ 2019. évi vízgazdálkodási világlejelentése szerint 2050-re valószínűleg 20–30%-kal több vizet használunk majd, mint ma, és mivel a Világbank szerint a városi vízigény a következő három évtizedben várhatóan 50–70%-kal fog nőni;
- Q. mivel 154 fejlődő országból 125 az édesvízi erőforrásokat, valamint a szárazföldi és vizes ökoszisztémákat jelölte meg a legfontosabb területként az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra vonatkozó nemzeti terveiben, összhangban az 13. fenntartható fejlődési céllal;
- R. mivel a globális felmelegedés a vízhiány egyik lényeges oka; mivel az aszályok, áradások és heves esőzések egyre gyakoribbá válásával járó jelenlegi éghajlati vészhelyzet elmélyíti a vízelosztásban tapasztalható egyenlőtlenségeket; mivel a természeti katasztrófák mintegy 90%-a a vízhez kapcsolódik, és a természeti katasztrófák okozta halálesetek 70%-áért a víz felelős; mivel a Meteorológiai Világszervezet „Atlas of Mortality and Economic Losses from Weather, Climate and Water Extremes (1970–2019)” című tanulmánya szerint a szóban forgó időszakban a 10 legjelentősebb katasztrófa közül az aszályok, a viharok és az áradások okozták a legnagyobb emberi veszteségeket; mivel az OECD szerint 2050-ben a világ népességének közel 20%-át fenyegeti majd az áradások veszélye;
- S. mivel a vízhiány, amelyet az ENSZ úgy határozott meg, mint az a helyzet, amikor a víz iránti kereslet meghaladja a rendelkezésre álló mennyiséget, vagy amikor a víz rossz minősége korlátozza annak használatát, egyes esetekben a kényszerű lakóhelyelhagyás és migráció kiváltó oka lehet; mivel az ENSZ vízügyi jelentései szerint a világ 11 régiójából 5 jelenleg is vízhiánnyal küzd, és ez a világ népességének kétharmadát jelenti; mivel a fenntartható fejlődési célokról szóló 2020. évi jelentés szerint a vízhiány 2030-ig mintegy 700 millió embert kényszeríthet arra, hogy elhagyja otthonát;

2022. október 5., szerda

- T. mivel az erdőirtás, a nagyarányú földszerzés és a természeti erőforrások – többek között szervezett bűnözői csoportok általi – túlzott kiaknázása és kitermelése jelentős hatással van a folyók és tavak vízszintjére, megváltoztatja a vízkörforgást, és hozzájárul a folyók és tavak kiszáradásához, valamint a kiaknázott területek szennyezéséhez;
- U. mivel az édesvízi ökoszisztémák – jóllehet a Föld felszínének kevesebb mint 1 %-át borítják – az összes faj 10 %-ának adnak otthont, és törékeny biológiai sokféleséggel rendelkeznek; mivel a világ édesvízkészletének mintegy 70 %-át a mezőgazdaság hasznosítja, a fennmaradó rész pedig az ipari felhasználás (főként az élelmiszer-, a textil- és az energiaipar, a vegyipar, a gyógyszeripar és a bányászat), valamint a háztartási felhasználás (többek között az emberi fogyasztás) között oszlik meg (az előbbi 19 %-ot, az utóbbi 11 %-ot tesz ki);
- V. mivel az egészséges ökoszisztémák lehetővé teszik a vízmennyiség növelését és a vízminőség javítását, és egyúttal megerősítik az éghajlatváltozással szembeni rezilienciát is;
- W. mivel a mezőgazdaság a világ édesvízkészleteinek legnagyobb fogyasztója; mivel a világ szántóterületeinek egyharmadát az állatállomány takarmányozására használják; mivel a FAO „The State of Food and Agriculture – Overcoming water challenges in agriculture” (Az élelmiszer és a mezőgazdaság helyzete – A vízügyi kihívások leküzdése a mezőgazdaságban) című 2020. évi jelentése szerint az élelmiszer-termelékenység és a vidéki jövedelmek jelentős mértékben növelhetők új öntözőrendszerekbe való beruházásokkal vagy a meglévők átalakításával és korszerűsítésével, és ezt jobb vízgazdálkodási gyakorlatokkal, többek között jobb mezőgazdasági gyakorlatokkal kell ötvözni; mivel a nagyarányú földszerzés negatív hatással van a víz rendelkezésre állására és minőségére, megfosztja a helyi közösségeket a vízforrásoktól, és sérti a biztonságos ivóvízhez való emberi jogukat;
- X. mivel az energiaágazat világszerte jelenleg a vízkivételek 10 %-áért felel, és a becslések szerint 2040-re az energiaágazat vízfogyasztása körülbelül 60 %-kal fog nőni;
- Y. mivel egyes tisztességtelen és sok esetben illegális nyersanyag-kitermelő iparágak jelentős hatással vannak a felszíni vagy felszín alatti vízkészletekre, valamint hozzájárulnak a gleccserek, az erdők, a vizes élőhelyek és a folyók, továbbá az emberi fogyasztás szempontjából létfontosságú egyéb vízforrások szennyezéséhez és elpusztításához;
- Z. mivel a textilipar a világ egyik leginkább vízigényes ágazata, és a ruházatot és a textilt a világ leginkább vízhiányos régióiban állítják elő; mivel ez az iparág a világ második legszennyezőbb ágazatának minősül, és e szennyezés nagy része a víztestekbe kerül; mivel az Európai Bizottság 2022 első negyedévében tervezi a fenntartható uniós textilstratégia elfogadását, amelynek célja, hogy segítse az Uniót a tartósabb, újrafelhasználható, javítható, újrahasznosítható és energiahatékonyabb textiltermékekre törekvő körforgásos gazdaság felé való elmozdulásban;
- AA. mivel a növekvő vízigény a készletek túlzott kiaknázásához vezet, és a vízhiány miatt a vízforrások vita tárgyát képezik; mivel az ENSZ szerint a világban mintegy 300 olyan terület van, ahol 2025-re vízzel kapcsolatos konfliktus várható;
- AB. mivel a vízkészletek megőrzése támadásoknak van kitéve, és mivel a víz minőségének károsítását számos országban bűncselekménynek minősítették; mivel az elmúlt években egyre több támadás érte a környezetvédőket és a vízvédőket, többek között gyilkosság, emberrablás, kínzás, nemi alapú erőszak, fenyegetés, zaklatás, megfélemlítés, rágalomkampány, kriminalizálás, bírósági zaklatás, kényszerkilakoltatás és a lakhelyelhagyásra kényszerítés áldozataivá váltak, és mivel sürgősen proaktív támogatásra szorulnak, és meg kell védeni életüket és biztonságukat; mivel a gondolatszabadságért járó Szaharov-díj utolsó fordulóra került több jelöltje is támadásoknak van kitéve a víz és a közös javak védelmében betöltött szerepe miatt; mivel a Guapinol folyó vízének védelmezői szabadon bocsátásuk előtt több mint két évig börtönben voltak; mivel Lolita Chávez négy éve száműzetésben van amiatt, hogy a guatemalai Iximulew mozgalomban területet próbált védeni a vízerőmű-vállalatok tevékenységével szemben; mivel Berta Cácerest 2016-ban meggyilkolták a Blanco és a Gualcarque folyók védelme miatt, és mivel a bűncselekmény felbujtóit még nem ítélték el;
- AC. mivel a Global Witness szerint a 2015 és 2019 között meggyilkolt föld- és környezetvédők több mint egyharmada őslakos közösségekhez tartozott, amelyek föld- és vízgazdálkodási készségei kulcsfontosságúak az éghajlati válság és a biológiai sokféleség csökkenése elleni küzdelemben;
- AD. mivel a vízhez való hozzáférés megtagadását és a vízinfrastruktúra lerombolását a megszállt erők alapvető taktikaként használták fel a megszállt területek bekebelezésére és az emberek földjeikről való elűzésére;

2022. október 5., szerda

- AE. mivel az Unió víz-keretirányelve elismeri, hogy „a víz nem szokásos kereskedelmi termék, hanem örökség, amit annak megfelelően óvni, védeni és kezelni kell”;
- AF. mivel 2020. december 6. óta a vizet a Wall Street határidős piacon jegyzik; mivel Pedro Arrojo, a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi joggal foglalkozó különleges előadó szerint „a víz olyan alapvető közös érték társadalmaink számára, amelyet a piaci logika nem ismer fel, és ezért nem képes megfelelően kezelni, a spekulációnak ennyire kitett pénzügyi térben pedig különösen nem”; mivel több ENSZ-szakértő szerint a spekulatív logika alkalmazása az emberek életéhez és méltóságához nélkülözhetetlen javak kezelése terén sérti a szegénységben élő emberek emberi jogait, súlyosbítja a nemek közötti egyenlőtlenséget és fokozza a marginalizált közösségek sebezhetőségét;
- AG. mivel a kormányok kötelesek mindenki számára garantálni a víz és a higiéniai létesítmények alapvető minimális szintjét; mivel a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi joggal foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2021. július 16-i jelentése hangsúlyozza, hogy a vizet közjónak kell tekinteni, és azt az emberi jogokon alapuló megközelítés alapján kell kezelni, garantálva a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való jogot, valamint a vízi ökoszisztémák fenntarthatóságát; mivel a vízellátás és a higiéniai létesítmények biztosítása általános érdekű szolgáltatások, és a vízgazdálkodási ciklusból származó bevételeket az e szolgáltatásokkal, valamint a javításukkal kapcsolatos költségekre kell fordítani, azzal a feltétellel, hogy a közérdek védelemben részesül;
- AH. mivel – amint azt a biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiéniai létesítményekről szóló uniós emberi jogi iránymutatások is elismerik – az államok kötelesek tiszteletben tartani, védeni és érvényesíteni ezeket a jogokat, és a harmadik feleknek szigorúan tartózkodniuk kell attól, hogy beavatkozzanak a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való jog gyakorlásába;
- AI. mivel a szennyvízelvezetés és -tisztítás területén dolgozó munkavállalók számos kockázattal szembesülnek, beleértve a bizonytalan munkakörülményekből eredő egészségügyi kockázatokat is; mivel gyakran informális munkavállalók, akiket nem védenek a munkajogok; mivel a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való jog gyakorlása nem mehet a szennyvízkezelésben dolgozók biztonságának, méltóságának és jóllétének rovására;
1. megerősíti, hogy a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog emberi jog, és hogy a két jog kiegészíti egymást; hangsúlyozza, hogy a tiszta ivóvízhez való hozzáférés elengedhetetlen az egészséges és méltóságos élethez, és alapvető fontosságú az emberi méltóság érvényesüléséhez; hangsúlyozza, hogy a vízhez való jog más jogok gyakorlásának alapvető előfeltétele, és amelynek ezért a közérdek és a globális közjavak logikáját kell követnie;
 2. hangsúlyozza, hogy a vízellátáshoz és a higiéniai létesítményekhez való megfelelő hozzáférés és a higiéniai körülmények biztosítása, valamint az egészséghez és az élethez való jog kölcsönösen függ egymástól, és a közegészségügy és a humán fejlődés alapvető előfeltételei; a világjárványokra való tekintettel hangsúlyozza a tiszta víz szükségességét, és kéri a Bizottságot, a tagállamokat és a harmadik országokat, hogy tegyenek megfelelő intézkedéseket és dolgozzanak ki stratégiákat annak érdekében, hogy minden ember számára megfelelő védelmet lehessen biztosítani;
 3. hangsúlyozza, hogy a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog emberi jogként való elismerése alapvető lépés volt a társadalmi és környezeti igazságosság erősítése felé; határozottan kijelenti, hogy az elért haladást javíthatná az ágazatnak tulajdonított nagyobb politikai jelentőség, a vonatkozó szakpolitikák jobb végrehajtása és nyomon követése, a hatékonyabb finanszírozás, az elszámoltathatóság és a nyilvánosság részvétele, különösen ami a társadalom leginkább marginalizálódott csoportjait illeti, legfőképpen a fejlődő országokban; hangsúlyozza, hogy a biztonságos ivóvíz és a megfelelő higiéniai létesítmények biztosítására nyújtott támogatásnak elsőbbséget kell élveznie az uniós források elosztása és a támogatások programozása során;
 4. emlékeztet az államok felelősségére az emberi jogok előmozdítása és védelme tekintetében, amely jogok egyetemesek, oszthatatlanok, kölcsönösen függőek és egymással összefüggőek, és amelyeket tisztességes, méltányos és megkülönböztetéstől mentes módon kell előmozdítani és alkalmazni; megismétli ezért, hogy az államoknak egyetemes, megfelelő és megfizethető hozzáférést kell biztosítaniuk az elegendő, jó minőségű és biztonságos ivóvízhez, valamint jobb hozzáférést kell biztosítaniuk a higiéniai célokra használt vízhez; emlékeztet arra, hogy a vízhez való jog azt jelenti, hogy a vízellátási szolgáltatásoknak mindenki számára megfizethetőnek kell lenniük;
 5. emlékeztet arra, hogy azok az államok, amelyek ratifikálják valamelyik emberi jogi egyezményt, elkötelezik magukat az e jogok védelmére vonatkozó nemzetközi, nemzeti, regionális és helyi kötelezettségvállalások védelme, tiszteletben tartása és betartása mellett; e tekintetben úgy véli, hogy a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog nemzetközi közösség általi elismerése során figyelembe kell venni a védelmi és érvényesíthetőségi mechanizmusokat, ezért felszólítja az Uniót, hogy nemzetközi, regionális és nemzeti szinten mozdítsa elő a védelmi mechanizmusokat annak biztosítása érdekében, hogy a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog ne opcionális, hanem érvényesíthető jog legyen az államok számára; felszólítja az Uniót és a tagállamokat, hogy mutassanak példát, és ratifikálják a vonatkozó egyezményeket, például a Víz és Egészség Jegyzőkönyvet és a határokat átlépő vízfolyások és nemzetközi tavak védelméről és használatáról szóló 1992. évi egyezményt;

2022. október 5., szerda

6. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy a többoldalú és regionális fórumokon mozdítsák elő a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való jogot és annak normatív kidolgozását, többek között oly módon, hogy támogatják az ENSZ biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi joggal foglalkozó különleges előadójának megbízatását; hangsúlyozza az előadó és az elődei munkájának fontosságát, valamint a vízhez és higiénias létesítményekhez való emberi joggal kapcsolatos egyéb emberi jogi ENSZ-mechanismusok keretében végzett munka fontosságát;
7. hangsúlyozza az EU biztonságos ivóvízről és a megfelelő higiénias létesítményekről szóló emberi jogi iránymutatásainak fontosságát, és sürgeti az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy hajtsák végre ezeket az iránymutatásokat harmadik országokban, illetve harmadik országok viszonylatában, valamint a többoldalú fórumokon; hangsúlyozza, hogy az uniós személyzet képzése fontos e tekintetben; felhívja a Bizottságot és az Európai Külügyi Szolgálatot (EKSZ), hogy rendszeresen tegyenek jelentést a Parlamentnek és illetékes (al)bizottságainak arról, hogy hogyan alkalmazták az említett iránymutatásokat, konkrét példákkal alátámasztva tevékenységeiket és ezek hatását;
8. felhívja az EU küldöttségeit és a tagállamok külképviselőit, hogy – amint azt az uniós iránymutatások is hangsúlyozzák – a partnerországokkal folytatott kétoldalú párbeszéd során, különösen az emberi jogi és ágazati párbeszéd keretében, vessék fel a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való jogokkal, valamint az e jogok előmozdításán dolgozó emberi jogi jogvédők és nem kormányzati szervezetek helyzetével kapcsolatos kérdéseket;
9. hangsúlyozza, hogy a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való – az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 48/13. számú, a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jogról szóló határozatában rögzített – jog elismerése felé tett előrelépés az egyik alapfeltétele annak, hogy mindenki hozzáférhessen a biztonságos ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez; üdvözlí e tekintetben a környezeti bűncselekményekkel, köztük az ökcódiúmmal kapcsolatos nemzetközi szintű normatív fejleményeket;
10. arra ösztönzi a fejlődő országokat, hogy csatlakozzanak az ENSZ két globális vízügyi egyezményéhez, nevezetesen az ENSZ EGB Határvízi Egyezményéhez és az ENSZ nemzetközi vízfolyások nem hajózási célú hasznosításának jogáról szóló egyezményéhez, és törekedjenek teljes körű végrehajtásukra, mivel ezek a határokon átnyúló vízügyi együttműködés révén a vízdiplomácia, a békefenntartás és a konfliktusmegelőzés támogatásának fontos eszközei;
11. fenntartja, hogy a vízhez való jog teljes körű gyakorlása a biológiai sokféleség és az éghajlat megőrzésétől függ, és ezért azt követeli, hogy a vízgazdálkodás elsősorban – a növények, állatok és emberek alapvető szükségleteire vonatkozó – környezeti és társadalmi érdekeket elégítse ki, ideértve munkaerő integrációját, valamint a szegénységben élők jövedelmének növelését és biztonsági körülményeinek javítását;
12. hangsúlyozza, hogy a vízellátás és a higiénias létesítmények, valamint a vízkészletekkel való gazdálkodás javítása fellendítheti az országok fenntartható gazdasági növekedését, és nagymértékben hozzájárulhat a szegénység csökkentéséhez;
13. hangsúlyozza, hogy a vízhez és a higiénias létesítményekhez való hozzáférés terén olyan intézkedésekre van szükség, amelyek megelőzik a problémák kialakulását, valamint hogy megbízható és összehasonlítható mutatókra van szükség a vízhez és a higiénias létesítményekhez való hozzáférés terén elért haladás vagy visszalépés mérésére;
14. hangsúlyozza, hogy a hatalmas projekteket és nagyszabású üzleti tevékenységeket előnyben részesítő bizonyos fejlesztési modellek negatívan befolyásolják a víz rendelkezésre állását és minőségét valamennyi országban, és fokozzák a vízért folytatott versenyt, és elmélyítik az ezzel kapcsolatos egyéb konfliktusokat; hangsúlyozza, hogy e tekintetben mennyire fontosak a beruházások a fenntartható ivóvíz biztosító megoldások – így például a vízi ökoszisztémák egészséges állapotának helyreállítása, a szennyvíz újrahasonosítása, a tengerparti területeken a tengervíz sóalanítása, valamint a szennyvízelvezetési rendszerek, az öntözési és mezőgazdasági gyakorlatok javítása – terén;
15. hangsúlyozza, hogy a vízkészletekkel való nem hatékony gazdálkodás és a visszaélésszerű ipari tevékenységek által okozott szennyezés hátrányosan érinti a vízhez és higiénias létesítményekhez való emberi jogok gyakorlását;
16. felszólítja a Bizottságot, hogy lépjen fel az olyan gyakorlatok ellen, amelyek veszélyeztetik a biztonságos és tiszta ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való jogot, és az ilyen gyakorlatokat vonja környezeti és emberi jogi hatástanulmányok alá;
17. elismeri a környezetvédelmi jogvédők, különösen a vízhez való jog védelmezői által végzett jelentős munkát, valamint aktív támogatásuknak, illetve életük és biztonságuk védelmének szükségességét, és határozottan elítéli a számos állami és nem állami elkövető, köztük kormányok és multinacionális vállalatok által elkövetett bűntetteket, köztük a gyilkosságokat, emberrablásokat, kínzásokat, szexuális és nemi alapú erőszakot, fenyegetéseket, zaklatást, megfélemlítést, lejárató kampányokat, a tevékenységek büntetni rendelését, igazságügyi zaklatást, kényszerkilakoltatást és lakhelyelhagyásra kényszerítést;

2022. október 5., szerda

18. felhívja az EU-t, hogy támogassa a környezetvédelmi jogvédők és civil társadalmi szervezetek által végzett rendkívül fontos munkát; sürgeti a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy tegyenek eleget az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokban vállalt kötelezettségüknek, és kövessék nyomon és vessék fel a környezetvédelmi emberijog-védők – különösen a Szaharov-díjjal kitüntetettek és az utolsó fordulóba bekerült jelöltek – egyedi eseteit, akiket a víz és a közös javak védelmében betöltött szerepük miatt támadnak;

19. hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi emberijog-védők biztonságát és szabadságát elő kell mozdítani, hogy erőszak és megfélemlítés nélkül működhessenek; elvárja, hogy az uniós küldöttségek prioritásként kezeljék a környezetvédelmi emberijog-védőknek nyújtott támogatásukat, valamint rendszerszinten és határozottan reagáljanak az őket vagy rokonaikat érő fenyegetésekre vagy támadásokra, és tegyenek jelentést a Parlamentnek az ilyen ügyekkel kapcsolatban hozott intézkedésekről; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a környezetvédelmi emberijog-védőket szolgáló védelmi és megelőzési mechanizmusokat; megismétli az emberijog-védők ideiglenes áthelyezésére vonatkozó, rövid távú tartózkodásra feljogosító vízumok kiadására irányuló, összehangolt, uniós szintű rendszerrel kapcsolatos felhívását, különösen azon jogvédőkre vonatkozóan, akik a környezetvédelmi jogok és az őslakosok jogainak előmozdításáért és védelméért dolgoznak, és akiket különösen jelentős támadások érnek;

20. felhívja az államokat arra, hogy tartsák tiszteletben a társadalmi tiltakozáshoz és a békés gyülekezéshez való jogot, különösen az ivóvízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi jogok gyakorlását veszélyeztető projektekkel szembeni ellenállás összefüggésében; felhívja ezzel összefüggésben az uniós küldöttségek és a tagállamok nagykövetségeinek tisztviselőit, hogy az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásoknak megfelelően látogassák a fogva tartott vagy házi őrizetben lévő emberijog-védőket, és megfigyelőként vegyenek részt tárgyalásaikon;

21. emlékeztet arra, hogy az őslakos népek fontos szerepet játszanak a természeti erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásban és a biológiai sokféleség megőrzésében; kéri, hogy az Unió és tagállamai az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozatban és a 169. sz. ILO-egyezményben foglaltakkal összhangban ismerjék el és védjék az őslakos népek földjeikhez és természeti erőforrásaikhoz fűződő, szokásjogon alapuló tulajdonjogát és ellenőrzési jogát, továbbá tartsák be a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezés elvét; kéri, hogy azok a tagállamok, amelyek ezt még nem tették meg, ratifikálják az ILO bennszülött és törzsi népekről szóló 169. számú egyezményét; különös aggodalmát fejezi ki egyes megaprojektek – köztük infrastrukturális projektek, nyersanyag-kitermelő iparági projektek és energiatermelési projektek – által a vízhez és a higiénias létesítményekhez való emberi jogokra gyakorolt jelentős hatás miatt, különösen az őslakos népek esetében; ismételten hangsúlyozza, hogy fontos biztosítani, hogy valódi és átfogó emberi jogi hatásvizsgálatokat végezzenek, hogy az érintett lakossággal és civil társadalmi csoportokkal jóhiszeműen konzultáljanak, és hogy adott esetben az őslakos népek minden megaprojekthez szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezésüket adják; kéri az állami és nem állami szereplőket, hogy kerüljék azokat az intézkedéseket, amelyek veszélyeztetik az őslakos népeknek, az afrikaiak leszármazottainak és vidéki közösségeinek a földhöz, vízhez, ökoszisztémákhoz és a biológiai sokféleséghez fűződő jogait, és kéri az illetékes hatóságokat, hogy jogilag ismerjék el az őslakos népek jogcímait, bérleti viszonyait, jogait és kötelezettségeit; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy nyílt, inkluzív és részvételen alapuló konzultációkat tartsanak a vízgazdálkodással kapcsolatos főbb közpolitikai döntésekről;

22. felhívja a Bizottságot, hogy gondosan ellenőrizze, hogy a különböző fejlesztési együttműködési és külpolitikai eszközök – többek között az Európai Beruházási Bank – révén finanszírozott infrastrukturális és energetikai projektek tiszteletben tartják-e és nem veszélyeztetik-e az emberi jogokat – beleértve a vízhez és a megfelelő higiénias létesítményekhez való emberi jogot – és a fenntartható fejlődési célokat, és nem járulnak-e hozzá az őslakos népek földjeikről és területeikről való elűzéséhez;

23. hangsúlyozza, hogy nagyobb figyelmet kell fordítani a fenntartható és reziliens vízellátási és higiéniai infrastruktúrára, hogy támogassák a közösségeket a katasztrófakockázat-csökkentési intézkedések végrehajtása során, valamint a vízügyi kockázatok felmérésére szolgáló valamennyi szükséges eszköz és a korai előrejelző rendszerek felhasználása révén; felhívja a Bizottságot, hogy támogassa a Resilient Water Accelerator-t;

24. elítéli, hogy a nemek közötti egyenlőtlenségek továbbra is fennállnak az ivóvízhez és higiénias létesítményekhez való emberi jogok gyakorlása terén, és hogy e jogok hiánya nemi alapú megkülönböztetéshez vezet; aggodalommal állapítja meg továbbá, hogy ezek rendkívül rossz hatással vannak a nők jogaira, különösen a nők és lányok menstruációs higiéniai és egészséggel kapcsolatos sajátos szükségletei miatt, ami megnehezíti a nők és lányok számára, hogy biztonságos és egészséges életet éljenek; kiemeli, hogy a vízellátáshoz, valamint a megfelelő higiénias létesítményekhez és higiénias körülményekhez (WASH-létesítmények) való megfizethető hozzáférés a közegészségügy és a humán fejlődés alapvető előfeltétele, ideértve a lányok oktatáshoz való jogát is, és kitart amellett, hogy a fejlődő országokban a WASH-ágazatnak kiemelt helyet kell kapnia az uniós fejlesztési politikában;

2022. október 5., szerda

25. kéri, hogy a nőket és a lányokat védjék meg a fizikai fenyegetéstől és támadásoktól, többek között a szexuális erőszaktól, amikor vizet vételeznek háztartási célokra és az otthonukon kívüli higiéniai létesítményeket vesznek igénybe; kéri, hogy tegyenek intézkedéseket a nők és lányok háztartási célra történő vízvételére fordított idejének csökkentése érdekében, hogy enyhítsék a rossz vízellátási és szennyvízkezelési szolgáltatásoknak a lányok oktatáshoz való hozzáférése gyakorolt negatív hatását;

26. hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak az ENSZ-szel és a nemzetközi közösséggel szoros együttműködésben a külföldi segélyek kedvezményezettjeivel kell együtt dolgozniuk a globális vízszegénység felszámolása érdekében, biztosítva ugyanakkor a megfelelő higiéniai létesítményeket mindenki számára; felszólítja az összes államot, hogy teljesítsék a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény és különösen annak 14. cikke szerinti kötelezettségvállalásaikat, amely előírja, hogy a részes államok biztosítsák a vidéki térségekben élő nők számára a megfelelő életkörülményekhez való jogot többek között a higiéniai létesítmények és a vízellátás tekintetében;

27. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy alkalmazzanak transzformatív és interszekcionális, a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést a vízkészlet-gazdálkodásra és a vízellátási és szennyvízelvezetési programokra, és ennek tegyék részévé a konkrét cselekvési tervekkel és megfelelő finanszírozással kísért szakpolitikákat, összhangban az EU külső finanszírozási eszközeivel és a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervvel (GAP III) – a 2021–2025-ös időszakra szóló, az EU külső tevékenységeiben a nemek közötti egyenlőség biztosítását és a nők szerepének megerősítését célzó programmal; kéri, hogy támogassák a nők vezető szerepbe kerülését, valamint a vízzel és a megfelelő higiéniai létesítményekkel kapcsolatos döntések tervezésében, a kapcsolódó döntéshozatalban és végrehajtásban való teljes, hatékony és egyenlő részvételüket;

28. hangsúlyozza, hogy jelenleg a biztonságos ivóvízhez való hozzáférés a egyik legnagyobb probléma, különösen mivel a víztartó rétegekben található vízforrások közel 60 %-a politikai területi határokon át húzódik; emlékeztet arra, hogy a Tanács 2018. évi következtetéseiben elítélte a víz háborús fegyverként való használatát, és úgy ítélte meg, hogy „ebben az összefüggésben a nemzetközi jog megsértésének minősülhet a vízellátási infrastruktúrák megsemmisítése, a víz szennyezése, valamint a vízfolyásoknak a vízhez jutás korlátozása vagy megakadályozása céljából való elterelése”; emlékeztet arra, hogy a szándékos vízmegvonás, amely a polgári lakosság kiirtásához vezet, a Nemzetközi Büntetőbíróság alapokmánya szerint emberiség elleni bűncselekménynek minősül, és háborús bűncselekménynek is tekinthető, mivel az 1949. évi genfi egyezmények tiltják az ivóvíz-létesítmények és -készletek, valamint az öntözőberendezések elleni támadásokat vagy megsemmisítéseket;

29. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a megszállt területeken a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog megsértése azt a célt szolgálja, hogy az embereket elűzzék földjeikről, és aggodalmát fejezi ki a vízkészletekhez, -forrásokhoz és infrastruktúrákhoz való hozzáférés megtagadása miatt; emlékeztet arra, hogy minden népet, köztük a megszállás alatt lévőket is megilleti a természeti javaik feletti fennhatóság szuverén joga; sürgeti a megszálló hatalmakat, hogy tegyenek azonnali intézkedéseket a vízhez való hozzáférés és a víz egyenlő elosztásának biztosítására a megszállt területen élők számára, és – az ENSZ Közgyűlésének 2018. december 20-i, 73/255. sz. határozatával összhangban – biztosítsák különösen, hogy a megszállt területeken élők rendelkezhessenek vízkészleteik felett, beleértve a vízgazdálkodást, -kivételt és -elosztást;

30. felhívja az EU-t, hogy dolgozzon ki politikai stratégiát a megoldás elősegítésére e területeken, és ösztönözze a vízhez kapcsolódó konfliktus legfontosabb területein található országokat, hogy írják alá az ENSZ EGB Határvízi Egyezményt;

31. komoly aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a menekülttáborokban nincs megfelelő hozzáférés a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez; hangsúlyozza, hogy az államok kötelesek szavatolni a menekültek számára a megfelelő higiéniai körülményekhez és a vízhez való jogot;

32. hangsúlyozza, hogy jóllehet a víz olykor konfliktusok indikátora lehet, pozitív szerepet is játszhat a béke és az együttműködés előmozdításában; támogatja az EU diplomáciai szerepvállalását a határokon átnyúló vízügyi együttműködés – mint a békét, a biztonságot és a stabilitást segítő eszköz – terén, és hangsúlyozza az integrált vízkészlet-gazdálkodás fontosságát, valamint a humanitárius, fejlesztési és béketeremtési intézkedések közötti nagyobb kiegészítő jelleg szükségességét a sürgős szükségletek kezelése, valamint a kiváltó okok kezelését és a vízzel és a higiéniai körülményekkel kapcsolatos humanitárius válságok kialakulásának megelőzését célzó korábbi beavatkozás érdekében;

33. hangsúlyozza, hogy a vállalatoknak világszerte biztosítaniuk kell, hogy tevékenységük ne sértse a biztonságos ivóvízhez való hozzáférés emberi jogának gyakorlását, vagy ne éljen vissza e joggal, összhangban az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségére vonatkozó ENSZ-irányelvekkel és azokkal a nyilatkozatokkal, egyezményekkel és szerződésekkel, amelyekbe az ENSZ belefoglalta ezt a jogot; kéri az országokat, hogy törekedjenek a 6. fenntartható fejlődési cél keretében

2022. október 5., szerda

meghatározott célok elérésére, valamint hozzanak jogszabályokat annak biztosítása érdekében, hogy a vállalatok ne akadályozzák a megfelelő vízellátáshoz való egyenlő hozzáférést; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy konstruktívan vegyenek részt az ENSZ transznacionális vállalatok és egyéb üzleti vállalkozások tevékenységének emberi jogi vonatkozásaival foglalkozó kormányközi munkacsoportjának munkájában, azzal a céllal, hogy nemzetközi, kötelező erejű eszközt hozzanak létre az emberi jogok nemzetközi jogában a transznacionális vállalatok és más vállalatok tevékenységeinek szabályozására;

34. felhívja az uniós küldöttségeket és a tagállamok nem uniós országokban működő külképviseleteit, hogy fordítsanak különös figyelmet azokra a vállalatokra – köztük az EU-ban székhellyel rendelkezőkre –, amelyek megtagadhatják vagy alááshatják a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való jog gyakorlását; hangsúlyozza, hogy az ilyen jogsértések áldozatai számára hozzáférést kell biztosítani a hatékony bírósági vagy egyéb megfelelő jogorvoslatához, valamint panasztételi mechanizmusokhoz.

35. hangsúlyozza, hogy a nem uniós országokban működő európai vállalatoknak ugyanazon jogi kötelezettségeknek kell eleget tenniük a megerősítés és a kellő gondosság kapcsán, amelynek az unióban végzett tevékenységük során is; kiemeli annak fontosságát, hogy a kellő gondosságra vonatkozó kötelező keretrendszereken belül megelőzzék, kezeljék és enyhítsék a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi jogokra gyakorolt kedvezőtlen hatásokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy vizsgálják meg és tanulmányozzák, hogyan lehetne több információt nyújtani és átláthatóságot biztosítani a fogyasztók számára a termékek vízkészletekre gyakorolt fenntarthatósági hatásáról, többek között a vízlátnyom tekintetében is;

36. kiemeli, hogy – amint azt több ENSZ-szakértő is megállapította – a vizet túl gyakran kezelik pusztán áruként, a társadalmi és kulturális szempontokat figyelmen kívül hagyva, ami sérti az alapvető emberi jogokat, és hozzájárul a környezetkárosodás fokozódásához és a legszegényebbek és a társadalomban leginkább marginalizált helyzetben lévők kiszolgáltatottságának növeléséhez, ami ellentétben áll a fenntartható fejlődési célokkal; emlékeztet arra, hogy a vízellátás és a megfelelő higiéniai létesítmények általános érdekű szolgáltatások, nem pedig árucikkek – nem minősülnek sem luxusnak, sem fogyasztási cikknek, és ezért nem lehet velük ez utóbbiakhoz hasonlóan kereskedni; hangsúlyozza, hogy a víz véges erőforrás, és kéri a Bizottságot és a tagállamokat, hogy tegyenek megelőző intézkedéseket a globális vízhiány ellen, és támogassák a nem uniós országokat a vízhiány elleni küzdelemre irányuló intézkedések kapcsán;

37. felszólítja az államokat, hogy tegyenek jogi intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a víz a határidős piacokon pénzügyi spekuláció tárgya legyen, valamint hogy elsősorban emberi jogokon és a közjóra vonatkozó megfontolásokon alapuló megközelítést alkalmazva mozdítsák elő a víz- és szanitációs szolgáltatásokra vonatkozó irányítási keretet; felhívja az EU-t és a tagállami kormányokat, hogy mozdítsák elő és támogassák a független vízügyi szabályozó testületeket, amelyek segíthetnek az emberi jogi normák érvényesítésében;

38. emlékeztet arra, hogy amint azt az uniós vízügyi keretirányelv is elismeri, a víz nem csupán árucikk, hanem az emberi élethez és méltósághoz elengedhetetlen közjóság; megjegyzi, hogy a vízszolgáltatások általános érdekű és különleges jellegű szolgáltatások, amelyek ezért elsősorban a közérdek körébe tartoznak; emlékeztet arra, hogy az uniós külső politikák és finanszírozási eszközök, például a kereskedelmi és beruházási megállapodások, a Szomszédcsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa), valamint az európai vállalatok tevékenységei keretében fontos az ivóvízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi jog támogatása az érintett országokban;

39. hangsúlyozza, hogy a víz a közjavak közé tartozik, és garantálni kell a megfelelő, folyamatos és magas színvonalú vízellátást; felszólítja az államokat és a támogatókat, hogy fokozzák a vízellátás és a megfelelő higiéniai létesítmények – mint mindenki számára alapvető közszolgáltatások – biztosításának előmozdítását többek között olyan beruházások révén, amelyek javítják a víz- és szanitációs szolgáltatásokhoz való hozzáférést, és segítenek fenntartani a meglévő infrastruktúrát, valamint a szolgáltatások nyújtását és igénybevételét; úgy véli, hogy a vízrendszerek kapacitásának és irányításának megerősítésébe, valamint működésükbe és karbantartásukba történő beruházás alapvetően fontos a megbízható és fenntartható víz- és szanitációs szolgáltatások létrehozásához;

40. felhívja az EU-t, hogy támogassa a harmadik országokat abban, hogy biztosítsák a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való egyetemes és megkülönböztetésmentes hozzáférést, valamint a gazdaságilag vagy társadalmilag kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartások vízellátásának létfenntartáshoz szükséges minimális szintjét;

41. felhívja az EU-t, hogy ruházzon be a természetes ökoszisztémák (többek között erdők, árterületek, vizes élőhelyek stb.) védelmébe és helyreállításába is, amelyek a víztárolás, a vízkezelés, az erózió elleni védekezés, valamint a mérsékelt és szélsőséges időjárási események során gyakran költséghatékonyabb és fenntarthatóbb vízgazdálkodási megoldásokat kínálnak, mint a hagyományos infrastrukturális korrekciós intézkedések;

42. sürgeti az államokat, hogy alkalmazzák a víz és higiéniai létesítmények biztosításához leginkább alkalmas modellt, és indítsák el azt az átlátható és szilárd folyamatot, amely a vízhez és megfelelő higiéniai létesítményekhez való emberi jog tényleges gyakorlásának javulását eredményezi társadalmiukban; felhívja a kormányokat, hogy fokozzák a vízzel kapcsolatos fenntartható infrastruktúrába való közberuházásokat, és védjék a vizet mint alapvető közjóságot;

2022. október 5., szerda

43. rámutat arra, hogy a vízszolgáltatás, -kezelés és -elvezetés módjának javítása érdekében össze kell egyeztetni a vízhasználatot a természetmegőrzés, a vízszennyezés-csökkentés és a szennyvíz-újrahasznosítás terén kialakulóban lévő technológiák alkalmazásával;
44. felhívja az EU-t, hogy támogassa a fenntartható vízgazdálkodást a vízkészletek több mint 70 %-át felhasználó mezőgazdasági ágazatban, a fenntartható öntözési és víztároló rendszerekbe való beruházás, a teljes ellátási lánc mentén az édesvíz mezőgazdasági felhasználásának optimalizálása és csökkentése, az élelmiszer-pazarlás csökkentése és – a vizes élőhelyek helyreállításával – az agroökológia előmozdítása révén, valamint lehetőség szerint a – különösen a felszín alatti vizek tekintetében – vízszennyezés kockázatát hordozó növényvédő szerek és műtrágyák használatának csökkentése révén;
45. emlékeztet arra, hogy a vízhez való hozzáférés az energiafelhasználás szempontjából is kihívást jelent mind a termelés, mind a kivétel tekintetében; ezzel összefüggésben hangsúlyozza a jobb energiagazdálkodási és szennyvíz-újrafelhasználási megoldások előmozdításának fontosságát az édesvízfogyasztás szennyvízkezelésnek köszönhető korlátozása szempontjából;
46. felszólítja a Világbankot és a Nemzetközi Valutaalapot, hogy küszöböljék ki azokat a feltételrendszereket, amelyek arra kötelezik a kormányokat, hogy a támogatások és kölcsönök odaítélése, illetve a technikai segítség nyújtása ellenében privatizálják a víz- és szanitációs szolgáltatásokat;
47. felhívja a Bizottságot, hogy biztosítson megfelelő pénzügyi támogatást a vízügyi kapacitásbővítési intézkedésekhez, a meglévő nemzetközi platformokkal és intézményekkel együttműködve; támogatja az ENSZ Fejlesztési Programja által indított Globális Vízügyi Szolidaritási Platformot a helyi önkormányzatok bevonásának érdekében a vízellátással összefüggő problémák megoldásainak keresésébe; üdvözli az ENSZ 2023. évi vízügyi konferenciáját, amely lehetőséget kínál ágazatokon átnyúló megközelítések kidolgozására a vízzel kapcsolatos célok és célkitűzések elérése, valamint a 6. fenntartható fejlődési cél teljesítéséhez szükséges pályára való visszaállásra;
48. felhívja a Bizottságot és az EKSZ-t, hogy ösztönözzék a nem uniós országokat arra, hogy biztosítsák a vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való jog megsértésének eseteivel foglalkozó érdekelt felek, köztük a civil társadalmi szervezetek, valamint az őslakos és helyi közösségek számára a megfelelő erőforrásokat és a vonatkozó információkhoz való hozzáférést, és adott esetben tegyék lehetővé számukra a vízzel kapcsolatos döntéshozatali folyamatokban való érdemi részvételt annak biztosítása érdekében, hogy elkötelezettek legyenek a vízpolitika megtervezéséhez és végrehajtásához való tájékozott és eredményorientált hozzájárulás mellett; úgy véli, hogy az ivóvízhez való emberi jog érvényesítése során alapvetően fontos az emberi jogi szakértők, a civil társadalmi szervezetek és a közösségek képviselői hálózatainak előmozdítása és megerősítése minden szinten, és ennek érdekében felszólítja a kormányokat, hogy dolgozzanak ki mechanizmusokat az inkluzív vízügyi irányítási rendszer megvalósításához;
49. felhívja az EU-t, hogy segítse a harmadik országokat a szennyvízkezelési ágazatban dolgozó munkavállalók jogainak tiszteletben tartásában, érvényesítésében és előmozdításában, beleértve a méltósághoz, a biztonsághoz és az egészséghez, valamint az önszerveződéshez való jogukat;
50. ismét kiemeli, hogy a szegénységben élő embereket, különösen a nőket és a lányokat, a kisebbségeket és a fizikai és/vagy szellemi fogyatékkal élő személyeket érinti a legsúlyosabban a biztonságos és tiszta vízhez és a megfelelő higiéniai létesítményekhez való hozzáférés hiánya; hangsúlyozza, hogy a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségek gyakran a rendszerszintű egyenlőtlenségeknek vagy a kirekesztésnek tudhatók be; felhívja a kormányokat, hogy kövessék nyomon a vízhez és a higiéniai létesítményekhez való hozzáférés terén mutatkozó egyenlőtlenségeket, és hozzanak határozott intézkedéseket, például ösztönözzék a vízellátási és szennyvízelvezető és -tisztító hálózatokba – többek között az állami rendszerekbe – történő beruházásokat, előmozdítva a hatékonyságot és a vízkészletek mint szűkös erőforrás megőrzését; felhívja továbbá a kormányokat, hogy biztosítsák a megkülönböztetésmentességet a víz- és szanitációs szolgáltatásokhoz mint közjavakhoz való hozzáférés terén, biztosítva ezek mindenki számára történő rendelkezésre állását, különösen azáltal, hogy a rendszerszintű kirekesztés és megkülönböztetés megszüntetése érdekében előnyben részesítik a nők, lányok és kiszolgáltatott csoportok hozzáférését; arra ösztönzi a hatóságokat, hogy vizsgálják felül jogszabályi kereteiket, politikáikat és gyakorlataikat a víz vonatkozásában, az emberi jogi elvek és normák mentén, elősegítve a haladás útjában álló akadályok leküzdésére irányuló intézkedéseket;
51. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. október 5., szerda

P9_TA(2022)0347

Uniós válasz a növekvő európai energiaárakra**Az Európai Parlament 2022. október 5-i állásfoglalása az európai energiaárak emelkedésére adott uniós válaszból (2022/2830(RSP))**

(2023/C 132/07)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre (EUMSZ),
- tekintettel a megújuló energiaforrásokból előállított energia használatának előmozdításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽¹⁾,
- tekintettel az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. december 11-i (EU) 2018/2002 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽²⁾,
- tekintettel az épületek energiahatékonyságáról szóló 2010/31/EU irányelvre és az energiahatékonyságról szóló 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2018. május 30-i (EU) 2018/844 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽³⁾,
- tekintettel a villamos energia belső piacáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/943 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁴⁾,
- tekintettel a villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2012/27/EU irányelv módosításáról szóló, 2019. június 5-i (EU) 2019/944 európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾,
- tekintettel a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, 2017. október 25-i (EU) 2017/1938 európai parlamenti és tanácsi rendeletre ⁽⁶⁾,
- tekintettel a klímasemlegesség elérését célzó keret létrehozásáról és a 401/2009/EK rendelet, valamint az (EU) 2018/1999 rendelet módosításáról szóló, 2021. június 30-i (EU) 2021/1119 európai parlamenti és tanácsi rendeletre (európai klímarendelet) ⁽⁷⁾,
- tekintettel az energiatermékek és a villamos energia közösségi adóztatási keretének átszervezéséről szóló, 2003. október 27-i 2003/96/EK tanácsi irányelvre ⁽⁸⁾,
- tekintettel a magas energiaárak kezelését célzó vészhelyzeti beavatkozásról szóló tanácsi rendeletre irányuló bizottsági javaslatra (COM(2022)0473),
- tekintettel a „Rövid távú energiapiaci intervenciók és a villamosenergia-piac szerkezetének hosszú távú fejlesztése – Cselekvési terv” című, 2022. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2022)0236),
- tekintettel „Az emelkedő energiaárak kezelése: a cselekvés és a támogatás eszköztára” című, 2021. október 13-i bizottsági közleményre (COM(2021)0660),
- tekintettel a „REPowerEU: Közös európai fellépés a megfizethetőbb, biztonságosabb és fenntarthatóbb energiáért” című, 2022. március 8-i bizottsági közleményre (COM(2022)0108),
- tekintettel a REPowerEU tervről szóló, 2022. május 18-i bizottsági közleményre (COM(2022)0230),
- tekintettel „Az állami támogatásokra vonatkozó, az Ukrajna elleni orosz invázióval összefüggésben a gazdaság támogatását célzó ideiglenes válságkeret” című, 2022. március 23-i bizottsági közleményre (C/2022/1890),

⁽¹⁾ HL L 328., 2018.12.21., 82. o.⁽²⁾ HL L 328., 2018.12.21., 210. o.⁽³⁾ HL L 156., 2018.6.19., 75. o.⁽⁴⁾ HL L 158., 2019.6.14., 54. o.⁽⁵⁾ HL L 158., 2019.6.14., 125. o.⁽⁶⁾ HL L 280., 2017.10.28., 1. o.⁽⁷⁾ HL L 243., 2021.7.9., 1. o.⁽⁸⁾ HL L 283., 2003.10.31., 51. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel a szociális jogok európai pillérére vonatkozó cselekvési tervre,
 - tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére (UNFCCC) és különösen az annak keretében 2015-ben létrejött, 2016. november 4-én hatályba lépett Párizsi Megállapodásra,
 - tekintettel az Európai Tanács 2022. március 24–25-i ülésének következtetéseire,
 - tekintettel az éghajlatvédelmi, energetikai és környezetvédelmi állami támogatásokra vonatkozó iránymutatásokról (CEEAG) szóló, 2021. október 21-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
 - tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel a mindenki számára elérhető tisztességes és megfizethető lakhatásról szóló, 2021. január 21-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
 - tekintettel a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési tervről szóló, 2021. február 10-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel Oroszország agresszív háborúja jelentős hatást gyakorol az uniós polgárokra és gazdaságra, különösen az energia- és élelmiszerárak drámai emelkedése révén, hatalmas szenvedést okoz az ukrán népnek, és közvetlen támadást jelent az európai értékek ellen;
- B. mivel az euróövezet inflációs rátája 2022 szeptemberében fokozatosan elérte a 10 %-ot, és az euróövezet országainak csaknem fele kétszámjegyű, néhányuk pedig akár 24 %-os inflációt tapasztalt;
- C. mivel már 2020-ban, az emelkedő árak spiráljának kezdete előtt mintegy 36 millió európai nem tudta megfelelően melegen tartani otthonát; mivel az EU-ban már több mint 50 millió háztartás él energiaszegénységben, és mivel ezt a komoly kihívást tovább fogja súlyosbítani a jelenlegi energiaválság, ami késleltetheti az alapvető szükségletekhez, a gondozáshoz, az oktatáshoz és az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést, különösen a gyermekek és a fiatalok számára;
- D. mivel az európai iparágak széles spektrumában, például az acél-, az alumínium- és a műtrágya-iparban, valamint magában az energiaiparban működő üzemek kénytelenek voltak szabadságra küldeni a dolgozókat és leállítani a gyártósorokat, mert a magas gáz- és áramárak miatt a vállalkozások veszteségeket szenvednek el; mivel ezek a bezárások dominóhatással vannak a kínálati sokkhatások által sújtott egyéb iparágakra, és hosszú távon károsíthatják Európa ipari bázisát;
- E. mivel a vállalatok a magasabb nyersanyagárak, a korlátozott ellátási láncok, valamint a megnövekedett szállítási és energiaköltségek miatt a termelési költségek növekedésével küzdenek, és ehhez társul a fogyasztói magatartás változása;
- F. mivel a villamos energia emelkedő ára felerősítette a árrésre vonatkozó követelményeket a villamosenergia-termelők számára, amelyek soha nem látott mértékben fedezik értékesítéseiket a határidős piacon;
- G. mivel az energetikai és digitális átállás jelentősen növelni fogja a bizonyos típusú nyersanyagok iránti keresletet, ugyanakkor az EU csupán néhány országtól és vállalattól függ az említett anyagok beszerzése tekintetében;
- H. mivel a Covid19-válság és az Ukrajna elleni agresszív orosz háború zavart okozott az ellátási és értékláncokban, ellátási hiányt okozva és növelve a termelési költségeket;
- I. mivel a szociális jogok európai pillérének 20. elve, amely az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáféréssel foglalkozik, kimondja, hogy mindenkinek joga van a jó minőségű alapvető szolgáltatásokhoz, többek között a vízellátáshoz, a szennyvízelvezetéshez, a közlekedéshez, a pénzügyi szolgáltatásokhoz és a digitális távközléshez; mivel biztosítani kell az e szolgáltatásokhoz való hozzáférést;
- J. mivel az általános gazdasági érdekű szolgáltatásokra vonatkozó uniós keretet naprakésszé kell tenni a kiszolgáltatott fogyasztók jelenlegi helyzetétől való jobb védelme érdekében;
- K. mivel az Unió helyzetéről szóló, 2022. szeptember 14-i beszédében Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke kijelentette, hogy Oroszország továbbra is aktívan manipulálja a gázpiacunkat;

⁽⁹⁾ HL C 184., 2022.5.5., 163. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽¹¹⁾ HL C 456., 2021.11.10., 145. o.

⁽¹²⁾ HL C 465., 2021.11.17., 11. o.

2022. október 5., szerda

- L. mivel a holland azonnali gázpiacon (TTF) rögzített azonnali gázárak, amelyek az elmúlt négy évben 25 EUR/MWh alatt voltak, 2021 augusztusa óta meredeken emelkednek, különösen Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújának kezdete óta, 2022. augusztus közepén pedig több mint 200 EUR/MWh-t értek el, és azóta ezen az áron stagnálnak; mivel Oroszország intézkedései jól példázzák az EU gázpiaca elleni, provokáció nélkül indított támadást;
- M. mivel az Európai Értékpapíripiaci Hatóság (ESMA) kijelentette, hogy bár „a nyitott és jól működő árualapú származékos piacok alapvető szerepet játszanak az árazásban”, a közelmúltbeli szélsőséges stresszhelyzet miatt „a túlzott volatilitás megfékezésére irányuló intézkedések hasznosak lehetnek e piacok általános működésének javításában”; mivel az ESMA arra is rámutatott, hogy a pénzügyi eszközök piacairól szóló második irányelv (MiFID II) keretrendszere már rendelkezik egy sor volatilitáscsökkentő mechanizmusról (nevezetesen a kereskedés leállításáról és az árgallérokról), megjegyezte azt is, hogy „az elmúlt hónapokban az árualapú származtatott termékek piaci (és különösen az energiapiacok) által tapasztalt szélsőséges körülmények ellenére az uniós kereskedési helyszíneken nagyon kevésszer állították le a kereskedést”⁽¹³⁾;
- N. mivel az Unió helyzetéről szóló, 2022. szeptember 14-i beszédében Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke kijelentette, hogy a Bizottság javaslata több mint 140 milliárd EUR-t fog mozgósítani „a tagállamok számára, hogy közvetlenül enyhítsék a csapást”; mivel több tagállam ideiglenes rendszereket vezetett be az extraprofit megadóztatására;
- O. mivel a tagállamoknak kell a saját energiaszerkezetükért, a polgáraik és gazdaságaik előtt álló főbb problémák azonosításáért és megoldásáért felelős kulcsszereplőknek lenniük;
- P. mivel a villamosenergia-árak drámai emelkedése nyomást gyakorol a háztartásokra, számos európai polgárra, különösen a szegénység kockázatának kitéttekre és a kiszolgáltatott csoportokból származókra, a nem kormányzati szervezetekre, a kis- és középvállalkozásokra (kkv-k) és az iparra, és szélesebb körű társadalmi és gazdasági károkkal fenyeget;
- Q. mivel az uniós nagykereskedelmi villamosenergia-piac kialakításának az Energiaszabályozók Európai Uniók Együttműködési Ügynöksége által végzett értékelése szerint a határokon átnyúló kereskedelem 2021-ben 34 milliárd EUR haszonnal járt a fogyasztók számára, ugyanakkor segítette az áringadozás kiegyenlítésében, és fokozta az egyes tagállamok ellátásbiztonságát és az ársokkokkal szembeni ellenálló képességét;
- R. mivel az energiatakarékosság és az energiafogyasztás csökkentése megfizethető, biztonságos és tiszta lehetőséget jelent az EU Oroszországból származó fosszilis tüzelőanyagoktól való függőségének csökkentésére; mivel az uniós tagállamok a végső energiafogyasztásnak csupán 0,8 %-át takarítják meg;

Bevezető felvetések

1. úgy véli, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja és a fosszilis energiaellátás fegyverként való felhasználása drámaian súlyosbította az energiapiac jelenlegi instabilitását; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy ez a helyzet tovább növelte az energiaárakat, és így rendkívül magas inflációhoz, növekvő társadalmi egyenlőtlenségekhez, energia- és mobilitási szegénységhez, magas élelmiszerárakhoz és a megélhetési költségekkel kapcsolatos válsághoz vezetett, és hogy továbbra is fennáll különböző ágazatokban a vállalkozások bezárása és a munkanélküliség jelentős kockázata;
2. mély aggodalmát fejezi ki az EU-n belüli magas energiaárak miatt, és felhívja a tagállamokat, hogy haladéktalanul kezeljék ennek és az ehhez kapcsolódó inflációnak a háztartások jövedelmére, az egészségre és a jólétre gyakorolt hatását, különösen a legkiszolgáltatottabbak esetében, valamint a vállalkozásokra, köztük a kkv-kra és általában a gazdaságra gyakorolt hatását;
3. úgy véli, hogy a kivételes események rendkívüli vészhelyzeti intézkedéseket tesznek szükségessé, amikor az EU-nak együtt és egységesen kell fellépnie; kitart amellett, hogy az energiaár-válság leküzdése érdekében elfogadott valamennyi uniós intézkedésnek hosszú távon maradéktalanul összeegyeztethetőnek kell lennie az Unió éghajlat-politikai céljaival, többek között a zöld megállapodással, és elő kell mozdítania az EU nyitott stratégiai autonómiáját; e tekintetben kéri

⁽¹³⁾ Verena Ross, az ESMA ügyvezető igazgatója levele John Berrigannak, a Bizottság Pénzügyi Stabilitási Főigazgatóságának főigazgatójának, 2022. szeptember 22.

2022. október 5., szerda

a Bizottságot, hogy elemezze az uniós és nemzeti vészhelyzeti intézkedések kumulatív hatásait, biztosítva, hogy azok összhangban legyenek a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérésére irányuló uniós célkitűzéssel; kitart amellett, hogy valamennyi javasolt intézkedésnek el kell ismernie a nemzeti körülmények sokféleségét, és ezért biztosítani kell a végrehajtásukhoz szükséges rugalmasságot; felszólítja a tagállamokat és a gazdasági szereplőket, hogy tanúsítsanak nagyobb szolidaritást a válság tisztességes kezelése érdekében;

4. megismétli a 2022. májusi felszólítását az orosz olaj-, szén-, nukleáris üzemanyag- és gázimport azonnali és teljes embargójára, valamint az Északi Áramlat 1 és 2 teljes leállítására;

A polgárookra és a gazdaságra gyakorolt hatások

5. sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák a megfizethető és tiszta fűtéshez és villamos energiához való hozzáférést, és kerüljék el, hogy az embereknek választaniuk kelljen az étkezés vagy a fűtés között; figyelmezteti a tagállamokat, hogy azokat a fogyasztókat, akik nem engedhetik meg maguknak növekvő energiaszámláik kifizetését, nem szabad kizárni az energiaszolgáltatásból, és hangsúlyozza, hogy el kell kerülni a kilakoltatásokat azon kiszolgáltató háztartások esetében, amelyek nem tudják kifizetni számláikat és bérleti költségeiket; hangsúlyozza, hogy jobban meg kell védeni a fogyasztókat a rögzített árú szerződések szolgáltatók általi felfüggesztésével vagy visszavonásával szemben, és meg kell akadályozni, hogy a fogyasztók aránytalanul magas összegű előleget fizessenek a gázért és a villamos energiáért; felhívja a Bizottságot, hogy mérje fel, hogy szükség van-e szigorúbb szerződésüket megelőző tájékoztatási követelményekre az energiaágazatban, különösen a távértékesítés tekintetében;

6. mély aggodalmát fejezi ki a magas energiaárak háztartásokra és vállalkozásokra gyakorolt hatása miatt, valamint a nekik az egyes tagállamok által juttatott támogatások nyújtását illetően mutatkozó eltérések miatt, miként ez a közelmúltbeli bejelentésekből is kiderül; hangsúlyozza, hogy a megosztó egyoldalú fellépések helyett példa nélküli szolidaritásra és közös válasra van szükség a tagállamok részéről; kéri egy olyan, uniós szolidaritási alap létrehozását, amely a pandémiás helyreállítási alap léptékében a tagállamoknak nyújtott közös hitelfelvételen és támogatásokon alapul, és amely az energiahatékonyságba, a felújításba és a megújuló energiaforrásokba történő beruházások finanszírozása révén kezelni fogja a magas energiaárakat és az éghajlati vészhelyzetet;

7. felhívja a tagállamokat, hogy sürgősen tartsák fenn és erősítsék meg azokat az állami, szociális és kulturális szolgáltatásokat, amelyeket az emelkedő energiaárak egyre több rászoruló számára veszélyeztetnek, beleértve a helyi hatóságok által kezelt szolgáltatásokat, például a szociális lakásokat, az állami fürdőket, az oktatási intézményeket és a kórházakat; emlékeztet arra, hogy a válság a helyi hatóságokat is sújtotta, és ezeket is védeni kell;

8. felhívja a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki terveket és stratégiákat a lakhatás, az alapvető szociális szükségletekhez való hozzáférés, a szociális infrastruktúra védelme, a kritikus egészségügyi szolgáltatások és a kkv-knak nyújtott pénzügyi támogatás terén; kiemeli, hogy ennek a támogatásnak különösen a legkritikusabb helyzetben lévő népességcsoportokra kell irányulnia;

9. hangsúlyozza, hogy a tagállamok háztartásai jelentős kihívásokkal néznek szembe, például vásárlóerejük csökkenésével; kiemeli, hogy Európában sok ember már korábban is kiszolgáltató helyzetben volt, és figyelmeztet arra, hogy a kapcsolódó infláció – különösen az emelkedő élelmiszer- és energiaárak – elviselhetetlenné teheti a helyzetet az alacsony jövedelmű háztartások számára, és ez egyre inkább érinti a középosztályt is; felhívja a tagállamokat, hogy a válság időtartama alatt fontolják meg az alapvető élelmiszerek héa alóli mentesítését az egész EU-ban, az alapvető árukhoz való hozzáférés megkönnyítése, valamint az élelmiszerhiány és az emelkedő lakásárak kezelése érdekében;

10. hangsúlyozza, hogy a meglévő keret lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy ideiglenesen mentesítsék a háztartásokat a villamos energiára, a földgázra, a szénre és a szilárd tüzelőanyagokra vonatkozó adó alól, vagy ezekre csökkentett adómértéket alkalmazzanak; ösztönzi a tagállamokat, hogy teljes mértékben használják ki az energiatermékekre kivetett adók csökkentésére irányuló meglévő lehetőségeket; felhívja a Bizottságot, hogy vegye fontolórá, hogy a háztartásokra és a vállalkozásokra nehezedő terhek enyhítése érdekében lehetőséget biztosít a tagállamoknak arra, hogy további ideiglenes mentességeket vagy kedvezményeket vezessenek be a jövedéki adók és az energiaadók tekintetében;

11. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy tájékoztassák a polgárokat és a vállalkozásokat, különösen a kkv-kat arról, hogy hogyan tudnak felkészülni az elkövetkező télre, hogyan javíthatják az energiahatékonyságot és hogyan csökkenthetik energiaigényüket, beleértve a megélhetési költségekkel és az energiaköltségekkel kapcsolatos gyakorlati, hatékony és reális megtakarítási tippeket, valamint a fogyasztói jogokra vonatkozó tájékoztatást; ösztönzi a tagállamokat, hogy támogassák az energiatakarékos eszközöket a kiszolgáltató helyzetben lévő háztartások számára;

12. kéri a tagállamokat, hogy fontolják meg ideiglenes támogatás nyújtását a kiszolgáltató helyzetben lévő közlekedési felhasználók számára, hogy segítsék őket az áremelkedés elviselésében, többek között tömegközlekedési utalványok révén; felszólít strukturális politikák elfogadására a megbízható és megfizethető tömegközlekedési hálózatok és az aktív mobilitási módok, például a kerékpározás vagy a gyaloglás további előmozdítása érdekében;

2022. október 5., szerda

13. felhívja a tagállamokat, hogy kezeljék az energiaválság munkaerőpiacra gyakorolt hatását azáltal, hogy támogatják azokat a munkavállalókat, akik ideiglenesen „technikai munkanélküliségre” kényszerültek, mivel a munkáltatók kénytelenek voltak korlátozni vagy felfüggeszteni tevékenységüket, ideértve az egyéni önfoglalkoztatókat is, és azáltal, hogy segítséget nyújtanak a kisvállalkozásoknak az alkalmazottak megtartásához és tevékenységük fenntartásához; emlékeztet arra, hogy a csökkentett munkaidős foglalkoztatás a világválság idején értékesnek bizonyult, és azt a munkahelyek megszűnésének elkerülése érdekében végre kell hajtani, szükség esetén uniós pénzügyi támogatással; felhívja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy erősítsék meg a szükséghelyzeti munkanélküliségi kockázatokat mérséklő ideiglenes támogatást nyújtó európai eszközt (SURE) a csökkentett munkaidős foglalkoztatás, a munkavállalók jövedelme és az energiaárak emelkedése miatt ideiglenesen elbocsátott munkavállalók támogatása érdekében;

14. felhívja a tagállamokat, hogy támogassák a vállalatokat az emelkedő árakkal szemben, a munkáltatók és a munkavállalók képviselőivel konzultálva a legnagyobb hatást elszenvedő ágazatokban, és hajtsanak végre a válságellenes intézkedéseket többek között szociális párbeszéd és kollektív tárgyalások révén; felhívja a Bizottságot, hogy tegye meg a szükséges intézkedéseket az energiaigényes iparágak megsegítésére, beleértve megfelelő garanciák nyújtását a környezetvédelem és a foglalkoztatás fenntartása terén;

15. hangsúlyozza, hogy a szociális garanciák kulcsfontosságúak a jelenlegi válságban, és sürgeti a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vonják be a szakszervezeteket a válságkezelési intézkedések szociális párbeszéd révén történő kidolgozásába és végrehajtásába;

16. elismeri, hogy a magas energiaárak és az ellátási láncokon belüli zavarok halmozott hatásaként veszélybe kerülhetnek az európai vállalkozások és az általuk biztosított munkahelyek; kéri, hogy haladéktalanul csökkentsék a vállalkozásokra, különösen a kkv-kra nehezedő terheket;

17. hangsúlyozza, hogy az Európai Központi Bank (EKB) monetáris politikájának elsődleges célja az árstabilitás fenntartása, és azáltal annak biztosítása, hogy az infláció alacsony, stabil és kiszámítható legyen; emlékeztet arra, hogy az EKB által célul kitűzött inflációs ráta 2 %;

Éghajlat-politikai kötelezettségvállalások, megújuló energiaforrások alkalmazása, energiahatékonyság és infrastruktúra

18. emlékeztet arra, hogy a legolcsóbb energia az, amit nem használunk el, és hogy az energiahatékonyság és az energiatakarékossági intézkedések nemcsak rövid távon segítik az EU-t, hanem az Unió 2030-ra vonatkozó, az „Irány az 55 %!” intézkedéscsomagban és a RePowerEU kezdeményezésben foglalt éghajlat-politikai kötelezettségvállalások teljesítését, például a gázimport és -fogyasztás csökkentését is elősegítik;

19. úgy véli, hogy az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérése hatékonyabbá, fokozottabban a megújuló energiaforrásokon alapulóvá, a válságokkal szemben erősebbé és a külső sokkhatásokkal szemben ellenállóbbá teszi energiarendszereinket, stabil és megfizethető energiát biztosít, és hozzájárul a nyitott stratégiai autonómiához;

20. felhívja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy gyorsítsák fel a megújuló energia alkalmazását, mivel ez a legjobb módja a földgáztól való függés megszüntetésének és az Unió éghajlatváltozással kapcsolatos kötelezettségvállalásainak teljesítésének; emlékeztet az (EU) 2018/2001 irányelv folyamatban lévő átdolgozásaira (RED III és RED IV), és meg van győződve arról, hogy a jogalkotási eljárások gyors lezárása Uniószerint fel fogja gyorsítani a megújuló energia elterjedését;

21. hangsúlyozza, hogy a lakossági fűtést intelligens villamosítás és megfizethető, megújuló energiaforrásokon alapuló távfűtési megoldások révén kell dekarbonizálni; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy növeljék az épületfelújítások támogatását, és biztosítsanak megfelelő finanszírozást az energiahatékonysági intézkedésekre irányuló beruházásokhoz, különösen a legrosszabb energiahatékonyságú épületek és a legveszélyeztetettebb városrészek esetében; üdvözli néhány tagállam azon döntését, hogy betiltja a gázkazánok beszerelését az új épületekben; kiemeli a napenergia épületekben történő felhasználásának, valamint a közeli megújuló energiaforrások, a hőszivattyúk és más gyors és könnyen telepíthető megoldások mielőbbi bevezetésének fontosságát és azonnali pozitív hatását;

22. ösztönzi a Bizottságot és a tagállamokat, hogy gyorsítsák fel a megújuló energiaforrások alkalmazását, különösen az adminisztratív akadályok felszámolása, valamint az engedélyezési eljárások egyszerűsítése és felgyorsítása révén, többek között a háztartások esetében;

23. támogatja azt az elképzelést, hogy a REPowerEU részeként árverés útján értékesítsenek kibocsátási egységeket az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerében, 20 milliárd euró bevételt generálva és ezáltal lehetővé téve az orosz gáztól és olajtól való függőségünk csökkentéséhez szükséges infrastruktúra finanszírozását, beleértve a megújuló energiába és az energiahatékonyságba történő beruházásokat; kéri e beavatkozás felgyorsítását annak érdekében, hogy a szükséges bevételek 2025 végére rendelkezésre álljanak; üdvözli, hogy ez rövid távon csökkentheti a kibocsátáskereskedelmi rendszer

2022. október 5., szerda

árait, és ezáltal az ipar számára a villamosenergia-árakat és az energiaköltségeket, ugyanakkor elismeri, hogy nem a kibocsátáskereskedelmi rendszer az energiaárak közelmúltbeli emelkedésének fő mozgatórugója; megerősíti a 2030-ra vonatkozó saját éghajlat-politikai célkitűzéseit, amelyekkel a kibocsátáskereskedelmi rendszert érintő ezen beavatkozás teljes mértékben összhangban van;

24. hangsúlyozza, hogy a valós idejű villamosenergia-árjelzések rugalmasabb keresletet nyithatnak meg, ami viszont csökkenti a drága és gázigényes ellátási csúcsigényeket; felhívja ezért a tagállamokat, hogy csúcsidekben az ipari villamosenergia- és gázkereslet csökkentése érdekében továbbfejlesztett hálózatok, forgalomképes, alacsony kibocsátású energiatermelés és a különféle nagyléptékű és hosszú távú energiátárolási technológiák révén kezeljék jobban az uniós villamosenergia-rendszerek rugalmassági igényeit;

25. felhívja a tagállamokat, hogy maradéktalanul ültessék át az (EU) 2018/2001 irányelvet, különösen az energiaközösségek létrehozása előtt álló akadályok felszámolása érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy fogadjanak el további intézkedéseket a megújulóenergia-önellátás érdekében; felhívja a tagállamokat, hogy teremtsék meg a megfelelő feltételeket ahhoz, hogy településenként legalább egy megújulóenergia-közösség jöjjön létre annak érdekében, hogy a polgárok előállíthassák, fogyaszthassák, tárolhassák és továbbértékesíthessék saját megújuló energiájukat;

26. felszólít az energiahatékonysági irányelvvel kapcsolatos, folyamatban lévő jogalkotási eljárás felgyorsítására, mivel annak rendelkezései segítenek fogják a felhasználókat energiafogyasztásuk és ezáltal energiakiadásaik csökkentésében;

27. hangsúlyozza, hogy egy valóban reziliens európai energiahálózatot biztosító, teljes mértékben integrált egységes energiapiac létrehozása, beleértve – az Ibériai-félsziget és Franciaország közöttihez hasonló – új rendszerösszekötők építését, valamint a jobb kereskedelmi platformok létrehozását, rövid távon enyhítené a vállalkozásokra és a fogyasztókra nehezedő árnnyomást, hosszú távon pedig megteremtené az energiatfüggetlenséget és a rezilienciát; elismeri, hogy az EU belső energiapiacának reformját következetesebben kell folytatni, a túlzottan nagyfokú függőségeket el kell kerülni, és a kulcsfontosságú infrastruktúráknak az EU kezében kell maradniuk; úgy véli, hogy minden lehetőséget napirenden kell tartani a megfizethető energiaárak fenntartása és a klímasemlegesség elérése érdekében;

28. hangsúlyozza, hogy a megújuló energiába, az energiahatékonyságba és a szükséges infrastruktúrába történő beruházások – beleértve a célzott, jól definiált, határokon átnyúló projekteket, valamint a Next Generation EU-n és a REPowerEU-n keresztül megvalósuló beruházásokat – segítik az EU-t az energetikai szuverenitás, a nyitott stratégiai autonómia és az energiabiztonság elérésében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az engedélyezési folyamat megkönnyítése révén gyorsítsák fel a megújuló energián és a tiszta hidrogénon alapuló kulcsfontosságú infrastrukturális projekteket, kellően figyelembe véve a nyilvánosság részvételét és a környezeti hatásvizsgálati eljárásokat;

29. megjegyzi, hogy egyes tagállamok újragondolják az atomenergia- és széntermelés fokozatos megszüntetésére irányuló terveiket, amennyiben ezen erőművek hozzájárulhatnak az EU energiaellátásának biztonságához és az energiaárak alacsony tartásához; úgy véli, hogy a meglévő atomerőművek üzemidejét úgy kell meghosszabbítani, hogy közben biztosítsák azok biztonságos üzemeltetését, valamint a nukleáris hulladékok helyes kezelését és ártalmatlanítását; kiemeli, hogy a szénalapú létesítmények leállítását csak ideiglenesen szabad elhalasztani, az csak a jelenlegi válság idejére szólhat, és konkrét ütemtervnek kell kísérnie a más energiaforrásokkal való helyettesítésükre vonatkozóan;

30. emlékeztet arra, hogy az EU-ban a villamos energia mintegy negyedét és az alacsony szén-dioxid-kibocsátású villamos energia felét atomenergiából állítják elő; megjegyzi, hogy míg egyes tagállamok ellenzik az atomenergiát, több tagállam új atomerőművek építésére készül; megismétli, hogy továbbra is teljes mértékben a tagállamok felelősek energiaszerkezetük meghatározásáért, a polgáraik és vállalkozásaik számára megfizethető, stabil és tiszta energiát biztosító lehetőségek kialakításáért, valamint az uniós éghajlat- és energiapolitikai célok eléréséhez való hozzájárulásuk legmegfelelőbb módjának megválasztásáért, figyelembe véve az egyes tagállamok sajátosságait és korlátait;

31. legmélyebb aggodalmát fejezi ki az Északi Áramlat infrastruktúráján a közelmúltban elkövetett szabotázs miatt, amely német becslések⁽¹⁴⁾ szerint az egyik legerősebb üvegházhatást okozó gázból 300 000 tonnát bocsátott a légkörbe, ami az ENSZ Környezetvédelmi Programja szerint az eddigi legnagyobb mértékű egyszeri metánkibocsátás lehet; rámutat arra, hogy e robbanás és metánszivárgás hatásai hogyan járulnak hozzá az éghajlatváltozáshoz és a légszennyezéshez, aláírva az EU éghajlat-politikai erőfeszítéseit, továbbá rámutat a robbanások és az azt követő gázszivárgások tengeri

⁽¹⁴⁾ Német Szövetségi Környezetvédelmi, Természetvédelmi, Nukleáris Biztonsági és Fogyasztóvédelmi Minisztérium.

2022. október 5., szerda

39. üdvözlí a javasolt tanácsi rendelet által a magas energiaárakkal és az energiaellátás biztonságával kapcsolatos problémák kezelése érdekében bevezetett, energiaigénnyel kapcsolatos kötelezettségeket és célokat; sürgeti a tagállamokat, hogy biztosítsák, hogy a fenti kötelezettségek végrehajtása érdekében általuk elfogadott intézkedések ne rójanak további terheket a kiszolgáltatók helyzetben lévő háztartásokra és fogyasztókra, a vállalkozásokra, a kkv-kra vagy az energiaszegénységben élőkre;

40. tudomásul veszi a Bizottság azon szándékát, hogy megvitassa a villamosenergia-piac szerkezetének reformját, és készen áll arra, hogy gondosan elemezzen minden javaslatot; úgy véli, hogy a villamosenergia-piac bármilyen reformjának összhangban kell lennie az EU éghajlat-politikai célkitűzéseivel, nevezetesen azzal, hogy 2050-ig megvalósuljon a klímasegesség az EU-ban, és hogy a villamosenergia-piacoknak megfelelő árjelzést kell adniuk a dekarbonizációba való beruházáshoz, és lehetővé kell tenniük a polgárok és az iparágak számára, hogy élvezzék a biztonságos, megfizethető és tiszta energia előnyeit, ugyanakkor foglalkozni kell a villamosenergia-piacon jelentkező aránytalan nyereség kérdésével; felhívja a Bizottságot, hogy elemezze a villamosenergia-árak gázáraktól való függetlenítésének lehetőségét;

41. felhívja a Bizottságot, hogy elemezze, szükség van-e további intézkedések bevezetésére a válság kezelése érdekében, beleértve a nagykereskedelmi és importárakra vonatkozó ideiglenes plafon megállapítását; felhívja a Bizottságot, hogy pozitív elemzést követően tegyen javaslatot a csővezetéseken keresztül – elsősorban Oroszországból – érkező gázbehozatalra vonatkozó megfelelő árplafonra; ösztönzi a Bizottságot és a Tanácsot, hogy az EU tárgyalási pozíciójának megerősítése és az importköltségek csökkentése érdekében korszerűsítsék az uniós energiaplatformot, és alakítsák át az energiaforrások közös beszerzésének eszközévé; üdvözlí a Bizottság azon döntését, hogy munkacsoportot hoz létre a gázárak harmadik országgal történő megtárgyalására;

42. üdvözlí, hogy a Bizottság a tagállamok kérésére megvizsgálja, hogyan lehetne likviditási támogatást nyújtani azoknak a vállalatoknak, amelyek a határidős villamosenergia- és földgázpiacokon magas letéti felhívásokkal szembesülnek;

Spekuláció az energiapiacokon

43. emlékeztet arra, hogy az Ukrajna elleni orosz agresszív háború okozta energiaellátási zavarok fokozták a volatilitást és az instabilitást a származtatott energiaügyletek piacain, és hogy ez dominóhatást fejthet ki a pénzügyi piacokra;

44. felszólít a piaci alapú és tőzsdén kívüli gázkereskedelem és a beszerzési árak fokozott átláthatóságára és szabályozási felügyeletére;

45. üdvözlí a Bizottság Versenypolitikai Főigazgatósága által a Gazprom ellen az erőfölényével való visszaélés miatt indított trösztellenes pert, és sürgeti a Bizottságot, hogy mielőbb zárja le az eljárást és fogadja el a szükséges határozatokat; hangsúlyozza, hogy a Bizottságnak minden rendelkezésre álló versenyjogi eszközt fel kell használnia az energiapiacokon a piaci torzulások, a tisztességtelen árak és az ármanipulációk kezelésére; úgy véli, hogy a villamosenergia- és gázágazatban a versenyjog megsértésének magállapításakor a Bizottságnak korrekciós intézkedésként fontolóra kell vennie strukturális intézkedések alkalmazását is;

46. megjegyzi, hogy a Bizottság elismeri⁽¹⁶⁾, hogy Európában manipulációk tapasztalhatók a gázpiacon, ami viszont hatással van a villamosenergia-árakra; felszólít a spekuláció és a manipuláció felszámolására a gázpiacon, és kéri, hogy hozzanak intézkedéseket a TTF és a piacon való jelenlétre jogosult szervezetek működésével kapcsolatban; úgy véli, hogy ezek az intézkedések magukban foglalhatják túlzott áringadozások esetén a TTF-ben a kereskedés leállítására vonatkozó mechanizmus, illetve árgallérok alkalmazását, az ESMA javaslatának megfelelően, a szerződések indexálásának a TTF gázkereskedési ponttól való függetlenítése érdekében; üdvözlí az Európai Bizottság javaslatát, hogy vizsgálják meg a vezetékes gázra és a cseppfolyósított földgázra vonatkozóan a TTF helyett alternatív uniós referenciaértékek kidolgozásának lehetőségét; felszólítja a Bizottságot, különösen a Versenypolitikai Főigazgatóságot és az ESMA-t, hogy szorosan kövessék nyomon az európai gázpiacot a piaci erőfölény vagy az átláthatóság hiányának lehetséges esetei tekintetében;

47. felhívja az illetékes hatóságokat, hogy vizsgálják ki, jelentsék és kezeljék általában az árupiacokon és különösen a gázpiacon felmerülő piaci visszaélés vagy piaci manipuláció lehetséges eseteit;

48. felhívja a Bizottságot, hogy alaposan vizsgálja meg a pénzügyi szereplők azon tevékenységeit, amelyek hozzájárultak a szén-dioxid-ár ingadozásához; sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen lépéseket a spekulatív tőke ETS kibocsátási egységek piacára gyakorolt hatásának megszüntetése érdekében;

⁽¹⁶⁾ Ursula von der Leyennek, a Bizottság elnökének nyilatkozata az energiáról, 2022. szeptember 7.

2022. október 5., szerda

o

o o

49. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0349

Az emberi jogok helyzete Haitin, különösen a csoportos erőszak vonatkozásában

Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az emberi jogok helyzetéről Haitin, különösen a bűnbandák által elkövetett erőszakos cselekményekkel kapcsolatban (2022/2856(RSP))

(2023/C 132/08)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Haitiról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a haiti helyzetről szóló, 2021. május 20-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa Haitival foglalkozó egyetemes időszakos felülvizsgálatának 2022. július 4-én elfogadott eredményére,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2022. július 15-i 2645(2019) számú határozatára,
- tekintettel az ENSZ Humanitárius Ügyeket Koordináló Hivatalának Haitiról szóló 2022. évi jelentéseire, különösen a társadalmi nyugtalanság humanitárius helyzetre gyakorolt hatásáról szóló, 2022. szeptember 23-i jelentésre,
- tekintettel Jean Victor Génés külügyminiszter 2022. szeptember 24-én az ENSZ Közgyűlése előtt mondott beszédére,
- tekintettel az ENSZ főtitkárának az ENSZ haiti integrált irodájáról szóló, 2022. február 15-i jelentésére,
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, amelyet 1948. december 10-én fogadtak el,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966. december 16.),
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló, 1979. december 18-i egyezményre,
- tekintettel az Emberi Jogok Amerikai Egyezményére (1969. november 22.),
- tekintettel a gyermek jogairól szóló, 1989. november 20-i nemzetközi egyezményre és annak három fakultatív jegyzőkönyvére,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Szervezetének az igazságszolgáltatás függetlenségére vonatkozó, 1985. szeptember 6-i alapelveire,
- tekintettel az Egyetemes Bírói Chartára (1999. november 17.) és az Ibér-Amerikai Bírák Alapokmányára (2001. május),
- tekintettel az egyrészt az afrikai, karibi és csendes-óceáni államok, másrészt az Európai Közösség és tagállamai között kötött, Cotonouban 2000. június 23-án aláírt partnerségi megállapodásra ⁽²⁾ (Cotonoui Megállapodás),
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének az EU–karibi közös partnerségi stratégiáról szóló, 2012. június 26-i közös közleményére (JOIN(2012)0018),
- tekintettel az egyrészt a CARIFORUM-államok, másrészt az Európai Közösség és tagállamai között létrejött gazdasági partnerségi megállapodásra ⁽³⁾,
- tekintettel a Haiti Köztársaság 1987-es alkotmányára,
- tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL C 15., 2022.1.12., 161. o.

⁽²⁾ HL L 317., 2000.12.15., 3. o.

⁽³⁾ HL L 289., 2008.10.30., 3. o.

2022. október 6., csütörtök

- A. mivel Haiti humanitárius helyzete az elmúlt években folyamatosan romlott az országban tapasztalható folyamatos bizonytalanság miatt; mivel Jovenel Moïse elnök 2021. júliusi meggyilkolása óta drámaian megerősödtek a bűnbandák, ami megerősítette a bizonytalanság mindenütt jelen lévő érzését a haiti lakosság számára; mivel a fokozódó erőszak és az emberi jogi visszaélések eszkalálódása 1,5 millió embert érintett, és további 19 000 személy kényszerült lakóhelye elhagyására, és 1,1 millióan szorulnak segítségnyújtásra; mivel ez a társadalmi-politikai és gazdasági válság, amelyet az általános bizonytalanság és a bandák okozta válság tovább erősít, humanitárius katasztrófává alakul; mivel jelentések szerint nőtt a hivatalos rendőri erők által alkalmazott erőszakos intézkedések száma;
- B. mivel 2022. szeptember 11-én a haiti kormány bejelentette, hogy a szociális programokra jutó bevételek növelése érdekében mintegy 400 millió USD-vel csökkenteni fogja az üzemanyag-támogatásokat, ami fokozott zavargásokhoz és a kulcsinfrastruktúrák egymással szövetkezett bandák általi elfoglalásához vezetett; mivel az országban hónapok óta benzinhiány tapasztalható; mivel a Varreux olajterminálhoz való hozzáférést – ahol a készletek 70 %-a koncentrálódik – fegyveres bandák ellenőrzik; mivel az országban termelt villamos energia közel 86 %-a kőolajtermékekből származik; mivel a hiány miatt a kórházak és az egészségügyi központok tevékenységük csökkentésére, sőt beszüntetésére kényszerültek;
- C. mivel Haitin, ezen belül Port-au-Prince-ben legalább 200 banda működik, amelyek kulcsfontosságú kikötőket és utakat tartanak ellenőrzésük alatt; mivel ezek a bandák, amelyek közül egyesek állami szereplőkhöz kötődnek, és állítólag politikusokkal is kapcsolatba hozhatók, a rendelkezésükre álló nagyobb erőforrások és fegyverek révén a kormányzat destabilizálásával fenyegetnek; mivel egyes haiti politikusok és vezető üzletemberek állítólag pénzt és fegyvert biztosítottak a bandáknak és más bűnözői csoportoknak a kormányellenes tiltakozások elfojtásáért cserébe; mivel a bandák hatalmat és ellenőrzést gyakoroltak egyes területek, az üzemanyaghoz való hozzáférés és a humanitárius segélyek célba juttatása felett, megkérdőjelezve a haiti nemzeti rendőrség és más állami intézmények fennhatóságát és akadályozva a nemzeti rendőrség küzdelmét a kábítószer-kereskedelem és más bűncselekmények ellen;
- D. mivel az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala szerint 2022. január és június vége között 934 gyilkosság, 684 személyi sérülés és 680 emberrablás történt Port-au-Prince-ben; mivel 2022 júliusában a bandák közötti erőszakhullám következtében több mint 470 gyilkosság történt, amelyek közel fele a Cité Soleil kerületre összpontosult; mivel az áldozatok többsége nem vett részt közvetlenül bandák tevékenységében, de a bandatagok közvetlen célpontjaivá váltak; mivel számos esetben előfordult a nőkkel és lányokkal szemben elkövetett ismétlődő csoportos nemi erőszak, ami megerősíti a nemi alapú erőszak szisztematikus alkalmazását; mivel a haiti nemzeti emberi jogi védelmi hálózat 2022. augusztusi jelentése szerint több tucat nő és lány esett áldozatul a bandák által Port-au-Prince-ben elkövetett tömeges nemi erőszaknak;
- E. mivel 2022. június 10-én bandák kerítették hatalmukba az Igazságügyi Palotát; mivel a biztonsági kockázatok miatt az Igazságügyi Palota 2018 óta jelentős részben nem működik, ami akadályozza az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést az országban; mivel a helyreállítás lehetőségét kizárva ellopták vagy megsemmisítették olyan ügyek aktáit, amelyek döntő bizonyítékokat tartalmaztak a bandák által 2018 óta elkövetett több mérszárlás vonatkozásában;
- F. mivel Haiti rendkívül ingatlansági helyzete veszélyezteti a kiszolgáltatott személyeket segítő, kritikus fontosságú humanitárius műveleteket; mivel a déli félszigetre vezető út 2021 óta tartó teljes lezárása elszigetelt 3,8 millió embert, akik Port-au-Prince-től délre eső megyékben élnek; mivel ez a helyzet megakadályozta, hogy az ENSZ ügynökségei és humanitárius szervezetei segítséget nyújtsanak a lakosságnak ezeken a területeken, miközben az ENSZ becslései szerint 1,1 millió ember szorult segítségre;
- G. mivel a bandák szándékosan célba vették és fosztogatták az élelmiszersegély-készleteket, többek között 2022. szeptember 15-én, amikor kifosztották az Élelmezési Világprogram Gonaïves-ban található, közel 100 000 iskolás gyermek és a legkiszolgáltatottabb családok élelmezésére szolgáló, 1 400 tonna élelmiszert tároló raktárát; mivel 2022-ben az ENSZ és más nem kormányzati szervezetek legalább 6 millió USD értékű készletet veszítettek, ami több mint 410 000 embernek nyújthatott volna segítséget;
- H. mivel az Élelmezési Világprogram szerint 4,4 millió haiti polgár, azaz a lakosság több mint egyharmada küzd az élelmiszer-ellátás bizonytalanságával, és 217 000 gyermek szenved mérsékelt vagy súlyos alultápláltságtól; mivel Haiti különösen ki van téve a globális élelmiszer- és üzemanyagpiac sokkhatásainak, mivel a gabonafélékből 70 %-ban behozatalra szorul; mivel Oroszország ukrajnai háborúja következtében Haiti már most 26 %-os inflációval küzd, ami megnehezíti a családok számára, hogy élelmiszert és egyéb szükséges árucikkeket vásároljanak, vagy hogy értékesítsék terményeiket a helyi piacokon;
- I. mivel az újságírók az erőszakos cselekmények kiemelt célpontjai; mivel 2022. szeptember 11-én a Cité Soleil kerületben agyonlőttek két újságírót, Tayson Latigue-ot és Frantzsen Charles-t, majd elégették holttestüket;

2022. október 6., csütörtök

- J. mivel az emberi jogi és humanitárius helyzet továbbra is gyorsan romlik, a haiti menedékkérők korlátozottan férnek hozzá a nemzetközi védelemhez, és számos emberi jogi visszaélésnek vannak kitéve a befogadó országokban, beleértve a fogva tartást, a jogellenes visszafordítást és a zsarolást; mivel a Nemzetközi Migrációs Szervezet szerint 2022. január 1. és február 26. között 25 765 személyt utasítottak ki vagy deportáltak vissza Haitira a szomszédos országokból; mivel több nem kormányzati szervezet figyelmeztetése szerint a haiti menedékkérőket önkényes fogva tartásnak, valamint diszkriminatív és megalázó bánásmódnak vetik alá; mivel a haiti migránsok kitoloncolása és visszaküldése hozzájárul az ország humanitárius helyzetének romlásához;
- K. mivel a romló biztonsági, gazdasági és szociális helyzet miatt a haiti kormány úgy határozott, hogy a tanév kezdetét 2022. szeptember 5-ről október 3-ra halasztja, és az új tanév még bizonytalan; mivel az ENSZ Gyermekalapja (UNICEF) közölte, hogy a jelentések szerint félmillió gyermek marad ki az iskolából Port-au-Prince-ben, és 1 700 iskolát kellett bezárni a fővárosban; mivel a 15 éves vagy annál idősebb haitiak mintegy fele írástudatlan, az ország oktatási rendszere rendkívül egyenlőtlen, az elérhető oktatás minősége alacsony, és a magas tandíjak kizárják az alacsony jövedelmű családokból származó gyermekek többségét;
- L. mivel az ország legkiszolgáltatottabb közösségei drámai árvizekkel és a súlyos erdőirtás okozta talajerózióval szembesülnek, ami a mezőgazdasági termelékenység csökkenéséhez vezet; mivel a lakosság több mint egyharmada nem jut tiszta vízhez, kétharmaduk pedig csak korlátozottan vagy egyáltalán nem rendelkezik higiénés szolgáltatással; mivel a lakosság több mint fele a szegénységi küszöb alatt él, és sokan az önellátó gazdálkodásra támaszkodnak; mivel az ország erősen függ a külső bevételektől; mivel a 2021. évi globális éghajlati kockázati index szerint Haiti az elmúlt 20 évben az éghajlati veszélyek által leginkább sújtott országok közé tartozik;
- M. mivel a biztonsági helyzet nagymértékben befolyásolja az EU haiti szerepvállalásának célkitűzéseit, beleértve a fenntartható és transzformatív eredményekre összpontosító fejlesztési menetrend bevezetését olyan kérdésekben, mint az oktatás és az élelmiszerbiztonság, valamint a Bizottság polgári védelmi és humanitárius segítségnyújtási műveleteinek erőfeszítéseit;
- N. mivel Haitin még mindig alkalmazzák a restavek rendszert, a rabszolgaság modern formáját; mivel e rendszer keretében az elszegényedett otthonokból származó gyermekeket – főként lányokat – szüleik városi vagy félvárosi családokhoz küldik élni és dolgozni; mivel ezek a gyermekek később utcai bűnözés vagy bűnbandák által folytatott szexkereskedelem áldozataivá válhatnak;
- O. mivel az ENSZ Haitira vonatkozó, 373 millió USD összegű humanitárius segítségnyújtási tervét csak 14 %-ban finanszírozták; mivel az ENSZ szerint a humanitárius segítségnyújtásra szorulóak száma mintegy 1,5 millióra tehető;
- P. mivel Haiti aláírta a Cotonoui Megállapodást, amelynek 96. cikke kimondja, hogy az emberi jogok és az alapvető szabadságok tiszteletben tartása az afrikai, karibi és csendes-óceáni országok és az EU közötti együttműködés alapvető eleme;
1. határozottan elítéli a haiti bandák által elkövetett erőszakos cselekményeket és pusztításokat, és elítéli az élelmiszer- és segélyszállítmányok kifosztását és a humanitárius dolgozók elleni támadásokat; elítéli különösen a Port-au-Prince Cité Soleil körzetében 2022 júliusában elkövetett erőszakos cselekményeket és a folytatódó erőszakot, amely megfosztja a polgárokat alapvető jogaiktól; határozottan elítéli a bandák által nők és lányok ellen elkövetett szexuális támadásokat és a kiskorúaknak a bandák tevékenységeibe való bevonását; emlékeztet arra, hogy a nőknek és lányoknak különös figyelmet és segítséget kell kapniuk az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés és a szexuális erőszakkal szembeni védelem terén;
 2. hangsúlyozza, hogy a haiti hatóságoknak jobb kormányzást kell biztosítaniuk az állam és a társadalom minden szintjén, beleértve a korrupció elleni küzdelmet is; hangsúlyozza a működő és hiteles igazságszolgáltatás kritikus fontosságát; emlékeztet arra, hogy a haiti hatóságoknak foglalkozniuk kell a bandák által elkövetett erőszakos cselekmények kiváltó okaival, többek között az igazságszolgáltatási rendszer reformja és a felelősök tisztességes bírósági eljárás alá vonása révén; hangsúlyozza, hogy az elszámoltathatóság sürgős kérdés, és hangsúlyozza az áldozatoknak nyújtott megfelelő támogatás és jogorvoslat, valamint a tartós béke és stabilitás fontosságát; támogatja Helen La Lime különleges képviselőnek az ENSZ Biztonsági Tanácsának az ENSZ haiti integrált irodájáról szóló, 2022. június 16-i ülésén tett nyilatkozatát, amelyben felvázolta, hogyan javítható a biztonsági helyzet;
 3. felszólít a bandákkal kapcsolatos kérdések bűnüldözési megközelítésére az illegális fegyverek kezelésének javítása, valamint társadalmi-gazdasági projektek és reintegrációs tevékenységek révén, amelyek célja, hogy munkahelyeket és jövedelemszerzési lehetőséget teremtsenek a bandák által elkövetett erőszakos cselekmények által leginkább sújtott környékeken; határozottan kitart amellett, hogy a haiti hatóságoknak tisztességes eljárás keretében bíróság elé kell állítaniuk

2022. október 6., csütörtök

a felelősöket, és megismétli, hogy a bűnüldöző szervek tagjainak tiszteletben kell tartaniuk az erőszak alkalmazására vonatkozó nemzetközi normákat és szabványokat a tiltakozások kezelése során; emlékeztet a békés tüntetésekhez való alkotmányos jogra; hangsúlyozza, hogy a haiti kormánynak foglalkoznia kell a bandák által elkövetett erőszakos cselekmények valamennyi lehetséges dimenziójával, többek között szociális, egészségügyi és oktatási programok, a vízellátás és a megfelelő higiénés körülmények javítása, valamint katasztrófasegély és helyreállítási erőfeszítések révén;

4. követeli a bandák által elkövetett erőszakos cselekmények és a bűnözői tevékenységek azonnali beszüntetését; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy az EU globális emberi jogi szankciórendszerén keresztül hozzanak megfelelő intézkedéseket, beleértve a vagyoni eszközök befagyasztását és az utazási tilalmakat azokkal szemben, akik a bandák által elkövetett erőszakos cselekményekben, bűncselekményekben vagy emberi jogi visszaélésekben, többek között korrupcióban részt vesznek vagy ezeket támogatják;

5. kiemeli a civil társadalom fő szereplőinek, köztük az egyházaknak, a szakszervezeteknek, az ifjúsági és emberi jogi szervezeteknek, a földműves és női mozgalmaknak és a nem kormányzati szervezeteknek a fontosságát; felszólít a közintézmények hatalmának és legitimitásának helyreállítására, a lakosság bizalmának újbóli felélesztésére, a büntetlenség megszüntetésére, valamint két év elteltével szabad és átlátható választások szervezésére;

6. felszólítja a haiti érdekelt feleket, hogy találjanak tartós, határidőhöz kötött és közösen elfogadott megoldást a jelenlegi politikai patthelyzetre, hogy lehetővé tegyék az inkluzív, békés, szabad, tisztességes és átlátható parlamenti választásokat és elnökválasztást, összhangban az elismert nemzetközi normákkal, amint azt a biztonsági feltételek és a logisztikai előkészületek lehetővé teszik; hangsúlyozza, hogy ennek Haiti vezetésével kell történnie, a nők, a fiatalok, a civil társadalom és más érdekelt felek teljes körű és egyenlő részvételével, hogy a hatalmat visszaadják a haiti nép által szabadon választott személyeknek, helyreállítsák a demokratikus intézményeket, és intézkedéseket hozzanak a gazdasági és társadalmi kihívásokra való reakció érdekében;

7. súlyos aggodalmának ad hangot a haiti menedékkérők helyzete miatt azokban a befogadó országokban, ahová elmenekültek; felhívja a befogadó országok hatóságait, hogy az emberi jogi és humanitárius válsághelyzet fennállása miatt vessenek véget a Haitire irányuló kiutasításoknak és kitoloncolásoknak, sürgősen biztosítsák a haitiak számára a megkülönböztetésmentes védelemhez való hozzáférést, és a menekültek helyzetére vonatkozó ENSZ-egyezménnyel és a menekültekről szóló Cartagenai Nyilatkozattal összhangban készítsenek tisztességes értékelést a menekültstátuszról;

8. felhívja a haiti menedékkérőket befogadó országokat, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi menekültügyi és visszaküldési egyezményekben meghatározott kritériumokat; emlékeztet arra, hogy a Haitire való visszatérés rendkívül veszélyes, és mindaddig életveszélyes lesz, amíg a haiti biztonsági körülmények nem javulnak;

9. ösztönzi a Bizottságot és az uniós tagállamokat, hogy folytassák szoros együttműködésüket az ENSZ haiti integrált irodájával, az ENSZ haiti országos csapatával, a regionális szervezetekkel és a nemzetközi pénzügyi intézményekkel annak érdekében, hogy segítsék Haitit a hosszú távú stabilitás, a fenntartható fejlődés és a gazdasági önellátás megvalósításában való felelősségvállalásban;

10. ösztönzi a tagállamokat, a nemzetközi pénzügyi intézményeket és más szervezeteket, hogy az összehangolt nemzetközi segítségnyújtás támogatása érdekében növeljék a Haiti biztonsági támogatására szolgáló közös alaphoz való hozzájárulásukat; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsanak folyamatos kapacitásépítést, technikai támogatást és képzést a nemzeti vámhatóságok, határellenőrző és más érintett hatóságok számára;

11. sürgősen felszólítja a haiti hatóságokat és a nemzetközi közösséget, hogy támogassák a szegénység felszámolására, valamint az iskoláztatás és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítására irányuló programokat, különösen az ország távoli területein;

12. üdvözli, hogy az EU 17 millió eurót különített el Haiti és a karib-tengeri térség más országai legkiszolgáltatottabb csoportjainak támogatására; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is kezelje prioritásként a Haitinak nyújtott humanitárius segélyt, és biztosítsa, hogy a Haitinak nyújtott humanitárius segély eredményesen kapcsolódjon Haiti fejlesztési stratégiájához, és közvetlenül a rászoruló lakosság javát szolgálja;

13. kitar amellet, hogy a súlyos élelmiszerhiányra való tekintettel különös figyelmet kell fordítani a sürgősségi élelmiszersegélyekre, elsőbbséget biztosítva a helyi élelmiszerek beszerzésének annak érdekében, hogy ez a segély ne járjon hozzá az ország mezőgazdasági kistermelőinek és fenntartható helyi gazdálkodási módszereinek felszámolásához;

14. felkéri a Bizottságot annak szisztematikus garantálására, hogy valamennyi segélyt – többek között a humanitárius segélyt is – hatékonyan ellenőrizzék annak biztosítása érdekében, hogy azt azokra a konkrét projektekre használják fel, amelyekre szánták; megismétli 2021. május 20-i, még végre nem hajtott állásfoglalásában megfogalmazott azon kérését, hogy az Európai Számvevőszék végezzen ellenőrzést az uniós források Haitin történő felhasználásának módjáról, és tegyen arról jelentést; kéri, hogy vizsgálják meg a segélyszállítványok elosztási rendszerének átláthatóságát és hatékonyságát;

2022. október 6., csütörtök

15. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európai Unió emberi jogokért felelős különleges képviselőjének, az ENSZ emberi jogi főbiztosának, az ENSZ főtítkárnak, az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének, Miniszterek Tanácsának és az EU-val közös parlamenti közgyűlésének, a CARIFORUM intézményeinek, valamint Haiti kormányának és parlamentjének.

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0350

A tömegtájékoztatás szabadságának elnyomása Mianmarban, nevezetesen Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint és Nyein Nyein Aye ügye**Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása a médiaszabadság elnyomásáról Mianmarban, különösen Htet Htet Khine, Sithu Aung Myint és Nyein Nyein Aye ügyéről (2022/2857(RSP))**

(2023/C 132/09)

Az Európai Parlament,

- tekintettel Mianmarról/Burmáról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel a mianmari/burmai helyzetre tekintettel hozott korlátozó intézkedésekről szóló 2013/184/KKBP határozat módosításáról szóló, 2022. február 21-i (KKBP) 2022/243 tanácsi határozatra, amely a továbbra is fennálló súlyos helyzetre és a mianmari/burmai emberi jogi jogsértések fokozódására tekintettel a szankciók negyedik körét vezette be ⁽¹⁾,
 - tekintettel az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezmény 10. cikkére, amely rögzíti a véleménynyilvánítás és a tájékozódás szabadságát,
 - tekintettel az ENSZ megbízott emberi jogi főbiztosának a mianmari emberi jogi helyzetről szóló, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsához intézett, 2022. szeptember 26-i szóbeli tájékoztatására,
 - tekintettel az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének Ang Szán Szu Csi államtanácsos legutóbbi elítéléséről szóló, 2022. szeptember 29-i nyilatkozatára,
 - tekintettel a mianmari büntető törvénykönyv 505. szakaszának a) pontjára,
 - tekintettel a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének 2021. április 24-i ötpontos konszenzusára,
 - tekintettel az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatának 19. cikkére,
 - tekintettel az 1966-ban elfogadott Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányában a véleményalkotás és a véleménynyilvánítás szabadságára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel 2021. február 1-jén a mianmari katonai junta (más néven Tatmadaw) jogellenesen hatalomra jutott és erőszakkal eltávolította a legitim hatóságokat;
- B. mivel 2021 augusztusában Min Ang Hlaing, a katonai junta főparancsnoka bejelentette, hogy saját magát nevezi ki miniszterelnöknek, és hogy a szükségállapotot 2023 augusztusáig meghosszabbítja;
- C. mivel a katonai puccs óta Vin Mjint legitim elnököt és Ang Szán Szu Csi államtanácsost számos alaptalan és politikai indíttatású vád alapján őrizetbe vették, és azóta már több évnyi, börtönben és munkatáborokban letöltendő szabadságvesztésre ítélték; mivel Ang Szán Szu Csi államtanácsos az ellene felhozott mind a 11 vád alapján legfeljebb 102 év börtönbüntetésre ítéltető;
- D. mivel a 2021. február 1-jei puccs óta a junta több mint 15 500 személyt tartóztatott le és több mint 2 300 embert ölt meg, köztük legalább 188 gyermeket;
- E. mivel a katonai puccs óta a katonai rezsim az országban továbbra is aláássa a média szabadságát és megsérti az újságírók emberi jogait; mivel a Riporterek Határok Nélkül szervezet sajtószabadsággal kapcsolatos 2022. évi rangsorában Mianmar 180 ország között a 176. helyen áll; mivel a mianmari katonai hatóságok korlátozzák a közösségi médiához, az internethez és más független információforrásokhoz való hozzáférést;

⁽¹⁾ HL L 40., 2022.2.21., 28. o.

2022. október 6., csütörtök

- F. mivel 2021. február 14-én a Tatmadaw módosította a büntető törvénykönyvet és a büntetőeljárás törvénykönyvet, amelyek az újságírókkal, diákvezetőkkel, köztisztviselőkkel és a katonai rezsimmal szemben álló más személyek ellen az elsődlegesen alkalmazott jogi rendelkezésekké váltak; mivel a büntető törvénykönyv újonnan bevezetett 505. szakaszának a) pontját, amely tiltja a félelemkeltést, a hamis hírek terjesztését és a kormányalkalmazottak elleni bűncselekményekre való felbujtást – amelyek mindegyike három évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő – a katonaság többek között arra használja fel, hogy büntetőjogi vádat emeljen újságírókkal szemben; mivel a mianmari katonai bíróságok zárt ajtók mögött folytatnak tárgyalásokat;
- G. mivel a 2021. évi puccs óta a junta betiltotta vagy arra kényszerítette a médiaorgánumokat, hogy elhagyják Mianmart, mivel azok beszámoltak a katonaság intézkedéseiről; mivel a betiltott médiaorgánumok közül sok alapvető szerepet játszott a mianmari helyzetről szóló tudósításokban; mivel a mianmari nép és a külföldön élők nagymértékben támaszkodnak ezekre a médiaorgánumokra;
- H. mivel legalább négy újságírót öltek meg, köztük Soe Naing és Aye Kyaw fényképészeket, akik állítólagos megkínzásukat követően veszítették életüket a fogva tartás során, valamint Pu Tuidim helyi szerkesztőt, akit a jelentések szerint a katonaság emberi pajzsként használt, majd törvénytelenül kivégezt; mivel számos jelentés érkezett kínzásokról és visszaélésekről;
- I. mivel a 2021. februári puccsot követően újságírók letartóztatására került sor; mivel legalább 140 újságírót tartóztattak le, a média 53 munkatársát tartják jelenleg fogva a mianmari börtönökben, és a katonai puccs óta közel 25 újságírót ítéltek el; mivel Mianmarban van a világon a második legtöbb bebörtönzött újságíró;
- J. mivel Htet Htet Khine és Sithu Aung Myint újságírókat 2021 augusztusában, hat hónappal az államcsíny után letartóztatták;
- K. mivel 2022. szeptember 27-én a BBC Media Action szabadúszó riporterét, Htet Htet Khinét három év szabadságvesztésre és kényszermunkára ítélték; mivel Htet Htet Khine 2022. szeptember 15-én már megkapta első hároméves szabadságvesztést és kényszermunkát kiszabó büntetését a büntető törvénykönyv 505. szakasza a) pontjának állítólagos megsértése miatt, amely bűncselekménnyé nyilvánítja a felbujtást és a hamis hírek terjesztését;
- L. mivel Sithu Aung Myint még mindig bírósági tárgyalásra vár a mianmari hadsereget bíráló cikkek miatt emelt „felbujtás” és „lázítás” vádjaival kapcsolatban, amelyek miatt akár 23 év börtönbüntetéssel néz szembe; mivel Sithu Aung Myint egészségi állapota folyamatosan romlik, és a börtönhatóságok megtagadják tőle az orvosi ellátást;
- M. mivel 2022. július 14-én Nyein Nyein Ayét, a Mabel álnéven is ismert szabadúszó újságírót a ranguni Insein börtönben katonai bíróság ítélte el; mivel Nyein Nyein Ayét a büntető törvénykönyv 505. § -ának a) pontja értelmében „félelemkeltés, hamis hírek terjesztése és egy kormányalkalmazott elleni bűncselekményekre való felbujtás” vádjával három év szabadságvesztésre ítélték; mivel Nyein Nyein Aye a 24. újságíró, akit a 2021-es puccs óta börtönbüntetésre ítélték;
- N. mivel 2022. augusztus 1-jén Maung Maung Myo szabadúszó újságírót terrorizmus vádjával hat év börtönbüntetésre ítélték, mivel állítólag fényképeket és interjúkat készített a mianmari katonai kormány ellen harcoló, több lázadó csoportból álló „Népi Védelmi Erő” tagjaival;
- O. mivel 2022. július 7-én a bíróság Aung San Lint, a Burma Demokratikus Hangja újságíróját hat év börtönbüntetésre és kényszermunkára ítélte felbujtás és „hamis hírek” terjesztése miatt, miután jelentést tett közzé arról, hogy a katonai erők gyújtogatásokat követtek el Wetlet településen az államcsíny által megdöntött Nemzeti Liga a Demokráciáért párt három támogatójának otthonában;
- P. mivel júliusban a mianmari katonai rezsím újra aktiválta a halálbüntetést Phyto Zeya Thaw volt parlamenti képviselő, a szélesebb körben „Ko Jimmy” néven ismert Kyaw Min Yu prominens aktivista, valamint Aung Thura Zaw és Hla Myo Aung kivégzése érdekében; mivel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője határozottan elítélte „ezeket a politikai indíttatású kivégzéseket, amelyek újabb lépést jelentenek a jogállamiság teljes felszámolása és az emberi jogok további nyilvánvaló megsértése felé Mianmarban”;
- Q. mivel a fogva tartás körülményei a dokumentált verésekre és nemi alapú erőszakra tekintettel komoly aggodalomra adnak okot a fogvatartottak biztonsága és jóléte szempontjából;
- R. mivel a katonaság erőszakos háborút folytat az etnikai kisebbségek ellen, nagyszámú polgári személyt öl meg, és emberek millióit kényszeríti menekülésre; mivel a közelmúltban katonai helikopterek tüzet nyitottak a sagaingi régió egyik általános iskolájára, legalább hat felnőtt és hét gyermek halálát okozva; mivel az ENSZ által kinevezett független emberi jogi szakértő, Tom Andrews közelmúltbeli nyilatkozata szerint a körülmények „megszámálhatatlan ártatlan ember számára lettek egyre rosszabbá és szörnyűbbé Mianmarban”;

2022. október 6., csütörtök

- S. mivel a mianmari junta nem hajlandó komolyan kivizsgálni a rohindzsák emberi jogainak megsértését és felelősségre vonni az elkövetőket; mivel a rohindzsák elleni támadásokat felügyelő legmagasabb rangú katonai személyiségek továbbra posztjukon maradnak; mivel a hatóságok nem hajlandók együttműködni az ENSZ mechanizmusaival; mivel a büntetlenség mélyen gyökereket vert Mianmar politikai és jogi rendszerében;
- T. mivel Oroszország és Kína számos politikai, katonai és gazdasági erőfeszítést tett a junta legitimálása érdekében; mivel Oroszország és a mianmari katonai junta a közelmúltban együttműködési ütemtervet írt alá a nukleáris energia békés célú felhasználásáról a 2022–2023-as időszakra vonatkozóan; mivel az ország legnagyobb fegyverbeszállítóiként Moszkva és Peking is kapcsolatban áll a mianmari fegyveres erőkkkel; mivel mindkét ország ismételt megakadályozta az ENSZ Biztonsági Tanácsának arra irányuló kísérleteit, hogy a mianmari helyzetről szóló nyilatkozatokról állapodjon meg;
- U. mivel 2021. április 24-én a katonai junta megállapodott a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetségének (ASEAN) vezetőivel egy ötpontos konszenzusról, amelynek első lépése az erőszak azonnali beszüntetése volt az országban;
1. határozottan elítéli a katonai junta erőszakos és illegitim uralmát Mianmarban, valamint annak a mianmari nép demokráciához való erős ragaszkodásának felszámolására tett kísérleteit, mivel az uralma a polgári kormány elleni jogellenes puccson alapul, és különösen riasztó humanitárius helyzethez és emberi jogi válsághoz vezetett az országban, amelyet széles körű büntetlenség jellemez; határozottan elítéli a független újságírók üldözésének minden formáját;
 2. felszólít a törvénytelen szükségállapot azonnali feloldására az országban, a polgári kormány helyreállítására, a demokrácia felé vezető útra való visszatérésre és a parlament mielőbbi megnyitására valamennyi megválasztott képviselőjének részvételével; támogatja a nemzeti egységkormánynak egy békés és demokratikus jövő felé való elmozdulásra irányuló erőfeszítéseit;
 3. felszólítja a katonai juntát, hogy feltétel nélkül engedje szabadon Vin Mjint elnököt, Ang Szán Szú Csí államtanácsost és minden más személyt, akiket alaptalan vádak alapján tartóztattak le, adja át a hatalmat a legitim hatóságoknak, tartsa tiszteletben a jogállamiságot és a médiaszabadságot, és haladéktalanul vessen véget a mianmari lakosság elleni katonai támadásoknak, légitársaságoknak és erőszaknak;
 4. sürgeti a katonai juntát, hogy ejtse minden politikai indíttatású vádat a sajtó és a média munkatársai ellen, és feltétel nélkül bocsássa szabadon az igazságtalanul fogva tartott összes újságírót, köztük Htet Htet Khinét, Sithu Aung Myint, Nyein Nyein Ayét, Maung Maung Myót, Thurin Kyawot, Hanthar Nyeint, Than Htike Aungot, Ye Yint Tunt, Tu Tu That, Soe Yarzar Tunt és Aung San Lint; felhívja a juntát, hogy biztosítsa a szükséges orvosi ellátást Sithu Aung Myint számára, akinek egészségi állapota komoly aggodalomra ad okot;
 5. elítéli a munkavállalók elnyomását és a sztrájkhoz való jog megtagadását; elítél minden olyan vállalatot és márkát, amely közvetlenül vagy közvetve támogatást nyújtott vagy nyújt a szakszervezeti vezetők elnyomásában részt vevő és ellenük elfogatóparancsot kiadó katonaságnak és rendőrségnek;
 6. sürgeti a katonai juntát, hogy haladéktalanul vessen véget a visszaéléseknek, beleértve az önkényes letartóztatásokat és fogva tartásokat, a kínzást, a szexuális erőszakot és a bántalmazás egyéb formáit, valamint az újságírókkal és média munkatársaival szembeni tisztességtelen pereket; hangsúlyozza, hogy az ügyvédeknek, az emberijog-védőknek és családtagjaiknak tényleges lehetőséget kell biztosítani a fogva tartott személyek meglátogatására; kiemeli, hogy a fogva tartás során bekövetkező haláleseteket haladéktalanul jelenteni kell az adott személy családjának, megfelelő dokumentációt kell rendelkezésre bocsátani, a holttestet vissza kell szolgáltatni, és a visszaélésekért felelős személyeket felelősségre kell vonni; felszólít a kínzással és bántalmazással kapcsolatos állítások független nemzetközi kivizsgálására, valamint a felelősök felelősségre vonására; hangsúlyozza, hogy a kínzás vagy bántalmazás révén nyert állítólagos információk soha nem fogadhatók el bizonyítékként bírósági eljárások során;
 7. kitart amellett, hogy a tömegtájékoztató szabadsága létfontosságú a szabad és demokratikus társadalmak hatékony működéséhez, és elengedhetetlen az összes többi emberi jog és alapvető szabadság védelméhez; mivel az újságíróknak biztonságos környezetre van szükségük, amelyben függetlenül végezhetik munkájukat;
 8. felhívja a nemzeti egységkormányt, hogy egyértelműen fejtse ki álláspontját a rohindzsák jogállásáról, különösen az állampolgársághoz való jogokról és a mianmari etnikai csoportként való egyenlő elismerésükről, valamint az országba való visszatéréshez való jogokról;
 9. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy továbbra is támogassák az emberi jogok mianmari védelmezőinek munkáját; felhívja az EU mianmari küldöttségét és a tagállamok nagykövetségeit, hogy szorosan kövessék nyomon a jelenleg fogva tartott és bebörtönzött újságírók, valamint a politikai vezetők és mások ügyeit; ösztönzi az Unió mianmari küldöttségének és tagállamainak képviselőit, hogy vegyenek részt újságírók, a média munkatársai, bloggerek és

2022. október 6., csütörtök

emberijog-védők bírósági tárgyalásain, amennyiben bejutásuk lehetővé válik; kéri a diplomáciai képviselőket és a nemzetközi adományozókat, hogy nyújtsanak támogatást és lehetséges védelmet az üldöztetés veszélyének kitett emberijog-védők és a média munkatársai számára, többek között biztonságos menedéket nyújtva nekik a nagykövetségeken, és sürgősségi vízumot adva ki a védelemre szorulóknak számára;

10. felhívja a Bizottságot, hogy bizonyítsa be, hogy a „fegyver kivételével mindent” rendszer semmilyen módon nem kedvez a juntának, vagy pedig ideiglenesen vonja vissza e mechanizmust;

11. kéri az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a Mianmarnak/Burmának nyújtott nemzetközi segélyeket, fejlesztési projekteket vagy pénzügyi támogatást, és biztosítsák, hogy ez ne a katonaság javát szolgálja, és ne járuljon hozzá az emberi jogok további megsértéséhez; felszólít a határokon átnyúló humanitárius segítségnyújtásra és a helyi civil társadalmi szervezetek, különösen az etnikai szervezetek közvetlen támogatására;

12. üdvözli a Tanács által a Tatmadaw tagjaival és azok vállalkozásaival szemben bevezetett szankciókat; felhívja az alelnököt/főképviseletet, a tagállamokat és a Bizottságot, hogy vezessenek be további célzott szankciókat az országban elkövetett legsúlyosabb emberi jogi jogsértésekért felelős személyekkel szemben; felhívja a Tanácsot, hogy a katonai rezsim fegyverekkel és felszerelésekkel való ellátásában játszott szerepük miatt vegye fel a szankciós listára Naing Htut Aung, Aung Hlaing Oo és Sit Taing Aung fegyverkereskedőket; felszólítja a Bizottságot, hogy fontolja meg a mianmari rezsimmel szembeni valamennyi szükséges szankciót; kéri, hogy tegyék meg a szükséges lépéseket annak biztosítása érdekében, hogy ezek a szankciók ne érintsék hátrányosan a munkavállalókat és a lakosságot;

13. aggodalmát fejezi ki a szankciók alóli kivételek miatt, amelyek lehetővé teszik a piaci szereplők számára, hogy pénzügyi tranzakciókat folytassanak a Myanma Oil and Gas Enterprise vállalattal; felszólít a szankciók jobb nemzetközi koordinációjára, beleértve a regionális partnerekkel való koordinációt is;

14. sürgeti a Tanácsot, hogy egyéni tagjai mellett szervezetként magát az Államigazgatási Tanácsot (SAC) is vegye fel a korlátozó intézkedések hatálya alá tartozó természetes és jogi személyek, szervezetek és szervek listájára annak biztosítása érdekében, hogy az Államigazgatási Tanács ellenőrzése alatt álló valamennyi szervezetre vonatkozzon ez a minősítés, és tilossá váljanak az Európai Unióból hozzájuk irányuló pénzmozgások;

15. hangsúlyozza, hogy a Mianmarban/Burmában működő helyi és multinacionális vállalkozásoknak tiszteletben kell tartaniuk az emberi jogokat, és fel kell hagyniuk azzal, hogy lehetőséget adjanak a visszaélések elkövetői számára; ebben az értelemben nyomatékosan kéri az uniós székhelyű vállalkozásokat annak biztosítására, hogy ne legyenek kapcsolataik sem a mianmari/burmai biztonsági erőkkel, sem pedig azok egyes tagjaival vagy a tulajdonukban lévő vagy általuk ellenőrzött szervezetekkel, és ne járuljanak hozzá sem közvetlenül, sem közvetve a hadsereg demokráciával és emberi jogokkal szembeni kemény fellépéséhez; felszólítja az uniós székhelyű vállalkozásokat, köztük az anyavállalatokat és a leányvállalatokat, hogy sürgősen függeszék fel a hadsereghez kapcsolódó vállalatokkal fenntartott kapcsolatokat; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a jelenlegi helyzet fényében értékeljék és fogadják el a megfelelő intézkedéseket annak érdekében, hogy azonosítsák, megelőzzék, megszüntessék, enyhítsék és orvosolják azokat a potenciális vagy tényleges emberi jogi jogsértéseket, amelyeket az Európai Unióban működő vállalkozások Mianmarban okoznak, amelyekhez hozzájárulnak vagy amelyekkel közvetlenül összefüggésbe hozhatók; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a vállalati fenntarthatóság átvilágításáról szóló irányelvjavaslatban vezessenek be fokozott és konkrét átvilágítási kötelezettségeket a magas kockázatú területeken működő vállalkozásokra vonatkozóan, beleértve a konfliktusok által érintett és a környezetvédelmi szempontból érzékeny területeket is;

16. felhívja a tagállamokat és a társult országokat, hogy tartsák fenn az embargót valamennyi fegyver, lőszer és egyéb katonai, biztonsági és megfigyelési felszerelés és rendszer közvetlen és közvetett szállítására, értékesítésére és átadására – beleértve a tranzitot, a szállítást és a brókertevékenységet is –, valamint a kiképzésre, karbantartásra és egyéb katonai és biztonsági segítségnyújtásra; hangsúlyozza, hogy a Nemzetközi Büntetőbíróságnak tovább kell vizsgálnia a helyzetet;

17. sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy fokozzák az ENSZ Biztonsági Tanácsára gyakorolt nyomást annak érdekében, hogy tárgyalások induljanak egy Mianmarral szembeni átfogó fegyverembargó bevezetéséről szóló határozattervezetről;

18. ösztönzi az ENSZ mianmari emberi jogi helyzetért felelős különleges előadóját, hogy továbbra is foglalkozzon az újságírók üldözésével, és tegyen lépéseket e riasztó tendencia megszüntetése érdekében; felszólítja az ENSZ-t, hogy a médiaszabadság megsértését vonja be a Mianmarral kapcsolatos független vizsgálati mechanizmusa hatókörébe, és támogasson minden olyan lehetséges kezdeményezést, amely a katonai rezsim szankcionálására és az országban zajló megdöbbentő emberi jogi jogsértések felelőseinek felelősségre vonására irányul;

2022. október 6., csütörtök

19. felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy tárják fel az igazságszolgáltatás és az elszámoltathatóság lehetőségeit a biztonsági erők által elkövetett súlyos nemzetközi bűncselekményekre vonatkozóan, beleértve a puccsot követően az emberiség ellen elkövetett bűncselekményeket, valamint a Rakhajnbán és más, etnikai kisebbségek által lakott régiókban évtizedek óta az emberiség ellen elkövetett bűncselekményeket, háborús bűncselekményeket és népirtásokat, támogatva, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa a Nemzetközi Büntetőbíróság elé utalja a helyzetet;
20. elítéli az ellenzék tagjainak kivégzését, és megismétli, hogy határozottan elítéli a halálbüntetést;
21. határozottan felszólítja a katonai juntát, hogy helyezzen hatályon kívül minden olyan jogszabályt, amely veszélyeztetheti a média szabadságát, és vessen véget annak, hogy akadályozza a mianmari emberek véleménynyilvánítás szabadságához való jogát, amely magában foglalja a tájékoztatáshoz, annak kéréséhez és megosztásához való jogot is;
22. megjegyzi, hogy az ötpontos konszenzus semmilyen eredményhez nem vezetett, és felszólítja az ASEAN-t, hogy ismerje el, hogy Min Aung Hlaing juntája nem megbízható partner; sürgeti az ASEAN-t és annak tagjait, hogy a mianmari válságról szóló új megállapodásról kezdjenek tárgyalásokat a nemzeti egységkormánnyal, és hogy biztosítsák, hogy az új megállapodás rendelkezzen végrehajtási mechanizmusokról, hogy a jövőben fenntartható, demokratikus megoldást lehessen találni a válságra;
23. elítéli Oroszországot és Kínát, hogy politikai, gazdasági és katonai támogatást nyújt a mianmari juntának;
24. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást Duva Lasi La megbízott elnöknek és Mianmar nemzeti egységkormányának, a Pjidadangszu Hluto képviselőtestületének, a mianmari államtanácsosnak, a Tatmadaw-nak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottságnak, a Tanácsnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége tagállamainak, a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége főtitkárnak, a Délkelet-ázsiai Nemzetek Szövetsége Kormányközi Emberi Jogi Bizottságának és az ENSZ főtitkárnak.

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0351

A jelenlegi humanitárius és emberi jogi helyzet Tigrében, Etiópiában, különös tekintettel a gyermekek helyzetére

Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az etiópiai Tigrében a közelmúltban kialakult humanitárius és emberi jogi helyzetről, különös tekintettel a gyermekek helyzetére (2022/2858(RSP))

(2023/C 132/10)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Tigréről és Etiópiáról szóló korábbi állásfoglalásaira, különösen a 2020. november 26-i⁽¹⁾ és 2021. október 7-i⁽²⁾ állásfoglalására,
 - tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel az emberi jogok és a népek jogainak afrikai chartájára,
 - tekintettel a polgári lakosság háború idején való védelméről szóló 1949-i negyedik Genfi Egyezményre, és annak 1977. és 2005. évi kiegészítő jegyzőkönyveire,
 - tekintettel a menekültek helyzetére vonatkozó 1951. évi ENSZ-egyezményre, valamint annak 1967. évi jegyzőkönyvére,
 - tekintettel az etiópiai emberi jogi bizottság/az ENSZ Emberi Jogi Főbiztos Hivatalának 2021. november 3-i jelentésére a nemzetközi emberi jogi, humanitárius és menekültügyi jogok az az Etiópia Demokratikus Szövetségi Köztársaság Tigré régiójában zajló konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett állítólagos megsértése ügyében folytatott közös vizsgálatról, valamint az etiópiai emberi jogi bizottság 2022. március 11-i, az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog Etiópia Afar és Amhara régióiban 2021 szeptembere és decembere között elkövetett megsértéséről szóló jelentésére,
 - tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2021. december 17-i határozatára, amely emberi jogi szakértőkből álló nemzetközi bizottság létrehozásáról rendelkezik az etiópiai konfliktusban részt vevő valamennyi fél által 2020. november 3. óta elkövetett jogsértésekre és visszaélésekre vonatkozó állítások alapos és pártatlan kivizsgálása céljából,
 - tekintettel az Etiópiával foglalkozó, emberi jogi szakértőkből álló nemzetközi bizottság 2022. szeptember 19-i jelentésére,
 - tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (UNCRC),
 - tekintettel a Cotonoui Megállapodásra,
 - tekintettel eljárási szabályzata 144. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (4) bekezdésére,
- A. mivel ez a 23 hónapos konfliktus olyan mély válságot és szenvedést hozott, amelyet teljes egészében emberek okoztak, és amely ezért megelőzhető lett volna; mivel a konfliktus, az aszály és az országon belüli tömeges elvándorlás miatt a humanitárius helyzet Etiópiában továbbra is drámai; mivel 2022. augusztus 24-én etióp szövetségi harci repülőgépek egy óvodát bombáztak a tigréi Mekellében, és a támadásban gyermekek haltak meg;
- B. mivel az etióp szövetségi kormány 2022 márciusában ugyan humanitárius tűzszünetet hirdetett, és részben feloldotta Tigré humanitárius ostromát, de továbbra is hiány van az alapvető cikkekből, többek között élelmiszerből, gyógyszerekből és üzemanyagból;
- C. mivel a Tigrében zajló konfliktustól a kiszolgáltatott csoportok, különösen a nők és a gyermekek szenvednek leginkább, és sürgős védelemre szorulnak; mivel a tigréi gyermekek súlyosan megszenvedték az éhínség, az erőszak hatásait, az orvosi ellátás és az oktatás hiányát, a családok szétszakadását, a kényszerű költözéseket és általában a tartós traumát;

⁽¹⁾ HL C 425., 2021.10.20., 132. o.

⁽²⁾ HL C 132., 2022.3.24., 205. o.

2022. október 6., csütörtök

- D. mivel 2022. október 1-jén az Afrikai Unió (a továbbiakban: AU) felkérte az etiópai kormányt és a tigréi hatóságokat, hogy 2022. október 8-án tartsanak béketárgyalásokat Dél-Afrikában; mivel ezeket a béketárgyalásokat az AU különleges képviselője, Olusegun Obasanjo segíti elő a korábbi kenyai elnök, Uhuru Kenyatta és Dél-Afrika korábbi elnökhelyettese, Phumzile Mlambo-Ngcuk támogatásával; mivel 2022. október 5-én Etiópia kormánya elfogadta ezt a felkérést;
- E. mivel a nők és a gyermekek folyamatosan célpontjai a tervezett és véletlenszerű bombázásoknak, lövöldözéseknek, mészárlásoknak és egyéb erőszakos háborús cselekményeknek, valamint a konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett etnikai erőszaknak;
- F. mivel valamennyi harcban álló fél továbbra is széles körben alkalmazza a nőkkel és lányokkal szemben a nemi erőszakot és más szexuális erőszakot, a halálos fenyegetéseket, az etnikai gyalázkodást és a szexuális rabszolgaság céljából való fogva tartást; mivel a belső menekültként élő nők és gyermekek fokozottan ki vannak téve az emberrablás és a szexuális kizsákmányolás céljából folytatott emberkereskedelem veszélyének;
- G. mivel e folytonosan változó konfliktusban az egyetlen állandó az emberi jogok, a humanitárius jog és a menekültjog súlyos, a konfliktusban részt vevő valamennyi fél általi állítólagos megsértéséről szóló rengeteg beszámoló jelenti; mivel közel félmillió etióp ember vesztette életét erőszak és éhínség következtében, és több mint 1,6 millió ember kényszerült elhagyni lakóhelyét e konfliktus miatt; mivel a háború kezdete óta civilek százezrei kényszerültek lakóhelyük elhagyására, váltak jogellenes gyilkosságok, szexuális és nemi alapú erőszak, tömeges önkényes fogva tartás, fosztogatás vagy emberrablás áldozatává, és civilek százezreitől tagadták meg a humanitárius segítségnyújtást és az alapvető szolgáltatásokat, például a segélyek fosztogatása és katonákhoz való átirányítása révén;
- H. mivel ötévesnél fiatalabb tigréi gyermekek harmada és a várandós és szoptató nők fele alultáplált; mivel Etiópiában mintegy 20 millió ember szorul humanitárius segítségre, akiknek közel háromnegyede nő és gyermek; mivel Etiópiát 1981 óta a legsúlyosabb aszály sújtja, ami a becslések szerint 7,4 millió ember élelmiszer-ellátását veszélyezteti súlyosan;
- I. mivel az etióp katonai erők által fenntartott blokádnak következtében kialakult ellátási hiány miatt Tigrében visszaesett a rutinszerű vakcinázásban részesülő gyermekek százalékos aránya; mivel egyre gyakoribbak az olyan halálos betegségek, mint a kanyaró, a tetanusz és a szamárköhögés;
- J. mivel Tigrében összesen 1,39 millió gyermek esik ki az oktatásból az etióp polgárháború miatt; mivel Tigré oktatási rendszerében tartós károkat okoz az iskolarendszeren belüli rengeteg haláleset és nagymértékű pusztítás; mivel 346 férfi és 1 798 nő, összesen 2 164 olyan személy halt meg, akik az oktatási ágazathoz kötődtek, köztük diákok is;
- K. mivel a konfliktus kezdete óta szisztematikusan akadályozták a humanitárius szervezetek konfliktusövezetekbe való bejutását annak ellenére, hogy a nemzetközi közösség és a humanitárius szervezetek többször felszólítottak az érintett érdekelt felek akadálytalan, állandó és biztonságos bejutásának biztosítására; mivel a humanitárius dolgozók a konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett erőszak célpontjai; mivel a konfliktus kezdete óta legalább 23 humanitárius dolgozó vesztette életét;
- L. mivel a valós idejű információkhoz való hozzáférést súlyosan akadályozták a kormány által bevezetett korlátozások, többek között a hírközlési csatornák leállítása és a tigréi eseményekről való tudósítás megakadályozása, majd az Afar és Amhara régiókból való tudósítás megakadályozása, miután a konfliktus oda is áterjedt; mivel ezek a kommunikációs zavarok és a független megfigyelők konfliktus által érintett területekre való fizikai bejutásának korlátozása súlyosan akadályozták az emberi jogi visszaélések dokumentálását;
- M. mivel az ENSZ Etiópiával foglalkozó, emberi jogi szakértőkből álló nemzetközi bizottsága 2022. szeptember 19-én jelentést tett közzé, amelyben arra a következtetésre jutott, hogy alapos okkal feltételezhető, hogy a konfliktusban részt vevő felek háborús bűncselekményeket és emberi jogi jogsértéseket és visszaéléseket követtek el;
- N. mivel Eritrea rendkívül destruktív szerepet játszott ebben a konfliktusban, és hozzájárult annak eskalálásához azáltal, hogy maga is belépett a tigréi konfliktusba; mivel 2022 szeptember vége óta egyre több médiatudósítás számol be egy Észak-Tigrébe történő újabb eritreei behatolásról;
- O. mivel 2022 szeptemberében a Tigréi Népi Felszabadítási Front és az etióp kormány jelezte hajlandóságát egy Afrikai Unió által vezetett békefolyamatban való részvétellel;
1. ismételten felszólít az összetűzések azonnali, előfeltételek nélküli beszüntetésére és tűzszünet megkötésére Tigrében és a szomszédos régiókban;

2022. október 6., csütörtök

2. felszólít annak biztosítására, hogy a humanitárius segítség azonnal, teljes körűen, biztonságosan és tartósan eljuthasson a régióban zajló konfliktus által érintett valamennyi emberhez;
3. határozottan üdvözli az AU 2022. október 8-i dél-afrikai béketárgyalásokra való meghívását; ösztönzi valamennyi felet, hogy fogadják el ezt a meghívást, és jóhiszeműen, a párbeszéd, a megbékélés és a béke szellemében kezdjék meg a tárgyalásokat;
4. felszólít az alkotmányos rend azonnali visszaállítására és egy, a tűzszünet betartásának ellenőrzésére szolgáló mechanizmus létrehozására; támogatását fejezi ki az Etiópiában zajló konfliktus lezárására irányuló, különösen az AU közvetítésével megvalósuló valamennyi diplomáciai erőfeszítés iránt;
5. határozottan elítéli, hogy a hadban álló felek szándékosan veszik célba a polgári lakosságot, és hogy bizonyos felek a jelentések szerint gyermekeket toboroznak; emlékeztet arra, hogy a polgári lakosság elleni szándékos támadások, a gyermekek elleni támadások, valamint a gyermekkatonák toborzása és bevetése háborús bűncselekménynek és emberiség elleni bűncselekménynek minősülnek;
6. elítéli az eritreai erők Tigré elleni invázióját; elítéli az eritreai erők által az etiópai háború során elkövetett háborús bűncselekményeket és emberi jogi jogsértéseket; sürgeti az eritreai kormányt, hogy azonnali és állandó hatállyal vonja ki erőt Etiópiából, és biztosítsa a háborús bűnökért való elszámoltathatóságot;
7. felszólítja az etióp hatóságokat, különösen a szövetségi kormányt, valamint a Tigrében, Amharában és Afarban működő regionális kormányokat, hogy tartsák magukat a legmagasabb szintű emberi jogi normákhoz, kiemelten foglalkozzanak a legkiszolgáltatottabbak, különösen a gyermekek és a nők ellen elkövetett súlyos háborús bűncselekményekkel, és az ENSZ gyermekjogi egyezményével összhangban védjék meg a fiatalokat;
8. megdöbbentőnek tartja a gyermekekkel, nőkkel és férfakkal szemben valamennyi háborús fél által elkészített számban elkövetett nemi erőszakra és szexuális erőszakra szóló beszámolókat; felhívja a figyelmet a tigréi, amharai és afari gyermekek etnikai alapon történő meggyilkolásáról és megcsonkításáról szóló jelentésekre, mely tettek háborús bűncselekménynek és etnikai tisztogatásnak minősülnek, és mély aggodalmát fejezi ki e beszámolók miatt;
9. megismétli valamennyi fél erőihez intézett felhívását, hogy tartsák tiszteletben a nemzetközi emberi jogokat, valamint a nemzetközi humanitárius és menekültjogot; felhívja az etióp szövetségi kormányt és a tigréi regionális kormányt, hogy biztosítsák a folyamatban lévő konfliktus során elkövetett háborús bűncselekmények elkövetőinek elszámoltathatóságát; kitar emellett, hogy a helyi és nemzetközi szereplők, különösen az etióp emberi jogi bizottság és az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa (UNHRC) között együttműködésre van szükség a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények valamennyi formájának túlélői és áldozatai számára nyújtott jogorvoslat biztosítása érdekében;
10. kéri, hogy Etiópiában minden lány és nő hozzáférjen a szexuális és reprodukció egészséghez és jogokhoz; sürgeti az EU-t és a tagállamokat, hogy növeljék a szexuális és reprodukció egészséggel és jogokkal kapcsolatos szolgáltatások és különösen a fogamzásgátlás és a biztonságos abortuszhoz való hozzáférés támogatását, különös figyelmet fordítva a hozzáférés biztosítására a háború és humanitárius katasztrófa által sújtott etiópai régiókban; felhívja az etióp kormányt, hogy tegyen eleget azon kötelezettségvállalásának, hogy vizsgálja a konfliktus során az összes harcban álló fél által elkövetett nemi alapú erőszak számos súlyos esetét;
11. aggodalmát fejezi ki azon jelentések miatt, amelyek a gyermekházasságok, a gyermekmunka, az emberkereskedelem és a tranzakciós szex terjedéséről szólnak, amelyek kétségbeesítő eszközként szolgálnak a túléléshez Etiópiában és humanitárius katasztrófák által sújtott régiókban;
12. felszólítja a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek Tigrében, Amharában, Afarban és Eritreában történő elrablása, emberkereskedeleme és szexuális kizsákmányolása elleni fellépésre, valamint arra, hogy minden áldozat számára nyújtsanak segítséget és védelmet faji vagy etnikai hovatartozáson, állampolgárságon, fogyatékoságon, életkoron, nemi vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés nélkül;
13. sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy növeljék a nők és gyermekek, köztük a nemi erőszakból született gyermekek sürgősségi rehabilitációs központjainak támogatását, amelyek védik és rehabilitálják a nemi alapú erőszak, az emberkereskedelem és a szexuális kizsákmányolás túlélőit; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy menedéket, pszichoszociális szolgáltatásokat és szakképzést biztosítsanak a túlélők számára, és további támogatást kér a meglévő menedékhelyek számára;
14. emlékeztet arra, hogy a bírósági eljárás nélküli kivégzések, az erőszakos eltűntetések, az önkényes fogva tartások, a kínzás és bántalmazás, a kényszerű lakóhelyelhagyás, a szexuális és nemi alapú erőszak, a nemi erőszak és a csoportos erőszak, a segélymunkások elleni támadások, a polgári infrastruktúra, például iskolák és kórházak elleni támadások, valamint a köz- és magántulajdon megsemmisítése és fosztogatása a nemzetközi jog értelmében háborús bűncselekménynek minősülnek;

2022. október 6., csütörtök

15. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a kizárólag egyértelmű, átlátható, hatékony és mérhető referenciaértékeken alapuló nemzeti elszámoltathatósági kezdeményezéseket, amelyek biztosítják a független és pártatlan igazságszolgáltatást és elszámoltathatóságot az áldozatok és túlélők számára;
16. határozottan elítéli az éheztetés hadviselési módszerként való alkalmazását; emlékeztet arra, hogy az élelmiszer- és egészségügyi ellátás akadályozása és e szolgáltatások megtagadása emberiesség elleni bűncselekménynek minősül; emlékeztet arra, hogy a humanitárius segélyezés és segítségnyújtás az emberiesség, a pártatlanság, a semlegesség és a függetlenség elvén alapul;
17. ismételten felszólít az olyan alapvető közszolgáltatások teljes körű visszaállítására, mint a villamosenergia-infrastuktúra, a banki szolgáltatások, az iskolák és a kórházak, valamint felszólít a tigréi távközlési korlátozások azonnali feloldására;
18. felhívja a nemzeti és regionális hatóságokat, hogy biztosítsák a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek és menekültek jogát arra, hogy önkéntes alapon biztonságosan visszatérjenek otthonaikba vagy lakóhelyükre, és hozzanak létre egy tisztességes, hozzáférhető és független mechanizmust a lakhatást, vagyont és földet érintő veszteségek és károk megtérítésére; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy segítsék és támogassák a visszatérések megszervezését és nyomon követését;
19. határozottan elítéli, hogy a szükségállapot etnikai indíttatású letartóztatásokhoz, zaklatásokhoz, verésekhez és újságírók célba vételéhez vezetett; felszólít az önkényesen fogva tartott valamennyi újságíró azonnali szabadon bocsátására, valamint a véleménynyilvánítás és a szólás szabadságának biztosítására; felhívja a harcban álló feleket, hogy biztosítsák a sajtóhoz való szabad hozzáférést, és tegyék lehetővé az újságírók számára munkájuk biztonságos elvégzését;
20. aggodalmát fejezi ki a régióban dolgozó független humanitárius dolgozók biztonsága és jóléte miatt; határozottan elítéli a humanitárius segélyszervezetek munkatársai és a kritikus infrastruktúra elleni támadásokat, valamint az ENSZ humanitárius segélyszállítmányainak folyamatos lefoglalását;
21. ismételten felszólítja az etióp kormányt, hogy írja alá és erősítse meg a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumát; hangsúlyozza, hogy független és pártatlan mechanizmusra van szükség a folyamatos jogsértések és az elszámoltathatóság kezelése érdekében;
22. felszólítja a harcban álló feleket, hogy haladéktalanul vessenek véget az összetűzéseknek, és előzetes feltételek nélkül kössenek hivatalos tűzszüneti megállapodást; ismételten arra hív fel, hogy a nemzeti párbeszéd a lehető leginkluzívabb, legszélesebb körű és legátláthatóbb legyen, bevonva a civil társadalom és az ellenzéki pártok képviselőit is, annak érdekében, hogy teljesüljön a megbékélés valódi katalizátoraként való működésre vonatkozóan kitűzött cél; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy teljes mértékben vegyenek részt a békefolyamatban a hiteles előrehaladás biztosítása érdekében;
23. tudomásul veszi az országban történt néhány pozitív fejleményt, például a 2022. március 24-i humanitárius fegyverszünetet és némely politikai foglyok szabadon bocsátását, a fegyverszünet során a humanitárius segítséghez való fokozott hozzáférést, valamint az etióp kormány és a tigréi vezetés nyilvános nyilatkozatait, amelyek szerint elkötelezik magukat az AU által vezetett békétárgyalások mellett;
24. üdvözli Olusegun Obasanjo, az AU Afrika szarváért felelős főképviseleje megbízatásának megújítását; további lépéseket vár az AU magas szintű közvetítői triójának várható kinevezéséről szóló nyilatkozatokat követően annak érdekében, hogy prioritásként kezeljék az állandó tűzszünetről szóló megállapodást, a humanitárius segítség akadálytalan bejutását valamennyi területre, valamint az eritreai erőik azonnali kivonását és az elszámoltathatóság és a belső megbékélés elősegítését; felszólít ezen közvetítők haladéktalan kinevezésére;
25. megismétli az EU-hoz és tagállamaihoz intézett azon felhívását, miszerint a globális emberi jogi szankciórendszeren keresztül fogadjanak el intézkedéseket az emberi jogok védelme érdekében, és fogadjanak el szankciókat az emberi jogi jogsértések elkövetőivel szemben;
26. hangsúlyozza, hogy a menekültek helyzete a régióban folyamatosan romlik; e tekintetben felszólítja az EU-t és valamennyi tagállamát, hogy nagyobb erővel támogassák a régióból történő áttelepítést, nyújtsanak humanitárius vízumot a veszélyeztetetteknek és könnyítsék meg a családegyesítést; felszólítja az EU-t és tagállamait, hogy biztosítsák a nemzetközi védelemhez való tényleges hozzáférést az EU-ban, és biztosítsák a nemzetközi védelmet kérő személyek alapvető jogainak tiszteletben tartását az uniós és a nemzetközi joggal összhangban;
27. támogatja, hogy a Bizottság 2020 decembere óta elhalasztotta az etióp kormánynak nyújtott költségvetés-támogatás folyósítását; felhívja a Bizottságot, hogy továbbra is nyújtson életmentő támogatást a régióknak, a civil társadalom és a független humanitárius szervezetek számára, és fokozza a gyermekek biztonságának biztosítására irányuló erőfeszítéseit; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja felül a költségvetési támogatásnak a végrehajtási intézkedésekre való korlátozását annak érdekében, hogy lehetővé tegye a fejlesztési projektek folyamatos végrehajtását a konfliktusövezeten kívül;

2022. október 6., csütörtök

28. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az ENSZ Biztonsági Tanácsa (ENSZ BT) nem kezelte hatékonyan az etiópiai és a régióbeli helyzetet; sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy szólítsák fel az ENSZ BT-t, hogy tartson rendszeres nyilvános üléseket Etiópiáról és a régióról, és tegyen érdemi és határozott lépéseket a humanitárius segítség akadálytalan célba juttatásának biztosítása, a polgári lakosság védelmének lehetővé tétele, a nemzetközi jog súlyos megsértésének megszüntetése és elítélése, valamint az atrocitásokért való elszámoltathatóság biztosítása érdekében;

29. emlékeztet arra, hogy az EJT az etiópiai emberi jogi helyzetről szóló, 2021. december 17-én elfogadott S-33/1. sz. határozatában úgy határozott, hogy létrehozza az Etiópiával foglalkozó emberi jogi szakértők nemzetközi bizottságát (ICHREE); sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy támogassák az ENSZ által az ICHREE számára biztosított megfelelő finanszírozást, és felszólítja az etióp szövetségi kormányt, hogy könnyítse meg az ICHREE akadálytalan hozzáférését; felhívja az EJT-t, hogy újítsa meg az ICHREE megbízását, és biztosítson számára elegendő időt, valamint a szükséges technikai segítségnyújtást és költségvetési forrásokat megbízatásának teljesítéséhez, időbeli vagy földrajzi hatályának korlátozása nélkül;

30. elismeri az Emberi Jogi Szakértők Nemzetközi Bizottsága Etiópiáról szóló, 2022. szeptember 19-i jelentésének (A/HRC/51/46) megállapításait, amely dokumentálja a háborús bűncselekmények eseteit; felhívja a Bizottságot, hogy értékelje és használja fel a következtetéseket és ajánlásokat, és felhívja az etióp hatóságokat, hogy ismerjék el ezeket az eredményeket az emberi jogok védelmének helyreállítására irányuló erőfeszítések és a háborús bűncselekmények áldozatainak nyújtott jogorvoslat érdekében; felhívja továbbá a konfliktusban részt vevő valamennyi felet, hogy hagyják jóvá az ENSZ emberi jogi tisztviselője és az etióp emberi jogi bizottság közös vizsgálatának ajánlásait;

31. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének, Etiópia szövetségi kormányának és szövetségi parlamentjének, a tigréi hatóságoknak, Eritrea Állam kormányának, a Kormányközi Fejlesztési Hatóság kormányainak, az Afrikai Uniónak és tagállamainak, a Pánafrikai Parlamentnek és az AKCS-EU Közös Parlamenti Közgyűlésnek.

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0352

Mahszá Amíni halála és a nők jogaiért tüntetők elnyomása Iránban**Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása Mahszá Zsiná Amíni haláláról és a nőjogi tüntetők Iránban történő elnyomásáról (2022/2849(RSP))**

(2023/C 132/11)

A Európai Parlament,

- tekintettel az Iránról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel a főképviselőnek az Európai Unió nevében tett, 2022. szeptember 25-i nyilatkozatára és az Európai Külügyi Szolgálat szóvivőjének 2022. szeptember 19-i nyilatkozatára Mahszá Amíni haláláról,
 - tekintettel az Iráni Iszlám Köztársaság emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2022. szeptember 22-i nyilatkozatára, amelyben felelősségre vonást követel Mahszá Amíni haláláért, és felszólít a nők elleni erőszak megszüntetésére,
 - tekintettel az Iráni Iszlám Köztársaság emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges ENSZ-előadó 2022. június 18-i, 2022. január 13-i és 2021. január 11-i jelentéseire,
 - tekintettel az ENSZ főtitkárának az emberi jogok Iráni Iszlám Köztársaságban fennálló helyzetéről szóló 2022. június 16-i jelentésére,
 - tekintettel António Guterres ENSZ-főtitkár 2022. szeptember 27-i nyilatkozatára,
 - tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára (1966), valamint annak Irán általi, 1975. évi ratifikálására,
 - tekintettel az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásra,
 - tekintettel a nők és lányok elleni erőszakra, valamint a velük szembeni megkülönböztetés valamennyi formája elleni küzdelemről szóló 2008. december 8-i európai uniós iránymutatásokra,
 - tekintettel az 1948-ban elfogadott Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel 2022. szeptember 13-án Teheránban az „erkölcsrendészet” letartóztatta a 22 éves Mahszá Zsiná Amíni kurd–iráni nőt a kötelező fejkendőviselési törvény állítólagos be nem tartása miatt; mivel szemtanúk szerint Mahszá Zsiná Amíni az „erkölcsrendészet” egy rendőrségi furgonba lökte, és megverte a teheráni Vozara idegenrendészeti fogdába való átszállítása során, ahol nem sokkal később kómába esett, és 2022. szeptember 16-án egy közeli kórházban meghalt, miközben a rendőrségi őrizetben volt; mivel az iráni hatóságok állítása szerint halála természetes okok miatt következett be; mivel nem került sor megfelelő vizsgálatra, és mivel a hatóságok Mahszá Zsiná Amíni családjától megtagadták az összes kórházi dokumentum és a boncolási jegyzőkönyv átadását;
- B. mivel Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolását követően országos tiltakozások törtek ki több mint 120 városban Irán 31 tartományának szinte mindegyikében, amelyekben több százezer iráni állampolgár vett részt; mivel a tiltakozásokat nők kezdeményezték, felelősségre vonást követelve Mahszá Zsiná Amíni haláláért, és felszólítva a nőkkal szembeni erőszak és megkülönböztetés felszámolására Iránban, amely különösen a nők kötelező fejkendőviselésében nyilvánul meg; mivel a nők tiltakozásai a férfiak szolidaritását váltották ki, és Irán egészére kiterjedő, reformot követelő és tiltakozó mozgalmat indítottak el; mivel a diákok országsszerte számos egyetemen, nevezetesen a teheráni Saríf Műszaki Egyetemen is tiltakoznak azért, hogy bojkottálják óráikat és tüntetnek az elnyomás ellen;
- C. mivel az iráni biztonsági és rendőri erők erőszakosan, válogatás nélkül és gátlástalanul reagáltak a tiltakozásokra, aminek következtében többen életüket veszítették, és számosan megsérültek; mivel az ENSZ megerősítette, hogy az iráni erők éles lőszerrel, madársöréttel, könnygázzal és légpuskalövedékeket vetnek be a tüntetőkkel szemben; mivel a jelentések szerint 2022. október 2-ig az iráni biztonsági erők a Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolása ellen tüntetők közül több száz békés tüntetőt gyilkoltak meg, további százakat megsebesítettek, és letartóztattak, köztük emberi jogi aktivistákat, diákokat, ügyvédeket, civil társadalmi aktivistákat és több mint 20 újságírót, nevezetesen Nilófar Hamedí újságírót, aki elsőként számolt be Mahszá Zsiná Amíni letartóztatásáról és kórházba kerüléséről;

2022. október 6., csütörtök

- D. mivel az Amnesty International bizonyítékokat mutatott be arról, hogy a hatóságok az Iszlám Forradalmi Gárda, a Baszidsz félkatonai erők, az Iráni Iszlám Köztársaság rendőrsége, a rohamrendőrség és a civil ruhás biztonsági személyzet felhasználásával tervezték el a jelenlegi tiltakozások leverését; mivel a bizonyítékok azt mutatják, hogy a fegyveres erők főparancsnoksága minden tartományban parancsot adott ki a parancsnokoknak, amelyben utasította őket, hogy a békés tüntetőkkel szemben a biztonsági erők széles körben alkalmazzanak halálos erőt és lőfegyvereket;
- E. mivel jelentések szerint az elmúlt napokban számos külföldit – köztük uniós állampolgárokat – tartóztattak le a tüntetésekből való állítólagos részvételük miatt;
- F. mivel az iráni hatóságok szándékosan megszakítják az internet- és mobilkapcsolatokat, szigorúan korlátozzák a közösségimédia-platfomokat, hogy aláássák az iráni polgárok azon képességét, hogy biztonságos és privát módon hozzáférjenek a kommunikációs technológiákhoz, és békés gyűléseket szervezzenek; mivel jelentések érkeztek arról, hogy a fárszi nyelven a „Mahszá Amíni” szavakat tartalmazó SMS-eket blokkolták; mivel a rezsím azzal, hogy Irán nagy részén megszakítja és kikapcsolja az internetet, megpróbálja megakadályozni a tüntetésekről szóló hírek és képek továbbítását és terjesztését, valamint azt, hogy a nemzetközi és helyi szervezetek dokumentálják az emberi jogok megsértését;
- G. mivel az iráni kormány 1983-ban kötelező fejkendőviselést vezetett be; mivel a kötelező hidzsáb a nők elnyomásának eszközévé vált, megfosztva őket szabadságuktól és jogaiktól; mivel a nyilvános helyen fejkendő nélkül megjelenő nőket gyakran zaklatják, bebörtönzik, megkínózzák, megkorbácsolják, sőt meg is ölik az említett elnyomó szabályoknak való ellenszegülés esetén;
- H. mivel Ebrahim Raiszi 2021-es hivatalba lépése óta megszorodtak a nők és lányok ellen az „erkölcsrendészeti” rendőri osztag által elkövetett zaklatásos és erőszakos fellépések; mivel az iráni kormány olyan törvényeket és törvénytervezeteket szorgalmazott, amelyek ösztönzik a nők elnyomását; mivel Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolása az Iránban a nők már amúgy is súlyosan korlátozott jogainak korlátozására és csökkentésére irányuló szélesebb körű intézkedések részét képezi, többek között egy 2021-ben elfogadott új törvény révén, amely súlyosan korlátozza a nők szexuális és reprodukciós egészséghez és jogokhoz való hozzáférést, ami közvetlenül sérti a nők nemzetközi jog szerinti emberi jogait; mivel a „hidzsáb és szűziesség” elnevezésű projekt bevezetése révén térfelügyelő kamerák felhasználásával figyelnek meg és bírságnak meg a fejkendő nélküli nőket;
- I. mivel a humanitárius helyzet Iránban növekvő mértékben romlik; mivel Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolása jól szemlélteti az Iránban zajló emberi jogi válságot, amelyet az iráni kormány és biztonsági apparátusának rendszerszintű büntetlensége állandósít, és amely széles körben elterjedt kínzásokat, valamint törvénytelen kivégzéseket és egyéb jogellenes gyilkosságokat tesz lehetővé; mivel 2022. szeptember 18. óta több mint 40 emberijog-védőt tartóztattak le, és e letartóztatások, támadások és razzziák részeként az iráni erők különösen és erőszakosan célba vették a női emberijog-védőket; mivel a 31 éves Zahrá Szedíki-Hamadáni és a 24 éves Elhám Csúbdart, iráni LMBTIQ-jogvédőket halálra ítélte az urmiai forradalmi bíróság „a homoszexualitás népszerűsítésével a Földön elkövetett megrontás” vádjával;
- J. mivel az emberi jogok megsértése miatt az Unió korlátozó intézkedéseket fogadott el, beleértve a vagyoni eszközök befagyasztását és a vízumtilalmat az emberi jogok súlyos megsértéséért felelős személyek és szervezetek tekintetében, valamint megtiltotta a belső elnyomás céljára felhasználható eszközök és a távközlés figyelésére szolgáló eszközök Iránba irányuló exportját; mivel ezeket az először 2011. április 12-én bevezetett intézkedéseket rendszeresen naprakésszé teszik, és azok hatályban maradnak;
- K. mivel Josep Borrell, a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője 2022. szeptember 25-i nyilatkozatában elítélte Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolását és az iráni biztonsági erők által alkalmazott túlzott erőszakot, és bejelentette, hogy az EU a Külügyek Tanácsának következő ülése előtt mérlegelni fogja a rendelkezésére álló valamennyi lehetőséget Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolásának kezelésére és arra, ahogyan az iráni biztonsági erők reagáltak az ezt követő tüntetésekre;
1. a leghatározottabban elítéli Mahszá Zsiná Amíni azt követő halálát, hogy az iráni „erkölcsrendészet” erőszakosan letartóztatta, bántalmazta és verte; részvétét fejezi ki családjának és barátainak, valamint mindazok családjának, akik a közelmúltbeli iráni tiltakozások során életüket veszítették;
 2. felszólítja az iráni kormányt, hogy tegye lehetővé Mahszá Zsiná Amíni tragikus halálának és az állítólagos kínzásoknak és bántalmazásoknak egy független illetékes hatóság általi pártatlan és eredményes kivizsgálását;

2022. október 6., csütörtök

3. szolidaritásáról biztosítja azokat a fiatal iráni nőket, akik az őket ért nehézségek és személyes következmények ellenére részt vesznek a tiltakozásokban és szervezik azokat; támogatja a Mahszá Zsiná Amíni meggyilkolása, a nők rendszerszintű és növekvő elnyomása, valamint az emberi jogok és alapvető szabadságok súlyos és tömeges megsértése ellen országsszerte tiltakozó békés megmozdulást;
4. erőteljesen támogatja az iráni nép törekvéseit, amely olyan szabad, stabil, befogadó és demokratikus országban kíván élni, amely tiszteletben tartja az emberi jogokkal és alapvető szabadságokkal kapcsolatos nemzeti és nemzetközi kötelezettségvállalásait; mély aggodalmát fejezi ki azok miatt a jelentések miatt, melyek szerint az Iszlám Forradalmi Gárda, a Baszidsz erők és a rendőrség 2022. október 2-án ostrom alá vette a teheráni Sharif Műszaki Egyetemet, amelyen belül nagyszámú diák volt bezárva, és sok diákot letartóztattak és lelőttek;
5. elismeri, hogy az iráni nők mozgalma túlmutat a nők jogainak védelmén, és az erőszakos és reakciós teokrácia helyett szekuláris államért száll síkra Iránban;
6. határozottan elítéli, hogy az iráni biztonsági erők széles körben, szándékosan és indokolatlanul erőszakot alkalmaznak a békés tüntetőkkel szemben, és felszólítja az iráni hatóságokat, hogy hagyjanak fel a saját polgáraik elleni folyamatos, szisztematikus és elfogadhatatlan erőszakkal; követeli, hogy az iráni hatóságok engedélyezzék egy tényeken alapuló, gyors, pártatlan és hatékony vizsgálat lefolytatását az összes áldozatul esett tüntető meggyilkolásával kapcsolatban, és hogy a felelősöket állítsák bíróság elé;
7. követeli, hogy az iráni hatóságok haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássák szabadon mindazokat, akiket a tiltakozásokkal kapcsolatban kizárólag azért börtönöznek be, mert békésen gyakorolták a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságához való jogukat, és hogy ezen személyek ellen ejtsenek minden vádat; hangsúlyozza, hogy mindenkor tiszteletben kell tartani az alapvető jogokat, köztük a véleménynyilvánítás és a gyülekezés szabadságát, és kéri az iráni hatóságokat, hogy tegyenek eleget nemzetközi kötelezettségeiknek, többek között a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának; sürgeti az iráni hatóságokat, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon az összes letartóztatott uniós állampolgárt, és ejtsék az ellenük felhozott valamennyi vádat; mély aggodalmát fejezi ki több mint 20 újságíró, többek között Nilúfar Hámedi, a Mahszá Zsiná Amíni letartóztatásáról és kórházba kerüléséről szóló hírekről elsőként beszámoló újságíró letartóztatása miatt, és felszólítja az iráni hatóságokat, hogy haladéktalanul bocsássák szabadon őket; felhívja Iránt, hogy tartsa tiszteletben az Iránban élő valamennyi ember, különösen a nagymértékben elnyomott nők és lányok véleménynyilvánítási és meggyőződési szabadságát;
8. elítéli az Iráni Iszlám Köztársaság által a nőkkel és más kiszolgáltatott csoportokkal szemben olyan törvények és rendeletek révén alkalmazott rendszerszintű megkülönböztetést, amelyek súlyosan korlátozzák szabadságaikat és jogaikat, ideértve a megalázó kötelező fejkendőviselési törvényt és annak visszaélésszerű érvényesítését, a nők szexuális és reprodukciós egészséggel kapcsolatos jogainak szigorú korlátozását, valamint a nők politikai, szociális, gazdasági, kulturális és személyes jogainak megsértését; követeli, hogy az iráni hatóságok mielőbb helyezték hatályon kívül a nőkre és lányokra nézve kötelező fejkendőviselési törvényeket, töröljék el az „erkölcsrendészetet”, és vessenek véget a nőkkel szembeni rendszerszintű megkülönböztetésnek az élet minden területén;
9. határozottan elítéli Irán azon gyakorlatát, hogy az országban zajló tiltakozásokkal összefüggésben lekapcsolja az internet- és mobilhálózatokat, ami akadályozza az iráni polgárok kommunikációját és a szabad információáramlást; hangsúlyozza, hogy az efféle fellépések egyértelműen sértik a nemzetközi jogot; üdvözli az Egyesült Államok azon döntését, hogy a jelenlegi tiltakozások közepette lehetővé teszi a magánvállalatok számára, hogy digitális szolgáltatásaikat az iráni nép rendelkezésére bocsássák;
10. kategorikusan elutasítja az állami ellenőrzés alatt álló iráni médiában iráni tisztviselők által megfogalmazott vádakot, amelyek Németország és más európai országok diplomáciai képviselőire mint a tüntetések feltételezett felbujtóira utalnak;
11. ismételten határozottan elítéli az iráni emberi jogi helyzet folyamatos romlását, beleértve és különösen az etnikai és vallási kisebbségekhez tartozó személyek – köztük a kurdok, a beludzsok, az arabok és a nem síta és nem muszlim vallási kisebbségek, köztük a bahá'í és a keresztény közösségek – helyzete estében; sürgeti az iráni hatóságokat, hogy tartsák tiszteletben az etnikai és vallási kisebbségek alapvető jogait és szabadságait; felszólítja az iráni hatóságokat, hogy szüntessék meg a megkülönböztetés minden formáját;
12. sürgeti az iráni kormányt, hogy haladéktalanul és feltétel nélkül bocsássa szabadon az összes emberijog-védőt, akiket a véleménynyilvánítás és a meggyőződés szabadságához való joguk békés gyakorlása miatt börtönöztek be; felszólítja az iráni legfelsőbb bíróságot, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog megsértése miatt helyezze hatályon kívül a Zahrá Szedíki-Hamadáni és Elhám Csúbdar LMBTI emberijog-védőkkel szemben hozott ítéleteket; felszólítja az iráni kormányt, hogy hagyjon fel az iráni emberijog-védők elleni támadásokkal, és minden körülmények között garantálja, hogy azok a megtorlástól való félelem nélkül és minden korlátozástól, többek között a bírósági zaklatásoktól mentesen folytathassák jogszerű emberi jogi tevékenységeiket;

2022. október 6., csütörtök

13. elítéli az iráni börtönökben zajló módszeres kínzást, és felszólít az összes fogvatartott kínzásának és bántalmazásának azonnali beszüntetésére; elítéli azt a gyakorlatot, hogy megtagadják a fogvatartottaktól a telefonhívásokhoz való hozzáférést és a családtagok látogatásait; súlyos aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a fogvatartottak nem juthatnak jogi képviselőhöz a kihallgatások során; felszólítja az iráni kormányt, hogy a fogvatartottakkal velük született emberi méltóságuknak és értéküknek megfelelő tisztelettel bánjon;

14. mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem történt előrelépés az Iránban fogva tartott uniós–iráni kettős állampolgárok, köztük a kémkedés hamis vádjával halálra ítélt Ahmadreza Dzsalsali ügyében;

15. határozottan elítéli, hogy az iráni hatóságok az elmúlt években egyre gyakrabban alkalmazzák a halálbüntetést, és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a tüntetők, a másként gondolkodók és a kisebbségi csoportok tagjai elleni halálbüntetés alkalmazása riasztóan fokozódik; megismétli az iráni kormányhoz intézett felszólítását, hogy a halálbüntetés eltörlése felé tett lépésként azonnal vezessen be moratóriumot a halálbüntetés alkalmazására, valamint valamennyi halálos ítélet megváltoztatására;

16. kéri az iráni hatóságokat, hogy engedélyezzék az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának különleges eljárásaiban részt vevő valamennyi személy látogatását, és különösen biztosítsák, hogy az Iráni Iszlám Köztársaság emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges ENSZ-előadó beléphessen az országba;

17. felhívja az ENSZ-t, különösen annak Emberi Jogi Tanácsát, hogy az Iráni Iszlám Köztársaság emberi jogi helyzetével foglalkozó különleges ENSZ-előadó vezetésével haladéktalanul indítson átfogó vizsgálatot az elmúlt hetek eseményeivel kapcsolatban; kéri az ENSZ Emberi Jogi Tanácsát, hogy hozzon létre nemzetközi vizsgálati és elszámoltathatósági mechanizmust az iráni kormány által elkövetett emberi jogi jogsértésekre vonatkozóan;

18. kéri az EU-t és tagállamait, hogy az iráni hatóságokkal folytatott minden együttműködést használjanak fel arra, hogy követeljék a tiltakozások elleni erőszakos fellépés azonnali beszüntetését és a véleménynyilvánítás, az egyesülés és a békés gyülekezés szabadságához való joguk gyakorlása miatt letartóztatott valamennyi személy feltétel nélküli szabadon bocsátását, követeljék Mahszá Zsiná Amíni és több tucat tüntető halálának független kivizsgálását, sürgessék az internethez és a kommunikációs csatornákhöz való hozzáférés helyreállítását, és ösztönözzék a nők kötelező fejkendőviselésének eltörlését; felhívja a tagállamokat, hogy az Eurojust új szabályaival összhangban tárolják, őrizzék meg és osszák meg azokat a rendelkezésre álló bizonyítékokat, amelyek hozzájárulhatnak a nyomozásokhoz, többek között a Nemzetközi Büntetőbírósággal való együttműködés és az általa végzett munka támogatása révén;

19. felhívja a Külügyek Tanácsát, hogy vegye fel azon iráni tisztviselőket – köztük az „erkölcsrendészettel” kapcsolatban álló valamennyi olyan személyt, akiket Mahszá Zsiná Amíni halálában bűnrészesnek vagy felelősnek találnak vagy felelősek a tüntetők elleni erőszakért – azon személyek uniós jegyzékébe, akikkel szemben Iránban az emberi jogok súlyos megsértése miatt korlátozó intézkedéseket alkalmaztak; megismétli, hogy az Iszlám Forradalmi Gárda vezetése elleni szankciókat nem szabad feloldani; üdvözlö, hogy a Tanács elfogadta az EU globális emberi jogi szankciórendszerét, amely fontos eszköz az EU számára az emberi jogok megsértőinek szankcionálására;

20. felszólítja az EU-t, beleértve az alelnököt/főképviseletet, hogy két- és többoldalú fórumokon továbbra is vesse fel az emberi jogokkal kapcsolatos aggályokat az iráni hatóságokkal szemben, és erre a célra használja fel az iráni hatóságokkal tervezett valamennyi kapcsolatfelvételt, különösen az EU és Irán közötti magas szintű politikai párbeszéd keretében; újrag megerősíti, hogy az emberi jogok tiszteletben tartása az EU és Irán közötti kapcsolatok fejlesztésének alapvető eleme;

21. ösztönzi a Teheránban akkreditált uniós nagykövetségek közötti szoros koordinációt; sürgeti a Teheránban diplomáciai képviselővel rendelkező összes tagállamot, hogy alkalmazzák az emberi jogok védelmezőiről szóló uniós iránymutatásokban előírt mechanizmusokat, hogy támogassák és védjék ezen személyeket, különösen a nőjogi aktivistákat és az uniós–iráni kettős állampolgárokat, többek között a Szomszédügyi, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) és a Demokráciáért Európai Alapítvány keretében nyújtott sürgősségi támogatások, valamint sürgősségi vízumok, nyilvános nyilatkozatok, a bírósági eljárások nyomon követése és börtönlátogatások révén;

22. felhívja a Bizottságot, hogy a szükségesség és az arányosság elvének szigorú tiszteletben tartása mellett vegye fontolóra annak lehetővé tételét, hogy az uniós székhelyű hírközlési szolgáltatók eszközöket – többek között videokonferenciát, e-tanulási platformokat, webtérképeket és felhőalapú szolgáltatásokat – kínáljanak az iráni embereknek annak biztosítása érdekében, hogy hozzáférjenek azokhoz az online eszközökhöz és platformokhoz, amelyekre emberi jogaik gyakorlásához szükségük van;

2022. október 6., csütörtök

23. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy reakciós iszlamista egyesületek folyamatos lobbitevékenységet folytatnak az európai intézményekben, ami a demokráciáinkba való külföldi beavatkozást jelentheti;
24. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Iráni Iszlám Konzultatív Nemzetgyűlésnek, az Iráni Iszlám Köztársaság kormányának, az Iráni Iszlám Köztársaság legfőbb vezetője hivatalának, valamint Mahszá Zsiná Amíni családjának.
-

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0353

Oroszország eszkalálja Ukrajna ellen folytatott agresszív háborúját

Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az Ukrajna elleni agresszív háború Oroszország általi eszkalálásáról (2022/2851(RSP))

(2023/C 132/12)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Ukrajnáról és Oroszországról szóló korábbi állásfoglalásaira,
 - tekintettel az ENSZ Alapokmányára,
 - tekintettel az 1975-ös Helsink-i Záróokmányra,
 - tekintettel az Európai Tanács tagjainak és a G7-ek külügyminisztereinek 2022. szeptember 30-i, Ukrajnáról szóló nyilatkozataira,
 - tekintettel a főképviseletről az Európai Unió nevében tett, a Donyeck, Herszon, Luhanszk és Zaporizzsja régiókban Oroszország által tartott jogellenes álnépszavazásokról szóló, 2022. szeptember 28-i nyilatkozatára,
 - tekintettel Ursula von der Leyennek, a Bizottság elnökének az Oroszországgal szembeni korlátozó intézkedések új csomagjáról szóló, 2022. szeptember 28-i sajtónyilatkozatára, valamint Charles Michelnek, az Európai Tanács elnökének az ukrán régiók Oroszország általi jogellenes anektálásáról szóló, 2022. szeptember 30-i üzenetére,
 - tekintettel a főképviseletről az Európai Unió nevében tett, Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborújáról szóló, 2022. szeptember 22-i, illetve az Északi Áramlat földgázvezetékénél észlelt szivárgásról szóló, 2022. szeptember 28-i nyilatkozatára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) és (4) bekezdésére,
- A. mivel az ENSZ Alapokmánya és nemzetközi jogi elvek rögzítik az államok szuverén egyenlőségének elvét és azt, hogy az államoknak nemzetközi érintkezéseik során tartózkodniuk kell a más államok területi épsége vagy politikai függetlensége ellen irányuló fenyegetéstől vagy erőszak alkalmazásától; mivel egy állam területének egy másik állam általi, erőszakkal való fenyegetés vagy erőszak alkalmazása következtében történő anektálása sérti az ENSZ Alapokmányát és a nemzetközi jog elveit; mivel António Guterres ENSZ-főtitkár a közelmúltban megerősítette ezt az elvet;
- B. mivel az Oroszországi Föderáció az ENSZ Biztonsági Tanácsának állandó tagjaként különleges politikai felelősséggel tartozik a béke és biztonság fenntartásáért a világban, azonban Ukrajna szuverenitása, függetlensége és területi integritása elleni agresszív fellépéseivel folyamatosan megsérti az ENSZ Alapokmányának elveit, és nyíltan szembeeszegetül a nemzetközi közösséggel azzal, hogy az ENSZ Közgyűlésének ülészaka alatt jelentette be az ENSZ Alapokmányát sértő, jogellenes cselekedeteit;
- C. mivel az Oroszországi Föderáció az elmúlt hónapokban folytatta Ukrajna ellen a jogellenesen, provokáció nélkül és indokolatlanul indított agresszív háborúját; mivel a 2022 szeptemberének elején indított sikeres ukrán ellentámadás következtében Oroszország elveszítette az Ukrajna Harkiv régiójában és Ukrajna más keleti és déli régióiban elfoglalt területeinek jelentős részét; mivel ez a felszabadítás az orosz erők és megbízottjaik által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértésekre és háborús bűncselekményekre vonatkozó új bizonyítékok felfedezéséhez vezetett, például Izjumban több mint 440 holttestet tartalmazó tömegsírokat találtak;
- D. mivel már több ezer polgári személyt gyilkoltak meg, és még sokkal több személyt kínoztak, zaklattak, szexuálisan bántalmaztak, elraboltak vagy lakóhelyük elhagyására kényszerítettek; mivel az orosz erők és megbízottjaik ezen embertelen magatartása teljes mértékben figyelmen kívül hagyja a nemzetközi humanitárius jogot;
- E. mivel az orosz erők az invázió kezdete óta több tízezer, harcban elesett vagy eltűnt személyt veszítettek, és a haditechnikai eszközeik megsemmisültek;
- F. mivel a nemzetközi közösség – korszerű felszerelésekkel, lőszerrel, kiképzéssel és hírszerzési információk megosztásával – továbbra is támogatja Ukrajnát, és legutóbb az Egyesült Államok Kongresszusa fogadott el egy törvényt, amely több mint 12,3 milliárd USD támogatást fog nyújtani;

2022. október 6., csütörtök

- G. mivel az ukrán tisztviselők szerint az ukrán hadseregnek modern harckocsikra, több felszín–levegő és felszín–felszín rakétarendszerre, páncélozott szállító harcjárművekre, valamint további kiképző központokra és lőszeres formájában további hozzájárulásokra van szüksége;
- H. mivel 2022. szeptember 9. és 11. között regionális és helyi választásokat tartottak Oroszországban, valamint a jogellenesen annektált ukrán Krími Autonóm Köztársaságban és Szevasztopol városában, amelyeket az EU nem ismer el;
- I. mivel ezekre a sietősen megszervezett álnépszavazásokra 2022. szeptember 23. és 27. között került sor Ukrajna részben oroszok által megszállt területein, Donyeck, Herszon, Luhanszk és Zaporizzsja megyékben, valamint az Oroszországba erőszakkal deportált ukránok körében, és az orosz hatóságok előre meghatározott és irreálisan magas részvételi arányokról, illetve az Oroszország általi annektálás irreálisan magas támogatási arányáról számoltak be; mivel a szavazási folyamat során az emberi jogok rendszerszintű megsértése és megfélemlítés volt tapasztalható, különösen a fegyveres orosz katonák jelenlétéből fakadóan; mivel az álnépszavazások az Oroszország által 2014 elején a Krím félszigeten tartott népszavazáshoz hasonlóan zajlottak; mivel Oroszország 2022. szeptember 30-án bejelentette e területek hivatalos, jogellenes annektálását, amelyet az Állami Duma és a Szövetségi Tanács egyhangú jóváhagyása követett;
- J. mivel 2022. szeptember 21-én Vlagyimir Putyin mozgósítást jelentett be, amire a második világháború óta először kerül sor; mivel a médiabeszámolók szerint a mozgósítás 300 000 és 1,2 millió közötti tartalékos katonát érint, akiket behívnak a fegyveres erőkhöz; mivel ellentétben azzal a hivatalos bejelentéssel, hogy a közelmúltban a hadseregben szolgálatot teljesítő és harci tapasztalattal rendelkező polgárokat fognak a hatóságok besorozni, a beszámolók szerint egyeseket katonai tapasztalat nélkül is behívnak, különösen a szegényebb és távoli régiókból és az etnikai kisebbségekből, és hogy a besorozást elnyomó intézkedésként alkalmazzák, például a megszállt Krímben, ahol több mint 1 500 krími tatárt hívtak be; mivel az újonnan illegálisan elcsatolt ukrainai területekről is érkeztek jelentések erőszakos mozgósításról; mivel jelentések szerint az újonnan besorozott katonákat szinte azonnal a frontra küldik;
- K. mivel az oroszországi mozgósítás bejelentése tiltakozásokhoz vezetett, és az orosz hatóságok eddig több mint 2 400 tüntetőt tartóztattak le; mivel a mozgósítás bejelentése óta több százezer orosz menekült el Oroszországból a sorozás elkerülése érdekében; mivel az orosz hatóságok több határátkelőhelyen sorozóközpontokat hoztak létre annak érdekében, hogy a helyszínen adják át a katonai behívókat, és megakadályozzák a polgárokat abban, hogy elhagyják az országot;
- L. mivel az orosz erők továbbra is megszállás alatt tartják a zaporizzsjai atomerőművet; mivel az orosz erők 2022. szeptember 30-án elrabolták, majd később szabadon engedték Ihor Muraszovot, a zaporizzsjai atomerőmű főigazgatóját; mivel a zaporizzsjai atomerőmű a legnagyobb atomerőmű Európában, és utolsó reaktorát 2022. szeptember elején állították le az erőműben és annak környékén folyó harcok miatt; mivel azonban a nukleáris katasztrófa kockázata továbbra is fennáll;
- M. mivel egy, 2022. szeptember 21-i televíziós beszédben Vlagyimir Putyin arra figyelmeztetett, hogy ha Oroszország – vagyis az illegálisan elcsatolt ukrainai területek – területi integritása veszélybe kerül, „bizonyosan felhasználjuk a rendelkezésünkre álló valamennyi eszközt, hogy megvédjük Oroszországot és népünket”; mivel a „rendelkezésünkre álló valamennyi eszköz” szavak alig leplezett nukleáris zsarolást jelentenek;
- N. mivel 2022. szeptember 26-án és 27-én az Északi Áramlat 1 és 2 csővezetékén drámai mértékű nyomásesést figyeltek meg olyan szivárgások miatt, amelyek feltehetően egy állami szereplő által tervezett, szándékos víz alatti robbanások következményei voltak; mivel bár a légkörbe kerülő metán pontos mennyiségét nehéz megmérni, valószínűleg jelentős mennyiségről van szó, ami káros hatással lesz a környezetre;
- O. mivel 2022. szeptember 30-án Volodimir Zelenszkij elnök bejelentette, hogy Ukrajna hivatalosan benyújtotta az Észak-atlanti Szerződés Szervezetéhez (NATO) való csatlakozás iránti kérelmét;
1. megerősíti az Európai Unió szilárd támogatását Ukrajna és annak szuverenitása, függetlensége és nemzetközileg elismert határain belüli területi integritása mellett; a lehető leghatározottabban elítéli Oroszország Ukrajna elleni indokolatlan, provokáció nélkül indított és jogellenes agresszív háborúját; emlékeztet arra, hogy Oroszország teljes felelősséggel tartozik a háborúért, azt azonnal be kell szüntetnie, és ki kell vonnia összes haderejét és helyettesítő erőit az Ukrajnához tartozó valamennyi, nemzetközileg elismert területről;

2022. október 6., csütörtök

2. elismerését fejezi ki az ukrán emberek nagy bátorságáért, akik hatalmas áldozatok árán védelmezik országukat és az európai értékeket, például a szabadságot, a méltóságot és a demokráciát; emlékeztet Ukrajna törvényes jogára, hogy az ENSZ Alapokmányának 51. cikkével összhangban megvédje magát Oroszország agresszív háborújával szemben, hogy visszanyerje a teljes területe feletti teljes ellenőrzését a nemzetközileg elismert határain belül; harcászati és erkölcsi szempontból egyaránt elismerését fejezi ki az ukrán fegyveres erők bátorságáért és rendkívül hatékony fellépéseiről, és elismeri, hogy jelentős mértékben hozzájárulnak Európa biztonságához;
3. felszólítja az összes országot és nemzetközi szervezetet, hogy egyértelműen ítélik el Oroszország agresszív háborúját, valamint erőszakkal és álnépszavazással történő területszerzési kísérleteit; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy aktívan működjenek együtt azzal a számos kormánnyal, amelyek semleges álláspontot fogadtak el Oroszország Ukrajna elleni agressziójával kapcsolatban annak érdekében, hogy nemzetközi szinten erős ellenállás alakuljon ki Ukrajna határainak erőszakos megváltoztatásával szemben és a nemzetközi jog védelmében;
4. határozottan elítéli az orosz fegyveres erők, megbízottjaik és az Oroszország által Ukrajnába telepített különböző megszálló hatóságok által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértéseket és háborús bűncselekményeket; kitarthat, hogy a felelős kormánytisztviselőket és katonai vezetőket, valamint a háborús bűncselekmények és az emberiség elleni bűncselekmények, többek között a népirtás elkövetőit felelősségre kell vonni;
5. felhívja a tagállamokat és az Ukrajnát támogató egyéb országokat, hogy jelentősen növeljék katonai támogatásukat, különösen azokon a területeken, ahol azt az ukrán kormány kéri, annak érdekében, hogy Ukrajna maradéktalanul visszanyerhesse a nemzetközileg elismert teljes területe feletti ellenőrzést, és sikeresen megvédhesse magát Oroszország további agressziójával szemben; kéri, hogy fontolják meg annak lehetőségét, hogy egy „kölcsonbérleti” rendszerű katonai segítséget nyújtsanak Ukrajnának; felhívja a bizonytalan tagállamokat, különösen Németországot, hogy vegyék ki méltányos részüket a háború lerövidítéséhez szükséges katonai segítségnyújtásból; emlékeztet arra, hogy az Ukrajnát támogatók körében a habozás csak meghosszabbítja a háborút, és ártatlan ukránok életébe kerül; felhívja az uniós vezetőket, hogy építsenek ki tartós egységet a tagállamok és a hasonlóan gondolkodó országok között, hogy teljes mértékben és feltétel nélkül támogassák Ukrajnát Oroszország agresszív háborújával szemben;
6. felhívja a Bizottság alelnökét/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét, hogy az Európai Külügyi Szolgálat (EKSZ) logisztikai koordinációs mechanizmusán keresztül koordinálja a fegyverszállításokat, beleértve a fejlett fegyverrendszereket, például a Leopard harckocsik szállítására irányuló uniós kezdeményezést is; felhívja a tagállamokat, hogy haladéktalanul kezdjék meg az ukrán katonák kiképzését e tekintetben;
7. egyértelműen jogellenesnek és illegitimnek tartja a fegyverrel kikényszerített álnépszavazásokat, amelyek célja a Donyeck, Herszon, Luhanszk és Zaporizzsja régiók annektálása volt; emlékeztet arra, hogy a népszavazásokra az ENSZ Alapokmánya és a nemzetközi jog megsértésével került sor; elutasítja és nem ismeri el a népszavazások koholt eredményeit és ezt követően e területek Oroszországba való beolvasztását; az eredményeket semmisnek tekinti; úgy véli, hogy a bejelentett annektálás veszélyes és felelőtlen eskalációt, valamint a nemzetközi békét, minden állam biztonságát, területi integritását és szuverenitását garantáló nemzetközi jog és ENSZ-alapokmány nyilvánvaló megsértését jelenti, amit a nemzetközi közösség nem hagyhat válasz nélkül és nem is fog válasz nélkül hagyni;
8. elítéli a Herszon és Zaporizzsja ukrán területek „függetlenségének” elismeréséről szóló, 2022. szeptember 29-i orosz elnöki rendeleteket, valamint e területek Oroszországi Föderációba való annektálásáról szóló, 2022. szeptember 30-án aláírt jogellenes szerződéseket; határozottan támogatja az EU azon politikáját, hogy nem ismeri el Oroszország Ukrajna elleni jogellenes fellépéseit, beleértve az annektálást is, és ezért felszólítja a Tanácsot, hogy válaszlépésként fogadjon el további szigorú szankciókat;
9. üdvözlöi az Oroszországgal szembeni nyolcadik szankciócsomagra irányuló bizottsági javaslatot; felszólítja a tagállamokat, hogy mielőbb hagyják jóvá a szankciócsomagot, kerüljék el az önérdékű késedelmeket, és teljes körűen hajtsák végre a szankciókat; kéri, hogy a szankciókat terjesszék ki új területekre, beleértve a Gazprombank, az Alfa Bank, a Rosbank, a Tinkoff Bank, a Szentpétervári Bank, az Orosz Regionális Fejlesztési Bank és a Táv-keleti Bank SWIFT-redszerekből való kizárását, valamint a kriptoeszközök és kriptovaluták elleni szankciók további megerősítését; felhívja az uniós intézményeket és a tagállamokat, hogy tartsák fenn az EU egységét, és fokozzák a Kremlre gyakorolt nyomást, többek között további szankciócsomagok révén, beleértve a csúcstechnológiai termékek és stratégiai termékek exporttilalmát, valamint az orosz gazdaság és ipari bázis, különösen a hadipari komplexum stratégiai gyengítését célzó egyéb szankciókat; támogatja egyéni szankciók elfogadását az ukrán gyermekek kényszerdeportálásában és adoptálásában, valamint a jogellenes álszavazások szervezésében és megfigyelésében részt vevő személyekkel szemben, továbbá a Dumát alkotó pártok minden olyan tagjával szemben, akik minden szinten – többek között regionális és önkormányzati szinten – megválasztott parlamentekben tisztséget töltenek be; felhívja a tagállamokat, hogy aktívan akadályozzák meg, vizsgálják ki és üldözzék a szankciók kijátszását; felhívja a Bizottságot és a társjogalkotókat, hogy gyorsítsák fel a szankciók által befagyasztott vagyoni eszközök elkobzására vonatkozó jogi rendszer befejezését;-

2022. október 6., csütörtök

10. felszólít a fosszilis tüzelőanyagok és az urán orosz importjára vonatkozó azonnali és teljes embargóra, valamint az Északi Áramlat 1 és 2 csővezeték teljes leállítására annak érdekében, hogy megszüntessék Putyin háborús gépezetének uniós pénzből történő finanszírozását; felszólít a titán, az alumínium, a réz, a nikkell, a palládium, a ródiom és a nyers és feldolgozott gyémánt Oroszországból vagy Oroszországon keresztül az EU-ba történő vásárlásának, behozatalának és szállításának, valamint az Oroszországból származó vagy Oroszországból exportált vas- és acéltermékek – többek között a vasérc és a félkész termékek – behozatalának betiltására azzal a céllal, hogy csökkenjenek Oroszország bevételei; felszólít Oroszország alapvető ipari erőforrásokhoz, technológiákhoz és szolgáltatásokhoz való hozzáféréseinek minimalizálására, különös tekintettel azokra, amelyek az agresszor állam katonai iparához szükségesek;

11. figyelmezteti Aljakszandr Lukasenka rezsimjét, hogy ne segítse elő Oroszország Ukrajna elleni agresszióját, többek között mozgósítási erőfeszítései és a sorkatonák ország területén történő elhelyezése tekintetében; felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy a mozgósításhoz kapcsolódó új szankciókat terjesszék ki Belaruszra;

12. elítéli az oroszországi mozgósítást, és felszólít a nem önkéntes besorozás azonnali beszüntetésére; elítéli azokat az intézkedéseket, amelyek Ukrajna ideiglenesen megszállt területeinek lakosait arra kényszerítik, hogy Oroszország fegyveres vagy kiegészítő erőiben szolgáljanak, ami a negyedik genfi egyezmény értelmében tilos; határozottan felszólít minden orosz embert, kerülje el, hogy belerángassák ebbe a nemzetközi jogot sértő és ezért az országok nagy többsége által elítélt háborúba, amelyet kizárólag azért vívnak, hogy megerősítsék Oroszországban az antidemokratikus kleptokrata rezsimet, amely végső soron tönkre fogja tenni az orosz gazdaságot és az orosz nép biztonságos és virágzó jövővel kapcsolatos kilátásait; sürgeti a tagállamokat, hogy adjanak ki humanitárius vízumokat a védelemre szoruló, például politikai üldöztetésnek kitett orosz állampolgárok számára;

13. felszólítja a tagállamokat, hogy – teljes összhangban az uniós és a nemzetközi joggal – maradéktalanul hajtsák végre az orosz kérelmezőkre vonatkozó általános vízumkiadásról és az orosz állampolgárok külső határokon történő ellenőrzéséről szóló bizottsági iránymutatásokat, és biztosítsák, hogy többek között a politikai disszidensek, dezertőrök, a sorozást elkerülő és aktivisták által benyújtott minden menedékjog iránti kérelmet egyedi alapon, a fogadó tagállam biztonsági aggályait figyelembe véve és az uniós menekültügyi vívmányokkal összhangban kezeljenek; felhívja a Tanácsot és a Bizottságot, hogy szorosan kövessék nyomon az orosz vízumokkal kapcsolatos helyzetet;

14. felhívja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy növeljék a jelentős számú orosz állampolgárt fogadó dél-kaukázusi és közép-ázsiai országoknak – különösen Grúziának, Kazahsztánnak, Üzbegisztánnak, Örményországnak és Kirgizisztánnak – nyújtott támogatást e régiók stabilitásának fenntartása érdekében;

15. elítéli a 2022. október 5-i orosz elnöki rendeletet, amely 'föderális tulajdonként' jelöli ki a zaporizzsjai atomerőművet, és utasítja az orosz kormányt arra, hogy vegye át az erőmű feletti ellenőrzést; követeli az orosz katonai személyzet azonnali kivonását a zaporizzsjai atomerőműből és annak környékéről, valamint egy demilitarizált övezet létrehozását az atomerőmű körül; emlékeztet arra, hogy az erőmű körüli harcok elképzelhetetlen következményekkel járó súlyos katasztrófához vezethetnek;

16. felelőtlennek és veszélyesnek tartja az atomfegyverek bevetésére vonatkozó közelmúltbeli orosz fenyegetéseket; felszólítja a tagállamokat és a nemzetközi partnereket, hogy dolgozzanak ki gyors és határozott válaszlépést arra az esetre, ha Oroszország nukleáris csapást mér Ukrajnára; felszólítja Oroszországot, hogy haladéktalanul hagyjon fel a nukleáris eszkalációval való fenyegetéssel, tekintettel arra, hogy minden nukleáris katasztrófa több évtizedre kiható globális következményekkel jár az emberi életre és a környezetre nézve; emlékeztet arra, hogy Oroszország minden arra irányuló kísérlete, hogy a megszállt területek elleni jelenlegi támadásokat Oroszország elleni támadásként és ezáltal egy nukleáris támadás indokaként állítsa be, jogellenes és alaptalan, és nem fogja visszatartani az Európai Uniót attól, hogy további segítséget nyújtson Ukrajnának az önvédelemhez;

17. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy fokozzák a civil társadalom és a szabad média támogatását és a velük való együttműködést Ukrajnában és Oroszországban; hangsúlyozza, hogy Ukrajna rezilienciája és Oroszország agresszív háborújával szembeni ellenálló képessége érdekében fokozott figyelmet kell fordítani az ukrainai humanitárius szereplőkre, nagyobb támogatásban kell őket részesíteni, és különösen a nőket támogató szereplőkre kell összpontosítani; felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy továbbra is biztosítsanak ideiglenes menedéket az EU-ban a háború elől menekülő számára, és segítsenek ideiglenes úti okmányok kiállításában, amelyek lehetővé teszik az Oroszországban személyazonosító vagy úti okmányaik nélkül rekedt ukrán állampolgárok számára, hogy elhagyhassák az országot, ha kívánják; elítéli az orosz fél arra irányuló szisztematikus kísérleteit, hogy lelassítsa az ukrán menekültek belépését az EU-ba az észt és a lett határon, ami hamarosan súlyos humanitárius válsághoz vezethet; felszólítja a tagállamokat és határellenőrzésüket, hogy ne akadályozzák az ilyen menekültek belépését az EU-ba;

18. felszólítja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki egy Ukrajnára vonatkozó átfogó helyreállítási csomagot, amelynek adott esetben késedelem nélkül az ország azonnali, közép- és hosszú távú segélyezésére, újjáépítésére és helyreállítására kell összpontosítania, és tovább kell segítenie a gazdaság növekedésének erősödését; emlékeztet arra, hogy a helyreállítási csomagot az EU-nak, a nemzetközi pénzügyi intézményeknek és a hasonlóan gondolkodó partnereknek közösen kell irányítaniuk; kéri, hogy a helyreállítási csomagot támogassák a szükséges uniós költségvetési kapacitással;

2022. október 6., csütörtök

19. elismerését fejezi ki a háborút elítélő orosz állampolgároknak; elítéli, hogy az orosz hatóságok több ezer békés tüntetőt tartóztattak le, és felszólít azonnali szabadon bocsátásukra;
20. felszólítja a Bizottságot, az EKSZ-t és a tagállamokat, hogy kezdjék meg annak átgondolását, hogy a jövőben hogyan lehet Oroszországgal együttműködni, és hogyan segíthetik Oroszországot az önkényuralmi rendszerből egy olyan demokratikus országba való sikeres átmenetben, amely lemond a revizionista és imperialista politikákról; úgy véli, hogy az első lépés az lenne, ha az uniós intézmények együttműködnének a demokratikus orosz vezetőkkel és a civil társadalommal, és mozgósítanák a demokratikus Oroszországot célul kitűző menetrendjükhez nyújtott támogatást; támogatja a demokráciával foglalkozó platform létrehozását Oroszország számára, amelynek az Európai Parlament ad otthont;
21. emlékeztet arra, hogy az Északi Áramlat csővezetékeinek víz alatti robbanásaira a Norvégiát és Lengyelországot Dánián keresztül összekötő új balti csővezeték felavatásának idején került sor; úgy véli, hogy az Északi Áramlat csővezetékeinek víz alatti robbanásai nem lehetnek véletlenek, és egyre több a spekuláció azzal kapcsolatban, hogy ez valamely állami szereplő összehangolt és szándékos cselekményének eredménye; úgy véli, hogy az Északi Áramlat csővezetékeinek robbanásai bizonyítják, hogy mennyire veszélyes politika az orosz fosszilis tüzelőanyagoktól való függőség növelése, és hogy az energia fegyverként való felhasználását új szintre emelték; felszólítja a tagállamokat, hogy fokozzák és kezeljék prioritásként a kritikus európai infrastruktúra – többek között a tenger alatti csővezetékek és kábelek – védelmét, növeljék annak külső támadásokkal szembeni ellenálló képességét, és továbbra is támogassák az EU kelet-európai és nyugat-balkáni partnereinek rezilienciáját; felszólítja a tagállamokat, hogy vizsgálják ki az Északi Áramlat gázvezetékek elleni szabotázszt; úgy véli, hogy a szándékos víz alatti robbantások az EU elleni környezeti támadásnak minősülnek;
22. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy működjenek együtt a nemzetközi szervezetekkel a bizonyítékok összegyűjtése és az Ukrajna területén 2014. február 20. óta elkövetett háborús bűncselekmények Nemzetközi Büntetőbíróság általi kivizsgálásának támogatása érdekében;
23. kéri, hogy hozzanak létre ad hoc nemzetközi bíróságot az Ukrajna elleni agresszió büntetével kapcsolatban, ahol Putyin és az ukrajnai háború kiterveléséért, elindításáért és végrehajtásáért felelős valamennyi orosz polgári és katonai tisztviselő és megbízottjaik ellen büntetőeljárást indítanak;
24. elítéli Oroszországnak a hamis és torzított narratívák és a „Russzkij mir” neoimperialista ideológiája világszerte történő bevezetésére, felerősítésére és terjesztésére irányuló többretegű stratégiáját; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy szankcionálják az orosz dezinformációt terjesztő orosz szervezeteket, magánszemélyeket és más megbízottakat, és hozzanak további intézkedéseket az információk Oroszország általi fegyverként való felhasználásának kezelésére;
25. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseletének, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, az Európa Tanácsnak, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezetnek, az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának, az ENSZ Menekültügyi Főbiztosának, a Nemzetközi Migrációs Szervezetnek, a Vöröskereszt Nemzetközi Bizottságának, a Nemzetközi Büntetőbíróságnak, Ukrajna elnökének, kormányának és parlamentjének, valamint az Oroszországi Föderáció elnökének, kormányának és parlamentjének és a belarusz hatóságoknak.
-

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0354

A kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló, 15 pontos cselekvési terv bizottsági felülvizsgálatának eredménye

Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló 15 pontos cselekvési terv bizottsági felülvizsgálatának eredményéről (2022/2692(RSP))

(2023/C 132/13)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az EU szabadkereskedelmi megállapodásai kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetei végrehajtásának és érvényesítésének javításával kapcsolatos visszajelzésről és további lehetőségekről szóló, 2018. február 26-i informális bizottsági dokumentumra (a 15 pontos cselekvési terv),
- tekintettel „A kereskedelmi partnerségek ereje: együtt a zöld és igazságos gazdasági növekedésért” című, 2022. június 22-i bizottsági közleményre (COM(2022)0409) (a kereskedelem és a fenntartható fejlődés felülvizsgálatáról szóló közlemény),
- tekintettel az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjére,
- tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) alapvető egyezményeire,
- tekintettel az ILO multinacionális vállalatokra és a szociális politikára vonatkozó elvekről szóló, háromoldalú nyilatkozatára (MNE nyilatkozat),
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére, ideértve a 2015. évi Párizsi Megállapodást is,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Kormányközi Testületének értékelő jelentéseire,
- tekintettel a biológiai sokféleségről szóló, 1992. évi egyezményre és jegyzőkönyveire,
- tekintettel a veszélyeztetett vadon élő állat- és növényfajok nemzetközi kereskedelméről szóló, 1975. évi egyezményre,
- tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380),
- tekintettel a globális méltányos átmenet és a fenntartható helyreállítás érdekében a világszerte biztosítandó tisztességes munkáról szóló, 2022. február 23-i bizottsági közleményre (COM(2022)0066),
- tekintettel „A termelőtől a fogyasztóig stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0381),
- tekintettel az uniós kereskedelempolitika felülvizsgálatáról szóló, 2020. november 26-i állásfoglalására⁽¹⁾ és „A kereskedelempolitika felülvizsgálata – Nyitott, fenntartható és határozott kereskedelempolitika” című, 2021. február 18-i bizottsági közleményre (COM(2021)0066),
- tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság Bizottsághoz intézett, az uniós kereskedelmi megállapodások kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezeteiről szóló, 2018. január 16-i kérdésére (O-000098/2017 – B8-0617/2017),
- tekintettel Hollandia és Franciaország a kereskedelemről, a társadalmi-gazdasági hatásokról és a fenntartható fejlődésről szóló, 2020. május 8-i nem hivatalos dokumentumára,

⁽¹⁾ HL C 425., 2021.10.20., 155. o.

2022. október 6., csütörtök

- tekintettel „Az emberi jogok és a demokrácia helyzete a világban és az Európai Unió ezzel kapcsolatos politikája – 2021. évi éves jelentés” című, 2022. február 17-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel az uniós kereskedelmi megállapodásokban a nemek közötti egyenlőségről szóló, 2018. március 13-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó, 2020. november 25-én közzétett III. uniós cselekvési tervre (JOIN (2020)0017) és az erről szóló 2022. március 10-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽⁴⁾,
- tekintettel a Bizottságnak az uniós kereskedelmi megállapodások végrehajtásáról és érvényesítéséről szóló éves jelentéseire,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „A következő generációs kereskedelem és fenntartható fejlődés – a 15 pontos cselekvési terv felülvizsgálata” című, 2021. október 20-i véleményére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság „Az uniós belső kereskedelmi tanácsadó csoportok működésének megerősítése és javítása” című, 2021. októberi informális dokumentumára,
- tekintettel az ILO és a Bizottság 2017-ben közzétett, a kereskedelmi és beruházási megállapodások munkaügyi rendelkezéseinek értékeléséről szóló kézikönyvére,
- tekintettel az EU és Ecuador közötti kereskedelmi megállapodás kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetének végrehajtásáról szóló, 2019-ben közzétett kézikönyvre,
- tekintettel az Európa jövőjéről szóló konferencia végeredményéről szóló, 2022. májusi jelentésre és különösen az abban foglalt 19. javaslat (4) bekezdésére,
- tekintettel a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló 15 pontos cselekvési terv bizottsági felülvizsgálatának eredménye kapcsán a Bizottságnak feltett kérdésre (O-000029/2022 – B9-0021/2022),
- tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
- tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság állásfoglalásra irányuló indítványára,

- A. mivel az EU elkötelezett egy nyitott, szabályokon alapuló, tisztességes, inkluzív és fenntartható kereskedelmi rendszer mellett; mivel az uniós kereskedelempolitika fontos geo-gazdasági eszköz; mivel a pozitív és proaktív kereskedelmi menetrend alapvető fontosságú Európa gazdasági jóléte, versenyképessége, innovációja és az új, minőségi munkahelyek teremtése szempontjából;
- B. mivel az EU mint a világ legnagyobb kereskedelmi tömbje egyedülálló helyzetben van ahhoz, hogy globálisan és kétoldalúan együttműködjön a partnerországokkal annak érdekében, hogy kereskedelempolitikáján és kereskedelmi megállapodásain keresztül fokozza a nemzetközi munkaügyi normák és környezetvédelmi szabályok tiszteletben tartását;
- C. mivel valamennyi modern uniós kereskedelmi megállapodás tartalmaz kereskedelemről és fenntartható fejlődésről szóló fejezetet; mivel 2018 óta a 15 pontos cselekvési terv vezérelte ezek végrehajtását és érvényesítését; mivel a Parlament szisztematikusan felszólított a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajtásának és hatékony érvényesítésének javítására, valamint a szankciók végső eszközként való alkalmazásának lehetőségére;
- D. mivel 2021 júniusában a Bizottság elindította a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó 15 pontos cselekvési terv részletes felülvizsgálatát azzal a céllal, hogy megerősítse a kereskedelmi megállapodások egészének képességét arra, hogy a kereskedelmi partnerekkel együttműködve előmozdítsa a fenntartható kereskedelmet;
- E. mivel az EU a Parlamenttel együtt kereskedelempolitikáján és külső tevékenységén keresztül, valamint jogalkotási tevékenységén és parlamenti diplomáciáján keresztül megerősítette azt az elképzelést, hogy az áruk és szolgáltatások előállításának feltételei az emberi jogok, a környezetvédelem, valamint a munkaügyi és társadalmi fejlődés szempontjából ugyanolyan fontosak, mint maguknak az áruknak és szolgáltatásoknak a kereskedelme;
1. üdvözli a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálat eredményének közzétételét; kiemeli, hogy a Parlament régóta kéri az átfogó felülvizsgálatot és a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek végrehajtására és érvényesítésére való nagyobb összpontosítást; tudomásul veszi, hogy a Bizottság hat szakpolitikai prioritás tekintetében azonosított javítási lehetőségeket;

⁽²⁾ HL C 342., 2022.9.6., 191. o.

⁽³⁾ HL C 162., 2019.5.10., 9. o.

⁽⁴⁾ HL C 347., 2022.9.9., 150. o.

2022. október 6., csütörtök

2. elégedetten veszi tudomásul a Bizottság azon szándékát, hogy együttműködési eszközként megerősítse a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezeteket, és a civil társadalom bevonásával korai hiányelemzést alkalmazzon az országspecifikus végrehajtási prioritások meghatározásához; megjegyzi, hogy a végrehajtási hiányosságok meghatározásakor konzultálni kell az ILO-val, az ENSZ Környezetvédelmi Programjával és a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal; úgy véli, hogy a részletes, időhöz kötött végrehajtási ütemtervek hasznos eszközök a kívánt eredmények eléréséhez;
3. megismétli, hogy az új szabadkereskedelmi tárgyalások megkezdése előtt alapos hatályfelmérésre van szükség; felhívja a Bizottságot, hogy a hatályfelmérésbe foglalja bele a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetekkel kapcsolatos tartalmakat;
4. támogatja a Bizottság arra irányuló tervét, hogy a szén-dioxid-mentes gazdasághoz való hozzájárulás érdekében a szabadkereskedelmi megállapodásokban észszerűsítse a fenntarthatóságot, és előnyben részesítse a környezetbarát áruk és szolgáltatások piacra jutását, valamint a karbonsemleges gazdaság működéséhez nélkülözhetetlen nyersanyagokhoz és energiatermékekhez való hozzáférést, feltéve, hogy azok tiszteletben tartják a fenntartható gyakorlatokat, és nem sértik az emberi jogokat, a munkavállalói jogokat és a környezetet a nem uniós országokban, valamint tiszteletben tartják az ENSZ a szabad, előzetes és tájékoztatáson alapuló beleegyezéshez fűződő elvét; átfogó fenntartható hatásvizsgálatokra szólít fel a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezeteken túlmutató olyan rendelkezések azonosítása érdekében, amelyek lehetőségeket nyitnak meg vagy kihívást jelenthetnek a fenntarthatósági célkitűzések elérése szempontjából;
5. emlékeztet arra, hogy a Parlament felszólított az uniós küldöttségek szerepének megerősítésére a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtásának nyomon követésében; kéri, hogy e célból biztosítsanak elegendő pénzügyi és emberi erőforrást az uniós küldöttségek számára, és észszerűsítsék a munkát a Bizottság szolgálatai között a kereskedelemmel kapcsolatos fenntarthatósági aggályokkal kapcsolatos megfelelő szerepvállalás biztosítása érdekében, valamint a kapacitásépítési programok koordinálására és végrehajtására a fenntartható fejlődés előmozdítása érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a lehető legjobban használják ki az „Európa együtt” megközelítést a koordináció és a koherencia biztosítása érdekében a partnerországokkal a kereskedelemmel kapcsolatos fenntarthatósági aggályokról folytatott együttműködés során;
6. üdvözli a kereskedelmi jogérvényesítési főtitviszvelő (CTEO) funkciójának létrehozását és az átalakított egyablakos ügyintézési pontot, amelyek fontos lépést jelentenek a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások végrehajtásának megerősítése érdekében, és emlékeztet a Bizottság azon kötelezettségvállalására, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezések állítólagos megsértésének ugyanolyan jelentőséget tulajdonít, mint a piacra jutással kapcsolatos kötelezettségvállalások állítólagos megsértésének; megjegyzi, hogy eddig csak egy, a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó jogsértésekkel kapcsolatos panaszt nyújtottak be az egyablakos ügyintézési ponton keresztül; hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó jövőbeli fejezetek egyértelmű és pontos kötelezettségvállalásokat tartalmazzanak;
7. támogatja, hogy a belső tanácsadó csoportok strukturáltabb szerepet kapjanak a kereskedelmi megállapodások életciklusának valamennyi szakaszában, és sürgeti, hogy a szabadkereskedelmi megállapodásokban a fenntarthatóságot érintő valamennyi kérdés konkrét végrehajtása tekintetében – beleértve a végrehajtási ütemtervek felügyeletét is – e csoportok kapjanak nyomkövetési szerepet; kéri, hogy biztosítsanak elegendő pénzügyi forrást és technikai segítséget a belső tanácsadó csoportok számára, hogy megfelelően el tudják látni feladataikat; hangsúlyozza, hogy a Parlament Nemzetközi Kereskedelmi Bizottsága (INTA) kötelezettséget vállalt arra, hogy éves vitát tart a belső tanácsadó csoportok képviselőivel; úgy véli, hogy az egyrészt a Parlament ellenőrző csoportjai és állandó előadói, másrészt a belső tanácsadó csoportok közötti szorosabb eszmecsere mindkét fél számára jelentős értéket képvisel; kéri, hogy az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság ajánlásaival és az uniós belső tanácsadó csoportok véleményével összhangban a partnerországokban és - régiókban is hozzanak létre jól működő belső tanácsadó csoportokat; üdvözli, hogy a belső tanácsadó csoportok kollektív panaszokat is benyújthatnak, és hogy egy uniós székhelyű panaszos ismertetheti egy partnerországban található szervezet kereskedelemmel és fenntartható fejlődéssel kapcsolatos aggályait; felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy a belső tanácsadó csoportok mellett a civil társadalmi szervezetek is benyújthassanak kollektív panaszokat;
8. hangsúlyozza, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó szabályok további összehangolása az államok közötti általános vitarendezéssel, valamint a megfelelési szakaszban a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetek szerinti vitákra való kiterjesztése a szakértői testület jelentéseiben megfogalmazott ajánlások jobb végrehajtását és érvényesítését fogja eredményezni; úgy véli, hogy a nemzetileg meghatározott hozzájárulásoknak – a Párizsi Megállapodás részes feleinek kézzelfogható kötelezettségvállalásaként – alapvető tényezőnek kell lenniük annak értékelésekor, hogy sor került-e a Párizsi Megállapodás megsértésére; kéri, hogy az ilyen vitákért felelős választottbírák rendelkezzenek igazolt szakértelemmel az érintett területeken;
9. hangsúlyozza a szabadkereskedelmi megállapodások valamennyi rendelkezése környezeti és társadalmi hatásainak utólagos értékelésének jelentőségét, valamint a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó rendelkezések hatékonysága felülvizsgálatának fontosságát;

2022. október 6., csütörtök

10. üdvözlí, hogy a záródokumentum tartalmazza a Parlament régóta hangoztatott azon felhívását, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások, nevezetesen az ILO munkahelyi alapelveinek és jogainak súlyos megsértése, valamint a Párizsi Megállapodás súlyos megsértése esetén végső eszközként kereskedelmi szankciókat alkalmazzanak; reméli, hogy a Biológiai Sokféleség Egyezmény részes feleinek 2022 decemberében tartandó 15. konferenciáján teljesülnek a feltételek ahhoz, hogy az egyezményt a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló közleménynek megfelelően végrehajthatóvá tegyék;
11. megjegyzi, hogy a Bizottság nem terjesztett elő a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezetmintát, ugyanakkor elismeri, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálati közlemény valamennyi elemét testre szabott módon kell kidolgozni, a szóban forgó kereskedelmi partnertől függően;
12. elvárja, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó 15 pontos cselekvési terv felülvizsgálatának eredményei tükröződjének valamennyi tárgyalás alatt álló uniós kereskedelmi megállapodásban és a Parlamenthez jóváhagyásra benyújtott jövőbeli kereskedelmi megállapodásokban, valamint az összes hatályos szabadkereskedelmi megállapodás aktualizálásakor, a meglévő megállapodásokban foglalt célzott felülvizsgálati záradékok vagy más megfelelő eljárások alkalmazásával;
13. úgy véli, hogy a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó felülvizsgálat eredménye fontos lépés annak biztosítása felé, hogy a kereskedelmi megállapodások megfeleljenek a Parlament régóta hangoztatott kéréseinek, valamint a civil társadalom és a polgárok elvárásainak, ugyanakkor garantálják, hogy az uniós kereskedelmi megállapodások továbbra is alkuképesek és vonzóak maradjanak a partnerek számára;
14. továbbra is elkötelezett amellett, hogy folyamatosan fokozza a kereskedelemmel és a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kötelezettségvállalások ellenőrzésére és azok végrehajtására irányuló parlamenti munkát a kereskedelmi megállapodások teljes életciklusa során, többek között célzott ellenőrző csoportok, az Európai Parlament konkrét parlamenti kiküldetéseit és a partnerországokkal közös parlamenti monitoringbizottságok révén; kéri a Bizottságot, hogy az INTA bizottságon vagy a kijelölt ellenőrző csoportokon keresztül rendszeresen számoljon be a Parlamentnek a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó kötelezettségvállalások terén elért eredményekről és azok partnerországok általi végrehajtásáról;
15. hangsúlyozza, hogy annak érdekében, hogy a kereskedelmi megállapodások által teremtett gazdasági lehetőségek mind a nők, mind a férfiak javát szolgálják, a nemek közötti egyenlőséget általánosan érvényesíteni kell a folyamat egészében, a fenntarthatósági hatásvizsgálattól a végrehajtásig, többek között a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó külön fejezetek révén;
16. megismétli, hogy a kereskedelempolitika felülvizsgálatában foglaltaknak megfelelően valamennyi jövőbeli uniós szabadkereskedelmi megállapodásnak tartalmaznia kell egy, a fenntartható élelmiszerrendszerekről szóló fejezetet, amely kapcsolódik a kereskedelemről és a fenntartható fejlődésről szóló fejezethez;
17. hangsúlyozza, hogy az EU-nak mint a világ legnagyobb kereskedelmi tömbjének ambiciózusnak kell lennie a Kereskedelmi Világszervezettel összeegyeztethető erőfeszítéseiben, amikor olyan további autonóm eszközöket dolgoz ki, amelyek támogatják a globális éghajlat-politikai fellépést, a biológiai sokféleség csökkenése és az erdőirtás elleni küzdelmet, javítják az állatjólétet, szabályokat állapítanak meg a vállalati fenntarthatóságra, a kellő gondosságra és a kényszermunkára vonatkozóan, előmozdítják a körforgásos gazdaságot és a zöld energiára való átállást, valamint biztosítják a tisztességes munkát világszerte, továbbá párbeszéd és vámkedvezmények alkalmazásával arra ösztönzik a kereskedelmi partnereket, hogy tartsák be ezeket; felhívja a Bizottságot, hogy használja fel a kereskedelemre és a fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezeteket az ILO a multinacionális vállalatokra és a szociális politikára vonatkozó elveiről szóló nyilatkozata ratifikálásának előmozdítása érdekében;
18. hangsúlyozza, hogy a többoldalú fellépés a legjobb módja a szén-dioxid-semleges, inkluzív és fenntartható gazdaságra való globális átállás megvalósításának, ahol tiszteletben tartják a munkavállalók jogait, és sürgeti az EU-t, hogy fokozza az erre irányuló munkáját multilaterális szinten, különösen a Kereskedelmi Világszervezeten belül, valamint az ILO-val, az ENSZ Környezetvédelmi Programjával és a többoldalú környezetvédelmi megállapodásokkal való szorosabb együttműködés előmozdítása révén;
19. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek, a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek, az ENSZ Környezetvédelmi Programjának és a többoldalú környezetvédelmi megállapodások részes feleinek.

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0355

Az űrforgalom-irányítás uniós megközelítése – Uniós hozzájárulás egy globális kihívás kezeléséhez**Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az EU űrforgalom-irányítási megközelítéséről – Uniós hozzájárulás egy globális kihívás kezeléséhez (2022/2641(RSP))**

(2023/C 132/14)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az űrforgalom-irányítás uniós megközelítése – uniós hozzájárulás egy globális kihívás kezeléséhez” című, 2022. február 15-i közös közleményére (JOIN(2022)0004),
 - tekintettel a globális űrgazdaság alapelveinek meghatározásában való európai részvételre vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2020. november 11-i tanácsi következtetésekre,
 - tekintettel a „Cselekvési terv a polgári, a védelmi és az űripar közötti szinergiákról” című, 2021. február 22-i bizottsági közleményre (COM(2021)0070),
 - tekintettel a Világűr Békés Célú Felhasználásával foglalkozó ENSZ-bizottságnak az űrtevékenységek hosszú távú fenntarthatóságára vonatkozó, 2019. június 20-i iránymutatásaira,
 - tekintettel az űrforgalom irányításával kapcsolatban a Bizottsághoz intézett kérdésre (O-000035/2022 – B9-0022/2022),
 - tekintettel eljárási szabályzata 136. cikkének (5) bekezdésére és 132. cikkének (2) bekezdésére,
 - tekintettel az Ipari, Kutatási és Energiaügyi Bizottság állásfoglalási indítványára,
- A. mivel az űrforgalom-irányítás stratégiai jelentőséggel bír az Unió számára, és hozzájárul a világűrbe való eljutás, az onnan való visszatérés és a világűr használata biztonságos, védett és autonóm voltának garantálásához, a világűr hosszú távú fenntarthatóságának garantálásához, valamint az uniós űripar folyamatos versenyképességének előmozdításához és biztosításához;
- B. mivel az elmúlt években jelentősen nőtt az űrtevékenységek, a pályán keringő műholdak, valamint a törmelékek száma; mivel ez a fejlemény a keringési pályán végzett műveletek biztonságát és a világűr fenntarthatóságát fenyegető kockázatok exponenciális növekedéséhez vezetett; mivel ez potenciálisan veszélyezteti az uniós űrprogram komponensei által nyújtott szolgáltatásokat;
- C. mivel új ipari tendenciák jelentek meg, amelyek a világűr felhasználásával kapcsolatos kereskedelmibb megközelítések és az űrágazatba újonnan belépő nem állami szereplők megjelenéséhez, valamint úgynevezett megakonstellációk tervezett és folyamatban lévő, földközeli pályára állításához és más kereskedelmi tendenciákhoz, például az űrbányászathoz vezettek;
- D. mivel számos technológia megbízható megoldásokat kínál az űrforgalom, a forgalmi torlódások és az ütközési kockázatok tekintetében; mivel számos uniós innováció, valamint a hulladék azonosítására és nyomon követésére irányuló magán- és állami kezdeményezés került kidolgozásra; mivel az űreszközök (automatizált) ütközésselhárítása, az űrszemét keletkezésének megelőzése, az űrszemét csökkentése és hatásainak mérséklése, valamint az űrszemét eltávolításának technikai hatékony eszközök, amelyekhez megfelelő szabályozási és végrehajtási keretre van szükség;
- E. mivel az uniós űrprogram tartalmaz egy világűr-megfigyelési komponenst, amely magában foglal egy, az űrfigyelésre és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követésére szolgáló (SST) alkomponenst, amely az űrforgalom-irányítás operatív pillérét képezi;
- F. mivel a többi (közlekedési) ágazattól eltérően az űrforgalom-irányításra vonatkozó részletes szabályokat és műszaki előírásokat tartalmazó átfogó nemzetközi szabályozási keret nem létezik ugyanolyan mértékben, hanem önkéntes iránymutatásokra korlátozódik;
1. üdvözli „Az EU űrforgalom-irányítási megközelítése – Uniós hozzájárulás egy globális kihívás kezeléséhez” című közös közleményben felvázolt tervezett intézkedéseket;

2022. október 6., csütörtök

2. üdvözlöi az űrágazatban a közelmúltban bekövetkezett fejleményeket, melyek eredményeként új vállalatok léptek be a piacra, valamint az uniós űrprogram különböző komponensei által nyújtott szolgáltatások piaci elterjedését;
3. hangsúlyozza, hogy az űrműveletek és az űripari szereplők számának növekedése, valamint a műhold-konstellációk méretének példátlan növekedése olyan mennyiségi szempontok, amelyek komoly kihívást jelentenek, és amelyeket kezelni kell, különösen megelőző intézkedések, valamint fejlett, automatizált technikák, például automatizált ütközésselhárítás kifejlesztése és alkalmazása révén; e tekintetben kiemeli, hogy a mesterséges intelligencia, a nagy teljesítményű számítástechnika és a gépi tanulás a szükséges automatizálási és nyomon követési folyamatok alaptechnológiái;
4. rámutat arra, hogy az űrforgalom megfelelő irányításához mennyiségi mérőszámokon és mérőeszközökön alapuló adatokra van szükség, és e célból szükség van az érzékelők számának és minőségének növelésére, a megbízható adatmegosztásra, valamint az űrszemét tekintetében elérendő előrelépésre is;
5. hangsúlyozza, hogy az űrágazat fejlődése megköveteli, hogy az EU stratégiai és ambiciózus megközelítést alkalmazzon, amely kiterjed a szabályozási szempontokra, a nemzetközi dimenzióra, valamint az űrfigyeléssel és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követésével kapcsolatos (SST) szolgáltatásokra;
6. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az űrforgalom-irányítás nemzetközileg elismert meghatározását annak érdekében, hogy valamennyi paramétert egységesen értelmezzék, és ezáltal hozzájáruljon az űrműveletek biztonságához az egyre zsúfoltabb űrben;
7. úgy véli, hogy a biztonságos és védett űrműveletek garantálása érdekében az űrtevékenységekre vonatkozó egyértelmű szabályozási keretnek kell az űrtevékenységekre vonatkozó uniós szintű egyenlő versenyfeltételek, valamint a világűrre vonatkozó kötelező erejű uniós jogszabályok átfogó keretének alapjául szolgálnia; felhívja a Bizottságot, hogy dolgozzon ki uniós szabályokat, szabványokat, műszaki előírásokat és iránymutatásokat, és aktívan mozdítsa elő ezeket a szabályokat nemzetközi szinten;
8. hangsúlyozza, hogy a biztonságot és a védelmet már a tervezési szakasztól fogva figyelembe kell venni, a hordozórakétáknak és az űrtechnológiai eszközöknek a beépített fenntarthatóságon kell alapulniuk, a jelenlegi bevált gyakorlatokat és iránymutatásokat nem használják ki kellő mértékben, valamint hogy a széttagoltság nem segíti elő a hatékony, nagyléptékű megközelítést; hangsúlyozza, hogy ezeket a változtatásokat gondosan és egyértelműen kell megfogalmazni a gyors nemzetközi elterjedés támogatása és az űrágazatra nehezedő túlzott adminisztratív terhek megelőzése érdekében;
9. felhívja a Bizottságot, hogy vegye figyelembe mind a polgári, mind a védelmi/biztonsági igényeket, értékelje az űrforgalom-irányítás fejlesztésének az európai állami és magánszereplőkre gyakorolt hatását, valamint konzultáljon az Unión kívüli érdekelt felekkel is;
10. felhívja a Bizottságot, hogy az Unió autonómiájának sérelme nélkül lépjen kapcsolatba harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel;
11. felhívja a Bizottságot, hogy javítsa az űrfigyeléssel és a Föld körüli pályán haladó objektumok nyomon követésével kapcsolatos szolgáltatásokat az összegyűjtött adatok, a visszatérés és a széttagoltság elemzése tekintetében, és fejlessze tovább az uniós SST-adatbázist, ideértve az űrobjektumok feltárt, katalogizált és előre jelzett mozgását is;
12. hangsúlyozza, hogy támogatni kell a jobb SST-képességek fejlesztését, és fel kell lendíteni a kutatást és az innovációt az űrforgalom-irányítás területén;
13. hangsúlyozza, hogy az űrszemét égető probléma, és hogy sürgősen szükség van űrszemét-műveletekre; felhívja ezért a Bizottságot, hogy a Horizont Európa, a Cassini–Huygens űrkutatási küldetés, valamint kísérleti projektek, többek között a különböző uniós programok és nemzeti alapok, valamint – a lehetőségekhez mérten – az Európai Űrügynökség forrásai közötti szinergiát és azok ötvözését is megvalósító kísérleti projektek révén továbbra is fektessen be a szemetet csökkentő technológiák kutatásába és alkalmazásába, kihasználva a kutatási és innovációs tevékenységek uniós finanszírozására rendelkezésre álló valamennyi lehetőséget;
14. felhívja a Bizottságot, hogy tegyen meg minden politikai és diplomáciai erőfeszítést, beleértve az ENSZ-szel való együttműködést is, hogy átfogó nemzetközi megközelítést dolgozzon ki a közös normák és szabályok alkalmazására, valamint a konkrét űrforgalom-irányítási megoldások globális szintű végrehajtására vonatkozóan;

2022. október 6., csütörtök

15. ösztönzi a Bizottságot, hogy segítse elő az EU részvételét az ENSZ mentési megállapodásában ⁽¹⁾, az űrobjektumok által okozott károkért való nemzetközi felelősségről szóló egyezményben ⁽²⁾, valamint a nyilvántartásba vételről szóló egyezményben ⁽³⁾;
16. felhívja a Bizottságot, hogy 2024 előtt tegyen javaslatot az űrforgalom-irányításra vonatkozó jogszabályokra, többek között a rendszerirányításra és a javasolt ügynökség, az Európai Unió Űrprogramügynöksége feladataira vonatkozóan, valamint a 2021–2027-es időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keret és a jelenlegi uniós űrprogram félidős felülvizsgálata alapján az űrforgalom-irányításnak a következő űrprogramba való integrálására;
17. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak és a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.
-

⁽¹⁾ Megállapodás az űrhajósok megmentéséről, az űrhajósok visszatéréséről és a világűrbe indított tárgyak visszatéréséről (1967).

⁽²⁾ Egyezmény az űrobjektumok által okozott károkért való nemzetközi felelősségről (1971).

⁽³⁾ Egyezmény a világűrbe indított tárgyak nyilvántartásba vételéről (1974).

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0356

Az óceánpolitikának adandó lendület: az óceánpolitikai irányítás és a biodiverzitás megerősítése

Az Európai Parlament 2022. október 6-i állásfoglalása az óceánpolitikának adandó lendületről: az óceánpolitikai irányítás és a biodiverzitás megerősítéséről (2022/2836(RSP))

(2023/C 132/15)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottságnak az európai zöld megállapodásról szóló, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),
- tekintettel az európai zöld megállapodásról szóló, 2020. január 15-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a „Nemzetközi óceánpolitikai irányítás: az óceánjaink jövőjét biztosító menetrend” című, 2016. november 10-i közös közleményre (JOIN(2016)0049),
- tekintettel „A nemzetközi óceánpolitikai irányításról: az óceánjaink jövőjét biztosító menetrend a 2030 utáni időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési célok keretében” című, 2018. január 16-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „A fenntartható kék bolygó felé vezető út kijelölése” című, az EU nemzetközi óceánpolitikai irányítási menetrendjéről szóló, 2022. június 24-i közös közleményére (JOIN(2022)0028),
- tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2020. május 20-i bizottsági közleményre (COM(2020)0380), többek között arra a céljára, hogy 2030-ra az EU-ban a védett tengeri területek 30 %-át magában foglaló koherens hálózatot alakítson ki, és az erről szóló, 2021. június 9-i európai parlamenti állásfoglalásra ⁽³⁾,
- tekintettel a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról szóló, 2008. június 17-i 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) ⁽⁴⁾,
- tekintettel a tengeri területrendezés keretének létrehozásáról szóló, 2014. július 23-i 2014/89/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvre ⁽⁵⁾ (tengeri területrendezési irányelv),
- tekintettel a tengeri hulladék halászatra gyakorolt hatásáról szóló, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel „A fenntartható kék gazdaság az EU-ban: a halászati és az akvakultúra-ágazat szerepe” című, 2022. május 3-i állásfoglalására ⁽⁷⁾
- tekintettel a bálnavadászat 2015–2016-os szezonban történő újrakezdésére vonatkozó japán döntésről szóló, 2016. július 6-i állásfoglalására ⁽⁸⁾ és a Norvégiában folytatott bálnavadászatról szóló, 2017. szeptember 12-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel a Bizottságnak a Horizont Európa program keretében indított, „A Starfish 2030 küldetés: Óceánjaink és vizeink helyreállítása” című projektjére,

⁽¹⁾ HL C 270., 2021.7.7., 2. o.

⁽²⁾ HL C 458., 2018.12.19., 9. o.

⁽³⁾ HL C 67., 2022.2.8., 25. o.

⁽⁴⁾ HL L 164., 2008.6.25., 19. o.

⁽⁵⁾ HL L 257., 2014.8.28., 135. o.

⁽⁶⁾ HL C 494., 2021.12.8., 14. o.

⁽⁷⁾ Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0135.

⁽⁸⁾ HL C 101., 2018.3.16., 123. o.

⁽⁹⁾ HL C 337., 2018.9.20., 30. o.

2022. október 6., csütörtök

- tekintettel „Az Európai Unió integrált tengerpolitikája” című, 2007. október 10-i bizottsági közleményre (COM(2007)0575),
- tekintettel az Európai Unió és az Afrikai, Karibi és Csendes-óceáni Államok Szervezetének tagjai között a Cotonoui Megállapodást követő tárgyalások után létrejött partnerségi megállapodásra,
- tekintettel a veszélyes és ártalmas anyagok tengeri szállításával kapcsolatos felelősségről és kártérítésről szóló, 2010-ben elfogadott, egy korábbi, 1996-ban elfogadott okmányt módosító egyezmény megerősítésére és hatálybalépésére,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének „Alakítsuk át világunkat: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend” című határozatára, amelyet az ENSZ 2015. szeptember 25-i New York-i csúcstalálkozóján fogadtak el, és különösen az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendjének 14. fenntartható fejlődési céljára, amely ösztönzi az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások megőrzését és fenntartható kiaknázását,
- tekintettel az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében létrejött, 2016. november 4-én hatályba lépett Párizsi Megállapodásra,
- tekintettel az UNFCCC keretében 2021. november 13-án elfogadott glasgow-i éghajlati paktumra,
- tekintettel a Biológiai Sokféleség Egyezményre, amely 1993. december 29-én lépett hatályba,
- tekintettel az ENSZ 1982. december 10-én a jamaicai Montego Bay-ben aláírt és 1994. november 16-án hatályba lépett Tengerjogi Egyezményére (UNCLOS),
- tekintettel az ENSZ Tengerjogi Egyezménye alapján létrehozott Nemzetközi Tengerfenék Hatóság megbízatására és az ENSZ Tengerjogi Egyezménye XI. részének végrehajtására vonatkozó 1994. évi megállapodásra,
- tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek (IPCC) a változó éghajlattal összefüggésben az óceánokról és a krioszféráról szóló, 2019. szeptember 24-i különjelentésére,
- tekintettel az ENSZ által a fenntartható fejlődés szolgálatában kihirdetett óceántudományi évtizedre (2021–2030),
- tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platformnak a biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. májusi globális értékelő jelentésére,
- tekintettel a 2022. február 9. és 11. között a franciaországi Brestben tartott „One Ocean” csúcstalálkozóra,
- tekintettel az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése által 2022. március 2-án Nairobiban elfogadott, „A műanyagszennyezés megszüntetése: egy jogilag kötelező erejű nemzetközi eszköz felé” című közleményre,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által a nemzeti joghatóságokon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzését és fenntartható használatát célzó, az UNCLOS keretében kialakítandó, kötelező erejű nemzetközi eszközről 2017. december 24-én elfogadott határozatra;
- tekintettel a 14. fenntartható fejlődési cél megvalósításának támogatásáról szóló, 2022. június 27. és július 1. között Lisszabonban tartott magas szintű ENSZ-konferenciára (az ENSZ óceánokról szóló konferenciája), valamint a lisszaboni nyilatkozat ezt követő elfogadására,
- tekintettel az „A mi óceánunk” című, 2022. április 13–14-én a Palaui Köztársaság és az Egyesült Államok által közösen rendezett hetedik magas szintű konferenciára,
- tekintettel a biológiai sokféleségről szóló ENSZ-egyezmény feleinek 2022. december 5. és 17. között Montrealban tartandó konferenciájára (COP15),
- tekintettel a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) által a káros halászati támogatások megszüntetéséről a WTO tizenkettedik miniszteri konferenciáján 2022. június 17-én elfogadott megállapodásra,
- tekintettel a 2022 szeptemberében a Tengeri Világfórumon elfogadott bizterei nyilatkozatra,
- tekintettel az Európai Számvevőszék „Uniós fellépés a jogellenes halászat ellen – Működnek az ellenőrző rendszerek, de gyengíti őket a tagállami ellenőrzések és szankciók egyenetlen volta” című, 2022. szeptember 26-i 20/2022. sz. különjelentésére,

2022. október 6., csütörtök

- tekintettel „A tengeri megújuló energiában rejlő lehetőségeknek a klímasemleges jövő érdekében való kiaknázását célzó uniós stratégia” című, 2020. november 19-i bizottsági közleményre (COM(2020)0741),
 - tekintettel a tengeri megújuló energiára vonatkozó uniós stratégiáról szóló, 2022. február 16-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
 - tekintettel az Európai Számvevőszék „Tengeri környezet: az Unió széles körű, de mélységét tekintve nem megfelelő védelmet biztosít” című, 2020. november 26-i 26/2020. sz. különjelentésére,
 - tekintettel az antarktiszi védett tengeri területek létrehozásáról és a Déli-óceán biológiai sokféleségének megőrzéséről szóló, 2021. július 8-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,
 - tekintettel a tengeri szélparkok és egyéb megújulóenergia-rendszerek halászati ágazatra gyakorolt hatásáról szóló, 2021. július 7-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
 - tekintettel eljárási szabályzata 132. cikkének (2) bekezdésére,
- A. mivel az Európai Parlament megállapította, hogy éghajlati és környezeti vészhelyzet áll fenn, és elkötelezte magát amellett, hogy sürgősen megteszi az e fenyegetés elleni küzdelemhez és annak féken tartásához szükséges konkrét intézkedéseket, mielőtt még túl késő lenne; mivel a biológiai sokféleség csökkenése és az éghajlatváltozás kapcsolódnak egymáshoz, felerősítik egymást, és azonos mértékű veszélyt jelentenek az életre a bolygónkon, és emiatt sürgős együttes kezelést igényelnek;
- B. mivel a természet az emberiség történetében példa nélkül álló sebességgel és léptékben pusztul; mivel a becslések szerint világszerte egymillió fajt fenyeget a kihalás veszélye; mivel az uniós természetvédelmi irányelvek hatálya alá tartozó fajok mindössze 23 %-ának és az ilyen élőhelyek mindössze 16 %-ának az állapota kedvező;
- C. mivel az óceánok a Föld felszínének 71 %-át borítják, oxigénünk felét állítják elő, elnyelik a szén-dioxid-kibocsátás egyharmadát és az éghajlati rendszer többlethőjének 90 %-át ⁽¹³⁾, és éghajlat-szabályozóként egyedülálló és létfontosságú szerepet játszanak az éghajlati válsággal összefüggésben;
- D. mivel a világ éghajlati és környezeti válságon megy keresztül, ami globális válaszokat tesz szükségessé, amelyek azonosítják a közös kihívásokat, a szinergiákat és az együttműködési területeket;
- E. mivel a mélytengeri területekről azt gondolják, hogy a Földön ott a legnagyobb a biológiai sokféleség, amely mintegy 250 000 ismert fajt foglal magában, és még ennél is sokkal több vár felfedezésre, és a világ tengeri fajainak legalább kétharmada még mindig ismeretlen ⁽¹⁴⁾;
- F. mivel az EU és tagállamai a világ legnagyobb tengeri térségét képviselik, figyelembe véve a tengerentúli országok és területek tengeri területeit;
- G. mivel az óceán azáltal is hozzájárul az élelmezésbiztonsághoz és az egészséghez, hogy több mint 3 milliárd ember számára biztosít elsődleges fehérjeforrást, megújuló energiát és ásványi erőforrásokat, munkahelyeket teremt a part menti közösségekben, áruink szállításában közvetítő szerepet tölt be, és elősegíti internetes kommunikációnkat;
- H. mivel az óceánokra jelenleg nagy nyomás nehezedik az emberi tevékenységek, többek között a túlhalászás és a káros halászati technikák, például a tengerfenéken zajló halászati műveletek, a szennyezés, az ipari nyersanyag-kitermelő tevékenységek és az éghajlati válság miatt, ami visszafordíthatatlan károkhhoz vezet, mint például az óceánok felmelegedése, a tengerszint emelkedése, a savasodás, az oxigénszint csökkenése, a part menti erózió, a tengerszennyezés, a tengeri biológiai sokféleség túlzott kiaknázása, az élőhelyek csökkenése és pusztulása, valamint a biomasza csökkenése, ami következményekkel jár az emberi és állati populációk egészségére és biztonságára, valamint más élőlényekre nézve is;

⁽¹⁰⁾ HL C 342., 2022.9.6., 66. o.

⁽¹¹⁾ HL C 99., 2022.3.1., 214. o.

⁽¹²⁾ HL C 99., 2022.3.1., 88. o.

⁽¹³⁾ Az ENSZ éghajlat-politikai fellépése, „The ocean – the world’s greatest ally against climate change” (Az óceánok – a világ legnagyobb szövetségei az éghajlatváltozás ellen).

⁽¹⁴⁾ „Marine Biodiversity and Ecosystems Underpin a Healthy Planet and Social Well-Being” (A tengeri biológiai sokféleség és az ökoszisztémák erősítik az egészséges bolygót és a társadalmi jólétet),

2022. október 6., csütörtök

- I. mivel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform és az éghajlatváltozással foglalkozó kormányközi munkacsoport szerint a tengeri biológiai sokféleség súlyos veszélyben van; mivel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség figyelmeztetéseket adott ki az európai tengeri környezet jelenleg romló állapotára, valamint arra vonatkozóan, hogy mielőbb helyre kell állítani tengeri ökoszisztémáinkat, megvizsgálva, hogy milyen hatással vannak az emberi tevékenységek a tengeri környezetre; mivel a tengeri csomópontok, például a korallzátonyok, a mangroveerdők és a tengeri fűgyegek súlyosan lepusztultak, és ezeket az éghajlatváltozás és a szennyezés veszélyezteti;
- J. mivel a Párizsi Megállapodás céljainak el nem érése hatalmas környezeti hatásokkal és gazdasági költségekkel járna, többek között növelné annak valószínűségét, hogy elérjük azokat a fordulópontokat, amelyeken a hőmérsékleti szintek elkezdenék korlátozni a természet szén-dioxid-elnyelő képességét az óceánokban;
- K. mivel a bálnák növelik az ökoszisztémák termelékenységét, és jelentős szerepet játszanak a légkörből származó szén leválasztásában; mivel minden nagy bálna élete során átlagosan 33 tonna szén-dioxidot köt meg; mivel a Nemzetközi Valutaalap számításai szerint, ha a bálnák száma visszatérne a bálnavadászat előtti szinthez, az éghajlat szempontjából kedvező fitoplanktonok mennyisége jelentősen megnövekedne, ami évi több száz millió tonna szén-dioxid leválasztását eredményezné, ami 2 milliárd fa hirtelen megjelenésének felelne meg⁽¹⁵⁾; mivel a bálnák védelmét a nemzetközi óceánpolitikai irányítás egyik prioritásának kell tekinteni;
- L. mivel az óceánokat nemzetközi szinten globális közös értéknek kell elismerni, amelyeket meg kell védeni egyediségük és összekapcsoltságuk, valamint az általuk nyújtott alapvető ökoszisztéma-szolgáltatások fényében, amelyektől a jelenlegi és jövőbeli nemzedékek túlélésük és jólétük miatt függenek;
- M. mivel földrajzi jellemzőiknek és sajátosságaiknak köszönhetően az EU legkülső régiói és szigetei segítik az Uniót abban, hogy részesüljön az óceánok geostratégiai, ökológiai, gazdasági és kulturális dimenziójának hasznaiból, és felelősséggel ruházzák fel; mivel az EU többi részéhez és a fejlett világ többi részéhez képest a legkülső régiókat és a szigeteket érinti a leginkább az éghajlatváltozás, különösen a fenntartható fejlődés tekintetében;
- N. mivel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség meghatározása szerint az óceánpolitikai irányítás „a világ óceánjainak és azok erőforrásainak oly módon történő kezelése és felhasználása, hogy azok egészségesek, termelékenyek, biztonságosak, védettek és reziliensek maradjanak”⁽¹⁶⁾;
- O. mivel az EU kék gazdasága 4,5 millió közvetlen munkahelyet biztosít, és magában foglalja az óceánokhoz, tengerekhez és tengerpartokhoz kapcsolódó valamennyi iparágat és ágazatot, például a hajózást, a tengeri személyszállítást, a halászatot és az energiatermelést, valamint a kikötőket, a hajógyárakat, a tengerparti turizmust és a szárazföldi akvakultúrát; mivel az óceánokkal kapcsolatos gazdasági kérdések az európai zöld megállapodás csomagjának és a helyreállítási tervnek fontos elemei, és mivel a tengeri ökoszisztémákat tiszteletben tartó fenntartható kék gazdaság kialakítása nagymértékben fellendítheti a gazdasági fejlődést és a munkahelyteremtést, különösen a part menti és szigeti országokban és régiókban, valamint a legkülső régiókban⁽¹⁷⁾;
- P. mivel a 2022 februárjában Brestben tartott One Ocean csúcstalálkozón Franciaország és Kolumbia globális koalíciót indított a kék szénnel kapcsolatban, és elindította a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségével foglalkozó nagyratörő koalíciót is;
1. felhívja az EU-t, hogy vállaljon vezető szerepet az óceánok védelmében, a tengeri ökoszisztémák helyreállításában, és hívja fel a figyelmet arra, hogy az óceánok alapvető szerepet játszanak az élhető bolygó emberek és állatok számára történő fenntartásában, és hogy számos előnnyel járnak társadalmaink számára; ebben az összefüggésben fontosnak tartja az óceánokkal való kapcsolatunk javítását; ösztönzi a Bizottságot, hogy mozdítsa elő az óceánok védelmével kapcsolatos kérdések nagyobb mértékű bevonását más szakpolitikai területekbe, többek között a közelgő éghajlatváltozási és biodiverzitási konferenciákon, nevezetesen a COP15-ön és a COP27-en;

⁽¹⁵⁾ Nemzetközi Valutaalap: „A strategy to protect whales can limit greenhouse gases and global warming” (A bálnák védelmére irányuló stratégia korlátozhatja az üvegházhatású gázok kibocsátását és a globális felmelegedést), 2019. december.

⁽¹⁶⁾ Európai Környezetvédelmi Ügynökség, „Ocean governance” (Óceánpolitikai irányítás), 2022. május 5.

⁽¹⁷⁾ Amint azt a Parlament „A fenntartható kék gazdaság az EU-ban: a halászati és az akvakultúra-ágazat szerepe” című, 2022. május 3-i állásfoglalása megerősíti.

2022. október 6., csütörtök

2. csatlódottségának ad hangot amiatt, hogy a nyílt tengerről szóló egyezményt végül nem fogadták el az ötödik kormányközi konferencián, ugyanakkor elismeri, hogy előrelépés történt; elengedhetetlennek tartja a biológiai sokféleség nemzeti joghatóságokon túli védelmének biztosítását a tengeri élővilág védelme, megőrzése és helyreállítása, valamint közös óceáni erőforrásaink méltányos és fenntartható felhasználása érdekében; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy haladéktalanul kezdjék újra a nyílt tengerről szóló egyezményről folytatott tárgyalásokat annak érdekében, hogy ambiciózus megközelítést fogadjanak el a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségére vonatkozó egyezményről folytatott tárgyalások során, amely nagyratörő, hatékony és időálló nemzetközi keretet garantál, amely elengedhetetlen a világ óceánjainak és tengereinek legalább 30 %-ára vonatkozó megőrzési cél eléréséhez;

3. hangsúlyozza, hogy az egyezmény részes felei konferenciájának teljes hatáskörrel kell rendelkeznie a védett tengeri területekre vonatkozó hatékony gazdálkodási tervek és intézkedések elfogadására, és határozottan azon a véleményen van, hogy bármilyen kívülmaradási mechanizmus aláásná a tengervédelmi törekvéseket; hangsúlyozza továbbá, hogy az egyezménynek egy tisztességes és méltányos mechanizmust is tartalmaznia kell a tengeri genetikai erőforrásokhoz való hozzáférésre és az azokkal járó előnyök megosztására vonatkozóan, és megfelelő finanszírozást kell biztosítania az egyezmény alapvető funkcióinak támogatásához, valamint pénzügyi, tudományos és technikai támogatást kell nyújtania az azt igénylő államok számára kapacitásbővítés és a tengeri technológia átadása révén; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák az óceán mint globális közös érték beillesztését a jövőbeli nyilatkozatok és nemzetközi egyezmények preambulumba, különös tekintettel a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségére;

4. hangsúlyozza, hogy a közelgő éghajlatváltozási (COP27) és biodiverzitási (COP15) konferenciák döntő fontosságúak lesznek annak biztosításához, hogy az óceánok központi szerepet kapjanak az éghajlatváltozás elleni küzdelemben, valamint a Párizsi Megállapodás és a Biológiai Sokféleség Egyezmény célkitűzéseinek teljes körű megvalósításában; elismeri, hogy óceánjaink és tengereink jó állapota alapvető fontosságú ahhoz, hogy megőrizzük szerepüket az éghajlatváltozás mérséklésében, és hogy a Párizsi Megállapodás hőmérsékleti célkitűzésén belül maradjunk; megismétli az EU-hoz intézett azon felhívását, hogy a COP15 konferencián szorgalmazzon egy, a biológiai sokféleségre vonatkozó, a 2020 utáni időszakra szóló nagyratörő globális keretet, amelynek célja a biológiai sokféleség csökkenésének megállítása és visszafordítása, többek között jogilag kötelező erejű globális helyreállítási és védelmi célok révén, amelyek 2030-ig az EU szárazföldi és tengeri területeinek legalább 30 %-ára vonatkozó helyreállítási cél elérésére törekednek;

Az uniós és a nemzetközi óceánpolitikai irányítás javítása

5. úgy véli, hogy az óceánok pusztulása elleni küzdelem jelentős közös erőfeszítést igényel; globális, rendszerszintű, integrált és ambiciózus irányításra szólít fel;

6. ismételten felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a mélytengeri bányászatra vonatkozó nemzetközi moratóriumot⁽¹⁸⁾;

7. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy az európai szakpolitikákban figyelembe vegyék a szárazföld és a tenger közötti kapcsolatokat, beleértve az intenzív mezőgazdaságból és a műanyagszennyezésből eredő nitrogén- és foszforzivárgást; hangsúlyozza továbbá, hogy biztosítani kell az „Egy az egészség koncepció” általános érvényesítését, elismerve az emberi, állati egészség és a környezet-egészségügy közötti kapcsolatokat;

8. ismételten aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy a fenntartható halászati partnerségi megállapodások által nyújtott ágazati támogatás gyakran nem közvetlenül a harmadik országok helyi halászatának és part menti közösségeinek javát szolgálja; ismételten felhívja a Bizottságot annak biztosítására, hogy ezek a megállapodások összhangban legyenek a fenntartható fejlődési célokkal, az EU környezetvédelmi kötelezettségeivel és az EU közös halászati politikájának célkitűzéseivel; sürgeti az Uniót, hogy növelje a fenntartható halászati partnerségi megállapodások átláthatóságát, az e megállapodások szerinti adatgyűjtést (különösen a fogások, a hajók lajstromozása és a munkafeltételek tekintetében) és a jelentéstételi követelményeket, valamint hozzon létre egy központosított társadalmi-gazdasági adatbázist valamennyi uniós hajóról, függetlenül azok működési helyétől;

9. hangsúlyozza, hogy szükséges a tengeri munkavállalói és emberi jogokra vonatkozó megfontolások a globális óceánpolitikai irányítás keretébe való integrálása; felhívja a Bizottságot, hogy tegyen célzott erőfeszítéseket a tisztességes munka normáinak előmozdítására a globális halászati ágazatban, elismerve a munkaügyi és emberi jogi visszaélések, valamint a nem fenntartható és pusztító halászati gyakorlatok, különösen a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat közötti összefüggést;

10. felhívja a Tanácsot és annak soros elnökségeit, hogy dolgozzanak ki és hajtsanak végre hosszú távú stratégiai jövőképet a tengerrel kapcsolatos kérdésekre vonatkozóan annak érdekében, hogy az EU globális vezető szerepet töltsön be óceánjaink fenntartható fejlődésében, és különösen az óceánok és azok ökoszisztémái védelmében a jelenlegi környezeti és éghajlati válságok kezelése érdekében;

⁽¹⁸⁾ Lásd: *EU Blue Economy Report 2022* (A Bizottság 2022. évi jelentése az uniós kék gazdaságról), 2022. május 3.

2022. október 6., csütörtök

11. megismétli a politikák fejlesztési célú koherenciájának elvét, amely mellett az EU és tagállamai elkötelezték magukat, és amelynek célja az ellentmondások minimalizálása és a különböző uniós politikák közötti szinergiák kiépítése; e tekintetben kiemeli az uniós fejlesztési politikák kulcsfontosságú szerepét, amelyeknek segíteniük kell a partnerországokat az óceánokra és az emberiségre vonatkozó, fent említett közös célok elérésében;

12. hangsúlyozza a bálnapopulációk védelmének fontosságát mind a biológiai sokféleség, mind az éghajlat szempontjából; határozottan támogatja a kereskedelmi célú bálnavadászatra vonatkozó globális moratórium fenntartását, valamint a bálnatermékek nemzetközi kereskedelmének tilalmát; felszólítja Japánt, Norvégiát és Izlandot, hogy szüntessék be bálnavadászati műveleteiket; felhívja az EU-t, hogy kezelje a bálnákat és más cetféléket érintő életveszélyes kockázatokat, többek között a hajókkal való ütközést, a halászhálóba való belegabalyodásukat, a vízi műanyag hulladékot és a zajszennyezést;

A megőrzés biztosítása az éghajlati és környezeti válságok összefüggésében

13. megismétli a biológiai sokféleségre vonatkozó stratégiában szereplő azon álláspontját, hogy határozottan támogatja az EU tengeri területei legalább 30 %-ának védelmére és az EU tengeri területei legalább 10 %-ának szigorú védelmére irányuló uniós célkitűzéseket; elvárja, hogy a természet helyreállításáról szóló új uniós jogszabály biztosítsa a leromlott tengeri ökoszisztémák helyreállítását, figyelembe véve, hogy az egészséges tengeri ökoszisztémák megvédhetik és helyreállíthatják a biológiai sokféleséget, és mérsékelhetik az éghajlatváltozást, többféle ökoszisztéma-szolgáltatást nyújtva; megismétli az EU szárazföldi és tengeri területeinek legalább 30 %-ára vonatkozó helyreállítási cél kitűzésére irányuló felhívását, amely túlmutat az egyszerű védelmen;

14. megismétli, hogy teljes mértékben támogatja két új védett tengeri terület létrehozását, amelyek több mint 3 millió km²-t fednek le az Antarktisz keleti részén és a Weddell-tengeren⁽¹⁹⁾; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy jelentősen fokozzák erőfeszítéseiket ennek elérése érdekében;

15. támogatja az EU-nak az Északi-sarkvidéki Tanácsban betöltendő megfigyelői státusz iránti kérelmét; felszólít az Északi-sarkvidék fokozott védelmére, beleértve az olajfeltárás és – mihelyt lehetséges – a gázfeltárás tilalmát;

16. megismétli, hogy támogatja a védett tengeri területeken a környezetet károsító nyersanyag-kitermelő ipari tevékenységek – például a bányászat és a fosszilis tüzelőanyagok kitermelése – betiltását; ismételten felhívja az EU-t, hogy indítson és finanszírozzon tudományos kutatási programokat az uniós vizeken található, szénben gazdag tengeri élőhelyek feltérképezésére, hogy azok alapul szolgáljanak az ilyen területek szigorúan védett tengeri területekként való kijelöléséhez annak érdekében, hogy az UNFCCC-vel összhangban megvédjék és helyreállítsák a tengeri szénelnyelőket, valamint a tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelvvel összhangban védjék és helyreállítsák az ökoszisztémákat, különösen a tengerfenéken találhatóakat, megvédve azokat az emberi tevékenységektől, amelyek zavart okozhatnak a vízoszlopban és szén-dioxidot bocsáthatnak ki abba, mint például a tengerfenékekkel érintkező halászati műveletek;

17. megismétli, hogy a halászatnak és az akvakultúrának környezetvédelmi szempontból világszerte fenntarthatónak kell lennie, és kezelésüknek összhangban kell lennie a gazdasági, társadalmi és foglalkoztatási előnyök elérésére, valamint az élelmiszer-ellátás biztosításához való hozzájárulásra irányuló célkitűzésekkel; hangsúlyozza, hogy a tudományos és társadalmi-gazdasági adatok gyűjtése alapvető fontosságú a fenntartható halászati gazdálkodás szempontjából; sajnálja, hogy a nemrégiben hozott, 2022. szeptember 15-i (EU) 2022/1614 bizottsági végrehajtási rendeletet elégtelen adatok alapján és az érdekelt felekkel folytatott kielégítő konzultáció nélkül fogadták el; sürgeti a Bizottságot, hogy a Nemzetközi Tengerkutató Tanács közelgő, 2022 novemberében közzéteendő szakvéleménye fényében vizsgálja felül határozatát, amint rendelkezésre áll a társadalmi-gazdasági hatásvizsgálat;

18. hangsúlyozza, hogy feltétlenül észszerűsíteni kell a part menti „kék szén” ökoszisztémák (mangroveerdők, árapályvidéki sós mocsarak és tengeri fűgyepek) európai zöld megállapodásba való integrálását, és ösztönzi a Bizottságot, hogy folytassa a szén-dioxid-eltávolítás és az ezen ökoszisztémákból származó kibocsátás megfelelő elszámolására szolgáló szilárd, átlátható és tudományosan megalapozott módszerek oly módon történő azonosítására irányuló munkát, hogy az ne sértse a biológiai sokféleséggel kapcsolatos egyéb célkitűzéseket;

19. kiemeli, hogy a legkülső régiók és a szigetek elengedhetetlenek az óceánokkal kapcsolatos kihívások kezeléséhez, és felhívja az EU-t, hogy fokozza szerepüket az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a tengeri biológiai sokféleség védelmére és a fenntartható kék gazdaságra való átállásra irányuló megoldások megtalálásában, többek között az ökoszisztéma-alapú megoldások előmozdítása révén; felhívja az EU-t, hogy jobban vonja be a legkülső régiókat az óceánpolitikai stratégiákba, többek között az integrált tengerpolitikába;

⁽¹⁹⁾ A védett tengeri területek létrehozásáról és a Déli-óceán biológiai sokféleségének megőrzéséről szóló, 2021. július 8-i parlamenti állásfoglalásban foglaltak szerint.

2022. október 6., csütörtök

20. emlékeztet a tengeri hulladék csökkentésének és elkerülésének fontosságára és sürgősségére, mivel a műanyag hulladék az összes tengerszennyezés 80 %-át teszi ki, és az óceánokban lévő műanyagok a becslések szerint 75–199 millió tonnát tesznek ki, és az ENSZ Környezetvédelmi Programja szerint ez a mennyiség 2040-ra megháromszorozódhat⁽²⁰⁾; üdvözlí a műanyagszennyezésről szóló globális szerződésre irányuló tárgyalásokkal kapcsolatos, folyamatban lévő munkát, és felhívja az ENSZ tagállamait, hogy legkésőbb 2024-ig érjenek el ambiciózus és hatékony megállapodást; hangsúlyozza, hogy a műanyagszennyezést a hulladék forrásánál történő csökkentésével, prioritásként a műanyaghasználat és -fogyasztás csökkentésével, valamint a körforgásos jelleg növelésével kell kezelni; továbbá támogatását fejezi ki a hulladéktakarítási intézkedések iránt; rámutat a műanyaggazdaságra és a műanyagok termelésének az elmúlt évtizedekben tapasztalt exponenciális növekedésére; rendszerszintű megközelítésre szólít fel a környezetbe jutó műanyagszennyezés, többek között a mikroműanyagok megfelelő kezelése érdekében; nemzetközi intézkedésekre szólít fel az óceánokban található nukleáris és katonai hulladék felszámolása érdekében, valamint gyakorlati megoldásokra a meglévő környezeti és egészségügyi hatások korlátozása érdekében;

21. üdvözlí a halászati támogatásokról szóló, nemrégiben elfogadott WTO-megállapodást, amelyet valamennyi félnek mielőbb ratifikálnia kell, azonban sajnálja, hogy nem született megállapodás a túlhalászást és a túlzott flottakapacitást növelő támogatások korlátozásáról; felhívja a Bizottságot, hogy haladéktalanul érjen el további megállapodást a WTO-ban; hangsúlyozza, hogy a halászatot fenntartható módon kell végezni, biztosítva a halászati tevékenységek tengeri ökoszisztémára gyakorolt negatív hatásainak minimalizálását, és elkerülve a környezet romlását, ami a közös halászati politika egyik célkitűzése; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy lépjenek fel a túlzott kapacitás és a túlhalászás ellen, többek között tiltsák be a túlzott kapacitáshoz és a túlhalászáshoz hozzájáruló támogatásokat;

22. emlékeztet arra, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati tevékenységek és a túlhalászás jelentős fenyegetést jelentenek a fenntartható halászatra és a tengeri ökoszisztémák ellenálló képességére nézve; üdvözlí a Bizottság azon kötelezettségvállalását, hogy a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat tekintetében zéró toleranciát alkalmaz, de aggodalommal veszi tudomásul a Számvevőszék 20/2022. sz. különjelentésének következtetését, amely szerint az illegális halászat elleni küzdelmet szolgáló ellenőrzési rendszerek hatékonyságát csökkenti az ellenőrzések és szankciók tagállamok általi egyenlőtlen alkalmazása; felhívja a tagállamokat, hogy javítsák a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászatról szóló uniós rendelet⁽²¹⁾ végrehajtását, és kövessék nyomon a Számvevőszék ajánlásait, és biztosítsanak visszatartó erejű szankciókat az illegális halászattal szemben;

23. továbbá aggodalmát fejezi ki az uniós vizeken kívül tapasztalt jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászati tevékenységek miatt; szorgalmazza egy erőteljes globális, visszatartó erejű szankciókat előíró rendszer, valamint a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászattal szembeni küzdelem összetett megközelítésének kialakítását; hangsúlyozza, hogy korlátozni kell az olcsó lobogók és az átlobogózás használatát, és foglalkozni kell a tengeri átrakodás kérdésével; felhívja a Bizottságot, hogy hatékonyan mozdítsa elő a vállalati struktúrák tényleges tulajdonosainak átláthatóságát, és felhívja az EU-t, hogy tágabb értelemben erősítse meg a korrupcióellenes kapacitásépítést a nemzeti ügynökségek közötti együttműködés előmozdítása, a nemzetközi együttműködés fokozása, a fejlődő országok halászati ügynökei felügyeletének uniós támogatással történő javítása, valamint a regionális nyomkövetési, ellenőrzési és felügyeleti központok és munkacsoportok támogatása révén;

A fenntartható kék gazdaság előmozdítása

24. elismeri, hogy óceánjaink jó egészsége elengedhetetlen számos tevékenység hosszú távú fenntarthatóságához, a halászatól a turizmuson és a kutatáson át a hajózásig; üdvözlí a teljes mértékben fenntartható kék gazdaságban rejlő lehetőségeket a fenntartható fejlődés és a munkahelyteremtés szempontjából, és hangsúlyozza, hogy alapvető fontosságú ezen ágazatok fenntarthatóbbá válásának és az európai zöld megállapodás új normáihoz való alkalmazkodásának támogatása;

25. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a tengeri ökoszisztémák védelmét biztosító integrált és ökoszisztéma-alapú megközelítés révén teljes körűen hajtsák végre a tengeri területrendezésről szóló irányelvet, figyelembe véve valamennyi tengeri gazdasági tevékenységet, beleértve a halászatot, a tengeri energetikai létesítményeket, a tengeri közlekedési útvonalakat, a forgalomélkülönítési rendszereket, a kikötőfejlesztést, az idegenforgalmat és az akvakultúrát; megismétli, hogy további erőfeszítésekre van szükség az irányelv következetes végrehajtásához, amely felszólítja a tagállamokat, hogy tervezésük során alkalmazzanak ökoszisztéma-alapú megközelítést annak érdekében, hogy példát mutassanak a tengeri területrendezés globális bevezetésére;

⁽²⁰⁾ Lásd az ENSZ Környezetvédelmi Programjának Kelet-Ázsiai Tengerekkel Foglalkozó Koordinációs Testületét (COBSEA), a „Marine Litter and Plastic Pollution” (A tengeri hulladék és a műanyagszennyezés) című dokumentumot, valamint az ENSZ Környezetvédelmi Programjának „From pollution to solution: a global assessment of marine litter and plastic pollution” (A szennyezéstől a megoldásig: a tengeri hulladék és a műanyagszennyezés globális értékelése), 2021., című összefoglalóját.

⁽²¹⁾ HL L 286., 2008.10.29., 1. o.

2022. október 6., csütörtök

26. emlékeztet arra, hogy a CO₂ és a NO_x mellett a tengeri közlekedés szén-dioxid-mentesítésének a metánkibocsátásokat is magában kell foglalnia, mivel 20 éves időszak alatt a metán több mint 80-szor erősebb, mint a szén-dioxid, ami miatt a metán a második legfontosabb üvegházhatású gáz, amely a ma tapasztalt globális felmelegedés mintegy negyedéhez járul hozzá;

27. rámutat arra, hogy a korom légszennyező anyag és egyben rövid távú éghajlatbefolyásoló, amely az égés során a lebegő részecskékként együtt keletkezik, jelentős felmelegedési hatással jár, és a második legnagyobb mértékben járul hozzá a hajók által okozott éghajlati felmelegedéshez; hangsúlyozza, hogy meg kell védeni az Északi-sarkvidéket, különösen a hajózásból származó kibocsátásoktól és a szálló portól, és emlékeztet arra, hogy 2021. október 13-i közös közleményében az EU vállalta, hogy „összhangban a zöld megállapodásban szereplő célkitűzéseinkkel és az »Irány az 55 %!« intézkedéscsomaggal – élen fog járni a jeges-tengeri kibocsátásmentes és szennyezőanyag-mentes szállításban”⁽²²⁾; felhívja az EU-t, hogy nemzetközi szinten mozgítsa elő a kibocsátásmentes és szennyezőanyag-mentes északi-sarkvidéki hajózást célzó konkrét intézkedések elfogadását;

28. aggodalmát fejezi ki a tengeri közlekedés, a cölöpözés és más tengeri tevékenységek által okozott víz alatti zaj, valamint a cetfélék hajókkal való ütközése miatt, amely negatív hatással van a tengeri ökoszisztémákra és a tengeri fajok jólétére; felhívja a Bizottságot, hogy határozzon meg és javasoljon intézkedéseket e problémák kezelésére;

29. hangsúlyozza, hogy az óceánok sérülékenyek a fosszilis tüzelőanyagok kitermelésére szolgáló tengeri fúrással szemben; hangsúlyozza, hogy a fosszilis tüzelőanyagok használata még inkább hozzá fog járulni az éghajlatváltozáshoz és fel fogja gyorsítani azt; úgy véli, hogy az EU-nak együtt kell működnie a nemzetközi partnerekkel a fosszilis tüzelőanyagok kitermelését célzó tengeri fúrásról való igazságos átállás elérése érdekében;

30. megismétli a nyomon követésről, jelentéstételről és ellenőrzésről (MRV) szóló rendelettel⁽²³⁾ és a kibocsátáskereskedelmi irányelvvel⁽²⁴⁾ kapcsolatos álláspontját, amelynek célja egy Óceán Alap létrehozása a hajók energiahatékonyságának javítása és a tengeri közlekedés – például a szélmeghajtás révén történő – szén-dioxid-mentesítését célzó beruházások támogatása érdekében, többek között a rövid távú tengeri hajózásban és a kikötőkben;

31. hangsúlyozza a fenntartható tengeri megújulóenergia-projektek gyors bevezetésének szükségességét, figyelembe véve azoknak az ökoszisztémákra – többek között a vándorló fajokra – gyakorolt hatását, valamint a környezeti, társadalmi és gazdasági következményeket; hangsúlyozza, hogy Európa számára előnyös lenne a tengeri energia erős hazai piacának kiépítése annak érdekében, hogy tovább bővítsék technológiai vezető szerepét ezen a területen, és ezáltal új globális exportlehetőségeket teremtsen az európai ipar számára;

32. hangsúlyozza, hogy az EU-nak jó példával kell elől járnia azáltal, hogy ambiciózus jogi követelményeket fogad el a tengeri közlekedés szén-dioxid-mentesítése és fenntarthatóbbá tétele érdekében, miközben támogatja és szorgalmazza a nemzetközi fórumokon, például a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetben legalább hasonló ambiciózus intézkedések meghozatalát, lehetővé téve a tengeri szállítási ágazat számára, hogy globálisan és a Párizsi Megállapodással összhangban fokozatosan szüntesse meg üvegházhatásúgáz-kibocsátását; hangsúlyozza, hogy abban az esetben, ha a Nemzetközi Tengerészeti Szervezet ilyen intézkedéseket fogad el, a Bizottságnak meg kell vizsgálnia az intézkedések ambícióit és általános környezeti integritását, beleértve a Párizsi Megállapodás szerinti célokkal kapcsolatos általános törekvéseiket, az uniós gazdaság egészére vonatkozó, 2030-ra kitűzött üvegházhatásúgáz-kibocsátás-csökkentési célt, valamint a klímasemlegesség legkésőbb 2050-ig történő elérését; úgy véli, hogy szükség esetén a Bizottságnak további javaslatokat kell benyújtania a Parlamentnek és a Tanácsnak, amelyek megőrzik az EU éghajlat-politikai fellépésének környezeti integritását és hatékonyságát, és elismerik az EU szuverenitását a nemzetközi hajózási utakból származó kibocsátások rá eső részének a Párizsi Megállapodásban foglalt kötelezettségekkel összhangban történő szabályozása tekintetében;

33. üdvözli a regionális halászati gazdálkodási szervezetek szerepét; sürgeti a Bizottságot, hogy a regionális halászati gazdálkodási szervezetekről szóló egyezményre irányuló tárgyalások keretében biztosítsa, hogy a jóváhagyott állományvédelmi és -gazdálkodási intézkedések összhangban legyenek a közös halászati politika törekvéseivel vagy azoknál ambiciózusabbak legyenek, harmonizált szabályokat biztosítva az uniós flották számára, függetlenül attól, hogy mely földrajzi területen működnek, és egyenlő versenyfeltételeket biztosítva az e nemzetközi egyezmények alapján működő

⁽²²⁾ A Bizottságnak és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a „Határozottabb uniós szerepvállalás a békés, fenntartható és virágzó Északi-sarkvidékért” című, 2021. október 13-i közös közleménye, 9.o. (JOIN(2021)0027).

⁽²³⁾ 2020. szeptember 16-i álláspont az (EU) 2015/757 rendeletnek a hajó-fűtőolajfogyasztási globális adatgyűjtő rendszer megfelelő figyelembevétele érdekében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (Elfogadott szövegek, HL C 385., 2021.9.22., 217. o.).

⁽²⁴⁾ HL L 76., 2018.3.19., 3. o.

2022. október 6., csütörtök

valamennyi flotta számára; felhívja a Bizottságot, hogy ösztönözze új regionális halászati gazdálkodási szervezetek létrehozását, és terjesszen elő ambiciózus megbízásokat a halállományok védelmének és a halászati erőforrásokkal való fenntartható gazdálkodásnak a javítására, a visszadobások csökkentésére, valamint a rendelkezésre álló adatok, a megfelelő és a döntéshozatal átláthatóságának javítására; ösztönzi a teljes kifogható mennyiségek és a kvótamechanizmusok szélesebb körű alkalmazását, különösen a regionális halászati gazdálkodási szervezetekről szóló egyezményre irányuló tárgyalásokon és a fenntartható halászati partnerségi megállapodásokban a halászati erőforrások hatékony globális megőrzésének biztosítása érdekében;

34. hangsúlyozza, hogy teljes mértékben figyelembe kell venni a fenntartható kék gazdaságra való átálláshoz kapcsolódó társadalmi igényeket; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy támogassák a meglévő munkaerő átképzését és továbbképzését, valamint a fenntartható gazdasági gyakorlatokhoz szükséges készségekkel rendelkező új emberek munkaerő-piaci vonzását;

35. felhívja a Bizottságot, hogy végezzen az uniós halászközösségek előtt álló kihívásokról szóló társadalmi-gazdasági elemzéseket és építsen az ilyen, meglévő társadalmi-gazdasági elemzésekre annak érdekében, hogy azonosítsa a megfelelő támogatási intézkedéseket és diverzifikációt a méltányos és igazságos átmenet biztosítása érdekében;

Figyelemfelkeltés, a kutatás és a tudás előmozdítása

36. hangsúlyozza, hogy támogatni kell az óceánok éghajlatához való alkalmazkodással és a tengeri energiákkal kapcsolatos kutatást és innovációt annak érdekében, hogy az EU a zöld hajók, halászhajók és kikötők bajnokává váljon; hangsúlyozza, hogy finanszírozást kell biztosítani a mélytengeri ökoszisztémák és a biológiai sokféleség számára; határozott fellépésre szólít fel a hajók által okozott szennyezés és az illegális hulladéklerakás kezelése érdekében; felhívja az EU-t, hogy játsszon vezető szerepet a zöld folyosók és a zöld kikötők közötti összeköttetések világszerte történő létrehozásában a tengeri ágazat zöld átállásának megerősítése és fokozása érdekében; határozott fellépésre szólít fel a hajók által okozott szennyezés és az illegális hulladéklerakás kezelése érdekében;

37. úgy véli, hogy az elkövetkező években exponenciálisan növelni kell a tengeri hajózásban használatos fenntartható üzemanyagok fejlesztését és előállítását, és hogy az EU-nak és tagállamainak be kell ruházniuk a tengeri hajózásban használatos fenntartható üzemanyagok kutatásába és előállításába, mivel ezek környezeti és ipari lehetőséget is jelentenek; felhívja a Bizottságot, hogy vizsgálja meg egy olyan, a tengeri hajózásban használatos fenntartható üzemanyagokkal és technológiákkal foglalkozó uniós kutatóközpont létrehozásának lehetőségét, amely elősegítené a tengeri hajózásban használatos fenntartható üzemanyagok kifejlesztésében részt vevő érdekelt felek erőfeszítéseinek összehangolását;

38. támogatásáról biztosítja a fenntartható fejlődést szolgáló óceántudományi évtizedet és a Bizottság „Mission Starfish 2030: Restore our Ocean and Waters” (Tengeri csillag 2030 küldetés: óceánjaink és vizeink helyreállítása) című közleményét, amelynek célja az ismeretek és az adatok gyűjtésének felgyorsítása, valamint az óceánok regenerálása, továbbá az óceánok, tengerek és folyók regenerálására vonatkozó ciklikus elképzelés előmozdítása konkrét és regionális kísérleti projektek révén;

39. elismeri, hogy be kell vonni a tudományos közösségeket az óceánok fenntartható jövőjére irányuló erőfeszítések összehangolásába, ami elősegíti az ismeretek előállításának és megosztásának új módjait; ezért felhívja az EU-t, hogy támogassa egy az óceánok fenntarthatóságával foglalkozó, az Éghajlatváltozási Kormányközi Testület modelljén alapuló nemzetközi testület létrehozását a jövőbeli óceánpolitikai irányítás és gazdálkodás alapjainak lefektetése érdekében;

40. támogatja a Costa Rica, Franciaország és Egyesült Királyság irányítása alatt álló, a természetért és az emberekért küzdő ambiciózus kormányközi koalíció erőfeszítéseit; üdvözli a Bizottság e koalícióban való tagságát; emlékeztet az EU azon kötelezettségvállalására, hogy megvalósítja az óceánok és a tengeri erőforrások megőrzését és fenntartható hasznosítását, amint azt az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendjének 14. fenntartható fejlesztési célja meghatározza;

o

o o

41. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok kormányainak és parlamentjeinek.

2022. október 5., szerda

AJÁNLÁSOK

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0345

Az EU és Afrika szarva közötti stratégiai kapcsolat és partnerség

Az Európai Parlament 2022. október 5-i ajánlása a Tanácshoz, a Bizottsághoz és a Bizottság alelnökéhez/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez intézett, az EU és Afrika szarva közötti stratégiai kapcsolatáról és partnerségről (2021/2206(INI))

(2023/C 132/16)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az „Afrika szarva: az EU geostratégiai prioritása” című, 2021. május 10-i tanácsi következtetésekre, és különösen azok 28. bekezdésére a szexuális és reprodukzív egészséghez és jogokhoz való hozzáférésről és azok tiszteletben tartásáról,
- tekintettel az Európai Unió és az Afrikai Unió közötti hatodik csúcstalálkozót követő, „Közös jövőkép a 2030-ig tartó időszakra” című, 2022. február 18-i végleges együttes nyilatkozatra,
- tekintettel az Afrika szarváról és a Vörös-tengerről szóló, 2018. június 25-i tanácsi következtetésekre,
- tekintettel „Az EU és Afrika közötti biztonsági együttműködés a Száhel-övezetben, Nyugat-Afrikában és Afrika szarván” című, 2020. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a 2022. március 21-én elfogadott biztonsági és védelmi stratégiai iránytűre,
- tekintettel „Az Afrikára vonatkozó új uniós stratégia – partnerség a fenntartható és befogadó fejlődésért” című, 2021. március 25-i állásfoglalására ⁽²⁾,
- tekintettel a somáliai helyzetről szóló, 2021. november 25-i állásfoglalására ⁽³⁾,
- tekintettel a Kenyában lévő kakumai menekülttáborban kialakult helyzetről szóló, 2021. szeptember 16-i állásfoglalására ⁽⁴⁾,
- tekintettel a szudáni politikai válságról szóló, 2022. január 20-i állásfoglalására ⁽⁵⁾,
- tekintettel az etiópiai helyzetről szóló, 2020. november 26-i állásfoglalására ⁽⁶⁾,
- tekintettel a Tigrében kialakult humanitárius helyzetről szóló, 2021. október 7-i állásfoglalására ⁽⁷⁾,
- tekintettel az ugandai politikai helyzetről szóló, 2021. február 11-i állásfoglalására ⁽⁸⁾,
- tekintettel az LMBTI-személyek ugandai helyzetéről szóló, 2019. október 24-i állásfoglalására ⁽⁹⁾,
- tekintettel az Eritreáról, különösen Dawit Isaak ügyéről szóló, 2020. október 8-i állásfoglalására ⁽¹⁰⁾,
- tekintettel az eritreai helyzetről szóló, 2016. március 10-i állásfoglalására ⁽¹¹⁾,

⁽¹⁾ HL C 385., 2021.9.22., 24. o.

⁽²⁾ HL C 494., 2021.12.8., 80. o.

⁽³⁾ HL C 224., 2022.6.8., 99. o.

⁽⁴⁾ HL C 117., 2022.3.11., 114. o.

⁽⁵⁾ HL C 336., 2022.9.2., 14. o.

⁽⁶⁾ HL C 425., 2021.10.20., 132. o.

⁽⁷⁾ HL C 132., 2022.3.24., 205. o.

⁽⁸⁾ HL C 465., 2021.11.17., 154. o.

⁽⁹⁾ HL C 202., 2021.5.28., 54. o.

⁽¹⁰⁾ HL C 395., 2021.9.29., 50. o.

⁽¹¹⁾ HL C 50., 2018.2.9., 57. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel a Dél-Szudánról szóló, 2017. május 18-i állásfoglalására ⁽¹²⁾,
- tekintettel a Dzsibutiról szóló, 2016. május 12-i állásfoglalására ⁽¹³⁾,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a nőkről, a békéről és a biztonságról szóló 1325., 1820., 1888., 1889., 1960., 2106., 2122., 2242., 2467. és 2493. számú határozatára,
- tekintettel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a fiatalokról, a békéről és a biztonságról szóló 2250., 2419. és 2535. számú határozatára,
- tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogai Afrikai Bizottságának a személyek ellen valós vagy vélt szexuális irányultságuk vagy nemi identitásuk miatt elkövetett erőszakkal és más emberi jogi jogsértésekkel szembeni védelemről szóló, 2014. májusi határozatára, valamint az emberi jogi jogvédők afrikai helyzetéről szóló, 2017. májusi határozatára,
- tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogai Afrikai Bizottsága által a 2017. májusi, 60. rendes ülésén elfogadott, az egyesülés és a gyülekezés szabadságára vonatkozó iránymutatásokra,
- tekintettel a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének „Az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó uniós cselekvési terv 2020–2024” című, 2020. március 25-i közös közleményére (JOIN(2020)0005),
- tekintettel a 2015–2019 közötti időszakra szóló, az emberi jogokkal és a demokráciával kapcsolatos uniós cselekvési tervre, és különösen annak 22b. félépésére, amely felvázolja az Európai Külügyi Szolgálat, a Bizottság, a Tanács és a tagállamok felelősségét az átmeneti igazságszolgáltatásra vonatkozó uniós politika kidolgozásában és végrehajtásában,
- tekintettel a gyalogsági aknák alkalmazásának, felhalmozásának, gyártásának és átadásának betiltásáról, illetve megsemmisítéséről szóló egyezményre, valamint a kazettás lőszerokről szóló egyezményre,
- tekintettel a 2022. április 1-jén Nairobian (Kenya), a migrációval foglalkozó harmadik regionális miniszteri fórumon (Regional Ministerial Forum on Migration) aláírt megállapodásra,
- tekintettel az Egyesült Nemzetek Biztonsági Tanácsának 2022. március 31-én elfogadott 2628. számú határozatára, amely az Afrikai Unió szomáliai misszióját (AMISOM) átalakította az Afrikai Unió szomáliai átmeneti missziójává (ATMIS),
- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányára,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló 1989. évi ENSZ-egyezményre,
- tekintettel az Emberi Jogok és a Népek Jogainak Afrikai Chartájára,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlésének 2015. szeptember 25-i, az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló New York-i csúcstalálkozóján elfogadott, „Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend” című határozatára,
- tekintettel az ENSZ 1981-ben elfogadott, a valláson vagy meggyőződésen alapuló megkülönböztetés minden formájának megszüntetéséről szóló nyilatkozatára,
- tekintettel a női nemi szervek megcsonkításának világszerte történő felszámolására irányuló uniós stratégiáról szóló, 2020. február 12-i állásfoglalására ⁽¹⁴⁾,
- tekintettel a Nemzetközi Büntetőbíróság Római Statútumára,
- tekintettel az etiópai emberi jogi bizottságnak/az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosa Hivatalának az emberi jogok nemzetközi jogának, a humanitárius jognak és a menekültjognak az etiópai Tigré régióban zajló konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett állítólagos megsértése ügyében folytatott közös vizsgálatról szóló, 2021. november 3-án közzétett jelentésére, valamint az etiópai emberi jogi bizottság 2022. március 11-i, az emberi jogok és a nemzetközi humanitárius jog Etiópia Afar és Amhara régióiban 2021 szeptembere és decembere között elkövetett megsértéséről szóló jelentésére,

⁽¹²⁾ HL C 307., 2018.8.30., 92. o.

⁽¹³⁾ HL C 76., 2018.2.28., 35. o.

⁽¹⁴⁾ HL C 294., 2021.7.23., 8. o.

2022. október 5., szerda

- tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának az egy emberi jogi szakértőkből álló nemzetközi bizottságnak az etiópai konfliktusban részt vevő valamennyi fél által 2020. november 3. óta elkövetett jogsértésekre és visszaélésekre vonatkozó állítások alapos és pártatlan kivizsgálása céljából történő létrehozásáról szóló, 2021. december 17-i határozatára,
 - tekintettel a 2018. szeptember 12-i, megújított dél-szudáni konfliktusrendezési megállapodásra,
 - tekintettel a Stockholmi Nemzetközi Békekutató Intézet „Az Európai Unió szomáliai kiképzési missziója: értékelés” című, 2020. decemberi háttérdokumentumára,
 - tekintettel eljárási szabályzata 118. cikkére,
 - tekintettel a Külügyi Bizottság jelentésére (A9-0207/2022),
- A. mivel a 2021. május 10-i tanácsi következtetések új stratégiát hoznak létre Afrika szarvára vonatkozóan, és új lendületet adnak az Unió és a régió közötti partnerségnek, amely elsődleges stratégiai jelentőséggel bír az Unió számára;
- B. mivel Afrika szarva politikai, gazdasági és kereskedelmi szempontból olyan, stratégiaiul fontos régió az EU számára, amelyhez Európát hosszú ideje fennálló politikai és gazdasági kötelek fűzik; mivel Afrika szarvának gazdasági és politikai értelemben lehetősége van növekedésre, azonban számos kritikus akadállyal kell szembenéznie, ideértve többek között a Covid19-válságot, az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásait, a növekvő vízhiányt és az élelmiszer-ellátás bizonytalanságát, az elszivatagosodást és az erdőirtást, a természeti katasztrófákkal szembeni gyenge ellenálló képességet, a népességnövekedést és az urbanizációt – amelyhez korlátozott munkahelyteremtés és mély egyenlőtlenségek társulnak –, a megfelelő infrastruktúra hiányát, az instabilitást és a politikai kihívásokat; mivel a demokrácia, a jó kormányzás, az elszámoltathatóság, a jogállamiság, az emberi jogok, a nemek közötti egyenlőség, valamint a befogadó és részvételen alapuló társadalmak a béke és a regionális stabilitás előfeltételei;
- C. mivel Afrika szarvának országai (Szomália, Etiópia, Szudán, Kenya, Uganda, Eritrea, Dél-Szudán és Dzsibuti) közös kockázatoknak és fenyegetéseknek – többek között az éghajlatváltozás, a dzsihadista terrorizmus, az etnikai feszültségek és a gyenge kormányzással összefüggő problémák közvetlen és hosszú távú hatásainak – vannak kitéve; mivel a régió minden országára jellemző a folyamatos konfliktusok okozta tartós bizonytalanság és a konfliktusban részt vevő valamennyi fél által elkövetett súlyos emberi jogi jogsértések, beleértve a gyermekkatonák toborzását, a civilek és a polgári infrastruktúra elleni célzott támadásokat és a nők és lányok elleni szexuális erőszak gyakorlatát; mivel a háborús bűncselekmények és a nemzetközi humanitárius jog és az emberi jogok egyéb megsértései továbbra is büntetlenül maradnak, miközben az áldozatok számára történő igazságszolgáltatásra való törekvés nagyrészt hiábavalónak bizonyult; mivel 2021 decemberében az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa létrehozta az Etiópiával foglalkozó emberi jogi szakértőkből álló ENSZ-bizottságot az esetleges háborús bűncselekmények és más jogsértések kivizsgálása céljából;
- D. mivel Afrika Szarva általános stabilitása tovább romlott az etiópai Tigré régióban 2020 novemberében kirobbant konfliktus kezdete óta, továbbá a számos országban zajló nehézkes politikai átmenet miatt is veszélybe került; mivel a humanitárius helyzet Etiópiában továbbra is drámai a konfliktusok, az aszály és az országon belüli tömeges menekülés miatt; mivel a szövetségi kormány 2022. március 24-én humanitárius tűzszünetet jelentett be, hogy megkönnyítse a segítség Tigrébe való bejutását, amelyet a konfliktus eddig akadályozott; mivel Etiópia északi régiójában 2022. augusztus 24-én újrakezdődtek az összetűzések; mivel az etiópai konfliktus – noha továbbra is rendkívül ádáz a küzdelem –, más szakaszba lépett, mivel a konfliktusban részt vevő mindkét fél nyilvánosan elkötelezte magát az Afrikai Unió által vezetett kereten belüli tárgyalások megoldás mellett; mivel az Etiópia által a Nílus felső folyásán elkezdett Nagy Etióp Reneszánsz Duzzasztógát építése és második feltöltési szakasza továbbra is feszültséget gerjeszt Etiópia és a vele szomszédos országok között;
- E. mivel az EU a régióban régóta fennálló és megbízható partner a béke, a biztonság, a fenntartható fejlődés és a humanitárius segítségnyújtás tekintetében, és mivel kellő figyelmet kell fordítani erre a békére, biztonságra, demokráciára, fenntartható fejlődésre és humanitárius segítségnyújtásra irányuló partnerségre; mivel a meglévő regionális szervezetek és egyéb kezdeményezések – mint például az Afrikai Unió és a többnemzetiségű összhaderőnemi alkalmi harci kötelék – szintén vezető szerepet töltenek be Afrika szarva biztonsági aggályainak kezelésében;

2022. október 5., szerda

- F. mivel a Kína és Afrika szarva közötti első béke-, kormányzási és fejlesztési konferenciára 2022. június 20–21-én került sor; mivel a találkozáson jelen lévő, az Afrika szarvával foglalkozó kínai különmegbízott, Xue Bing nagykövét felajánlotta Peking feltétel nélküli támogatását a térségbeli konfliktusok rendezéséhez, ugyanakkor felszólította a régió országait, hogy függetlenítsék magukat a külföldi beavatkozástól;
- G. mivel a dél-szudáni humanitárius helyzet a feszültségek és konfliktusok, a helyi közösségek közötti erőszak és az ismétlődő áradások következtében romlik; mivel az ENSZ becslése szerint Szomáliának, Etiópiának és Kenyának 4,4 milliárd USD sürgős humanitárius segélyre volt szüksége 2022-ben, amelynek 29,1 millió emberhez kellett eljutnia; mivel 2022 áprilisáig a nemzetközi közösség e szükségleteknek csupán 5 %-át elégítette ki; mivel az aszály már mintegy hárommillió használat elhullását okozta Etiópia déli részein és Kenya száraz régióiban, Szomáliában pedig a háztartások állatállományának mintegy 30 százaléka elpusztult; mivel a kelet-afrikai sáskajárás az elmúlt 25 év legsúlyosabb sáskajárása Etiópia és Szomália, valamint az elmúlt 70 év legsúlyosabb sáskajárása Kenya számára, és jelentős veszélyt jelent a régió élelmezésbiztonságára nézve; mivel 2022 januárja és júniusa között mintegy 568 000, súlyosan alultáplált gyermeket vettek gyógykezelésbe Etiópiában, Kenyában és Szomáliában, ahol várhatóan mintegy 6,5 millió gyermek szenved akut alultápláltságban; mivel az élelmezésbiztonsággal és táplálkozással foglalkozó munkacsoport jelenlegi becslései szerint 2023 februárjáig 23–26 millió ember szembesülhet az élelmiszer-ellátás súlyos bizonytalanságával, ami elsősorban a régióban tapasztalható szárazságnak tudható be, ha az október és december közötti esőzések elmaradnak; mivel szakértők előrejelzése szerint a sáskák Kenya, Etiópia és Szomália közötti, határokon átnyúló gyakoribb mozgása tovább fogja súlyosbítani az amúgy is bizonytalan élelmezésbiztonsági helyzetet; mivel az ukrajnai háború katasztrofális következményei – az élelmiszer-, üzemanyag- és nyersanyagárak mostanra soha nem látott szintet értek el – súlyosbítják a mély élelmiszerválságot Afrika szarvának országaiban;
- H. mivel a Covid19-világjárvány egészségügyi, társadalmi-gazdasági és politikai kihívások elé állította a régiót azáltal, hogy elmélyítette a szegénységet, növelte az egyenlőtlenséget és súlyosította a strukturális és mélyen gyökerező megkülönböztetést, ami pusztító hatással volt az emberi jogokra és a polgári szabadságjogokra, különösen a kisebbségi csoportok és a kiszolgáltatott emberek tekintetében; mivel ezzel összefüggésben egyes kormányok az emberi jogok elnyomására használták a Covid19-el kapcsolatos jogszabályokat;
- I. mivel Afrika szarva továbbra is a tágabb értelemben vett régió más országaiba és az EU-ba irányuló jelentős migrációs áramlások származási, tranzit- és célrégiója; mivel a szegénység és a bizonytalanság kölcsönösen egymást erősítik, és a lakosság tömeges lakóhelyelhagyásának legfontosabb mozgatórugói Afrika szarván, különösen a fiatalok körében; mivel Kelet-Afrikában és Afrika szarván több mint 7,7 millió migráns munkavállaló él, és Etiópia, Kenya és Uganda fogadta be a legtöbb nemzetközi migránst, akik jobb megélhetést keresnek;
- J. mivel a politikai feszültségek, konfliktusok, természeti katasztrófák és az éghajlatváltozás következményei állnak a legtöbb régióban annak a háttérben, hogy jelentős a menekült és a lakóhelyét elhagyni kényszerült népesség száma; mivel a menekültek és a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek számára létrehozott táborokban továbbra is bizonytalan a humanitárius és biztonsági helyzet; mivel Kenya ad otthont a dadaabi menekülttábornak, amely az egyik legnagyobb menekülttábor a világon, és amely több mint 220 000 regisztrált szomáliai menekültet fogadott be, akik a polgárháború és az éghajlati viszontagságok elől menekülnek; mivel a tábor irányítása miatt egyre nő a feszültség Kenya és Szomália között, miközben a menekülteknek továbbra is nehéz körülmények között kell boldogulniuk, és megélhetésük az ENSZ által nyújtott támogatástól függ;
- K. mivel Afrika szarva, a Vörös-tenger és az Ádeni-öböl egyre nagyobb aggodalmat okozó területté válik, ahol a regionális és nemzetközi szereplők jelentős és gyakran eltérő gazdasági és biztonsági érdekeket képviselnek az árukereskedelem tekintetében globális találkozási és ellenőrzési ponton, mivel a globális tengeri teheráru több mint 12 %-a, Ázsia Európával folytatott kereskedelmének pedig 40 %-a a Vörös-tengeren keresztül halad át; mivel a globális energiaáramlás és az európai energiabiztonság biztosítása szempontjából kulcsfontosságú a stabilitás, a tengeri védelem és a hajózás szabadsága a Vörös-tengeren és az Ádeni-öbölben, mivel évente körülbelül 6,2 millió hordó nyersolaj és egyéb kőolajtermék halad át a Báb al-Mandeb szoroson (a globális tengeri szállítmányok mintegy 9 %-a), amelyből 3,6 millió hordó Európába irányul; mivel Ukrajna illegális orosz megszállása és az országban zajló konfliktus tovább növeli e kereskedelmi útvonal jelentőségét; mivel – az európai zöld megállapodásban meghatározott zöld és fenntartható átállásra való törekvés mellett – rövid távon az Oroszországtól való függés csökkentésének és a szállítók diverzifikálásának szükségessége geostratégiai szempontból még fontosabbá teszi a hajózás szabadságát és a tengeri védelmet a Vörös-tengeren és az Ádeni-öbölben; mivel figyelembe kell venni a Vörös-tenger térségének fontosságát Afrika szarvának stabilitása szempontjából, jelentőségét kereskedelmi és összeköttetési tengelyként, valamint a stabilitás és a hajózás szabadsága miatti aggodalmakat, amelyeket az EU is oszt;

2022. október 5., szerda

- L. mivel az Afrika szarva kezdeményezéssel foglalkozó 11. miniszteri találkozóra az EU–AU csúcstalálkozón került sor, és első alkalommal történt meg, hogy az „Európa együtt” kezdeményezés tagjai is részt vettek a miniszteri találkozón; mivel a kezdeményezés több mint 4,5 milliárd USD-t mozgósított három fejlesztési partnerétől: az EU-tól, az Afrikai Fejlesztési Banktól és a Világbank-csoporttól; mivel az EU 2019 óta 64 projektet támogatott Afrika szarván az uniós vagyonkezelői alap keretében, amelyek főleg a nagyobb gazdasági és foglalkoztatási lehetőségekre, valamint a jobb kormányzásra és a konfliktusmegelőzésre összpontosítanak;
- M. mivel a nemi alapú megkülönböztetés és az egyenlőtlenség más formái továbbra is mélyen gyökereznek a régió számos országában, ideértve a nemi alapú erőszakot és a konfliktussal összefüggő szexuális erőszak magas szintjét, a szexuális és reprodukciós egészséghez való korlátozott hozzáférést, a gyermek- és kényszerházasságokat, a várandós lányok iskolából való kizárását, valamint a női nemi szerv megcsonkításának gyakorlatát, amely Afrika szarvának országában változatlanul egy régóta fennálló szokás;
- N. mivel az LMBTIQ-személyek továbbra is zaklatással, letartóztatással, büntetőeljárással, nemi alapú erőszakkal szembesülnek, sőt néha még annak a kockázatnak is ki vannak téve, hogy megölik őket valós vagy vélt szexuális irányultságuk, nemi identitásuk vagy önkifejezésük és nemi jellemzőik miatt; mivel az azonos nemű személyek közötti, beleegyezésen alapuló szexuális cselekményeket – Dzsibuti kivételével – Afrika szarvának valamennyi országában bűncselekménnyé nyilvánították; mivel az említett bűncselekménnyé nyilvánítást az LMBTIQ-személyekkel szembeni megkülönböztető bánásmód legitimizálására használják, és mivel a diszkriminatív büntetőjogi rendelkezések hatályon kívül helyezése az első szükséges lépés az LMBTIQ-személyek erőszakkal szembeni védelmé érdekében; mivel Afrika szarva országainak egyikében sincsenek hatályban a transznemű személyek jogi elismerésére vagy az interszexuális személyeknek az interszexuális nemi szervek megcsonkításával szembeni védelmére vonatkozó jogi rendelkezések;
- O. mivel 2022. április 1-jétől az Afrikai Unió szomáliai misszióját (AMISOM) az Afrikai Unió szomáliai átmeneti missziója (ATMIS) váltotta fel azzal az elsődleges céllal, hogy 2024-ben átadja az irányítást a szomáliai nemzeti hadsereg erőinek; mivel az új misszió megbízatása többek között magában foglalja az as-Sabáb által jelentett fenyegetés csökkentését, a szomáliai integrált biztonsági és rendőri erők kapacitásépítésének támogatását, a biztonsági feladatok Szomáliának történő fokozatos átadását, valamint a szomáliai szövetségi kormány és a szövetség tagállamai által a békéért és megbékélésért tett erőfeszítések támogatását; mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsának a kalózkodásról szóló 2608. számú határozatát, amely az Atalanta haditengerészeti művelet alapjául szolgált, nem újították meg, és ennek következtében korlátozott a hozzáférés a szomáliai felségvizekhez; mivel a biztonsági helyzet törekeny és aggasztó, és az as-Sabáb terrorista csoport továbbra is aktív; mivel a választásokat 12 hónapos késéssel tartották meg; mivel az ország egyre nagyobb pénzügyi nehézségekkel küzd, amelyek veszélyeztetik fizetőképességét; mivel az ország egyre nagyobb pénzügyi nehézségekkel küzd, amelyek veszélyeztetik fizetési képességét, és mivel az EU költségvetési támogatását a választási folyamat lezárásának elmaradása miatt 2020 szeptembere óta felfüggesztették, a kiszolgált lakosságnak nyújtott közvetlen támogatás azonban folytatódik; mivel a humanitárius nem kormányzati szervezetek (NGO-k) szerint az ukrajnai orosz invázió óta a búza és az olaj ára 300 %-kal emelkedett Szomália számos régiójában, amely a búzájának 90 %-át Ukrajnából és Oroszországból importálja; mivel az ENSZ szerint 2022 márciusában Szomália lakosságának több mint 38 %-át érintette az élelmiszer-ellátás súlyos bizonytalansága;
- P. mivel az ENSZ Biztonsági Tanácsa 2608. számú. határozata megújításának elmulasztása az Atalanta-művelet hozzáférést Szomália felségvizeire korlátozza;
- Q. mivel Kína kinevezte az Afrika szarvával kapcsolatos ügyekért felelős különmegbízottat; mivel Kína fokozta katonai és diplomáciai jelenlétét a régió országában, és megerősítette a velük való gazdasági együttműködését;
- R. mivel a 2021. október 25-i államcsíny óta politikai patthelyzet alakult ki Szudánban, és rendkívül nehéz tárgyalások folynak a civilek és a katonaság között; mivel nagyon aggasztó a biztonsági helyzet Dárfúrban, ahol 2021 novembere óta ismét kiújultak az erőszakos cselekmények; mivel Szudán súlyos gazdasági helyzettel néz szembe, amihez társul a Világbank és a Nemzetközi Valutaalap kifizetéseinek mindaddig való felfüggesztése, amíg életképes politikai megoldás nem születik és polgári kormányt nem állítanak fel, valamint a Bizottság pénzügyi támogatásának felfüggesztése, noha a lakosságnak nyújtott közvetlen támogatásokat fenntartották; mivel Oroszország tervezett katonai bázisa stratégiai hozzáférést biztosít számára a Vörös-tengerhez;
- S. mivel Dél-Szudán 2011-es függetlenné válása óta eltelt több mint 10 év, a 2018-ban aláírt békemegállapodás végrehajtása késik; mivel Salva Kiir elnök a békemegállapodásban meghatározott határidővel összhangban 2023-ban általános választásokat kíván tartani; mivel az ország politikai és katonai értelemben is megosztott a különböző politikai csoportok, katonai frakciók és etnikai csoportok között és azokon belül is;

2022. október 5., szerda

- T. mivel a kenyai politikai színtér erősen polarizált; mivel 2022. augusztus 9-én általános választásokat tartottak; mivel a Covid19-világjárvány globális következményei és a felhalmozott adósság miatt az ország gazdasági nehézségekkel küzd; mivel Kenya konstruktív szerepet tölthet be a béke és a regionális biztonság megeremelésében; mivel a Bizottság alelnöke/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője idén kétszer is látogatást tett Kenyába, egyszer 2022. szeptember 10-én a Kenyába, Mozambikba és Szomáliába tett regionális látogatás keretében, egyszer pedig 2022. január 29-én, hogy hivatalosan elindítsa az EU és Kenya közötti stratégiai párbeszédet, amelynek kiemelt prioritásként a gazdaságot, a kereskedelmet és a beruházásokat határozták meg;
- U. mivel Joveri Muszeveni ugandai elnököt a 2021. január 14-i választásokat követően hatodik ciklusra újraválasztották; mivel 2021. november 30-án katonai műveletet indítottak a Kongói Demokratikus Köztársaság keleti részén fekvő Ituriban és Észak-Kivuban, válaszul a Szövetséges Demokratikus Erők – a Dáishoz kötődő, ugandai gyökerekkel rendelkező fegyveres terrorista csoport – támadássorozatára;
- V. mivel az 1993-as függetlenné válás óta Iszajasz Afeverki, a Népi Front a Demokráciáért és Igazságosságért elnöke vezeti Eritréát; mivel az eritreai alkotmány 1997-es elfogadásával megkezdett demokratizálódási folyamat azóta megrekedt; mivel az eritreai rezsim a szabadságjogok többségét eltörölte, és az emberi jogok helyzete nagy aggodalomra ad okot; mivel Eritrea a legkevésbé fejlett országok közé tartozik; mivel a két legjelentősebb adományozó a Globális Alap és az Európai Bizottság (az EU a Szükséghelyzeti Alapon keresztül 20 millió EUR értékben finanszíroz egy útfelújítási projektet Eritréában), miután 2021-ben több mint 100 millió EUR-t visszavont, mivel Eritrea részt vett az észak-etiópiai konfliktusban;
- W. mivel Dzsibuti kiemelten stratégiai jelentőségű helyzetben van a Báb el-Mandeb-szoroson, a világ egyik legforgalmasabb tengeri folyosóján, amely a Vörös-tengerhez való hozzáférést biztosítja, és ezáltal az infrastruktúra-fejlesztésre (kikötők, vasút) összpontosító növekedési modellt tesz lehetővé; mivel 2021. április 9-én a hivatalban lévő elnök, Iszmál Omár Guelleh egymás után ötödik alkalommal nyerte meg a választásokat; mivel Dzsibuti a Száhel-övezettől a Közel-Keletig húzódó válságövezet középpontjában helyezkedik el, és bár stabil ország, a közvetlen regionális környezete azonban instabil; mivel figyelembe kell venni, hogy Dzsibuti az as-Sabáb szomáliai terroristái elleni küzdelem érdekében jelentős katonai szerepet vállal az ATMISS-ban;
1. a következő ajánlásokat fogalmazza meg a Tanács, a Bizottság és a Bizottság alelnöke / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője felé:

Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborújának Afrika szarvára gyakorolt hatása

- a) végezzék el az Afrika szarvával kapcsolatos korábbi uniós stratégiák és kötelezettségvállalások átfogó értékelését a levont tanulságok azonosítása és az EU régióbeli szerepvállalásának ennek megfelelő átszervezése érdekében; ismerjék el, hogy Oroszország Ukrajna elleni agresszív háborúja aggasztó azonnali és hosszú távú következményekkel jár Afrika szarvára nézve, és hogy válaszul az EU-nak ki kell igazítania a régióval kapcsolatos szerepvállalását; reagáljanak arra a tényre, hogy – Oroszország jogellenes fellépésének következményeként – a régió általános biztonsági helyzete negatív irányban változik; foglalkozzanak azzal a ténnyel, hogy Oroszország már régóta fennálló, sokrétű kapcsolatokkal és befolyással rendelkezik a régióban, többek között (polgári és katonai) beruházások, valamint félkatonai csoportok bevetése révén, például a Wagner-csoport szudáni bevetésével, és ismerjék el, hogy ezek a fellépések tovább destabilizálhatják a szomszédos területeket; lépjenek fel a régióban folytatott félretájékoztatási és dezinformációs kampányok szervezésére irányuló orosz kísérletek – amelyek célja EU-ellenes érzelmek szítása – ellen azáltal, hogy átfogó uniós nyilvános kommunikációs stratégiát dolgoznak ki az orosz erőfeszítések ellensúlyozása és leküzdése érdekében, a helyi lakosság szükségleteit figyelembe vevő konkrét intézkedésekkel és kötelezettségvállalásokkal társítva; ítélik el az Oroszország Ukrajna ellen folytatott agresszív háborúját igazoló narratívák terjesztését, amint azt Hemetti szudáni tábornok 2022. február 23-i nyilatkozata is példázza, amelyben hamisan azt állította, hogy Oroszország Ukrajna elleni agressziója Oroszország „védelmét” szolgálja; fokozzák az EU diplomáciai, politikai, pénzügyi és humanitárius kapcsolatait az AU-val, annak regionális komponenseivel és az egyes országokkal olyan konkrét fellépések révén, amelyek bizonyítják az EU régió iránti elkötelezettségét, a további regionális instabilitás megelőzésére irányuló helyi és regionális megközelítések előmozdítása, a külföldi befolyással szembeni kiszolgáltatottságuk csökkentése, valamint az Ukrajna elleni agresszív orosz háború negatív következményeinek kezelése és az azokra való reakció érdekében; haladéktalanul mélyítsék el a diplomáciai kapcsolatokat a régió kormányaival, hogy megvitassák és pontosítsák az orosz célkitűzések és műveletek pusztító rövid, közép- és hosszú távú hatásait a régióban; ismerjék el, hogy az Ukrajna ellen folyó orosz agresszív

2022. október 5., szerda

háború, különösen az orosz tengeri blokádnak megzavarja az ellátási láncokat, és rövid és középtávon egyaránt súlyosan érinti Afrika szarvának élelmezésbiztonságát, mivel a búza mintegy 90 %-át az Oroszországi Föderációból és Ukrajnából importálják; vegyék figyelembe, hogy legalább 20 millió embert már eddig is éhínség fenyegetett a Kenyát, Szomáliát és Etiópiát sújtó példátlan szárazság és a sáskajárás miatt; jelentősen növeljék az Afrika szarvának nyújtott uniós támogatást és segítségnyújtást, hogy elkerülhető legyen az éhínség vagy az élelmiszerhez jutás nehézségeinek kockázata; ismerjék el, hogy a régióban a következő hat hónap vonatkozásában finanszírozási hiány áll fenn, nevezetesen az Élelmezési Világprogram szerint 437 millió USD, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete szerint pedig 130 millió USD, és tegyenek meg minden tőlük telhetőt e hiányosságok áthidalása, és a már megígért 21,5 millió EUR-t meghaladó további uniós humanitárius segítségnyújtás érdekében;

Alapelvek

- b) teljes mértékben ismerjék el a régió potenciálját és stratégiai jelentőségét, és dolgozzanak ki valódi stratégiai jövőképet az együttműködésre és a szerepvállalásra vonatkozóan azáltal, hogy folyamatosan dolgoznak az Afrika szarvára vonatkozó stratégia végrehajtásán és a régióban bekövetkezett közelmúltbeli fejleményekhez való igazításán, új lendületet adva a koherens, időszerű és hatékony konzultációkon, valamint a közös értékeken, érdekeken és kilátásokon alapuló, kölcsönösen előnyös kapcsolatnak; térjenek át az elavult adományozói mentalitásról az EU és az Afrika szarva országai közötti egyenrangú partnerségre annak érdekében, hogy megteremtsek a régió fenntartható és békés fejlődésének feltételeit;
- c) koordinálják az uniós kezdeményezéseket és támogatást az afrikai partnerekkel azáltal, hogy előnyben részesítik a programokkal kapcsolatos afrikai szerepvállalást, ezáltal segítve, hogy az afrikai problémákra afrikai megoldásokat találjanak; e tekintetben fogadjanak el olyan, a biztonsági kérdésekre is kiterjedő, feltételeken alapuló megközelítést, amely a többséget több, kevesebbet kevesebb elven alapul; vegyék tudomásul, hogy a fejlesztési segélyeket a kedvezményezett országok kormányai néha nem hatékonyan használják fel, és esetenként visszaélnak velük; segítsék elő az alulról felfelé építkező megközelítés megerősítését, amelynek keretében a helyi közösségek és a civil társadalmi szervezetek saját kapacitásuk kiépítésén dolgozhatnak, valamint az ellenálló képesség növelése érdekében jobban felkészülhetnek, koordinálhatják és megszervezhetik magukat;
- d) hangolják össze a régióban tett erőfeszítéseket az AU-val és annak regionális komponenseivel, különösen a Kelet-afrikai Közösséggel és a Kormányközi Fejlesztési Hatósággal (IGAD), valamint az ENSZ-szel és más hasonlóan gondolkodó nemzetközi és regionális szervezetekkel, pénzügyi intézményekkel és egyes országokkal; továbbra is támogassák a térségben folyamatban lévő, ezeket az erőfeszítéseket segítő missziókat, beleértve az EU közös biztonság- és védelempolitikai misszióit is, a stabilitás és a fejlődés elérését célzó kollektív válaszhoz való hozzájárulás érdekében; ösztönözzék az Egyesült Királyságot, hogy hangolja össze az EU-val a régióban tett erőfeszítéseit;
- e) fogadjanak el az Afrika szarván jelen lévő országokkal és szereplőkkel való konstruktív együttműködésen alapuló proaktív, inkluzív és együttműködésen alapuló megközelítést, megosztva a biztonsággal, a gazdasági fejlődéssel, valamint a pénzügyi, szociális és kulturális kérdésekkel kapcsolatos ügyek integrálására vonatkozó legjobb uniós gyakorlatokat és tapasztalatokat a régióon belüli és a tengeri területen folytatott hatékony együttműködés előmozdítása érdekében, ugyanakkor segítsék elő az összes érintett féllel folytatott, különösen az Európai Unió Afrika szarváért felelős különleges képviselője segítségével megvalósuló párbeszédet;

Regionális béke és biztonság

- f) ismerjék el, hogy az Afrika szarván tapasztalható bizonytalanság és instabilitás komoly fenyegetést jelent egész Afrika gazdasági és társadalmi kilátásaira, valamint az EU és a régió biztonságával kapcsolatos megfontolásokra; járuljanak hozzá integrált megközelítéssel a regionális biztonsághoz és stabilitáshoz, előmozdítva a humanitárius segítségnyújtást, a fejlesztési együttműködés és a béke közötti kapcsolatot a polgári konfliktusmegelőzés, a viták békés rendezése, a konfliktusrendezés, a közvetítés, a kapacitásépítés és a megbékélési tevékenységek révén; érvényesítsék a fiatalok befogadását, valamint a nők teljes körű, egyenlő és érdemi képviselői és aktív részvételét a békével és a biztonsággal kapcsolatos kérdésekben, többek között a fiatalokkal, a békével és a biztonsággal, valamint a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos ENSZ-menetrendek támogatása és végrehajtása révén, konkrét rövid és középtávú kötelezettségvállalások megfogalmazásával és annak meghatározásával, hogy ezt hogyan fogják objektív módon mérni és jelenteni; támogassák az Afrikai Uniót, az IGAD és a Kelet-afrikai Közösség afrikai tulajdonú folyamatait, és politikai, pénzügyi, operatív és logisztikai támogatás révén foglalkozzanak a konfliktusok, a szélsőséges és a radikalizálódás kiváltó okaival, például a mélyszegénységgel és az egyenlőtlenséggel, az éghajlatváltozás következményeivel – amilyenek a szűkös erőforrások, például a szántóterület és a víz –, valamint a régóta fennálló határvitákkal; erősítsék meg az EU–AU

2022. október 5., szerda

stratégiai partnerséget a konfliktusmegelőzés, a konfliktusmegoldás és a békefenntartás vonatkozásában; e tekintetben erősítsék meg az együttműködést az Afrikai Unió Béke- és Biztonsági Tanácsával és a regionális gazdasági közösségekkel; támogassák az emberi biztonság koncepcióját, mint az állami biztonsági megközelítések kiegészítését, amely az intézkedéseket és intézményeket az emberek szolgálatába állítja; támogassák a gyalogsági aknákat, kazettás lőszeres és egyéb robbanóanyagok szükséges eltávolítását és az általuk okozott szennyeződések kezelését, amelyek akadályozzák a társadalmi és gazdasági fejlődést, és aránytalan hatást gyakorolnak a gyermekekre, a nőkre és a marginalizált csoportokra;

- g) foglalkozzanak a Nagy Etióp Reneszánsz Duzasztógát Etiópia általi megépítéséből, valamint a Nílus vízének a folyásirányban lejjebb fekvő Szudánnal és Egyiptommal való megosztásából eredő esetleges bizonytalanságokkal és feszültségekkel; szólítsák fel a három országot, hogy térjenek vissza a tárgyalóasztalhoz, és működjenek együtt velük annak érdekében, hogy az AU és az IGAD égisze alatt működő megfelelő fórumokon diplomáciai úton tárgyalta megoldást találjanak, figyelembe véve Etiópia érdekeit a vízenergia termelésében, valamint a parti államok vízbiztonsággal kapcsolatos aggodalmait, és leküzdvé a közös környezeti erőforrások használatával kapcsolatos egyoldalú hozzáállással összefüggő kockázatokat; vegyék figyelembe, hogy az éghajlatváltozás hatása jelentős kihívást jelent Afrika szarva számára, és szükségessé teszi, hogy a régió szorosan együttműködjön a fenntartható energia előállítására és az erőforrások megosztására terén, és ismerjék el, hogy az európai zöld megállapodás fontos együttműködési lehetőségeket kínál; nyújtsanak pénzügyi és technikai segítséget, valamint osszák meg afrikai partnereikkel az innovatív technológiákat, a legjobb gyakorlatokat és a megszerzett tapasztalatokat annak érdekében, hogy a zöld átmenet, valamint a víz, az élelmiszer és az energia közötti kapcsolat előnyeit kihasználhassák, továbbá növeljék a régió átmenetébe történő beruházásokat, beleértve az olyan integrált infrastruktúrákat, mint a transznacionális energia-hálózatok;
- h) működjenek együtt a nemzetközi partnerekkel és szervezetekkel annak érdekében, hogy kellő időben elegendő humanitárius segítyt és segítséget nyújtsanak a konfliktusok, a rendkívüli szárazság és más természeti katasztrófák, valamint az ukrajnai orosz agresszió – amely hozzájárult az élelmiszer- és üzemanyagárak emelkedéséhez és zavart okozott a globális ellátási láncokban – által sújtott országok számára; ismerjék el az éghajlati válság, a béke és a konfliktusok közötti összefüggéseket, valamint azt, hogy ezek kezelése érdekében szükség van a béketeremtésre és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra és annak enyhítésére irányuló erőfeszítésekre, és kezeljék az éghajlati biztonságot minden átfogó regionális stratégia központi elemeként; vállaljanak vezető szerepet az adományozói közösségnek egy rendkívüli, Afrika szarvára vonatkozó adományozói konferenciára való összehívásában annak elkerülése érdekében, hogy a régiót ismét éhínség sújtsa;
- i) ismerjék el az EU és nemzetközi partnerei által az olyan missziók és műveletek révén tanúsított elkötelezettség pozitív hatásait, mint az Atalanta-művelet, az EU somáliai kapacitásépítő missziója és a regionális tengerhajózás-biztonságot előmozdító uniós program, amelyek megelőzik a kalóztámadásokat azok bekövetkezése előtt, másrészt csökkentik a sikerességi arányukat, továbbá fejezzék ki sajnálatukat amiatt, hogy nem újították meg az ENSZ Biztonsági Tanácsának 2608. számú határozatát, ami sajnálatos módon korlátozza a művelet somáliai felségvizekhez való hozzáférését; méltassák az EU somáliai kapacitásépítő missziója által a polgári bűnüldözés területén már elért pozitív eredményeket, és biztosítsák, hogy a misszió rendelkezzen a hatékony működéséhez szükséges eszközökkel és személyzettel; hívják fel a tagállamokat, hogy tanúsítsanak megfelelő elkötelezettséget az ATMIS és az Unió somáliai kiképzési missziója iránt mind a személyi állomány, mind az eszközök tekintetében annak érdekében, hogy a somáliai fegyveres erők képessé váljanak arra, hogy a nemzetközi humanitárius jog és a nemzetközi emberi jogi jogszabályok teljes körű betartása mellett felelősséget vállaljanak az ország biztonsága tekintetében; hangsúlyozzák, hogy az EU-nak meg kell erősítenie, hogy Szomália hiteles partnere, és az ATMIS-t a somáliai közös biztonság- és védelempolitikai missziókkal, az Európai Béketeremtéssel, a humanitárius segítségnyújtási műveletekkel és a Szomszédosági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközzel összehangolt integrált megközelítés részeként kell támogatnia;
- j) adjanak hangot aggodalmuknak az Afrika szarván és a szomszédos országokban működő radikális militáns iszlamista terrorista csoportok – különösen az as-Sabáb, az al-Kaida és a Dáís – folyamatos tevékenysége miatt, amelyek nagymértékben alkalmazkodóképesek és képesek tartósan megvetni a lábukat a lakosság körében; hívják fel az Európai Uniót és tagállamait, hogy fordítsanak figyelmet a dzsihádzmus terjedésére a régióban, és nyújtsanak testre szabott és hatékony segítséget az érintett országoknak mind a terjeszkedés közvetlen hatásai, mind pedig a szélsőségeshez, radikalizálódáshoz, erőszakhoz, terrorizmushoz és a toborzásra való fogékonysághoz vezető összetett kiváltó okok elleni küzdelemben; ismerjék el, hogy a térségben működő terrorista szervezetek jelentőségét és cselekvési képességét tovább erősíti a nemzeti határok átjárhatósága, és támogassák a határbiztonság növelésére irányuló nemzeti és regionális erőfeszítéseket; működjenek együtt az egyes országokkal és regionális szervezetekkel (különösen a Kelet-afrikai Közösséggel, az IGAD-dal és a Kelet-afrikai Készenléti Erővel) annak érdekében, hogy regionális megközelítést alkalmazzanak a terrorizmus elleni küzdelemben és a terrorizmus kiváltó okainak kezelésében;

2022. október 5., szerda

- k) nyújtsanak testre szabott és kérésalapú támogatást az AU-nak és regionális komponenseinek, valamint az egyes országoknak a biztonsági és stabilitási feltételek javítására irányuló erőfeszítéseikben; tartsák fenn a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköznek a biztonságot és a fejlesztést támogató kapacitásépítési politikáján és az Európai Békekereten – különösen az Atalanta-műveleten és az EU szomáliai kiképzési misszióján – keresztül nyújtott támogatást, és biztosítsák, hogy az megfeleljen a fegyver kivételről szóló uniós közös álláspontnak, és teljes mértékben tiszteletben tartsa az emberi jogokat és a humanitárius jogot, az előzetes kockázatértékelésre és a harmadik országbeli szereplők katonai technológiával való ellátásának állandó nyomon követésére vonatkozó kötelezettségeket, valamint a hatékony átláthatósági rendelkezéseket, beleértve az Európai Békekeret keretében a partnereknek átadott eszközök nyomon követhetőségét és megfelelő felhasználását, egy elszámoltatható, szilárd és megbízható biztonsági ágazat kialakításának elősegítése érdekében; e tekintetben teljes mértékben aknázzák ki az Európai Békekeretben rejlő lehetőségeket, és biztosítsák a folytonosságot a korábbi Afrikai Békekerettel az afrikai vezetésű kezdeményezések finanszírozásának minősége és mennyisége tekintetében; biztosítsák, hogy az Ukrajna ellen irányuló bűnös orosz inváziót megelőzően az Európai Békekeret keretében Afrika szarvának tett valamennyi finanszírozási kötelezettségvállalás teljesüljön; biztosítsák az ATMIS polgári komponensének finanszírozását;

Demokrácia, emberi jogok és a jogállamiság

- l) teljes mértékben támogassák a demokratikus átmenetet, a jogállamiságot, az államépítési folyamatokat és a különböző helyi körülményekhez megfelelően igazodó nyitott politikai teret; támogassák az inkluzív megbékélési folyamatok előmozdítására irányuló stratégiákat azzal a céllal, hogy olyan hiteles és reprezentatív intézményeket hozzanak létre, amelyek előíránnyozzák a különböző közösségek részvételét; működjenek együtt különösen Szomáliával, Etiópiával és Szudánnal annak érdekében, hogy fokozzák az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy az alulreprezentált közösségeket és a nőket bevonják a magas szintű politikába és irányító testületekbe, és bizalomépítő intézkedések révén segítsék a partnerországokat a nemzeti hatóságokkal szembeni elégedetlenség és bizalmatlanság kezelésében; álljanak készen arra, hogy szükség esetén uniós választási megfigyelő missziókat küldjenek, hogy a választási folyamatokat a választások előtt és alatt támogassák; ismerjék el a parlamenti diplomáciában az EU, az AU és az egyes országok közötti párbeszéd előmozdításának és holisztikus partnerség kialakításának eszközeként rejlő lehetőségeket;
- m) működjenek együtt az EU afrikai partnereivel, és fokozzák az együttműködést a civil társadalommal annak érdekében, hogy azonosítsák és kezeljék a régió fő kihívásait és prioritásait, ideértve az emberi méltóságot és jogokat, a demokratikus és alapvető jogokat, a jogállamisággal kapcsolatos kihívásokat és a Covid19-járvány okozta egészségügyi válság enyhítését; szólítsák fel a nemzeti hatóságokat, hogy tartsák be az Emberi Jogok és a Népek Jogai Afrikai Bizottsága által elfogadott, az egyesülési és gyülekezési szabadságról szóló iránymutatásokat, és tartsák tiszteletben a tömegtájékoztató szabadságát, többek között annak biztosítása révén, hogy a médiaorgánumok függetlenül működhessenek; adjanak hangot aggódalmuknak a szexuális irányultságon, nemi identitáson, önkifejezésen és nemi jellemzőkön alapuló folyamatos erőszak és megkülönböztetés miatt; szólítsák fel a nemzeti hatóságokat, hogy helyezték hatályon kívül a diszkriminatív rendelkezéseket, többek között büntető törvénykönyveik felülvizsgálata révén; fokozzák a régióban élő emberijog-védőknek nyújtott támogatásukat; tanúsítsanak rugalmasságot a rendelkezésükre álló összes eszköz felhasználásában, és teljes mértékben hajtsák végre az emberi jogi jogvédőkre vonatkozó uniós iránymutatásokat, biztosítsák a belső védelmi mechanizmusok betartását, és koordinálják a vízumkiadást az országot elhagyni szándékozók számára; szólítsák fel a régió nemzeti hatóságait, hogy biztosítsanak a civil társadalom számára kedvező munkakörnyezetet, valamint konkrét jogalkotási intézkedéseket az emberi jogi jogvédők elismerése és védelme, valamint zaklatásuk és önkényes fogva tartásuk megakadályozása érdekében; ismerjék el a korrupció és az emberi jogok széles körű megsértése közötti kapcsolatot, és erősítsék meg a régióban a korrupció elleni küzdelemhez nyújtott uniós támogatást; fokozzák az életmentő és életfenntartó segítségnyújtást, hogy segítsék az aszály által érintett embereket és közösségeket, azon munkálkodva, hogy lehetővé tegyék a közösségek számára az önellátásra való törekvést és a jövőbeli sokkhatásokkal szembeni ellenálló képesség kiépítését; szólítsák fel a régió kormányait annak biztosítására, hogy a humanitárius dolgozók eljussanak a segítségre szoruló emberekhez;
- n) építsék be az átmeneti igazságszolgáltatást a régió konfliktuskezelési megközelítésébe; az átmeneti igazságszolgáltatásra irányuló erőfeszítések uniós támogatásának részeként kezeljék prioritásként a helyi és nemzeti szinten irányított folyamatokat, valamint a helyi és regionális szakértőket; fokozzák a partnerországokkal, valamint a nemzetközi és regionális szervezetekkel folytatott uniós együttműködést a büntetlenség elleni küzdelem támogatása, valamint az igazság, az igazságszolgáltatás, a jóvátételek és a meg nem ismétlődés garanciáinak előmozdítása érdekében;
- o) szólítsák fel a kormányokat, hogy lépjenek fel a nők és lányok egyenlőséghez, egészséghez – többek között a szexuális és reprodukciós egészséghez és jogokhoz – és oktatáshoz való jogának védelme érdekében, és tegyék lehetővé számukra, hogy nemi alapú erőszaktól és megkülönböztetéstől mentesen élhessenek, biztosítva a nemek közötti egyenlőséget figyelembe vevő megközelítést a nemek között a válságok és konfliktusok során egyre növekvő szakadék áthidalása érdekében; méltassák az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés javítása terén a régióban – például Kenyában és Ugandában –, különösen az életmentő HIV-kezeléshez és más szexuális és reprodukciós egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén elért eredményeket, és erősítsék meg a szexuális és reprodukciós egészség és jogok uniós

2022. október 5., szerda

támogatását, amelyek nélkülözhetetlenek az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak és a nemek közötti egyenlőségnek az eléréséhez; észszerűsítsék – az Európai Parlament 2020. február 12-i állásfoglalásának megfelelően – a női nemi szervek megcsonkítása elleni fellépéseket az EU valamennyi külső fellépése során, különös figyelmet fordítva Afrika szarvára, ahol a világon a legmagasabb a női nemi szervek megcsonkításának elterjedtsége, beleértve annak legsúlyosabb formáit is; szólítsák fel Afrika szarva nemzeti hatóságait, hogy hajtsanak végre a női nemi szervek megcsonkítását tiltó jogszabályokat, és biztosítsák azok betartását; fokozzák a nők politikába való bevonására irányuló kezdeményezéseket a jobb politikai döntéshozatal ösztönzése érdekében, és segítsenek véget vetni a női nemi szervek megcsonkításának és a kényszerházasságoknak;

Fenntartható és inkluzív gazdasági fejlődés – társadalom

- p) vegyék tudomásul a régió demográfiai fejlődését, és ismerjék el a fiatalok és nők szerepét a fenntartható gazdasági fejlődés megvalósításában; erősítsék meg az oktatáshoz és szakképzéshez, valamint a munkaerő továbbképzéséhez és átképzéséhez való hozzáférés területén nyújtott uniós támogatást a munkaerő-piaci igényeknek megfelelően; tartsanak ki amellet, hogy a fiatalabb generációk és a nők szerepvállalásának növelése és valódi kilátások nyújtása számukra az egész régió számára számos előnnyel járhat; támogassák a helyi oltóanyaggyártáshoz szükséges kapacitásépítést, és segítsenek a helyi egészségügyi rendszerek megerősítésében és az egészségügyi ágazat strukturális reformjainak támogatásában; sürgessék a nemzeti hatóságokat, hogy a megkülönböztetésmentesség és az egyenlő bánásmód elve alapján biztosítsák az egészségügyi ellátáshoz való egyetemes hozzáférést; vegyék tudomásul, hogy a terrorizmus és a dzsihadizmus fontos szerepet játszik a gazdasági növekedés megakadályozásában Afrika szarva teljes térségében; vegyék tudomásul, hogy az as-Sabáb Afrika szarván a faszén-csempészet és a mezőgazdasági termelők, vállalkozások és segélyszervezetek zsarolása révén van jelen; nyújtsanak technikai támogatást annak érdekében, hogy az európai diaszpóra képessé váljon a régióval fenntartott üzleti kapcsolatok elmélyítésére, különösen azáltal, hogy lehetővé teszik az átutalások jogszerű, átlátható és megbízható csatornákon keresztül történő küldését;
- q) ismerjék el, hogy az éghajlatváltozás súlyosan érinti Afrika szarvát, és messzemenő következményekkel jár a régió stabilitására nézve; fokozzák az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló közös fellépéseket, különös tekintettel az éghajlatváltozás mérséklése, az ahhoz való alkalmazkodás, az azzal szembeni reziliencia és a katasztrófakockázat-kezelés területére; osszák meg partnereinkkel az európai klímarendelemben foglalt európai zöld megállapodás előnyeit, és támogatassák őket saját éghajlat-változási menetrendjük elfogadásában a bevált gyakorlatok megosztása és az e területre vonatkozó uniós kezdeményezéseknek a meglévő afrikai kezdeményezésekkel való összehangolása révén; fordítsanak különös figyelmet az éghajlatváltozás humán- és élelmezésbiztonsági vonatkozásaira, valamint arra, hogy az EU-nak és partnereinek az éghajlatváltozással szemben ellenálló biztonsági és védelmi politikát kell folytatniuk, összhangban az Uniónak a biztonsági és védelmi stratégiai irányítói részét képező éghajlat-változási és védelmi ütemtervében foglalt törekvésekkel; az afrikai partnerekkel együttműködve fogadjanak el új és innovatív módszereket a régió potenciáljának teljes körű kiaknázása érdekében, többek között a legjobb gyakorlatok cseréje és a fenntartható mezőgazdaság új technológiáinak elfogadása révén, amelyek megerősítenék a helyi vállalkozói szellemet, azzal a végső céllal, hogy csökkentsék az élelmiszerek és a mezőgazdasági termékek behozatalától való függőséget, valamint ösztönözzék az inkluzív és fenntartható gazdasági növekedést; támogassák a legkevésbé fejlett országoknak az éghajlatváltozás kedvezőtlen hatásaihoz kapcsolódó veszteségek és károk célzott finanszírozására irányuló felhívását, és az újjáépítés és a helyreállítás finanszírozására vonatkozó további különleges intézkedések elfogadásával támogassák az érintett régiók újjáépítését és gazdasági fellendülését; fontolják meg a tagállamok ösztönzését arra, hogy eseti alapon továbbra is alkalmazzák a leginkább veszélyeztetett legkevésbé fejlett országok és fejlődő kis szigetállamok esetében a célzott adósságfüggésztést, adósságenyhítést vagy adósságelengedést, azzal a konkrét céllal, hogy egy szélesebb nemzetközi keret részeként hozzájáruljanak az éghajlatváltozás elleni küzdelemhez;
- r) mozdítsák elő a koordinációt és működjenek együtt a Bizottság illetékes főigazgatóságaival annak biztosítása érdekében, hogy az uniós kereskedelem-politika felülvizsgálata fenntartható gazdasági növekedést eredményezzen a régió számára, nevezetesen azáltal, hogy a szabadkereskedelmi megállapodások kereskedelemre és fenntartható fejlődésre vonatkozó fejezeteit teljes mértékben végrehajthatóvá teszik; vegyék tudomásul, hogy erőfeszítésekre van szükség az Afrika szarván működő, uniós székhelyű vállalatok által elkövetett emberi jogi jogsértések és környezeti visszaélések megelőzése érdekében, továbbá biztosítsák, hogy a közelgő, fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelv megfeleljen a célnak, és tényleges előrelépést eredményezzen a helyi közösségek számára az emberi jogok és a környezetvédelem terén; fordítsanak kiemelt figyelmet az EU saját politikáihoz, projektjeihez és a régióban nyújtott finanszírozásához kapcsolódó jogsértések értékelésére és megakadályozására, beleértve panaszvételi mechanizmus létrehozását is azon személyek vagy csoportok számára, akiknek a jogait az Unió ezekben az országokban folytatott tevékenységei megsérthették; a Bizottsággal együtt sürgessék az állami pénzügyi intézményeket – köztük az Európai Beruházási Bankot – annak biztosítására, hogy az uniós beruházások összhangban legyenek a nemzetközi környezetvédelmi és éghajlat-politikai célokkal, különösen a Párizsi Megállapodással és a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrenddel, és az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek megfelelően az igazságos éghajlati átmenet irányítását szolgálják; biztosítsák, hogy a régióba történő beruházások ne finanszírozzanak olyan ágazatokat, amelyek az éghajlati válságot – elsősorban a fosszilis tüzelőanyag-ágazatot – táplálják;

2022. október 5., szerda

erősítsék az AU-t, a Kelet-afrikai Közösséget és az IGAD-ot a gazdasági együttműködés előmozdítása, a regionális integráció fokozása, valamint a stabilitás és a diplomácia elősegítése érdekében; ismerjék el, hogy az Afrika szarvának stabilizációjára és fenntartható fejlődésére nyíló kilátások szorosan összefüggenek a szomszédos régiók kilátásaival; mérleljék a Vörös-tengerre és az Adeni-öbölre vonatkozó uniós stratégia kidolgozását;

A harmadik szereplők befolyása

- x) hangsúlyozzák aggodalmukat az olyan harmadik felek egyre elterjedtebb és sokrétű befolyása és versengése miatt, amelyek nem osztják az EU értékeit és célkitűzéseit a régióban, ideértve Kínát és Oroszországot is, amelyek szigorúan kétoldalú érdekek előmozdítására törekednek; ismerjék el, hogy e szereplők növekvő jelenléte a régióban, különösen a gazdasági, energetikai, biztonsági – beleértve a tengeri védelmet is – és a katonai szférában, többek között olyan propaganda- és félretájékoztató kampányok révén, amelyek célja, hogy növeljék az ott betöltött szerepüket, miközben aláássák versenytársaik – köztük az EU – fellépéseit, veszélyeztetni a regionális békét, az európai erőfeszítéseket és segítségnyújtást, valamint az EU kiemelt partnerként betöltött szerepét; fontolják meg megfelelő intézkedések megtételét e beavatkozásokkal szemben; mozdítsák elő az EU támogatását a régió holisztikus megközelítése révén, előmozdítva a gazdasági együttműködést és a konfliktusmegelőzést, szemben a harmadik szereplők megközelítésével, amelynek célja a fragmentált környezet súlyosbítása és a geopolitikai aggályok fokozása; vegyék számba Kína következetes és több ágazatra kiterjedő beruházásait a régióban, miközben értékeli azok következményeit, beleértve az afrikai államok fokozott függőségét, valamint foglalkozzanak Kína növekvő jelenlétével és befolyásával; szólítsák fel a török hatóságokat, hogy igazodjanak az uniós politikákhoz, és jobban hangolják össze erőfeszítéseiket az uniós kezdeményezésekkel, különösen az Unió somáliai kiképzési missziójával annak érdekében, hogy hatékonyabbak legyenek, és jobb eredményeket érjenek el a biztonság és a stabilitás terén, és ezáltal gyors és valódi demokratikus átmenetet indítsanak el; erősítsék meg a koordinációt az afrikai partnerekkel azoknak a kiemelt területeknek a meghatározása terén, amelyekre uniós beruházásokat kell fordítani, és biztosítsanak elegendő forrást ennek eléréséhez; vegyék tudomásul, hogy a harmadik felek növelik katonai kapacitásukat a régióban, különösen vegyék tudomásul Oroszország előrehaladott terveit egy haditengerészeti támaszpont építésére a Vörös-tengerrel szemben fekvő szudáni partvidéken, valamint azt, hogy Kína 2017-ben katonai támaszpontot avatott fel Dzsibutiban; fordítsanak különös figyelmet az olyan biztonsági magánvállalatok egyre növekvő tevékenységeire – mint amilyen például az Oroszország által támogatott Wagner-csoport, amely Szudánban működik, akadályozza a demokratikus átmenetet és a helyi lakosság kárára kiaknázza a hazai gyengeségeket –, annak érdekében, hogy elkerüljék a más régiókban tapasztalt hasonló negatív következményeket, és szorosan működjenek együtt az AU-val és Afrika szarvának egyes országaival annak érdekében, hogy minden országban hatékony, elszámoltatható és megbízható nemzetbiztonsági egységet hozzanak létre és működtessenek; szólítsák fel az összes uniós tagállamot, hogy erősítsék meg a zsoldosok toborzása, felhasználása, finanszírozása és kiképzése elleni nemzetközi egyezményt; értékeljék, milyen hatással van Oroszország Ukrajna elleni háborúja az EU befolyására a régióban;
- y) hatékony és tényeken alapuló nyilvános tájékoztató kampányok révén erősítsék meg a stratégiai kommunikációt annak érdekében, hogy helyi szinten erőteljesebben jelen legyenek, és tájékoztassanak az uniós fellépésekről, célkitűzésekről és támogatott kezdeményezésekről a régióban, hogy növeljék az EU láthatóságát, és hangsúlyozzák a helyi közösségek, a fenntartható fejlődés, a béke és biztonság, valamint az inkluzív növekedés számára a hozzáadott érték létrehozásának célkitűzését, egyúttal lépjenek fel a harmadik felek dezinformációjával és hamis narratíváival szemben; bízzák meg az Európai Unió Afrika szarváért felelős különleges képviselőjét, hogy összpontosítson a regionális tevékenységekre, és fokozza az EU láthatóságát, jelenlétét és szerepvállalását a régió valamennyi országában a szorosabb kapcsolatok előmozdítása érdekében; biztosítsák az EU különleges képviselője által végzett munka nagyobb átláthatóságát és láthatóságát, biztosítva, hogy az EU különleges képviselője a régióbeli tárgyalópartnereivel való együttműködése során prioritásként kezelje a konfliktusrendezést, az emberi jogok és a demokrácia támogatását, és proaktív módon együttműködjön a civil társadalom szereplőivel, az emberi jogi jogvédőkkel és a másként gondolkodókkal, akiket a helyi hatóságok fenyegethetnek vagy célba vehetnek;

Országspecifikus kérdések

- z) az Afrika szarvának országaival kapcsolatos alábbi konkrét kérdések kezelésében:

Dzsibuti

- i. ismerjék el Dzsibuti geostratégiai jelentőségét; vegyék tudomásul, hogy Afrika szarva térségében Dzsibuti pozitív módon járul hozzá a békéhez, a biztonsághoz és a regionális együttműködéshez, különösen az Atalanta-művelet logisztikai platformjának befogadásával és az uniós tagállamok katonai jelenlétén keresztül; mutassanak rá arra, hogy a dzsibuti építési projekteket nagyrészt Kína finanszírozza, a becslések szerint 9,8 milliárd USD értékű infrastrukturális beruházással; fejezzék ki aggodalmukat amiatt, hogy kínai haditengerészeti bázist hoztak létre Dzsibutiban nagy hatótávolságú katonai rakéták telepítése céljából, valamint amiatt, hogy Kína átvette Doraleh stratégiai jelentőségű

2022. október 5., szerda

kikötőjét, és hogy Dzsibuti külföldi adósságállománya Kínából felvett hitelek révén növekszik; működjenek együtt az országgal, amely a világ egyik legnagyobb migrációs tranzitvonalának metszéspontján található, segítséget nyújtva a régióból érkező menekültek befogadására irányuló erőfeszítéseikhez, valamint globális és regionális kötelezettségvállalásainak végrehajtásához; osszák meg a vízgazdálkodással kapcsolatos uniós know-how-t és bevált gyakorlatokat, mivel Dzsibuti a világ egyik legszárazabb országa, amelyet rendkívüli szárazság sújt; fejezzék ki sajnálatukat amiatt, hogy a független média nem kapott engedélyt arra, hogy Dzsibutiból sugározzon; szólítsanak fel a független dzsibuti média forrásaira irányuló védelem biztosítására, amelyeknek nincs más választásuk, mint hogy külföldről sugározzanak, és onnan fejezzék ki magukat;

Eritrea

- ii. ítélik el, hogy Eritrea teljes mértékben igazodik az orosz narratívához és propagandához, és fejezzék ki aggodalmukat amiatt, hogy Eritrea az orosz befolyás platformjává válhat Afrika szarván; szólítsák fel az eritreai hatóságokat, hogy hagyjanak fel az etióp polgári konfliktusban való katonai részvételükkel, ugyanakkor segítsék elő az etióp szövetségi hatóságok és a Tigré Népi Felszabadítási Front közötti békemegállapodást, amely magában foglalná a szervezet eritreai területen végrehajtott rakétatámadásainak beszüntetését; szólítsák fel az eritreai hatóságokat, hogy tegyenek konkrét lépéseket a belső megbékélés érdekében, és feltétel nélkül bocsássanak szabadon minden politikai foglyot, beleértve a 2001 óta fogva tartott David Isaak svéd-eritreai író és újságíró is; folyamatosan kövessék nyomon a belső helyzetet, és mérleljék az uniós szankciók fokozatos és arányos csökkentését, amennyiben kézzelfogható és objektív javulás történik;

Etiópia

- iii. támogassanak minden olyan diplomáciai erőfeszítést, amely az Afrika szarván fontos szerepet játszó Etiópiában zajló konfliktus lezárására irányul, mind nemzeti szinten, mind különösen az AU közvetítői eljárásán keresztül, amely be fogja jelenteni az Afrika szarváért felelős főképviselő, Olusegun Obasanjo által elnökölt, magas rangú közvetítőkből álló trió felállítását, annak érdekében, hogy elsőbbséget élvezzen a tartós tűzszünetről szóló megállapodás, az összes területre való akadálytalan humanitárius hozzáférés és az eritreai erők azonnali kivonása, valamint az elszámoltathatóság és a belső megbékélés elősegítése; ragaszkodjanak ahhoz, hogy a nemzeti párbeszédnek a lehető leginkluzívabbnak, legszélesebb körűnek és legátláthatóbbnak kell lennie, beleértve a civil társadalom és az ellenzéki pártok képviselőit is, annak érdekében, hogy teljesüljön a megbékélés valódi katalizátoraként való működésre vonatkozóan kitűzött cél; koordinálják az egészségügyi, oktatási és egyéb állami létesítmények és szolgáltatások újraindításához nyújtott támogatást az érintett nemzeti és nemzetközi intézmények és az etióp kormány között, beleértve a belső menekültek és a konfliktus által érintett lakosság számára nyújtott segítő szolgáltatásokat; vegyék tudomásul az Amnesty International és a Human Rights Watch jelentését az emberiesség elleni bűncselekményekről és a nyugat-tigréi etnikai tisztogatásról; üdvözléjk, hogy az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa Etiópiával foglalkozó, emberi jogi szakértőkből álló nemzetközi bizottságot (ICHREE) hoz létre, hogy elvégezze az etiópiai konfliktusban részt vevő valamennyi fél által 2020. november 3. óta elkövetett jogsértésekre és visszaélésekre vonatkozó állítások alapos és pártatlan kivizsgálását, kiegészítve az etióp minisztériumközi munkacsoportot (IMTF) az elszámoltathatóság és a közös nyomozócsoport azon megállapításait vizsgálva, amelyeket az ENSZ Emberi Jogi Főbiztosának Hivatala/Etiópia Emberi Jogi Bizottsága 2021. novemberi jelentésében tettek közzé; támogassák az átmeneti igazságszolgáltatást, hogy az emberi jogi jogsértések elkövetőit felelősségre lehessen vonni az etiópiai konfliktus során elkövetett súlyos bűncselekményekért, különösen az összes érintett intézmény, például az Etiópiai Emberi Jogi Bizottság, az ENSZ Emberi Jogi Tanácsa és a Nemzetközi Büntetőbíróság szerepének támogatása révén; vegyék tudomásul az országban történt néhány pozitív fejleményt, például a 2022. március 24-i humanitárius fegyverszünetet és némely politikai foglyok szabadon bocsátását, a fegyverszünet során a humanitárius segítséghez való fokozott hozzáférést, valamint az etióp kormány és a tigréi vezetés nyilvános nyilatkozatait, amelyek szerint elkötelezik magukat az AU által vezetett béketárgyalások mellett; gondosan értékeljék az etiópiai fejleményeket, hogy a helyzet romlása esetén további intézkedéseket hozhassanak; ugyanakkor továbbra is kérik a konfliktus békés megoldását és a béketárgyalások haladéktalan elindítását, és vizsgálják meg, hogy az EU milyen szerepet játszhat a közvetítési folyamatban; álljanak készen a költségvetési támogatás és az uniós segítségnyújtás fokozatos visszaállítására, amennyiben teljesülnek bizonyos feltételek, többek között az ellenségeskedés beszüntetése, a humanitárius segítség teljes körű és akadálytalan célba juttatása Etiópiában, beleértve a Tigré régiót is, a konfliktus során elkövetett bűncselekmények miatti elszámoltatás, valamint az eritreai csapatok kivonása az országból;

Kenya

- iv. hangsúlyozzák, hogy Kenya – mint az Afrika szarván politikai és gazdasági szempontból kulcsfontosságú szereplő – potenciállal rendelkezik a régió stabilitásának megerősítésére és arra, hogy a béke és a biztonság területén konstruktív szerepet töltsön be; támogassák a Kenyával való megújított stratégiai partnerség iránti elkötelezettséget; mélyítsék el az EU–Kenya kapcsolatokat az EU–Kenya stratégiai párbeszédben rejlő lehetőségek teljes körű kiaknázása révén; üdvözléjk az EU választási megfigyelő missziójának a 2022. augusztusi elnökválasztásra történő kiküldéséről szóló döntést; méltányolják a választási vita elnökválasztást követő, békés rendezését, és vegyék tudomásul a kenyai bíróságok

2022. október 5., szerda

által ebben játszott felelős szerepet; szólítsák fel a kenyai hatóságokat, hogy megfelelően értékeljék a választási megfigyelő misszió közelgő végleges jelentését, és vonják le a szükséges következtetéseket az ország választási folyamatainak további reformja és javítása érdekében; üdvözljék a Kenya által a környezeti kihívások kezelésében való együttműködése érdekében tett erőfeszítéseket, és különösen azt, hogy 2022 márciusában Nairobian, az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlésén (UNEA-5) határozatot fogadtak el a műanyagszennyezés megszüntetéséről és egy jogilag kötelező erejű nemzetközi megállapodás 2024-ig történő kidolgozásáról;

Szomália

v. emlékeztessenek arra, hogy Szomáliában rendkívül aggasztó a fenyegető biztonsági helyzet, és egész Afrika szarván, sőt azon túl is jelentős destabilizáló tényezővé válhat, ha azt nem sikerül határozottan megfékezni; üdvözljék a szomáliai elnökválasztás eredményét és a békés hatalomátadást; hívják fel az újonnan megválasztott elnököt, hogy hozzon létre befogadó kabinetet, az új kormányt pedig hívják fel, hogy tegyen előrelépést a kritikus nemzeti prioritások terén, beleértve az ország súlyos humanitárius helyzetének kezelését is; értékeljék az európai támogatás újraindítását; üdvözljék az Unió Szomáliával kapcsolatos kötelezettségvállalásának pozitív hatásait; hangsúlyozzák a tanácsadó missziók nyilvánvaló hozzáadott értékét a parancsnoki struktúrák számára, és így ösztönözzék az európai résztvevők bevonását az uniós kiképzési missziók műveleteibe; teljes mértékben támogassák az ATMIS arra irányuló erőfeszítéseit, hogy Szomáliában előmozdítsa az emberi jogokat, valamint az országban a demokrácia és a jogállamiság biztonságát fenyegető as-Sabáb elleni békefenntartó erőfeszítéseket; működjenek együtt az AU-val és a szomáliai intézményekkel az ATMIS megbízatásának felülvizsgálata érdekében, az intézményépítésre összpontosítva, valamint elegendő pénzügyi támogatást nyújtva az Európai Békekereten keresztül; koordinálják erőfeszítéseiket az AU-val és az IGAD-dal egy olyan szomáliai nemzetépítési folyamat ösztönzése érdekében, amely a civil társadalmat helyezi a középpontba; biztosítsák, hogy az ATMIS felülvizsgálata párhuzamosan történjen a szomáliai fegyveres erők és a polgári biztonsági apparátus fokozatos megerősítésével, amelyeknek az ország biztonságának végső biztosítékaivá kell válniuk; konzultáljanak a szomáliai hatóságokkal az EU-val folytatott kétoldalú együttműködés új formáinak azonosítása céljából annak érdekében, hogy megerősítsék Szomália képességét a tengeri biztonság garantálására és a kalóztámadásoknak a felségvizsein való újbóli megjelenésének elkerülésére; támogassák az ATMIS-csapatok teljesítményének alapos értékelését a reguláris hadsereg által Szomáliában elkövetett bűncselekmények megelőzésére irányuló erőfeszítések fényében;

Dél-Szudán

vi. vegyék tudomásul a kormány megbízatásának további két évvel történő meghosszabbítását, de hangsúlyozzák azon kötelezettségét, hogy előrelépést kell tennie a békemegállapodás végrehajtása terén, és elő kell készítenie a szabad és tisztességes választásokat; teljes mértékben támogassák Dél-Szudánban a békemegállapodás mielőbbi végrehajtását, többek között a fő felügyeleti struktúrákon, az újrakalkult közös ellenőrző és értékelő bizottságon, a tűzszünet betartásának és az átmeneti biztonsági intézkedéseknek a megfigyelésére és ellenőrzésére szolgáló mechanizmuson keresztül, szorosan együttműködve az AU-val és az IGAD-dal; koordinálják és támogassák az egyéb dél-szudáni nemzetközi és regionális szereplőket, például az AU-t, az IGAD-ot, az ENSZ-t és a trojkát (az Egyesült Államok, az Egyesült Királyság és Norvégia) annak érdekében, hogy továbbra is határozottan elkötelezzék magukat amellett, hogy nyomást gyakoroljanak az újból felállított átmeneti nemzeti egységkormányra abból a célból, hogy az továbbra is végrehajtsa a megújított dél-szudáni konfliktusrendezési megállapodást, különös tekintettel az átmeneti időszakot megelőző feladataira, beleértve a nők képviseletét is, a megállapodásban részletezettek szerint;

Szudán

vii. ismételten ítélik el a 2021. októberi katonai puccsot és az azt követő megtorlás során elkövetett erőszakot; folytassanak koordinációt a régió többi szereplőjével annak érdekében, hogy nyomást gyakoroljanak a katonaságra a polgári uralom visszaállítására vonatkozó olyan egyértelmű menetrend meghatározása érdekében, amely a lehető leghamarabb tisztességes, nyílt és átlátható általános választásokhoz vezet; vegyék tudomásul a katonaság azon kinyilvánított szándékát, hogy átadja a hatalmat a polgári hatóságoknak, és szólítson fel arra, hogy ezt az átmenetet indokolatlan késedelem nélkül hajtsák végre; szólítsák fel a polgári politikai hatóságokat, hogy fokozzák a koordinációt és együttműködést annak érdekében, hogy egyértelmű terveket terjesszenek elő a békés átmenet biztosítására; hangsúlyozzák, hogy gyors megoldásra van szükség, mivel minden további késedelem súlyosbítaná a gazdaság és a humanitárius helyzet romlását az egész országban, és súlyosbítaná azokat a már amúgy is hatalmas kihívásokat, amelyekkel a szudáni nép szembesül; támogassák a helyszínen a civil társadalmat és az aktivistákat, és szólítsanak fel a fogva tartott békés aktivisták és politikai foglyok szabadon bocsátására; ismételten hangsúlyozzák, hogy határozottan támogatják a háromoldalú mechanizmus folyamatban lévő erőfeszítéseit, amelyek célja a szudáni pártok és kezdeményezések közötti különbségek összeegyeztetésének elősegítése, a demokratikus átmenet helyreállításának

2022. október 5., szerda

elősegítése, valamint a civil és demokratikus átalakulás felé vezető út gördülékenyebbé tétele; hangsúlyozzák, hogy átmeneti igazságszolgáltatási eljárást kell indítani az emberi jogi jogsértések elkövetőinek bíróság elé állítása és a nemzeti megbékélés alapjainak lefektetése érdekében; fokozzák az EU helyszíni fellépését a humanitárius segítségnyújtás és a lakosság közvetlen támogatása terén, javítva a helyi közösségek életkörülményeit, ugyanakkor csökkentve az orosz és kínai befolyásnak való kitettséget; fejezzék ki mélyszégyen aggodalmukat amiatt, hogy orosz haditengerészeti bázist terveznek létrehozni Port Szudánban, ami negatív következményekkel járna a Vörös-tenger békéjére és biztonságára nézve;

Uganda

viii. ismerjék el Ugandának a dél-szudáni békemegállapodáshoz vezető közvetítői folyamatban játszott fontos szerepét; üdvözléssel az ugandai fegyveres erők hozzájárulását az ATMS-hoz, és egyeztessenek az országgal a misszió jövőjével kapcsolatban; támogassák az „új települési tervet” és a szegénység ellen alulról építkező megközelítéssel való küzdelemre irányuló egyéb törekvéseket; fejezzék ki sajnálatukat a 2021. januári elnökválasztás lebonyolításának körülményei miatt, és szólítsák fel az ugandai nemzeti hatóságokat egy olyan nyitott politikai tér előmozdítására, amely kedvez a tisztességes és átlátható választásoknak, ugyanakkor tartózkodik a médiához és a közösségi médiához való hozzáférés korlátozásától; hangsúlyozzák, hogy a nemzetközi jog rögzíti az őslakos népek és a helyi közösségek szabad és előzetes tájékoztatáson alapuló beleegyezéséhez való jogot, és szólítsák fel az ugandai nemzeti hatóságokat, hogy minden esetben tartsák tiszteletben az alapvető emberi jogokat; e tekintetben fejezzék ki aggodalmukat a kelet-afrikai kőolajvezeték-projekt kapcsán jelentett súlyos emberi jogi jogsértések, valamint a környezet és az éghajlat visszafordíthatatlan károsodásának kockázata miatt; hívják fel az EU-t, hogy sürgősen fogadja el a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati átvilágításról szóló irányelvet annak érdekében, hogy az európai vállalatokat felelősségre vonják, ha tevékenységük ilyen jogsértésekhez kapcsolódik;

2. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az ajánlást a Tanácsnak, a Bizottságnak, a Bizottság alelnökének / az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, valamint tájékoztatás céljából az Afrikai Uniónak, a Kormányközi Fejlesztési Hatóságnak és az ENSZ-nek.

2022. október 4., kedd

III

(Előkészítő jogi aktusok)

EURÓPAI PARLAMENT

P9_TA(2022)0332

Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0726 – C9-0366/2020 – 2020/0320(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/17)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0726),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 168. cikkének (5) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0366/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a francia szenátus által a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv alapján előterjesztett, indokolt véleményre, amely szerint a jogalkotási aktus tervezete nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. április 27-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Régiók Bizottsága 2021. május 7-i véleményére ⁽²⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2021. december 8-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Költségvetési Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A9-0253/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽³⁾;

⁽¹⁾ HL C 286., 2021.7.16., 109. o.

⁽²⁾ HL C 300., 2021.7.27., 76. o.

⁽³⁾ Ez az álláspont lép a 2021. szeptember 14-én elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0376).

2022. október 4., kedd

2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0320

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az Európai Betegségmegelőzési és Járványvédelmi Központ létrehozásáról szóló 851/2004/EK rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2370 rendelettel.)

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0333

Határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0727 – C9-0367/2020 – 2020/0322(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/18)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0727),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 168. cikkének (5) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0367/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a francia szenátus által a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló 2. jegyzőkönyv alapján benyújtott, indokolt véleményre, amely szerint a jogalkotási aktus tervezete nem egyeztethető össze a szubszidiaritás elvével,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. április 27-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel a Régiók Bizottsága 2021. május 7-i véleményére ⁽²⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 29-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság véleményére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A9-0247/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽³⁾;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0322

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyekről és az 1082/2013/EU határozat hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2371 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 286., 2021.7.16., 109. o.

⁽²⁾ HL C 300., 2021.7.27., 76. o.

⁽³⁾ Ez az álláspont lép a 2021. szeptember 14-én és november 11-én elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P9_TA(2021)0377 és P9_TA(2021)0449).

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0336

Az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 1936/2001/EK, az 1984/2003/EK és az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0113 – C9-0095/2021 – 2021/0058(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/19)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0113),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 43. cikkének (2) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0095/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. június 9-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 22-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Halászati Bizottság jelentésére (A9-0312/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0058

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az Indiai-óceáni Tonhalbizottság (IOTC) illetékességi területén alkalmazandó állománygazdálkodási, állományvédelmi és ellenőrzési intézkedések megállapításáról, valamint az 1936/2001/EK, az 1984/2003/EK és az 520/2007/EK tanácsi rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2343 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 341., 2021.8.24., 106. o.

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0337

Rugalmas támogatás a területeknek (FAST – CARE) *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az 1303/2013/EU rendeletnek és az (EU) 2021/1060 rendeletnek az Orosz Föderáció által elkövetett katonai agresszió következményeinek kezelését célzó további rugalmasság tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról: FAST (a területeknek nyújtott rugalmas támogatás) – CARE (COM(2022)0325 – C9-0218/2022 – 2022/0208(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/20)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0325),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 177. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0218/2022),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel a Tanács képviselőjének 2022. július 20-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Regionális Fejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0232/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0208

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az 1303/2013/EU és az (EU) 2021/1060 rendeletnek az Oroszországi Föderáció által elkövetett katonai agresszió következményeinek kezelését célzó további rugalmasság tekintetében történő módosításáról FAST (a területeknek nyújtott rugalmas támogatás) – CARE szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2039 rendelettel.)

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0338

Rádióberendezésekről szóló irányelv: egységes töltő az elektronikus eszközökhöz *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló 2014/53/EU irányelv módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre irányuló javaslatról (COM(2021)0547 – C9-0366/2021 – 2021/0291(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/21)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0547),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 114. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0366/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. december 8-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 29-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0129/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0291

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a rádióberendezések forgalmazására vonatkozó tagállami jogszabályok harmonizációjáról szóló 2014/53/EU irányelv módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi irányelv elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2380 irányelvvel.)

⁽¹⁾ HL C 152., 2022.4.6., 82. o.

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0340

Uniós egyablakos vámügyintézés ***I

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról és a 952/2013/EU rendelet módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2020)0673 – C9-0338/2020 – 2020/0306(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/22)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2020)0673),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére, valamint 33., 114. és 207. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0338/2020),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. március 24-i véleményére ⁽¹⁾,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 15-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Nemzetközi Kereskedelmi Bizottság levelére,
 - tekintettel a Belső Piaci és Fogyasztóvédelmi Bizottság jelentésére (A9-0279/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2020)0306

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra az európai uniós egyablakos vámügyintézési környezet létrehozásáról és a 952/2013/EU rendelet módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktszal, az (EU) 2022/2399 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 220., 2021.6.9., 62. o.

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0341

Mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikák *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és 1185/2009/EK rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0037 – C9-0009/2021 – 2021/0020(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/23)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0037),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 338. cikkének (1) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0009/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 17-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Bizottság jelentésére (A9-0285/2021),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. jóváhagyja a Parlament és a Tanács ezen állásfoglaláshoz csatolt együttes nyilatkozatát, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában tesznek majd közzé;
 3. tudomásul veszi a Bizottság ezen állásfoglaláshoz csatolt nyilatkozatát, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjának* C sorozatában tesznek majd közzé;
 4. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 5. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0020

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, a 617/2008/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és az 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2379 rendelettel.)

2022. október 4., kedd

MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS EGYÜTTES NYILATKOZATA AZ (EU) 2022/2379 RENDELETTEL ÖSZSZEFÜGGÉSBEN A NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK MEZŐGAZDASÁGI FELHASZNÁLÁSÁRÓL SZÓLÓ, AZ ILLETÉKES NEMZETI HATÓSÁGOK ÁLTAL VEZETENDŐ NYILVÁNTARTÁS VALAMENNYI TAGÁLLAMBAN TÖRTÉNŐ LÉTREHOZÁSÁNAK FONTOSÁGÁRÓL

Az európai zöld megállapodás részeként „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia és a biodiverzitási stratégia kiemeli a fenntartható élelmiszerrendszerre való átállás szükségességét, különösen a peszticidek használatának és kockázatának 2030-ig történő 50 %-os csökkentése, valamint a mezőgazdasági területeken az ökológiai gazdálkodás és a biológiai sokféleségben gazdag tájképi elemek növelése révén.

Az (EU) 2022/2379 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽¹⁾ (SAIO) értelmében a növényvédő szerek foglalkozásszerű felhasználók által mezőgazdasági tevékenység során történő felhasználására vonatkozó adatok teljes körű gyűjtése – azaz az egyes tagállamokban történő felhasználás 95 %-ának lefedettsége – csak akkor valósítható meg, ha a növényvédő szerek foglalkozásszerű felhasználóira vonatkozóan az uniós jog alapján alkalmazandó jogi követelmény az, hogy nyilvántartásaikat elektronikus formában továbbítsák az illetékes nemzeti hatóságoknak.

Az Európai Parlament és a Tanács elismeri egy ilyen követelmény uniós jogszabályba foglalásának fontosságát, és elkötelezi magát az e célból történő közös munka mellett.

A BIZOTTSÁG NYILATKOZATA AZ (EU) 2022/2379 RENDELETTEL ÖSSZEFÜGGÉSBEN A NÖVÉNYVÉDŐ SZEREK HIVATÁSOS FELHASZNÁLÓI ÁLTAL AZ 1107/2009/EK RENDELET 67. CIKKÉNEK (1) BEKEZDÉSE SZERINT VEZETENDŐ NYILVÁNTARTÁSOK ELEKTRONIKUS FORMÁBAN VALÓ RENDELKEZÉSRE ÁLLÁSÁNAK BIZTOSÍTÁSÁRA IRÁNYULÓ, FOLYAMATBAN LÉVŐ MUNKA TEKINTETÉBEN

Az európai zöld megállapodás és „a termelőtől a fogyasztóig” stratégia az Unió kulcsfontosságú célkitűzéseként határozza meg a vegyi növényvédő szerek használatának és kockázatának csökkentését. A hatékony és hatásos szakpolitikák biztosítása érdekében alapvető fontosságú, hogy a gazdaságok szintjén megbízható és átfogó adatok álljanak rendelkezésre a peszticidek használatáról. A növényvédő szerek hivatásos felhasználói által vezetett nyilvántartások elektronikus formában való rendelkezésre állásának biztosítására irányuló, folyamatban lévő munka fontos az (EU) 2022/2379 európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽²⁾ részét képező, peszticidekre vonatkozó jelentéstételi kötelezettségek teljesítéséhez.

A Bizottság ezért – az 1107/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽³⁾ 67. cikkének (4) bekezdése alapján – elkészítette a növényvédő szerek használatára vonatkozó, a hivatásos felhasználók által az 1107/2009/EK rendelet 67. cikke (1) bekezdésének megfelelően vezetendő nyilvántartások tartalmára és formátumára vonatkozó bizottsági végrehajtási rendelet tervezetét.

Az említett végrehajtási rendelet várható elfogadása esetén részletesen szabályozná az 1107/2009/EK rendeletben előírt nyilvántartás vezetését, többek között a hivatásos felhasználók által rögzítendő elemek meghatározása, és ezen nyilvántartások legkésőbb 2025. január 1-jétől elektronikus formában történő rendelkezésre állásának biztosítása révén.

Az említett végrehajtási rendelet tervezetét jelenleg tárgyalja a Növények, Állatok, Élelmiszerek és Takarmányok Állandó Bizottsága, Fitoggyógyszerek szekció – jogalkotás. A Bizottság az elkövetkező hónapokban ki kívánja kérni a 182/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet⁽⁴⁾ 5. cikke szerinti bizottság véleményét.

A Bizottság az említett végrehajtási rendeletet a 2022. év vége előtt kívánja elfogadni.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2379 rendelete (2022. november 23.) a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, a 617/2008/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és az 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2022.12.7., 1. o.).

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2379 rendelete (2022. november 23.) a mezőgazdasági felhasználási és kibocsátási statisztikákról, a 617/2008/EK bizottsági rendelet módosításáról, valamint az 1165/2008/EK, az 543/2009/EK és az 1185/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 96/16/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 315., 2022.12.7., 1. o.).

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 1107/2009/EK rendelete (2009. október 21.) a növényvédő szerek forgalomba hozataláról, valamint a 79/117/EGK és a 91/414/EGK tanácsi irányelvek hatályon kívül helyezéséről (HL L 309., 2009.11.24., 1. o.).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 182/2011/EU rendelete (2011. február 16.) a Bizottság végrehajtási hatásköreinek gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályainak és általános elveinek megállapításáról (HL L 55., 2011.2.28., 13. o.).

2022. október 4., kedd

P9_TA(2022)0342

A környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 rendelet IV. és V. mellékletének módosítása *I**

Az Európai Parlament 2022. október 4-i jogalkotási állásfoglalása a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 európai parlamenti és tanácsi rendelet IV. és V. mellékletének módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2021)0656 – C9-0396/2021 – 2021/0340(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/24)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2021)0656),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 192. cikkének (1) bekezdésére, amelyek alapján a Bizottság benyújtotta javaslatát a Parlamenthez (C9-0396/2021),
 - tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
 - tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2021. december 8-i véleményére ⁽¹⁾,
 - a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,
 - tekintettel az illetékes bizottság által az eljárási szabályzat 74. cikkének (4) bekezdése alapján jóváhagyott ideiglenes megállapodásra és a Tanács képviselőjének 2022. június 29-i írásbeli kötelezettségvállalására, amely szerint egyetért a Parlament álláspontjával, az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (4) bekezdésével összhangban,
 - tekintettel eljárási szabályzata 59. cikkére,
 - tekintettel a Környezetvédelmi, Közegészségügyi és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A9-0092/2022),
1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot ⁽²⁾;
 2. tudomásul veszi a Bizottság ezen állásfoglaláshoz csatolt nyilatkozatát;
 3. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 4. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2021)0340

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 4-én került elfogadásra a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 rendelet IV. és V. mellékletének módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2400 rendelettel.)

⁽¹⁾ HL C 152., 2022.4.6., 197. o.

⁽²⁾ Ez az álláspont lép a 2022. május 3-án elfogadott módosítások helyébe (Elfogadott szövegek, P9_TA(2022)0130).

2022. október 4., kedd

MELLÉKLET A JOGALKOTÁSI ÁLLÁSFOGLALÁSHOZ

A Bizottság nyilatkozata

A Bizottság nyilatkozata az (EU) 2022/2400 rendelet ⁽¹⁾ elfogadása alkalmából a 17 05 04 hulladékkódnak („A 17 05 03 alatt említettektől eltérő föld és kövek”) az (EU) 2019/1021 rendelet V. mellékletének 2. részébe történő felvételéről

„A 17 05 03 alatt említettektől eltérő föld és kövek” hulladékkódnak az V. melléklet 2. részébe való felvétele nem értelmezhető úgy, hogy a hulladékképződés megelőzését célzó talajrehabilitációval szemben előnyben részesülne a talaj hulladékként való ártalmatlanítása.

Amennyiben környezeti szempontból az ártalmatlanítás jelenti a legjobb hulladékgazdálkodási megoldást, a megsemmisítéstől való kivételes eltérésre az (EU) 2019/1021 rendelet 7. cikkének (4) bekezdésében foglalt követelmények vonatkoznak.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2400 rendelete (2022. november 23.) a környezetben tartósan megmaradó szerves szennyező anyagokról szóló (EU) 2019/1021 rendelet IV. és V. mellékletének módosításáról (HL L 317., 2022.12.9., 24. o.).

2022. október 6., csütörtök

P9_TA(2022)0348

**Az uniós repülőtereken alkalmazandó résidő-felhasználási szabályok: ideiglenes könnyítés
***I**

Az Európai Parlament 2022. október 6-i jogalkotási állásfoglalása a 95/93/EGK tanácsi rendeletnek a Közösség repülőterein alkalmazandó résidő-felhasználási szabályokra vonatkozóan a Covid19-világjárvány miatt bevezetett ideiglenes könnyítés tekintetében történő módosításáról szóló európai parlamenti és tanácsi rendeletre irányuló javaslatról (COM(2022)0334 – C9-0225/2022 – 2022/0214(COD))

(Rendes jogalkotási eljárás: első olvasat)

(2023/C 132/25)

Az Európai Parlament,

- tekintettel a Bizottság Parlamenthez és Tanácshoz intézett javaslatára (COM(2022)0334),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (2) bekezdésére és 91. cikkére, amelyek alapján a Bizottság javaslatát benyújtotta a Parlamenthez (C9-0225/2022),
- tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződés 294. cikkének (3) bekezdésére,
- tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2022. szeptember 22-i véleményére ⁽¹⁾,
- a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően,
- tekintettel eljárási szabályzata 59. és 163. cikkére,
 1. elfogadja első olvasatban az alábbi álláspontot;
 2. felkéri a Bizottságot, hogy utalja az ügyet újból a Parlamenthez, ha javaslatát másik szöveggel váltja fel, lényegesen módosítja vagy lényegesen módosítani kívánja;
 3. utasítja elnökét, hogy továbbítsa a Parlament álláspontját a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint a nemzeti parlamenteknek.

P9_TC1-COD(2022)0214

Az Európai Parlament álláspontja, amely első olvasatban 2022. október 6-án került elfogadásra a 95/93/EGK tanácsi rendeletnek az Unió repülőterein alkalmazandó résidő-felhasználási szabályokra vonatkozó, járványügyi helyzet vagy katonai agresszió miatti ideiglenes könnyítés tekintetében történő módosításáról szóló (EU) 2022/... európai parlamenti és tanácsi rendelet elfogadására tekintettel

(A Parlament és a Tanács megállapodása következtében a Parlament álláspontja megegyezik a végleges jogalkotási aktussal, az (EU) 2022/2038 rendelettel.)

⁽¹⁾ A Hivatalos Lapban még nem tették közzé.

ISSN 1977-0979 (elektronikus kiadás)
ISSN 1725-518X (nyomtatott kiadás)

Az Európai Unió
Kiadóhivatala
L-2985 Luxembourg
LUXEMBURG

HU